

PROGRAMMABEGROTING 2021

Veenendaal maakt
plaats voor jou

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE	4
INLEIDING	6
FINANCIEEL KADER	9
PROGRAMMAPLAN	39
PROGRAMMA 1 – FYSIEKE LEEFOMGEVING	40
Thema I – Ruimtelijke ontwikkeling	40
Thema II – Openbare Ruimte	45
Thema III – Wijkgericht werken	50
PROGRAMMA 2 – ECONOMIE, WERK EN ONTWIKKELING	56
Thema I – Economische ontwikkeling en werkgelegenheid	56
Thema II – Recreatie en toerisme	62
PROGRAMMA 3 – SOCIALE LEEFOMGEVING	66
Thema I – Inkomen	66
Thema II – Sociaal domein – Participatie en re-integratie	69
Thema III – Sociaal domein – WMO	73
Thema IV – Sociaal domein – Jeugd	77
Thema V – Onderwijs en ontwikkeling	80
Thema VI – Sport	84
Thema VII – Cultuur	86
Thema VIII – Welzijn	87
PROGRAMMA 4 – BURGER EN BESTUUR	98
Thema I – Dienstverlening (extern)	98
Thema II – Burger en samenwerking	99
Thema III – Veiligheid samenleving	101
PROGRAMMA 5 – ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN	107
Thema I – Treasury	107
Thema II- OZB en belastingen overige	107
Thema III - Uitkeringen en gemeentefonds en algemeen	108
PROGRAMMA 6 – BEDRIJFSVOERING	111
Thema I – Dienstverlening (intern)	111
Thema II – Security & informatiebeveiliging	111
Thema III – Middelen	112
Thema IV - Advisering en detachering	112
Thema V - Bedrijfsvoering algemeen	112
PARAGRAFEN	119
A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	119
B. Onderhoud Kapitaalgoederen	125

C. Financiering	133
D. Bedrijfsvoering.....	138
E. Verbonden partijen	139
F. Grondbeleid	158
G. Lokale heffingen	160
BIJLAGEN	171
1. MIP	171
2. Geraamde baten en lasten	172
3. Geprognosticeerde balans.....	175
4. Staat van incidentele baten en lasten 2021-2024.....	176
5. Staat van reserves en voorzieningen	177
6. Overzicht beoordeling bestemmingsreserves.....	178

Inleiding

Inleiding

Veenendaal wil een gezonde, duurzame, groene, ondernemende, sociale, veilige en bereikbare gemeente zijn. Vanuit de kracht van Veenendaal willen we een gemeente zijn waarin iedereen mee doet. Het in mei 2018 vastgestelde Raadsprogramma 2018-2022 “Iedereen doet mee” is nog steeds de leidraad voor het handelen van de gemeente. Wij kiezen ervoor om te blijven investeren in een Veenendaal waarin het ook in de toekomst goed leven, wonen, werken en winkelen is.

De huidige coronacrisis leidt tot onzekerheid. Vanaf maart van dit jaar ontstond er door de pandemie en de daarop volgende intelligente lockdown een ander perspectief op onze plannen en doelstellingen. De coronacrisis heeft niet alleen gevolgen voor de gezondheid, ook de werkgelegenheid, sociale contacten, onderwijs en de financiële zekerheid worden er door geraakt. Het gebruik van de fysieke leefomgeving in de openbare ruimte is er door veranderd.

Als gevolg van de impact van het coronavirus is er dit jaar geen reguliere Kadernota vastgesteld. In plaats daarvan heeft het college in juni een Kaderbrief aan de gemeenteraad aangeboden waarvan duidelijk was dat de inhoud daarvan een momentopname zou zijn. De omstandigheden van dat moment stonden in de weg om toen al de noodzakelijke beleidskeuzes te maken. Er was onzekerheid over het vervolg van de coronacrisis, de sociale en financieel-economische gevolgen ervan en de onzekerheid over welke financiële compensatie van het Rijk verwacht zou kunnen worden.

Na de behandeling van de Kaderbrief is de raad eind augustus en begin september meegenomen in de ontwikkelingen in de daaraan voorafgaande maanden. Verder kon op 22 september in gesprek worden gegaan over de keuzes die ten aanzien van verschillende onderwerpen gemaakt moeten worden. De inbreng van de raadsleden is meegenomen in deze Programmabegroting.

Financieel-economische ontwikkelingen

Landelijk zien we dat steeds meer gemeenten grote moeite hebben om een sluitende begroting te kunnen presenteren. Enerzijds nemen de uitgaven steeds verder toe – met name in het kader van het sociaal domein – terwijl anderzijds het Rijk niet over de brug komt met extra middelen. Dit effect wordt nog versterkt door de systematiek van de Algemene Uitkering (het zogenaamde ‘trap op – trap af’ principe). Daardoor wordt het volume van de Algemene Uitkering verminderd omdat het Rijk geen kans ziet de geplande uitgaven te realiseren.

Daarnaast drukken de gevolgen van het corona-virus een zware stempel op de landelijke en lokale economie. Weliswaar worden de extra uitgaven hiervan door het Rijk tot op heden nog ruimschoots gecompenseerd. Voor de komende periode zijn er echter nog veel onduidelijkheden m.b.t. de ontwikkelingen rond het virus en de kosten die hiermee verband houden en de compensatie van deze kosten.

In onze contacten met het Rijk, via onder andere de VNG en de M50, blijven wij er op wijzen dat extra steun in deze periode belangrijk is. Naast de gevolgen van de coronacrisis constateren wij dat het Rijk wel taken overgeeft aan de gemeenten maar het geld om die taken uit te voeren blijft uit of is te weinig.

Inhoudsopgave

De indeling van de Programmabegroting 2021-2024 wijkt niet veel af ten opzichte van die van vorig jaar. Vorig jaar is veel aandacht besteed aan de doorontwikkeling van de doelenboom ter versterking van de beleidsinhoud en de koppeling met de financiële middelen.

De structuur van de begrotingsprogramma's is nu ongewijzigd gebleven.

Hoofdstuk 1:

• In dit hoofdstuk wordt het financieel kader voor de jaren 2021-2024 geschetst. Ingegaan wordt op de ontwikkelingen die van invloed zijn op de financiën van de gemeente. Ook worden enkele actuele majeure zaken verder uitgewerkt. Deze betreffen:

- Coronacrisis
- Sociaal domein
- Gemeentelijke organisatie en formatie
- Omgevingswet
- Energieneutraal Veenendaal
- Groei en bloei

Hoofdstuk 2:

• In dit hoofdstuk wordt het Programmaplan verder uitgewerkt in de zes begrotingsprogramma's. De opbouw per begrotingsprogramma is als volgt:

- a. Visie: Hierin wordt de link gelegd naar de doelstellingen uit het raadsprogramma, de opgaven en programma's en projecten.
- b. Thema's die onder het programma vallen.
- c. Financieel overzicht op totaalniveau van dat programma.
- d. Actuele ontwikkelingen na kadernota of naar aanleiding van moties, wanneer van toepassing.

Hoofdstuk 3:

• Dit hoofdstuk bevat de gebruikelijke paragrafen zoals deze in het BBV zijn voorgeschreven.

Hoofdstuk 4:

• Bijlagen.

Financieel perspectief

Wij zijn blij dat wij voor de jaren 2021, 2022 en 2023 een begroting met een positief saldo en daarmee een structureel sluitende begroting kunnen presenteren. Hiermee voldoen we aan de criteria van het begrotingstoezicht door de provincie voor repressief toezicht.

Het feit dat er voor de genoemde jaren een positief saldo is, betekent niet dat er ruimte is voor extra uitgaven voor 'nieuw beleid' en/of honorering van nieuwe wensen. Gelet op de vele onzekerheden en risico's van o.a. het coronavirus worden overschotten in 2021 tot en met 2023 en het tekort in 2024 verrekend met de Algemene Reserve. Dit past in het beleid om de Algemene Reserve op peil te houden en is ook nodig om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen.

Het financieel perspectief voor de jaren 2021 tot en met 2024 ziet er samengevat als volgt uit.

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024
Saldo Programmabegroting 2020 en meerjarenraming 2021-2023	71	4	127	
Saldo 3e bestuursrapportage 2019	24	24	24	24
Saldo 1e bestuursrapportage 2020	-262	-162	-162	-162
Saldo na 1e bestuursrapportage 2020	-167	-134	-11	-138
Ontwikkelingen Kaderbrief 2021-2024	-290	-48	337	-298
Stand na Kaderbrief 2021-2024	-457	-182	326	-436
Financiële mutaties na Kaderbrief	-241	-413	-432	-521
Activabeleid (afschrijvingen)	647	397	273	255
Meicirculaire 2020	684	1.075	394	86
Stand na meicirculaire 2020 (A)	633	877	561	-616
<u>Ontwikkelingen:</u>				
Structurele effecten 2e bestuursrapportage 2020	-125	-125	-125	-125
MIP aanpassingen (rente+afschr)	178	289	117	-36
Overige ontwikkelingen na Kaderbrief	-161	-70	-70	-70
BUIG (risico)	<i>pm</i>	<i>pm</i>	<i>pm</i>	<i>pm</i>
Corona (risico)	<i>pm</i>	<i>pm</i>	<i>pm</i>	<i>pm</i>
Subtotaal ontwikkelingen (B)	-108	94	-78	-231
<u>Dekking:</u>				
Opschalingskorting schrappen (2021)	640			
Beoordeling bestemmingsreserves	769			
Subtotaal dekking (C)	1.409	0	0	0
Saldo begroting excl. sociaal domein (A+B+C)	1.934	971	483	-847
Sociaal domein	-3.766	-4.149	-4.820	-5.644
Maatregelen sociaal domein	2.742	3.782	4.846	5.434
Effecten sociaal domein (D)	-1.024	-367	26	-210
Saldo begroting incl. sociaal domein (A+B+C+D)	910	604	509	-1.057

Financieel kader

Financieel vertrekpunt

Het financieel vertrekpunt wordt bepaald door de vastgestelde documenten die van invloed zijn op het financieel perspectief voor de jaren 2021 tot en met 2024, te weten: de Programmabegroting 2020 en meerjarenraming 2021 – 2023, de derde bestuursrapportage over 2019 en de eerste bestuursrapportage over 2020. Onderstaand vindt u in een overzicht dit financieel vertrekpunt. In de tabellen van dit hoofdstuk zijn de negatieve budgettaire effecten met een minteken weergegeven.

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
Saldo programmabegroting 2020 en meerjarenraming 2021-2023	71	4	127	
Saldo 3 ^e bestuursrapportage 2019	24	24	24	24
Saldo 1 ^e bestuursrapportage 2020	-262	-162	-162	-162
Saldo na 1^e bestuursrapportage 2020	-167	-134	-11	-138

Technische richtlijnen

Overeenkomstig de gebruikelijke werkwijze worden bij de start van de nieuwe begrotingscyclus richtlijnen voor de technische financiële parameters opgesteld. Voor de jaren 2021-2024 zijn de volgende parameters gehanteerd:

- Loonstijging van 2,8 % per jaar;
- Prijsstijging van 1,5 % per jaar;
- Een index van 2,2% voor de kosten Sociaal Domein (betreft gemiddelde van loon- en prijsstijging);
- Een index van eveneens 1,5 % voor de tarieven van de gemeentelijke heffingen;
- Een rentevoet van 1% (was 1,75% *) voor aan te trekken financieringsmiddelen;
- Een rentevoet van 1,0% voor investeringen in de grondexploitatie;
- De bouw van gemiddeld 350 woningen per jaar.

* zie hiervoor ook het onderwerp rentevoordeel onder de paragraaf dekkingsmiddelen.

De percentages voor de loon- en prijsstijging zijn gebaseerd op het Centraal Economisch Plan van november/december 2019 van het Centraal Plan Bureau. De index voor de tarieven van de gemeentelijke heffingen is op de verwachte prijsstijging gebaseerd. De rentevoet van 1,75% is gelijk aan de rentevoet die voor de begroting 2020 en meerjarenraming 2021-2023 is gehanteerd.

Met ingang van 2016 moet de rentevergoeding voor de investeringen in de grondexploitatie worden bepaald op basis van de voorschriften zoals die zijn opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Het rentepercentage voor de grondexploitatie in 2021 is op 1% gesteld. In de lopende begroting 2020 en meerjarenraming 2021-2023 is dit percentage 1,25%.

De financiële consequenties van de technische richtlijnen op de financiële meerjarenprognose zijn in onderstaande tabel opgenomen.

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
Saldo na 1 ^e bestuursrapportage 2020	-167	-134	-11	-138
Saldo technische richtlijnen	-286	-153	26	-2.702
Saldo na verwerking technische richtlijnen	-453	-287	15	-2.840

Financiële ontwikkelingen

Nu er dit jaar geen Kadernota is vastgesteld, worden hieronder de financiële ontwikkelingen zoals die in de Kaderbrief 2021-2024 waren opgenomen nogmaals voorgelegd.

Het betreft de volgende ontwikkelingen:

a. Stelpost groei in 2022 opnemen

Bij het sluitend maken van de Programmabegroting 2020-2023 is eenmalig, in 2022, de stelpost groei in de gemeentelijke begroting met € 203.000 afgeraamd. Het college heeft toen eveneens besloten om deze (eenmalige) aframing van de stelpost groei weer terug te draaien als de septembercirculaire 2019 positief zou uitpakken. Die pakte positief uit dus is deze stelpost in 2022, ad € 203.000, opnieuw opgevoerd.

b. Ontwikkeling algemene uitkering

De jaarlijkse mutaties en fluctuaties zijn al verwerkt in de reguliere Bestuursrapportages. Het uitkeringsjaar 2024 is toegevoegd en wordt vergeleken met het basisjaar 2020. De overige mutaties hebben betrekking op de wijziging in aantallen (woningen, inwoners, bijstandsgerechtigden e.d.).

Het budgettair effect bedraagt € 236.000 in 2021, € 139.000 in 2022, € 331.000 in 2023 en € 4.342.000 in 2024.

c. Effecten raadsbesluiten

Na de vaststelling van de Programmabegroting 2020 en meerjarenraming 2021-2023 zijn er diverse raadsbesluiten genomen met financiële effecten voor de komende jaren. Deze gevolgen zijn nog niet eerder verwerkt in een bestuurlijk document en zijn daarom alsnog opgenomen in het financiële perspectief.

Het gaat om de volgende besluiten:

- Rbs 28-11-2019: Besluit tot jaarlijkse aanpassing van de tarieventabel parkeren;
- Rbs 19-12-2019: Kadernota 2021 ODRU;
- Rbs 17-10-2019: Financiële consequenties van de renovatie winkelcentrum Ellekoot;
- Rbs 20-02-2020: Aanpassing tarieven diensten Foodvalley 2021-2024.

Effecten raadsbesluiten (bedragen x € 1.000)	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
• Rbs 28-11-2019 Exploitatie parkeren	-60	-38	-11	-11
• Rbs 19-12-2019 Kadernota 2021 ODRU	-19	-19	-19	-19
• Rbs 17-10-2019 Renovatie Ellekoot				-59
• Rbs 11-02-2020 Kaderbrief Foodvalley	-15	-20	-20	-25
Totaal effecten raadsbesluiten	-94	-77	-50	-114

d. Effecten collegebesluiten

Na de vaststelling van de Programmabegroting zijn er nog diverse besluiten door het college genomen met consequenties voor de financiële positie in de komende jaren. Het gaat concreet om:

- Veiligheidsregio (03-12-2019 en 12-05-2020)

De kadernota van de Veiligheidsregio Utrecht bevat geen verhoging van de bijdrage voor nieuw beleid. De toename van de bijdrage bestaat dan ook uitsluitend uit de reguliere technische toepassing van het financiële kader, met daarin de loon- en prijsaanpassing (€ 2,9 miljoen) conform de afspraken daarover in de gemeenschappelijke regeling en de actualisatie van de meerjarenraming van de lasten voor het FLO-overgangsrecht. In de meerjarenraming van de begroting 2020 was al een stijging van de lasten voor het FLO overgangsrecht als gevolg van een landelijk gesloten akkoord voorzien en verwerkt. Door recent genomen besluiten over de uitwerking van dit landelijke akkoord zijn de kosten echter naar voren geschoven in de tijd. In 2021 stijgen de lasten daarom ten opzichte van de meerjarenraming in de begroting 2020. Omdat het enkel gaat om een verschuiving van de kosten, blijven de totale kosten voor het FLO-overgangsrecht in het meerjarenperspectief gelijk.

- DSO VTH systeem (18-02-2020)

In het kader van de nieuwe Omgevingswet heeft de wetgever een belangrijke plaats weggelegd voor het DSO (het Digitale Stelsel Omgevingswet). Inwoners, bedrijven en overheden kunnen hierin nagaan welke regels (vergunningen) van toepassing zijn op initiatieven zoals verbouwingen of bedrijfsactiviteiten. Onze huidige software is niet toereikend voor de nu gevraagde functionaliteiten. Om te voldoen aan de wettelijk voorgeschreven informatieplicht wordt een nieuw systeem aangeschaft. De benodigde middelen voor 2020 zijn verwerkt in de eerste bestuursrapportage 2020. De structurele middelen voor 2021 en volgende jaren worden binnen deze begroting ingebracht.

- Aanbesteding brandverzekering (10-03-2020)

Vanwege het aflopen van de brandverzekering heeft een Europese aanbesteding plaatsgevonden. Hoewel vanwege het negatieve schadeverloop van de gemeente Veenendaal de verwachting was dat de premie zou stijgen van 0,63 promille per € 1.000 verzekerde waarde richting 1 promille is dat meegevallen. De nieuwe premie komt uit op 0,772 promille per € 1.000 verzekerde waarde. De verwachte stijging van de premie is ingeschat op € 125.000 op jaarbasis. Dit bedrag is meegenomen in het overzicht van de Kaderbrief. In een later stadium bleek de stijging uit te komen op € 72.000 op jaarbasis. Hier komen we verderop in dit hoofdstuk op terug. De financiële consequenties voor 2020 zijn verwerkt in de tweede bestuursrapportage 2020. De structurele middelen voor 2021 en volgende jaren worden op deze wijze ingebracht.

- Parkeren Panhuis (24-09-2019)

Om de parkeerdruk in omliggende buurten rond sportpark Panhuis te verminderen en de veiligheid te verbeteren is het recht van opstal op Verlengde Sportlaan 3, in de brief aan de vereniging van september 2019, per 1 oktober 2020 opgezegd. Vervolgens worden de kleedruimtes en de kantine van Unitas '48 gesloopt. Het terrein wordt ingericht als (fiets)parkeerterrein. In een latere fase (uitgangspunt 2023, afhankelijk van de resultaten van de eerste fase) wordt ook de opslag van Sportservice gesloopt en wordt dit terrein eveneens ingericht ten behoeve van parkeren

- Quasi-inbesteden (07-01-2020)

Dit betreft het oprichten van een nieuwe stichting voor de uitvoering van de welzijnstaken in Veenendaal, op basis van het Startdocument opdracht welzijn (raadsbesluit 27 juni 2019). Het besluit betekent dat er eenmalig gedurende 3 jaar extra kosten worden gemaakt. Deze kosten worden ten laste van de Algemene Reserve gebracht.

In onderstaand overzicht vindt u de financiële gevolgen van bovengenoemde besluiten.

Effecten collegebesluiten (bedragen x € 1.000)	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
• B&W 03-12-2019 Veiligheidsregio	-86	-33		
• B&W 18-02-2020 DSO VTH systeem	-128	-66	-65	-65
• B&W 10-03-2020 Aanbesteding brandverzekering	-125	-125	-125	-125
• B&W 24-09-2019 Parkeren Panhuis	-120		-15	
• B&W 07-01-2020 Quasi inbesteden	-350	-175		
Dekking ten laste van Algemene Reserve	350	175		
Totaal effecten collegebesluiten	-459	-224	-205	-190

e. Overige mee te nemen onderwerpen

In deze paragraaf worden de onderwerpen en de daarvoor benodigde budgetten genoemd waarvan wij in de Kaderbrief reeds voorgesteld hebben om deze in elk geval mee te nemen in deze programmabegroting.

1. Legesinkomsten reisdocumenten

Omdat reisdocumenten (paspoorten, ID-kaarten) en rijbewijzen voor de meeste groepen inwoners 10 jaar geldig zijn (met uitzondering van bepaalde leeftijdsgroepen), is het aantal verlengingen hiervan sterk afgenomen. Dat betekent dat de legesopbrengsten evenredig dalen. De vrijval die dit betekent in de werkzaamheden is ingevuld met andere werkzaamheden zoals tegengaan identiteitsfraude, controle berichtenverkeer en mutaties naamgebruik, oppakken meervoudige vermissingen documenten, etc. Per saldo is er dus geen sprake van een budgettair neutraal verloop. Het gaat hier om een bedrag van structureel € 180.000.

2. Uitvoering Omgevingswet

Geïnteriseerd is welke structurele kosten gemoeid zijn met de uitvoering van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging bouwen (Wet KB). Hier gaat het om een structurele vermindering van de legesopbrengsten van € 200.000 per jaar. De extra kosten voor de noodzakelijke formatie-uitbreiding om aan de wettelijke taken te blijven voldoen zijn meegenomen in het onderdeel 'versterking capaciteit'; de ICT kosten zijn al verwerkt bij het onderdeel 'collegebesluiten'. Nu besloten is om de Omgevingswet niet op 1 januari 2021 in werking te laten treden maar op 1 januari 2022 geldt dat ook voor de Wet KB. Vanwege de verschuiving met één jaar is voor 2021 een bedrag van € 0 opgenomen. Voor de jaren daarna is een bedrag van € 200.000 opgenomen. Verder zijn we terughoudend geweest voor zover het betreft de benodigde aanvullende formatie voor 2021. De formatieve consequenties van de uitvoering van de Omgevingswet per 1 januari 2022 worden verwerkt in de kadernota en programmabegroting 2022. Zie verder ook de gedetailleerde informatie in paragraaf uitgebreide informatie m.b.t. de majeure ontwikkelingen.

3. Versterking formatie in kader van wet- en regelgeving en doelstellingen

Verderop in dit hoofdstuk wordt uiteengezet op welke wijze de formatie zal worden uitgebreid en welke motieven daaraan ten grondslag liggen. De uitvoering van de wettelijke taken en de doelstellingen vanuit het raadsprogramma vragen om een noodzakelijke uitbreiding met minimaal 50 fte. Dit verhoudt zich met eerder in beeld gebrachte benchmarkgegevens (van onder andere het A&O-fonds). Wij hebben dit vanwege de financiële omstandigheden van de gemeente teruggebracht tot het meest noodzakelijke en onontkoombare. Dit leidt voor 2021 tot een formatie-uitbreiding met 25 fte (€ 1.800.000) welke opgenomen is in deze programmabegroting. Tussen kaderbrief en Programmabegroting is geconstateerd dat 1 fte extra nodig is voor het uitvoeren van wettelijke taken in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording (zie ook verderop in dit hoofdstuk).

4. Knelpunten ICT / Veens Nieuwe Werken

Juist in de huidige periode met de perikelen rond de Corona-crisis is het van belang dat het 'thuiswerken' optimaal wordt gefaciliteerd en dat we ook vanuit 'huis' optimaal en vooral

digitaal kunnen blijven werken. De uitrol van Office 365 is hierbij essentieel omdat dit ons in staat stelt steeds meer werkzaamheden te digitaliseren. Ook in de komende jaren moet de digitale dienstverlening verder geoptimaliseerd en uitgebreid worden. Daarbij staat de gemeente garant voor het feit dat de inwoner op elk moment over de gewenste informatie kan beschikken. Onderdeel hiervan is ook het 'Veens Nieuwe Werken'. Verdergaande digitalisering betekent dat vaste PC's vervangen worden door laptops en vaste telefoons door mobieltjes, waardoor er op elk moment op elke plaats gewerkt kan worden. Juist nu waarin we door het Coronavirus meer naar de '1,5 meter' economie gaan, zal het thuiswerken verder toenemen, zodat mobile devices eerder regel dan uitzondering zullen worden. Structureel gaat het om een bedrag van € 210.000 per jaar. Zie verder ook de gedetailleerde informatie in paragraaf uitgebreide informatie m.b.t. de majeure ontwikkelingen.

5. Versterking ENV 2035

Voor de uitvoering van de aardgasvrije transitie als onderdeel van de afspraken in het klimaatakkoord zijn ook op lokaal niveau middelen nodig. Om minimaal te kunnen voldoen aan de door het rijk opgelegde wijkuitvoeringsplannen is € 600.000 nodig. We kiezen dan overigens voor de langzame variant (in 2050 aardgasvrij) en voldoen daarmee niet aan onze eigen eerder gestelde ambitie om in 2035 energieneutraal te zijn. Oorspronkelijk gingen we uit van 50% vergoeding door het rijk. Inmiddels is het bekend geworden dat het rijk de verdeling opnieuw zal bepalen na de kabinetsformatie 2021. We gaan er van uit dat het rijk een aanzienlijk deel zal vergoeden.

Van deze € 600.000 wordt € 490.000 onder de noodzakelijke uitbreiding van de formatie meegenomen. Het restant, ad € 110.000, vindt u hier terug. Zie verder ook de gedetailleerde informatie in paragraaf uitgebreide informatie m.b.t. de majeure ontwikkelingen.

6. Nieuwe brandweerkazerne / verplaatsing wijkservice

In een beeldvormende avond (6 april 2020) zijn plannen gepresenteerd met betrekking tot de brandweer / wijkservice. Ingegaan is op het feit dat de duurzame inzet van de brandweer onder druk is komen te staan en dat het vastgoed verouderd is. Vanuit de VRU wordt aangedrongen op optimalisering van de brandweer. In de presentatie wordt aangegeven dat de exploitatielasten van een nieuwe kazerne variëren van € 250.000 tot € 330.000 in het eerste jaar, afhankelijk van de investering. In het financieel perspectief wordt voorzichtig uitgegaan van € 300.000. In 2020 wordt een voorstel voorgelegd aan de raad waarbij wordt ingegaan op onder andere aspecten zoals renovatie of nieuwbouw, scenario's voor woningbouw(programma) en daarmee ook de definitieve financiële doorrekening met kredietaanvraag. Hierbij wordt ook gekeken naar slimme aanbestedingsvormen. Tot slot zal hierbij ook de verplaatsing van wijkservice worden betrokken. Hiermee wordt stationskwartier deelgebied B afgerond en ontstaat de mogelijkheid om wijkservice te combineren met nieuwbouw van IW4. De verplaatsing van wijkservice wordt grotendeels gefinancierd uit de herontwikkeling van de vrijkomende locatie. De beperkte extra exploitatielasten worden vooralsnog geraamd binnen een bandbreedte van € 10.000 tot € 40.000 in het eerste jaar. In het financieel perspectief is uitgegaan van € 25.000.

7. Problematiek langparkeren bedrijventerreinen

De laatste jaren is de problematiek rondom het parkeren van vrachtwagens op de bedrijventerreinen steeds groter geworden. Dit betreft zowel problemen rondom verkeersveiligheid als de sociale veiligheid. In overleg met de ondernemers is gezocht naar oplossingen. Wij willen (in overleg met de ondernemers) deze terreinen in 2020/2021 als parkeerverbodszone inrichten, en deze inrichting combineren met de versterking van de handhaving. Hiervoor willen wij een 'bedrijventerrein-BOA' inzetten. Dit vraagt om een structurele inzet van circa € 55.000. Deze formatievraag is in het onderdeel formatie meegenomen. Daarnaast moeten werkzaamheden worden uitgevoerd om de parkeerverboden daadwerkelijk in te voeren (advisering, bebording, markering). Hiervoor is in 2021 eenmalig een bedrag van circa € 80.000 noodzakelijk. De te verrichten

werkzaamheden ter invoering van de parkeerverboden zijn mede afhankelijk van het overleg met ondernemers over de in te stellen maatregelen.

8. Digitale participatietool

Bij de behandeling van de Programmabegroting 2020-2023 is motie M3 aangenomen om digitale participatie middels een e-tool te betrekken bij wijkgericht werken. De kosten van dit uitgewerkte plan zijn hier alsnog opgenomen. In deze programmabegroting wordt voorgesteld tot het aanschaffen van een digitale participatietool. De structurele lasten bedragen € 32.000.

In het overzicht leiden de voorgaande onderwerpen tot het volgende beeld.

Overige mee te nemen onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
1. Legesinkomsten reisdocumenten	-180	-180	-180	-180
2. Uitvoering Omgevingswet		-200	-200	-200
3. Versterking formatie	-1.800	-1.800	-1.800	-1.800
4. Knelpunten ICT/Veens werken	-210	-210	-210	-210
5. Versterking ENV 2035 (excl. Formatie)	-110	-110	-110	-110
6. Nieuwe brandweerkazerne/verplaatsing wijkservice				-325
7. Langparkeren bedrijventerreinen	-80			
8. Digitale participatietool	-32	-32	-32	-32
Totaal effecten mee te nemen onderwerpen	-2.412	-2.532	-2.532	-2.857

f. Dekkingsmiddelen

Bij de kaderbrief zijn reeds dekkingsmiddelen opgenomen die ingezet kunnen worden voor de verwachte tekorten. Het gaat daarbij om een in te boeken rentevoordeel, een voordeel vanwege lagere kapitaallasten en het inzetten van het resultaat van de septembercirculaire 2019. Hieronder worden de budgettaire effecten van deze dekkingsmiddelen toegelicht.

1. Rentevoordeel

In Veenendaal passen we 'totaalfinanciering' toe. Dat betekent dat alle rentelasten en -baten bij elkaar worden geteld (inclusief de rente over voorgenomen investeringen). Vervolgens wordt er een gemiddeld rentepercentage berekend wat van toepassing is op de berekening lasten. Het gemiddelde percentage komt uit op 1. Dat betekent dat ook over de investeringen zoals in het MIP zijn opgenomen 1% rente moet worden berekend.

Er is echter een percentage berekend van 1,75%; dat is niet conform het BBV, waar wordt uitgegaan van eenzelfde percentage voor alle betreffende berekeningen. Doordat nu 1 % wordt aangehouden, vallen de berekende kapitaallasten in het MIP lager uit. Het rentevoordeel is resp. berekend op € 163.000 in 2021, € 275.000 in 2022, € 368.000 in 2023 en € 473.000 in 2024

2. Nieuw afschrijvings- en activabeleid

Bij het opstellen van deze kaderbrief zijn we ervan uit gegaan dat de financiële gevolgen van de nota 'Afschrijving en activabeleid gemeente Veenendaal' tot een voordelig resultaat in de komende jaren zou leiden. Een deel van de te verwachten daling van de kapitaallasten is, voor een bedrag van € 750.000 per jaar, bij de Kaderbrief ingezet als dekkingsmiddel om de programmabegroting sluitend te krijgen. Op basis van het raadsbesluit van 17 september jl. zijn inmiddels ook de definitieve effecten van het gewijzigde activabeleid bekend. De verwerking hiervan vindt u terug verderop in dit hoofdstuk.

3. Effecten septembercirculaire 2019

Het resultaat van de september-circulaire 2019 was dat de Algemene Uitkering in de komende jaren hoger is dan eerder was voorzien. Op dat moment is nog geen voorstel aan de raad gedaan welke bestemming deze hogere uitkeringsbedragen dienen te krijgen. In

afwachting van de Kaderbrief 2021-2024 is het bedrag voorlopig in de Algemene Reserve gestort. Daarbij heeft het college aangetekend dat bij het opstellen van de Kaderbrief alsnog naar de bestemming van deze extra gelden zal worden gekeken. Nu gebleken is dat onze financiële positie onder druk staat wordt voorgesteld deze gelden alsnog uit de Algemene Reserve te halen en ten gunste van de reguliere begroting te brengen. Het gaat daarbij om de volgende bedragen:

- In 2021 € 1.812.000;
- In 2022 € 1.977.000;
- In 2023 € 1.649.000.

In onderstaand overzicht vindt u de financiële gevolgen van de dekkingsvoorstellen.

Effecten dekkingsmiddelen (bedragen x € 1.000)	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
1. Rentevoordeel	163	275	368	473
2. Voordeel gewijzigd activabeleid	750	750	750	750
3. Effecten septembercirculaire 2019	1.812	1.977	1.649	
Totaal effecten dekkingsmiddelen	2.725	3.002	2.767	1.223

Resume Kaderbrief

De ontwikkelingen, zoals ze in de Kaderbrief 2021-2024 zijn aangekondigd en verwerkt in deze programmabegroting, hebben onderstaand effect op het financieel meerjarenperspectief.

Zie verder ook de gedetailleerde informatie in paragraaf uitgebreide informatie m.b.t. de majeure ontwikkelingen.

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
Saldo na verwerking technische richtlijnen	-453	-287	15	-2840
Stelpost groei in 2022 opnemen		-203		
Ontwikkeling algemene uitkering	236	139	331	4342
Effecten raadsbesluiten	-94	-77	-50	-114
Effecten collegebesluiten	-459	-224	-205	-190
Overige mee te nemen onderwerpen	-2.412	-2.532	-2.532	-2.857
Dekkingsmiddelen	2.725	3.002	2.767	1.223
Saldo na effecten Kaderbrief 2021-2024	-457	-182	326	-436

Ontwikkelingen tussen Kaderbrief 2021-2024 en Programmabegroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024

1.4 a Financiële mutaties na Kaderbrief

Bij het opstellen van de Kaderbrief zijn de technische richtlijnen doorgerekend waarbij met name de indexeringen op de bestaande budgetten zijn verwerkt op basis van de op dat moment (lees: maart 2020) bekende gegevens.

Op basis van een nadere analyse en actuele informatie is gebleken dat de richtlijnen op een beperkt aantal onderdelen nog niet volledig zijn toegepast. Om een volledig meerjarenbeeld te presenteren, zijn de volgende aanpassingen doorgevoerd:

1. Aanpassing indexeringen

In de meerjarenbegroting, zoals die is opgenomen in de Kaderbrief, is bij de inkomsten vanuit de gemeentelijke belastingen voor de periode 2021 tot en met 2023 uitgegaan van een prijsindex van 2,4%. De prijsindex bedraagt echter 1,5%, waardoor de raming voor deze jaren aangepast dient te worden. Het budgettaire effect van deze wijziging werkt cumulatief door en bedraagt € 137.000 in 2021, € 282.000 in 2022 en € 435.000 in 2023.

Daarnaast is ook bij een aantal begrote uitgaven de indexering niet volledig door vertaald in het financieel meerjarenperspectief. Het betreft dan o.a. de index bij enkele budgetten binnen het sociaal domein en de taakvelden afval en riolering in de jaren 2021, 2022 en 2024. Het budgettaire effect van deze aanpassingen bedraagt € 104.000 in 2021, € 131.000 in 2022 en € 79.000 in 2024. Voor 2023 is sprake van een klein voordelig effect van € 3.000.

2. Volledige Verwerking MIP 2021-2024

In de kaderbrief zijn de geraamde kapitaallasten van het Meerjareninvesteringsplan 2021-2024 opgenomen. Voor het jaar 2024 waren deze lasten, op het moment van opstelling van de Kaderbrief, nog niet volledig in beeld. Voor 2024 dienen de kapitaallasten opgehoogd te worden met € 442.000.

In onderstaand overzicht vindt u het effect van bovengenoemde aanpassingen.

Effecten financiële mutaties na Kaderbrief (bedragen x € 1.000)	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
1. Aanpassing indexeringen (gemeentelijke belastingen)	-137	-282	-435	
2. Aanpassing indexeringen (o.a. sociaal domein en taakvelden afval en riolering)	-104	-131	3	-79
3. Verwerking MIP 2021-2024				-442
Totaal effecten fin. mutaties na Kaderbrief	-241	-413	-432	-521

1.4 b Meicirculaire 2020

In de meicirculaire 2020 heeft het Rijk voor de jaren 2021 tot en met 2024 aangekondigd dat:

- de herverdeling van het gemeentefonds doorgeschoven is van 2021 naar 2022;
- de accressen voor 2021 worden 'vastgeklikt' op het niveau van de meicirculaire 2020;
- zodat in deze coronatijd rust en stabiliteit wordt gecreëerd, zowel voor de gemeenten als de rijksoverheid.

De meicirculaire bevat een aantal algemene en -taakmutaties. Algemene mutaties hebben invloed op het begrotingssaldo van de gemeente en zijn vanaf 2021 in deze programmabegroting verwerkt. Taakmutaties zijn mutaties in de algemene uitkering die gerelateerd zijn aan een extra taak of uitbreiding van een taak. Deze zijn voor de jaren 2021 tot en met 2024 reeds verwerkt in de 2e bestuursrapportage 2020. Onderstaand wordt u het integrale beeld van de meicirculaire 2020 gepresenteerd en toegelicht. Dus inclusief de effecten voor het jaar 2020 die reeds verwerkt zijn in de 2e bestuursrapportage 2020.

Tabel 1 Algemene mutaties in het gemeentefonds bij de meicirculaire 2020

(bedragen x € 1.000)			2020	2021	2022	2023	2024
Inkomsten							
Gemeentefonds	Accessen 2020 t/m 2024	i	45	507	1.155	468	-242
	Afrekening accres 2019	i	58	-	-	-	-
	Afrekening BCF 2019	i	116	-	-	-	-
	Stelpost BCF 2020 t/m 2024	i	270	270	270	270	270
	Stelpost herverdeling gemeentefonds	i	-	-	-500	-500	-500
<u>Technische mutaties:</u>							
	- Ontwikkeling uitkeringsbasis	i	525	-37	213	248	669
	- WOZ	i	-190	-67	-151	-171	-172
	- Overige mutaties (o.a. vrijval verdeelreserve en afrondingen)	i	101	11	88	79	61
Subtotaal effect van de meicirculaire op het begrotingssaldo			925	684	1.075	394	86

De uitkomsten van de meicirculaire 2020 leveren een voordelig effect op in 2020 (€ 925.000), 2021 (€ 684.000), 2022 (€ 1.075.000), 2023 (€ 394.000) en 2024 (€ 86.000). De effecten zijn het gevolg van de volgende ontwikkelingen:

1. Accessen

De accessen voor 2020 tot en met 2023 zijn naar boven bijgesteld door een hogere compensatie voor de loon- en prijsontwikkeling en hogere accresrelevante uitgaven op de Rijksbegroting. Vanaf 2023 is het accres verlaagd als gevolg van de zorguitgaven op de Rijksbegroting op basis van de Middellangetermijnverkenning (MLT) Zorg van het Centraal Planbureau. Tevens laat de afrekening over 2019 een voordelig effect zien.

Voor onze gemeente leidt de aanpassing van de accessen tot een verhoging van de algemene uitkering met € 219.000 in 2020, € 507.000 in 2021, € 1.155.000 in 2022, € 468.000 in 2023 en een verlaging van de algemene uitkering met € 242.000 in 2024.

2. BTW compensatiefonds (BCF)

Gemeenten hebben in 2019 nog minder gedeclareerd bij het BTW Compensatiefonds dan eerder gedacht. Voor Veenendaal gaat het over 2019 om een aanvullende uitkering van € 116.000. Deze afrekening heeft echter ook structurele gevolgen. Conform de provinciale richtlijn mag structureel in de meerjarenbegroting maximaal rekening gehouden worden met het bedrag van de afrekening 2019. Voor Veenendaal gaat het dan om een bedrag van in totaal € 410.000, in de gemeentelijke begroting is structureel rekening gehouden met een bijdrage van € 140.000. Het verschil, ad € 270.000, zal structureel in de meerjarenbegroting worden opgenomen (cf. de provinciale richtlijn).

3. Stelpost herverdeling gemeentefonds (vanaf 2022)

Vanaf 2022 zullen naar verwachting de gevolgen van de herijking van het gemeentefonds in de algemene uitkering verwerkt worden. Ofschoon de uitkomsten van de herverdeling nog niet bekend zijn, worden op basis van het globale beeld (onderzoeksbureau AEF) bij het sociaal domein herverdeeleeffecten verwacht waarbij voornamelijk de gemeenten met minder dan 100.000 inwoners nadeelgemeenten zijn.

Daarnaast zijn in de decembercirculaire 2019 de aantallen medicijngebruik opwaarts bijgesteld. Dit heeft voor Veenendaal een voordelig effect. De vraag is in hoeverre we dit voordeel structureel kunnen aanwenden, omdat deze maatstaf hoogstwaarschijnlijk niet terug zal keren in het nieuwe verdeelstelsel dat per 2022 in gaat. De kans is aanwezig dat er dan op dit vlak een negatief herverdeeleeffect gaat ontstaan.

Uit het oogpunt van voorzichtigheid achten we het raadzaam om voor de herverdeling van het gemeentefonds een stelpost van € 500.000 vanaf 2022 (structureel) in de begroting op te nemen.

4. Ontwikkeling uitkeringsbasis

De ontwikkeling van de uitkeringsbasis wordt hoofdzakelijk beïnvloed door de hoeveelheidsverschillen. De hoeveelheden zijn voor meerdere maatstaven in de meicirculaire gewijzigd op basis van de meeste actuele gegevens.

De ontwikkeling van de uitkeringsbasis leidt tot een verhoging van de algemene uitkering in 2020 met € 525.000, € 213.000 in 2022, € 248.000 in 2023 en € 669.000 in 2024. In 2021 is sprake van een verlaging van de algemene uitkering met € 37.000.

5. WOZ-waarde

De WOZ-waarden zijn in deze circulaire aangepast aan de recente waardeontwikkeling. Daarnaast zijn de rekentarieven voor de WOZ aangepast op onder meer de inflatie in 2019. Per saldo leidt dit voor Veenendaal een verlaging van de algemene uitkering van € 190.000 in 2020, € 67.000 in 2021 oplopend naar € 172.000 in 2024.

6. Overige mutaties

In de meicirculaire zijn tevens de volgende mutaties doorgevoerd:

- De structurele doorwerking van het inzetten van de verdeelreserve vanuit de decembercirculaire;
- De afrondingen van de uitkeringsfactor.

Per saldo leiden deze mutaties tot een verhoging van de algemene uitkering met € 101.000 in 2020, € 11.000 in 2021, € 88.000 in 2022, € 79.000 in 2023 en € 61.000 in 2024.

Zeer recent is de septembercirculaire 2020 verschenen. Wij zullen u, voorafgaand aan de behandeling van deze programmabegroting in de raadsvergadering van 5 november as., separaat over deze circulaire informeren.

1.4 c Aanpassing activabeleid

In de vergadering van 17 september jl. is de raad akkoord gegaan met de nieuwe nota van afschrijving en activabeleid. Dit besluit heeft de volgende budgettaire consequenties voor het financieel meerjarenperspectief:

Effecten nota afschrijving en activabeleid (bedragen x € 1.000)	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
1. Financiële consequenties activabeleid	1.397	1.147	1.023	1.005
2. Reeds bij Kaderbrief als dekkingsmiddel ingezet	-750	-750	-750	-750
Totaal effecten nota afschrijving en activabeleid	647	397	273	255

1.4 d Structurele effecten 2e bestuursrapportage 2020

In de raadsvergadering van 15 oktober 2020 wordt de 2e bestuursrapportage 2020 vastgesteld. In deze rapportage zijn een aantal ontwikkelingen opgenomen die een structurele doorwerking hebben naar de jaren daaropvolgend. Het gaat daarbij om de volgende mutaties:

Structurele effecten 2e bestuursrapportage 2020 (bedragen x € 1.000)	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
1. Kwijtschelding afvalstoffenheffing	-48	-48	-48	-48
2. Bijdrage Rembrandt College	-7	-7	-7	-7
3. Dividend Vitens	-55	-55	-55	-55
4. Software W.R.O.	-15	-15	-15	-15
Totaal effecten 2e bestuursrapportage 2020	-125	-125	-125	-125

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de 2e bestuursrapportage 2020.

1.4 e Wijzigingen Meerjareninvesteringsplan (MIP)

Het bestaande meerjareninvesteringsplan (MIP) is opnieuw beoordeeld op basis van actuele ontwikkelingen. Zo is kritisch gekeken naar de volledigheid van de lijst van investeringen, de begrote bedragen, het jaar van uitvoering en het jaar van ingebruikname van de

investeringen (wat bepalend is voor de start van de afschrijvingen). Deze beoordeling levert een aantal wijzigingen op ten opzichte van het bestaande MIP 2020-2023. Het betreft met name de wijzigingen bij de investeringen in IKC's (op grond van het Integraal Huisvestingsprogramma), mutaties bij de investeringen in sportaccommodaties in verband met de btw (inclusief de te ontvangen rijksbijdrage, de zgn. SPUK) en de geplande nieuwe investeringen in de periode 2021-2023. In onderstaand schema vindt u deze wijzigingen en de bijbehorende financiële gevolgen voor de jaren 2021 tot en met 2024.

Investering	Investeringsbedrag		Jaar investering		Jaar in gebruik		Beginjaar afschrijving	budgettair effect 2021	budgettair effect 2022	budgettair effect 2023	budgettair effect 2024
	was	wordt	was	wordt	was	wordt					
IKC Franse Gat (onderwijs)	7.155.800	7.590.201	2020	2021	2021	2022	2023	177.898	108.409	-82.523	-81.993
IKC Franse Gat (kindgerelateerde functies en terrein)	-1.923.500	-2.437.935	2020	2021	2021	2022	2023	0	21.941	82.890	82.341
IKC Dragonder-noord (onderwijs)	6.204.200	4.738.456	2021	2022	2022	2023	2024	0	147.638	104.015	-15.423
IKC Dragonder-noord (kindgerelateerde functies en terrein)	-1.861.900	-1.476.869	2021	2022	2022	2023	2024	0	0	13.292	50.214
Renovatie sportterreinen	110.000	56.524	2021	2021	2021	2021	2022	0	4.046	4.014	3.982
Maatregelen Infill kunstgras (nieuw)	0	361.000	nieuw	2021	2021	2021	2022	0	*1	*1	*1
Bedrijfsvoering begraafplaats	50.100	50.100	2022	2022	2022	2022	2023	0	6.713	-56	-56
Renovatie kunstgras sportterreinen tennis(SSV)	108.200	125.765	2022	2022	2022	2022	2023	0	0	-1.329	-1.319
Renovatie kunstgras sportterreinen (SSV)	295.000	333.361	2022	2022	2022	2022	2023	0	0	-2.903	-2.880
Renovatie kunstgras hockeyveld(SSV)	225.000	309.936	2023	2023	2023	2023	2024	0	0	0	-6.427
Renovatie kunstgras tennisbanen(SSV) (excl. SPUK)	37.250	42.912	2023	2023	2023	2023	2024	0	0	0	-428
IKC Dragonder-zuid onderwijs (nieuw, onderwijs)	0	10.886.711	nieuw	2023	nieuw	2024	2025	0	0	0	-97.980
IKC Dragonder-zuid onderwijs (nieuw, kindgerelateerde functies en terrein)	0	-3.804.302	nieuw	2023	nieuw	2024	2025	0	0	0	34.239
Nieuwbouw Brandweerkazerne/verplaatsing wijksservice (nieuw)	0	6.146.000	nieuw	2023	nieuw	2023	2024	0	0	0	*2
Budgettair effect								177.898	288.748	117.400	-35.730
*1 Voor de exploitatiekosten is reeds in totaal € 30.000 in de begroting opgenomen											
*2 Voor de exploitatiekosten is reeds in totaal € 325.000 in de begroting opgenomen											

Zoals u hierboven kunt zien, hebben de wijzigingen in het Meerjareninvesteringsplan een positief effect op het financieel meerjarenperspectief van € 178.000 in 2021, € 289.000 in 2022, € 117.000 in 2023 en een negatief effect van € 36.000 in 2024.

In bijlage 3 van deze programmabegroting vindt u het Meerjareninvesteringsplan 2021-2024. De kapitaallasten van geplande investeringen in 2024 hebben, o.b.v. het nieuwe activabeleid, geen effect op het meerjarenperspectief 2021-2024. De kapitaallasten van deze investeringen zullen vanaf 2025 in de begroting worden opgenomen.

1.4 f Overige ontwikkelingen na Kaderbrief

In de Kaderbrief is reeds melding gedaan van de benodigde investering voor het tegengaan van de verspreiding van SBR Infill naar de omgeving. In de eerste bestuursrapportage 2020 is aangegeven dat naast de investering ook in 2021 eenmalig een bedrag van € 61.000 nodig is voor het verwijderen van de Infill in de omgeving. Dit bedrag dient nog via deze begroting beschikbaar gesteld te worden.

Voor de investeringslasten m.b.t. de Infill-problematiek is in de Kaderbrief structureel € 30.000 vanaf 2021 geraamd. Aangezien de investering in 2021 zal plaatsvinden, zullen de geraamde (kapitaal)lasten zich pas vanaf 2022 voordoen. De raming van de kapitaallasten in 2021, ad € 30.000, kan hiermee komen te vervallen.

Tijdens de "begrotingstafels" van 31 augustus en 2 september heeft de raad kennis kunnen nemen van de ontwikkelingen met betrekking tot de ambtelijke organisatie. In de Kaderbrief zijn hiervoor middelen gereserveerd. Hierbij is, zoals de raad tijdens de eerdergenoemde begrotingstafels al is meegedeeld, nog geen rekening gehouden met de benodigde formatie

vanaf 2021 voor de rechtmatigheids-verantwoording. Voorgesteld wordt om voor deze wettelijke verplichting vanaf 2021 structureel € 70.000 in de begroting op te nemen.

De verstedelijkingsstrategie Arnhem/Nijmegen en Foodvalley is een opmaat naar het maken van afspraken over verstedelijking en daarmee ook mogelijke nieuwe locaties voor woningbouw en/of bedrijventerrein. Ook wordt er naar regionale mobiliteit gekeken en is het daarmee een opmaat naar het ter tafel brengen van infraprojecten bij de bestuurlijke overleggen Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (BO-MIRT). De kosten van de verstedelijkingsstrategie worden verdeeld tussen het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de provincies, de regio's en de gemeenten. De gemeentelijke bijdrage is naar verwachting eenmalig en wordt ingeschat op € 60.000 in 2021.

Per saldo hebben bovengenoemde mutaties dus een budgettair effect van € 161.000 in 2021 en structureel € 70.000 vanaf 2022.

Overige ontwikkelingen na Kaderbrief (bedragen x € 1.000)	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
1. SBR Infill verwijderen	-61			
2. SBR Infill kapitaallasten aframen	30			
3. Formatie rechtmatigheidsverantwoording	-70	-70	-70	-70
4. Bijdrage verstedelijkingsstrategie	-60			
Totaal effecten 2e bestuursrapportage 2020	-161	-70	-70	-70

1.4 g Schrappen opschalingskorting

Gezien de toegenomen financiële druk bij gemeenten door corona heeft het kabinet besloten de oploop in de opschalingskorting voor gemeenten in de jaren 2020 en 2021 incidenteel te schrappen. Dit leidt tot een verhoging van de algemene uitkering van het gemeentefonds van € 70 miljoen in 2020 en € 160 miljoen in 2021. Voor 2021 wordt de verhoging van de algemene uitkering voor Veenendaal ingeschat op € 640.000.

1.4 h Beoordeling bestemmingsreserves

De bestaande bestemmingsreserves zijn opnieuw tegen het licht gehouden op nut en noodzaak, waarbij tevens gekeken is of er bedragen overgeheveld kunnen worden naar de algemene reserve. Dit om het weerstandsvermogen in de huidige onzekere tijden te verbeteren.

Bij de beoordeling van de reserves is gebleken dat een viertal reserves kunnen worden opgeheven omdat de looptijd verstrijkt c.q. verstreken is en/of het doel behaald is. Het gaat concreet om de volgende reserves en vrijvallende bedragen:

Omschrijving reserve	Restantbedrag
Reserve breedtesport	24.883
Reserve sloop Rozenbottel	-176
Bestemmingsreserve sociaal domein	150
Reserve wachtgeldverplichtingen WMMN	57.000
Totaal	81.857

Nadere toelichting:

1. Reserve breedtesport: de looptijd van deze reserve eindigt in 2020;
2. Reserve sloop Rozenbottel: het doel van deze reserve is behaald;
3. Bestemmingsreserve sociaal domein: de looptijd van deze reserve is beëindigd in 2019;
4. Reserve wachtgeldverplichtingen WMMN: de looptijd van deze reserve is beëindigd in 2019, er rusten geen wachtgeldverplichtingen meer.

Voorgesteld wordt om het saldo van deze reserves van per saldo € 81.857 vrij te laten vallen ten gunste van de algemene middelen in 2021.

Bij de beoordeling van de reserves is tevens kritisch bekeken of er reeds “beslag” ligt op de gereserveerde middelen. Bij een drietal reserves zijn we van mening dat de huidige stand van deze reserves het mogelijk maakt om een gedeelte hiervan vrij te laten vallen ten gunste van de algemene middelen, omdat er nog geen concrete verplichtingen zijn aangegaan.

Tevens verwachten wij dat het doel van de reserve met het resterende bedrag (na gedeeltelijke vrijval) behaald zal worden.

In onderstaande tabel wordt weergegeven om welke reserves en bedragen het gaat.

Omschrijving reserve	Huidig saldo	Voorstel vrijval	Nieuw saldo na vrijval
Bestemmingsreserve Starters- en Blijversleningen	2.291.300	500.000	1.791.300
Reserve mobiliteit	769.166	136.166	633.000
Egalisatiereserve verkiezingen	150.929	50.929	100.000
Totaal	3.211.395	687.095	2.524.300

Nadere toelichting:

1. Bestemmingsreserve Starters- en Blijversleningen: De jaarlijkse uitvoerings- en rentekosten van de verstrekte leningen worden uit deze reserve bekostigd. Voorgesteld wordt om vanuit deze reserve € 500.000 over te hevelen naar de algemene reserve. Op basis van de huidige rentestand is namelijk berekend dat de gemeente, ondanks deze verlaging, tot 2029 leningen kan verstrekken, zonder dat het (extra) budgettaire gevolgen heeft;

2. Reserve mobiliteit: de reserve wordt ingezet voor de binnen Foodvalley aangegane verplichtingen in het kader van de mobiliteit. Binnen deze reserve is, na aftrek van de eerdergenoemde verplichtingen, nog € 136.166 vrij aanwendbaar. Voorgesteld wordt om dit bedrag vrij te laten vallen ten gunste van de algemene middelen;

3. Egalisatiereserve verkiezingen: via deze reserve wordt het jaarlijkse (budgettaire) saldo van de verkiezingen verrekend. Daarnaast wordt deze reserve ingezet wanneer er in enig jaar meer dan 1 verkiezing plaatsvindt. Op basis van de ervaring vanuit de afgelopen jaren vinden wij het verantwoord om deze reserve te verlagen met € 50.929 naar € 100.000. Voorgesteld wordt om de vrijvallende bedragen van deze reserves van per saldo € 687.095 ten gunste te laten komen van de algemene middelen in 2021.

In het overzicht ‘beoordeling reserves’ (bijlage 6) vindt u de nadere argumentatie en toelichting bij de voorgestelde mutaties.

Per saldo wordt voorgesteld vanuit de bestemmingsreserves een bedrag van afgerond € 769.000 in 2021 te onttrekken ten gunste van de algemene middelen.

Resume ontwikkelingen tussen Kaderbrief en Programmabegroting (excl. sociaal domein)

In onderstaand overzicht vindt u het effect van bovengenoemde ontwikkelingen op het financieel meerjarenperspectief.

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
Saldo na Kaderbrief 2021-2024	-457	-182	326	-436
Financiële mutaties na Kaderbrief	-241	-413	-432	-521
Meicirculaire 2020	684	1.075	394	86
Nota afschrijving en activabeleid	647	397	273	255
2e Bestuursrapportage 2020	-125	-125	-125	-125
Wijzigingen MIP	178	289	117	-36
Nog te verwerken posten	-161	-70	-70	-70
Opschalingskorting schrappen	640			
Beoordeling bestemmingsreserves	769			
Saldo na effecten tussen Kaderbrief en Programmabegroting (excl. sociaal domein)	1.934	971	483	-847

Zoals u uit bovenstaande tabel kunt opmaken, is er sprake van een positief begrotingssaldo (excl. sociaal domein) van € 1.934.000 in 2021, € 971.000 in 2022, € 483.000 in 2023 en een negatief saldo van € 847.000 in 2024.

Sociaal Domein

We gaan ervan uit dat de kosten van het sociaal domein, zonder het nemen van maatregelen, zullen stijgen met € 3.766.000 in 2021 naar € 5.644.000 in 2024.

Deze stijging is met name het gevolg van het groeiend jeugdhulpgebruik.

Het uitgangspunt vanuit het raadsprogramma is dat de verwachte tekorten de komende jaren opgevangen moeten worden door de reeds vastgestelde en nog te besluiten maatregelen binnen het sociaal domein. Daarbij wordt rekening gehouden met een groeipad voor de realisatie van de besparingen, waarbij de (incidentele) tekorten ten laste van de algemene middelen gebracht worden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf uitgebreide informatie m.b.t. de majeure ontwikkelingen.

In onderstaand overzicht vindt u de verwachte financiële ontwikkelingen binnen het sociaal domein.

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
Hogere uitgaven sociaal domein	-3.766	-4.149	-4.820	-5.644
Maatregelen sociaal domein	2.742	3.782	4.846	5.434
Saldo ontwikkelingen sociaal domein	-1.024	-367	26	-210

Resume (inclusief sociaal domein)

Het financieel meerjarenperspectief ziet er, na verwerking van de ontwikkelingen binnen het sociaal domein, als volgt uit:

Financieel overzicht (bedragen x € 1.000)	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
Saldo effecten na Kaderbrief (excl. sociaal domein)	1.934	971	483	-847
Saldo ontwikkelingen sociaal domein	-1.024	-367	26	-210
Begrotingssaldo	910	604	509	-1.057

Het saldo van de begroting bedraagt € 910.000 in 2021, € 604.000 in 2022, € 509.000 in 2023. In 2024 wordt een tekort geprognosticeerd van € 1.057.000.

Sluitende begroting

De Programmabegroting dient volgens de begrotingsvoorschriften (BBV) structureel en reëel in evenwicht te zijn. De provincie, als toezichthoudend orgaan, zal bij haar beoordeling van de begroting met name dit criterium hanteren bij haar toezichtsbesluit.

Concreet dient de begroting in 2021 sluitend te zijn. Als dit niet het geval is, dan dient de begroting 2024 sluitend te zijn. Met een sluitende begroting wordt bedoeld dat in enig jaar de begroting geen negatief saldo vertoont en de structurele lasten in dat jaar gedekt worden door de structurele baten.

Deze Programmabegroting kan als sluitend worden betiteld, aangezien we in 2021 een positief saldo hebben en de structurele lasten in dat jaar gedekt worden door structurele baten. We voldoen hiermee aan de voorschriften vanuit het BBV.

Algemene reserve/weerstandsvermogen

Om bovengenoemde risico's het hoofd te kunnen bieden als ze zich voordoen, is het belangrijk een buffer te hebben om de financiële effecten op te kunnen vangen. De belangrijkste buffer voor het opvangen van de risico's is de algemene reserve. De ontwikkeling van de algemene reserve ziet er, na de verwerking van de 2e bestuursrapportage 2020, als volgt uit:

Algemene reserve (bedragen x € 1.000)	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo per 31/12	14.924	14.578	14.407	14.411	14.415

De geprognosticeerde stand van de algemene reserve bedraagt per 31/12/2024 € 14.415.000.

In een eerder stadium heeft de raad het minimumbedrag van de algemene reserve bepaald op € 16,5 miljoen. Ten opzichte van dit minimumbedrag komt de huidige prognose afgerond € 2,1 miljoen lager uit.

Zoals u in de vorige paragraaf al heeft kunnen lezen, zijn de huidige risico's bij met name het sociaal domein, de Coronacrisis en de bijstandsverlening actueel en urgent. En is een versterking van het weerstandsvermogen (lees: algemene reserve) gewenst om de mogelijke risico's op te kunnen vangen.

Ons voorstel is daarom om de verwachte begrotingssaldi vanuit deze programmabegroting toe te voegen aan de algemene reserve, zodat we voldoende buffer hebben wanneer de risico's zich voor gaan doen.

Bij verrekening van de begrotingssaldi in de jaren 2021 tot en met 2024 met de algemene reserve komt het plaatje er als volgt uit te zien:

Algemene reserve (bedragen x € 1.000)	2020	2021	2022	2023	2024
Stand per 1/1	14.924	14.578	14.407	14.411	14.415
Verrekening begrotingssaldi 2021		910	910	910	910
Verrekening begrotingssaldi 2022			604	604	604
Verrekening begrotingssaldi 2023				509	509
Verrekening begrotingssaldi 2024					-1.057
Stand na verrekening begrotingssaldi	14.924	15.488	15.921	16.434	15.381

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat verwachte stand van de algemene reserve afgerond € 15,4 miljoen bedraagt. Wij gaan ervan uit dat deze buffer voldoende zal zijn om de huidige risico's op te kunnen vangen. Zie hiervoor ook de toelichting in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Risico's

Belangrijk voor een goede beoordeling van het financieel meerjarenperspectief zijn, naast de verwachte begrotingssaldi, ook de risico's en het vermogen om deze risico's op te kunnen vangen als ze zich voordoen.

De belangrijkste risico's zijn op dit moment:

1. Sociaal domein

Het uitgangspunt vanuit het raadsprogramma is dat de verwachte tekorten in de komende jaren opgevangen moeten worden door de reeds vastgestelde en nog te besluiten maatregelen binnen het sociaal domein. Onzeker is of deze maatregelen het benodigde (financiële) effect hebben en of dit effect wel in het afgesproken tijdspad plaats zal vinden.

2. Coronacrisis

Op 13 maart 2020 werden de eerste landelijke Corona maatregelen van kracht. De daaropvolgende maanden zijn we geconfronteerd met een crisis van ongekende omvang. De maatregelen die de regering heeft genomen om de gevolgen van het corona-virus te beperken, zijn van grote invloed op onze samenleving. Onze eerste prioriteit betrof natuurlijk de publieke gezondheid. Naarmate de crisis voortduurde, is deze prioriteit verbreed waarbij veel aandacht is voor de maatschappelijke en economische gevolgen van de coronacrisis. In de diverse raadsinformatiebrieven en P&C-documenten is de raad in 2020 geïnformeerd over de gevolgen en genomen maatregelen vanwege de Coronacrisis.

Op dit moment is moeilijk in te schatten welke invloed de Coronacrisis in 2021 zal hebben op onze samenleving en wat de budgettaire effecten zullen zijn voor onze programmabegroting. Enerzijds vanwege de duur van de Coronacrisis en de daarbij behorende gevolgen (o.a. hoe de huidige situatie zich ontwikkelt en vanaf wanneer is een vaccin beschikbaar) en anderzijds is onzeker in hoeverre we in 2021 door het Rijk gecompenseerd worden voor de extra kosten als gevolg van de Coronacrisis. Gezien deze onzekerheden beschouwen we de Coronacrisis in deze Programmabegroting als een van de belangrijkste risico's en zullen we de situatie ook in 2021 nauwgezet monitoren en de raad van de ontwikkelingen op de hoogte houden. Zie verder ook de gedetailleerde informatie in paragraaf uitgebreide informatie m.b.t. de majeure ontwikkelingen.

3. Bijstandsverlening

Jaarlijks ontvangt de gemeente Buig-middelen voor het uitvoeren van de Participatiewet. De participatiewet is een open-einde-regeling.

Het is de verwachting dat de gevolgen van het corona-virus een zware stempel gaan drukken op de landelijke en lokale economie. De werkloosheid kan daarbij oplopen met een mogelijke stijging van het aantal cliënten in de bijstand en andere soorten van hulpverlening. Het Rijk verwacht dat de uitgaven bijstand in 2021 met 7,4% stijgen ten opzichte van 2020.

Daar waar 2020 ook al een stijging kende. Begin oktober 2020 heeft het rijk de voorlopige verdeling van de Buig-budgetten voor 2021 bekend gemaakt. Deze vallen fors hoger uit dan de budgetten voor 2020, echter circa driekwart van de toename van het voorlopige macrobudget wordt gereserveerd voor een uitgestelde uitkering waarbij in de verdeling rekening kan worden gehouden met verschillen tussen gemeenten voor de te verwachten extra bijstandsuitgaven als gevolg van COVID-19. In 2021 wordt de wijze waarop dit deel van het budget wordt verdeeld bij ministeriële regeling nader ingevuld. VNG en gemeenten zullen betrokken worden bij het bepalen van de verdeelsleutel voor dit deelbudget. Wat dit voor de gemeente Veenendaal gaat betekenen, is op dit moment nog niet te zeggen en is naast de exacte verdeling van het macrobudget ook afhankelijk van de ontwikkeling van het aantal cliënten en de bijbehorende bijstandsuitgaven. In de bestuursrapportages voor 2021 zal hierover nader worden gerapporteerd.

Meer mensen in de bijstand, betekent ook dat de gemeente meer lasten moet maken voor re-integratiekosten en armoedebestrijding. Het Rijk heeft aangekondigd het conjunctuureffect te betrekken bij het macrobudget en dat de gemeenten mogen rekeningen op een reële tegemoetkoming voor de Coronakosten. Daarom houden wij vooralsnog geen rekening met dit effect. Voor een volledig overzicht van de risico's wordt verwezen naar de toelichting in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Uitgebreide informatie m.b.t. de majeure ontwikkelingen

In het voorgaande zijn de majeure onderwerpen al kort genoemd. Om de leesbaarheid zo optimaal mogelijk te maken is verdere gedetailleerde informatie per onderwerp verder uitgewerkt.

Gevolgen coronacrisis

De afgelopen periode zijn er vanuit verschillende instanties (waaronder het CPB, CBS, DNB en het IMF) schattingen en scenario's opgesteld wat de effecten van Corona zijn op de economie en onze samenleving. Uit deze scenario's blijkt een grote mate van onzekerheid, ingegeven door de onzekerheid met betrekking tot de ontwikkeling van het virus en de effecten hiervan op de samenleving. Deze onzekerheid voor wat betreft het verloop van de pandemie en de effecten daarvan op diverse terreinen in de samenleving, maken het onmogelijk een uitspraak te doen over de financiële impact van de pandemie voor de gemeente. Om enig inzicht te geven in de mogelijke financiële effecten voor de gemeente zijn twee benaderingswijzen bekeken: een 'milde benadering' en een 'pessimistische benadering'. Het verschil in de benadering heeft hoofdzakelijk betrekking op de ontwikkeling van de pandemie en de reactie van de nationale overheid daarop alsmede de gevolgen daarvan voor de samenleving, zowel in economisch als in sociaal-cultureel opzicht.

Met deze benaderingswijzen zijn niet de uiterste marges rondom de financiële gevolgen voor de gemeente weergegeven. Gegeven de enorme onzekerheid kennen wij ook geen kansberekening toe aan één van beide benaderingswijzen. De werkelijkheid zal (in positieve of negatieve zin) van beide benaderingswijzen afwijken.

Op basis van de ontwikkeling van de pandemie, de reactie daarop van de nationale overheid en de gevolgen daarvan voor de samenleving, zowel in economisch als in sociaal-cultureel is in deze begroting gekozen voor de 'milde benadering'. Deze milde benadering past bij de CPB basisraming en wordt algemeen gevolgd.

De milde benaderingswijze

In deze benadering is verondersteld dat de uitbraak van het virus onder controle blijft, waardoor de onzekerheid bij huishoudens en bedrijven afneemt en de economie weer op gang komt. De achterliggende gedachte is dat de contactbeperkende maatregelen effectief zijn en dat vooruitgang wordt geboekt ten aanzien van testcapaciteit en behandelmethode. Hierbij is aangenomen dat na de eerste lockdown er geen nieuwe (substantiële) contactbeperkende maatregelen moeten worden getroffen en dat de getroffen sectoren geleidelijk aan hun activiteiten weer kunnen oppakken. Tevens is verondersteld dat vanaf het

tweede halfjaar van 2020 een (doorzettend) economisch herstel optreedt en dat de woningmarkt niet of nauwelijks gevolgen van de pandemie ondervindt. De impact van de pandemie op sociaal-cultureel terrein neemt niet of nauwelijks in omvang toe ten opzichte van de huidige situatie.

Gestreefd wordt de doelstellingen die de gemeente heeft onder 'normale' omstandigheden zoveel mogelijk te realiseren. Dit in het besef dat door de omstandigheden niet alles kan worden gegarandeerd.

Verder is het van belang om een goede balans te hebben voor de aspecten :

- acute zaken worden aangepakt, bijvoorbeeld als door de gemeente gesubsidieerde instellingen of organisaties in liquiditeitsproblemen geraken;
- participatie van de samenleving als er ingrijpende maatregelen nodig zijn;
- het behoud van een goede financiële positie van de gemeente;
- monitoring van de financiële situatie en bepalen kritische indicatoren;

De aanpak in hoofdlijnen

De belangrijkste vraag is hoe incidenteel of structureel de effecten en de financiële gevolgen van de pandemie zijn. Ofwel hoe noodzakelijk is het om structureel in te grijpen in doelstellingen om de effecten van Corona te kunnen opvangen.

Structureel ingrijpen in het aanpassen van vaststaande doelstellingen is om meerdere redenen niet direct wenselijk:

- onzekerheden rondom Corona en daarmee de effecten op onze financiën;
- onzekerheid rondom compensatie Rijk;
- opbouw daarna is kostbaar en kost tijd;
- vraagt een gedegen proces om tot besluitvorming te komen, inclusief participatie.

In onze aanpak laten we Corona-ontwikkelingen 'los'. Centraal staat dat we vasthouden aan onze huidige doelstellingen en we zien corona vooralsnog als incidenteel risico op onze begroting en het behalen van onze doelstellingen.

Hierbij stellen wij de volgende aanpak voor:

1. monitoren kritieke prestatie indicatoren;
2. opschalen wanneer nodig;
3. proces tot en met kadernota 2022-2025.

Deze onderdelen worden in de volgende paragrafen nader toegelicht.

Monitoren kritieke indicatoren

In paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheer is een samenvattend overzicht opgenomen van de verwachte gevolgen op de gemeentelijke begroting. Dit overzicht vormt de basis om een eenvoudige en doeltreffende monitor op te zetten.

Voor deze monitoring van de situatie in Veenendaal worden de volgende indicatoren onderscheiden:

1. De stand van de algemene reserve.
2. Het risicoprofiel/weerstandsratio.
3. De solvabiliteit.
4. De schulddispositie.
5. Ontwikkeling meerjaren perspectief.

Voor deze indicatoren zijn waarschuwings- en kritische grenzen bepaald.

Opschalen wanneer nodig

Vooralsnog denken wij drie fases te kunnen onderscheiden:

1. Koers houden
2. Koers matigen
3. Koers verleggen

Op dit moment staan alle indicatoren op groen en kunnen wij **koers houden**.

De kenmerken van deze fase zijn:

- vasthouden aan doelstellingen conform afspraken raadsprogramma;
- voorzieningenniveau in stand houden;
- geen bezuinigingen doorvoeren;
- geen nieuw beleid / geen geld voor nieuw beleid vrij maken;
- wettelijke zaken honoreren en onontkoombare zaken scherp prioriteren;
- financiële gevolgen corona als incidentele tegenvallers aanmerken;
- inzet op volledige financiële compensatie van de extra kosten door het Rijk;
- inzet op versterking weerstandsvermogen gemeente.

In deze fase is het ook wenselijk om een integrale afweging voor ondersteuning van partijen in de samenleving te maken. Extra ondersteuning is in sommige gevallen zeer wenselijk om onze doelstellingen overeind te houden. Een integraal afwegingskader zorgt voor duidelijkheid naar de samenleving en geeft bovendien meer zekerheid op de financiële invloed op onze begroting aan de voorkant.

Opschalen

Zodra één van de indicatoren door de waarschuwingsgrens gaat, zullen wij moeten beoordelen of dit een aanleiding is om maatregelen te nemen en over te gaan naar fase twee, **koers matigen**. Als er meer indicatoren door de waarschuwingsgrens gaan, blijft de eerste stap het beoordelen van de situatie aan de hand van de beschikbare informatie, maar is de kans dat conform fase twee aanvullende maatregelen genomen moeten worden groot.

Aanvullend op de koers in fase 1 denken wij dan aan maatregelen als:

- taken aan de markt en/ of aan de samenleving over laten;
- tijdelijk versoering uitvoering van taken/ verlaging kwaliteitsniveau;
- herprioritering van investeringen
- verdere toepassing van het profijtbeginsel (groter beroep op eigen verantwoordelijkheid);
- nog niet bestede budgetten herprioriteren / besteding uitstellen

Met deze maatregelen willen wij zoveel mogelijk vast blijven houden aan het breed gedragen raadsprogramma.

Koers verleggen

Als ondanks deze maatregelen één van de indicatoren door de ondergrens gaat, zullen we de koers moeten verleggen. Wij bevinden ons dan in fase 3.

- nieuwe wettelijke taken zo sober mogelijk uitvoeren;
- afspraken raadsprogramma herzien;
- prioriteren in doelstellingen;
- structurele bezuinigingsmaatregelen treffen;
- aanpassing voorzieningenniveau;
- financiële gevolgen corona deels als incidentele tegenvallers aanmerken en grotendeels als structureel aanmerken;
- inzet op substantiële financiële compensatie van de extrakosten door het rijk (bijvoorbeeld 75%);
- inwerking stellen van de financiële beslisboom raadsprogramma.

In deze fase is participatie gewenst/noodzakelijk

Sociaal domein

We werken aan een krachtig sociaal domein en zien dat het steeds meer de vorm krijgt zoals we die voor ogen hebben. De visie op het Sociaal Domein, model Veenendaal 2020 en het integraal beleidskader (IBK) vormen een stevig fundament. We zien Veenendaal steeds meer als een krachtige, inclusieve samenleving waarin iedereen zich naar vermogen kan ontwikkelen. Een samenleving waarin de inwoners van Veenendaal zich verbonden voelen en hun weg weten te vinden. Iedereen doet ertoe en mensen kunnen ook zelf binnen hun mogelijkheden aan die samenleving bijdragen. De visie voorziet in een goede sociale basis en waar mogelijk een beweging van zware naar lichte(re) vormen van ondersteuning, kortom: we werken aan zorg die past.

De keuzes die de afgelopen jaren zijn gemaakt vertalen zich in tal van ontwikkelingen. Veens Welzijn zal als nieuwe stichting vanaf 1 januari 2021 een spil vormen in de sociale basis. In de doorontwikkeling van de sociale basis gaat de stichting een belangrijke rol vervullen, waar verenigingen, bedrijven, religieuze instellingen en diensten mensen in verbinding brengen en elkaar helpen. In verbinding met Veens Welzijn verwachten we eventueel te ontwikkelen aanbod te ontdekken. Met deze kennis zal het mogelijk zijn activiteiten binnen het sociaal domein nog beter aan te sluiten.

Ook de activiteiten op het gebied van schulddienstverlening ondergaan een verandering. De werkzaamheden van het Budget Advies Centrum (BAC) worden vanaf 1 januari 2021 geïntegreerd in de gemeentelijke werkzaamheden van schulddienstverlening. De taak vanuit de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening (Wgs) gaan we per 1 januari 2021 zelf uitvoeren onder de naam BudgetLoket. De werkwijze van eerder en snellere hulp gaan we in 2021 verder ontwikkelen en we versterken niet alleen de regiefunctie maar ook de ketensamenwerking.

We zorgen ervoor dat de kwaliteit van zorg, de organisatie ervan én de financiën zoveel mogelijk met elkaar in evenwicht zijn. In dat opzicht zien we dat het sociaal domein een stevige stempel drukt op deze begroting. Zonder bijsturing dreigt het evenwicht verstoord te raken; er ontstaan dan tekorten.

De afspraak in het raadsprogramma 'tekorten binnen het sociaal domein lossen we op binnen het sociaal domein' is leidend. In de aanloop naar deze begroting is hierover ook met de raad uitvoerig gesproken. Mede na intensieve gesprekken met aanbieders van zorg zijn met name binnen het domein jeugd scherpe keuzes met de gemeenteraad besproken die bij moeten dragen aan het herstel van het eerdergenoemde evenwicht.

De decentralisatie van de jeugdhulp naar de gemeenten had als doelstelling minder jeugdigen onnodig te medicaliseren en in zware jeugdhulp te laten belanden. Deze doelstelling blijft onverminderd belangrijk. De overschrijdingen in de jeugdhulp zijn voor ons dan ook niet primair een financieel probleem, maar een indicatie dat de onderliggende problematiek nog steeds onvoldoende wordt opgelost. Daarom zijn wij zeer gemotiveerd, binnen de soms beperkte mogelijkheden en de afspraken die wij maken binnen de regio, om deze onderliggende problematiek te blijven aanpakken. Daar zijn onze maatregelen dan ook op gericht. Als college geloven wij er in dat de voorgestelde maatregelen passen binnen de inhoud en de visie die wij hebben op jeugdhulp. Met aandacht voor zowel de kwalitatieve, organisatorische als financiële monitoring van de uitwerking van deze maatregelen. In het belang van onze ouders, kinderen en gezinnen gaan wij namelijk voor jeugdhulp die past.

Er is in de tijd gezien een groeipad voorzien waarmee we de benodigde maatregelen gerealiseerd willen hebben. In gesprek met het CJG en specialistische aanbieders willen we gezamenlijk komen tot een passende vorm van hulp die kwalitatief goed, maar ook betaalbaarder wordt. We zullen komen tot een scherpere afbakening van voorzieningen en een begrenzing van hulp. Zo willen we ook goed kijken naar het gebruik van verstrekte voorzieningen en bij niet gebruik van die voorzieningen kijken wat de oorzaak hiervan is om vervolgens gepast bij te sturen.

Bij aanbieders van zorg zullen we kritisch kijken naar de kwaliteit van de geleverde zorg en de mate waarin gericht gewerkt wordt aan de vooraf scherp geformuleerde behandeldoelen. Bewezen effectiviteit van hulp zal steeds vaker bepalend zijn voor intensiteit en duur van ondersteuning. Ingegeven vanuit de visie op het sociaal domein doen we een nadrukkelijker beroep op de eigen kracht en eigen verantwoordelijkheid van mensen en hun omgeving, niet voor elke hobbel in het leven is hulp of ondersteuning vanuit de gemeente wenselijk of nodig.

Financiële ontwikkelingen

In onderstaand overzicht (aan de orde geweest tijdens begrotingstafel 3 d.d. 22 september 2020) worden de verwachte tekorten in de komende jaren bij het sociaal domein en de hierdoor te nemen maatregelen inzichtelijk gemaakt.

Totaal overzicht (bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024
Tekort sociaal domein				
Jeugd	€ 3.425	€ 3.872	€ 4.331	€ 4.655
Wmo	€ 149	€ 83	€ 536	€ 1.036
Participatie	€ 192	€ 194	€ -47	€ -47
A. Tekort sociaal domein (incl. groei conform CPB)	€ 3.766	€ 4.149	€ 4.820	€ 5.644
0. Aanscherpen binnen huidige kaders	€ 1.500	€ 1.750	€ 2.000	€ 2.000
1. Alleen goedkoopst passende voorziening	100	100	100	100
2. Afbakening ambulante vormen van jeugdhulp	€ 200	€ 200	€ 200	€ 200
3. Minder jeugdhulp op school	€ 50	€ 50	€ 50	€ 50
4. Voor problemen en stoornissen van ouders geen behandeling en/of begeleiding vanuit jeugdwet	€ 50	€ 50	€ 50	€ 50
5. De eigen kracht van ouders en jeugdigen is altijd leidend	100	100	100	100
6. Wmo materieel (aannee)	€ 100	€ 150	€ 200	€ 200
7. Wmo immaterieel (in onderzoek, aanname)	€ 100	€ 300	€ 500	€ 500
8. BUIG	€ X	€ X	€ X	€ X
9. Participatiebudget	€ -	€ -	€ -	€ -
B. Financiële vertaling keuzes (0 tm 9)	€ 2.200	€ 2.700	€ 3.200	€ 3.200
10. Extra > 50% minder groei t.o.v. CPB jeugd	€ 262	€ 516	€ 781	€ 1.057
11. Extra > 50% minder groei t.o.v. CPB Wmo	€ 280	€ 566	€ 865	€ 1.177
C. totaal korting groei (10 + 11)	€ 542	€ 1.082	€ 1.646	€ 2.234
D. Saldo na maatregelen (A-B-C)	€ -1.024	€ -367	€ 26	€ -210

Toelichting op bovenstaande tabel

De taakstelling op jeugd van € 1,5 mln. (verbeterprojecten jeugdhulp, begroting 2019-2020) wordt vanaf 2020 ter waarde van € 625.000 gerealiseerd door aanvullende maatregelen waarover in juni 2020 met het CJG afspraken zijn gemaakt. Deze afspraken hebben betrekking op:

1. Het afremmen van de instroom

Onder andere door de pilot beperken open inloop (werken op afspraak, max. aantal afspraken per week, wachtlijst) investeren op kwaliteit en zorgvuldigheid. Dit heeft tot op heden nog niet tot wachtlijsten bij de toegang van het CJG geleid.

2. Kaders en normen binnen het CJG

Actieve sturing op het terugdringen aantallen naar specialistische zorg, inclusief afspraken met de belangrijkste aanbieders en

3. Vergroten van invloed op het logistieke proces bij de aanbieders

Scherpere triage, strakker sturen op duur, intensiteit en doelrealisatie. Basisnorm behandeling max. 6 maanden

De 'scherpe keuzes' (regel 1 t/m 5) bestaan uit maatregelen voor een totaalbedrag van € 500.000. Deze keuzes zijn afgestemd en besproken met het CJG en de raad (op 22 september jl.), waarbij de financiële impact van de maatregelen zijn gebaseerd op een educated guess, een (gerichte) inschatting op basis van de ervaringen en (praktijk)kennis die we de afgelopen jaren hebben opgedaan. We onderkennen de risico's/onzekerheden bij de voorgestelde keuzes.

De maatregelen voor Wmo materieel (regel 6) worden in 2021 gehaald door onder andere de kosten voor toegankelijkheid van gebouwen neer te leggen bij de eigenaren van die gebouwen, het niet-gebruik van scootmobielen te beoordelen en nadrukkelijker te kijken naar alternatieve/goedkopere bouwkundige aanpassingen. We zijn genooddaakt om verdere maatregelen te treffen voor de jaren 2022 en verder. Om het totaal besparingspotentieel na 2022 te halen zullen in 2021 aanvullende voorstellen volgen.

Voor Wmo immaterieel (regel 7) worden de maatregelen in 2021 gehaald door vanaf eind 2020 verschillende soorten van toetsen uit te voeren onder aanbieders van immateriële zorg. Om ondersteuning te verlenen aan diegenen die deze ook nodig hebben, is het gewenst en

noodzakelijk om vast te stellen dat de zorg rechtmatig en doelmatig plaatsvindt. In 2021 en de volgende jaren zetten we steeds verder in op het terugdringen van uitgaven Wmo Immaterieel door onder andere meer (sneller) af te schalen op zware beschikkingen en onder andere gebruik te maken van regresrecht (het verhalen van Wmo kosten bij voorliggende verantwoordelijken, bijvoorbeeld verzekeraars). Het oplopende te besparen bedrag is gebaseerd op een inschatting, afgeleid van de uitgaven aan immateriële zorg. Het groeipad wordt benut om gerichte maatregelen nader uit te werken, voorzien van een specifiekere financiële onderbouwing. Het Wmo forum wordt bij het vervolg nauw betrokken.

Over de gebundelde uitkering voor het bekostigen van uitkeringen (BUIG, regel 8) is afgesproken dat ze buiten beschouwing blijft. Vooralsnog is voor het onderdeel participatiebudget (regel 9) geen taakstelling opgenomen. Het participatiebudget wordt voornamelijk ingezet voor re-integratie van uitkeringsafhankelijke mensen. Een taakstelling/korting op dit budget achten we door de impact van corona nu onwenselijk en onverstandig.

In de meerjarenramingen wordt voor het sociaal domein rekening gehouden met zowel de verwachte loon-/prijsstijgingen als de volumestijgingen op basis van de percentages van het CPB.

De raad heeft in de Programmabegroting 2019 besloten op de lasten van jeugd in 2021 een bedrag van € 430.000 en vanaf 2022 een bedrag van € 860.000 in te boeken als opbrengst van de afremming van de volumegroei bij jeugd. Als toelichting is hiervoor in deze begroting opgenomen dat de uitvoering van model Veenendaal de komende jaren de groei van het volume moet doen afnemen. Daarnaast heeft het Rijk ook geconstateerd dat de groei afneemt.

In de programmabegroting 2021 stellen wij de reductie van de groei van jeugd niet vast op bedragen van € 430.000 of € 860.000 maar op een percentage, namelijk op 50% van de door het CPB geprognosticeerde groei voor de jaren 2020-2024. Dit enerzijds omdat de afremming van de groei in 2020 is vertraagd en anderzijds omdat er op percentages beter is te sturen dan op absolute bedragen. Het gevolg hiervan is dat de reductie van de groei op jeugd € 262.000 i.p.v. € 430.000 in 2021 en vanaf 2022 niet € 860.000 per jaar, maar in 2022 € 516.000, in 2023 € 781.000 en in 2024 € 1.057.000 bedraagt.

In de begroting 2021 is ook voor de Wmo uitgegaan van een reductie op de volumegroei van 50%. Dit is een nieuwe maatregel om te komen tot een sluitende begroting in 2021.

We stellen onszelf tot doel de groeipercentages van het CPB voor jeugd (regel 10) en Wmo (regel 11) voor 50% in te lopen door scherpe uitvoering van scherpe gemeentelijke uitvoering en zorg te bieden aan mensen die dat écht nodig hebben.

Gemeentelijke organisatie en noodzaak versterking formatie

Inleiding

We hebben een organisatie die pal staat voor het handhaven van adequate dienstverlening aan onze inwoners, instellingen, ondernemers en het gemeentebestuur. Daarmee is zij een instrument om de gemeentelijke doelstellingen en verplichtingen te realiseren. Onze organisatie wil constant in beweging zijn en inspelen op de ontwikkelingen in de samenleving, niet vanuit een standaardstructuur maar met ruimte voor verschillen en beweeglijkheid. We denken en handelen daarbij vanuit rollen en opgaven.

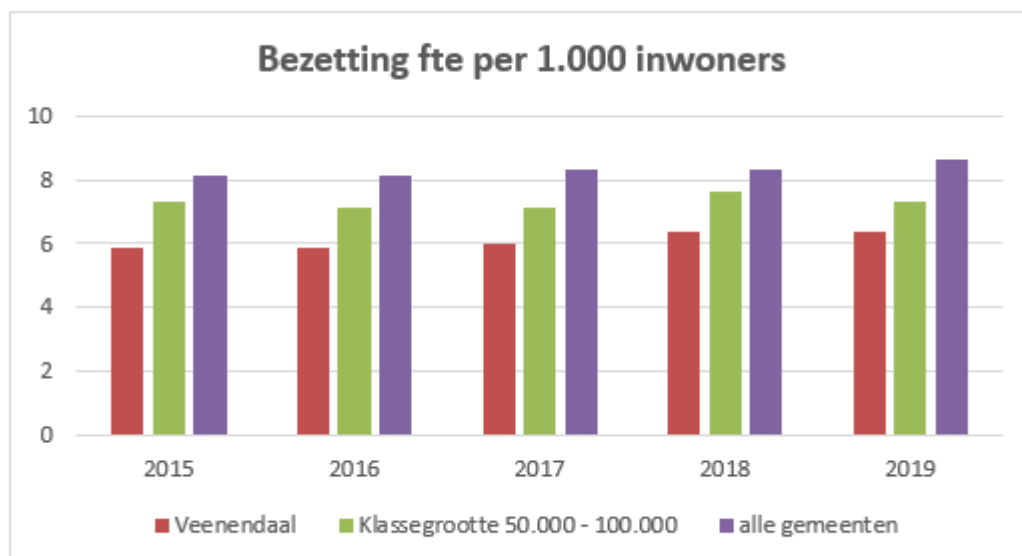
Van belang is dat Veenendaal een bestuurskrachtige gemeente is en blijft die allereerst de eigen samenleving goed kan bedienen en ook zijn strategische positie in provincie en regio inneemt en kan behouden. We blijven er alles aan doen om de kwaliteit van de dienstverlening op een hoog niveau te houden maar de gewenste uitvoering staat op dit moment onder druk. We constateren dat het aantal taken dat de gemeente moet uitvoeren alsmat toeneemt, de rijksoverheid stapelt de ene eis op de andere maar het uitvoeringsbudget wordt door het Rijk niet/onvoldoende meegeleverd.

Als gevolg daarvan komen we onvoldoende toe aan die zaken die we ons voorgenomen hebben en moeten doen. Dat kan gevolgen hebben voor de dienstverlening, het voldoen aan wettelijke eisen en de gewenste kwaliteit van de te nemen besluiten maar zeker ook voor het niet (op tijd) kunnen leveren van toegezegde stukken. Het investeren in het op- en aanpakken van zaken en onderwerpen die we als gemeente te doen hebben is daarmee van primair belang. Dat daarvoor voldoende en gekwalificeerde mensen noodzakelijk zijn vloeit daaruit vanzelfsprekend voort.

Dat er nu wordt gevraagd om uitbreiding van de formatie levert een dilemma op. Aan de ene kant is er voor het uitvoeren van de wettelijke taken en het bereiken van onze doelstellingen extra formatie nodig, aan de andere kant hebben we te maken met een financieel vraagstuk als gevolg van de coronacrisis en binnen het sociaal domein. Wij hebben de formatievraag daarom teruggebracht tot het meest noodzakelijke en onontkoombare. Dit leidt voor 2021 tot een formatie-uitbreiding met 25 fte Hieronder gaan we daar nader op in.

Voorgeschiedenis

In 2019 is met de raadscommissie regelmatig van gedachten gewisseld over de vraag of de gemeentelijke organisatie toegerust is op het uitvoeren van het (toekomstige) takenpakket. Nagegaan is of, in het licht van de financiële opgaven in het sociaal domein, de kosten van de gemeentelijke organisatie beperkt zouden kunnen worden. Bij de beantwoording van deze vragen is geconcludeerd dat de gemeentelijke organisatie in formatieve zin kostenefficiënt is en is aangetoond dat – op basis van rapportages van het A&O-fonds en diverse benchmarks – onze gemeentelijke organisatie structureel een lagere formatieve omvang heeft dan vergelijkbare gemeenten. De in 2019 door het A&O-fonds opgestelde rapportage laat zelfs zien dat de gemeente Veenendaal ongeveer 78 fte minder heeft dan gemeenten uit dezelfde grootteklasse (zie de tabel hierna).

De organisatie mag dan kostenefficiënt zijn, zij is echter kwetsbaar met het oog op het effectief uitvoeren van het takenpakket en de verwachte uitbreiding van taken in het fysieke en het sociale domein en ten aanzien van automatisering/ICT.

Uit een inventarisatie op basis van de teamplannen voor 2020 is gebleken dat voor de uitvoering van de (toekomstige) taken de komende jaren structureel minimaal zo'n 50 fte extra nodig is. Deze ontwikkeling/groei wordt in veel gevallen bevestigd door onderzoeken die op de onderscheidene vakgebieden naar zowel kwantiteit als kwaliteit zijn uitgevoerd. Hiermee wordt vanaf de werkvloer bevestigd wat de A&O-rapportage al aangeeft: de formatie van de gemeentelijke organisatie in Veenendaal is krap en daarmee kwetsbaar.

Wet- en regelgeving

De belangrijkste knelpunten zien we daar waar nieuwe wet- en regelgeving zich aandient, maar ook waar we als gemeente hebben te voldoen aan steeds meer eisen op het gebied van rechtmatigheid. Bij nieuwe wet- en regelgeving kunnen als voorbeelden worden genoemd de invoering van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen, de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren, het Besluit digitale toegankelijkheid overheid maar ook de landelijke afspraken uit het Klimaatakkoord en de Klimaatwet ten aanzien van onder andere klimaatadaptatie, de Transitievisie warmte en de Regionale Energiestrategie. Verder moet er rekening worden gehouden met de vanaf 2021 in te voeren verplichte rechtmatigheidsverantwoording door het college.

Het voldoen aan de geldende en toekomstige rechtmatigheidsvereisten wordt ons niet alleen door de accountant voorgehouden, ook uit andere onderzoeken komt naar voren dat de gewenste kwaliteit op diverse dossiers vanwege achterblijvende formatie onvoldoende kan worden gewaarborgd. Het gaat dan onder andere over het op orde brengen van onze inkoopfunctie, de juridische kwaliteit, handhaving maar ook over informatievoorziening en -beheer waar we om te voldoen aan de eisen van informatieveiligheid de ontwikkelingen en innovaties zullen moeten volgen. Verder vraagt de archieffunctie blijvende aandacht om te voorkomen dat er een aanwijzing komt vanuit de provincie. In de hierna opgenomen tabel geven we een overzicht van de taken waarvoor op grond van wet- en regelgeving formatie-uitbreiding noodzakelijk is.

Tabel grondslag uitbreiding formatie

Taak	Wettelijk voorschrift
Inkoop	Europeesrechtelijke regelgeving t.a.v. aanbesteding
Energieneutraal 2035	Klimaatwet en Klimaatakkoord
Omgevingswet	Omgevingswet
Toegankelijkheid overheidsinformatie	Gemeenten moeten voldoen aan het tijdelijk Besluit digitale toegankelijkheid overheid.
Personeel en organisatie	Uitvoering Wet normalisering rechtspositie ambtenaren
MO-uitvoering	Uitvoering van de Wmo en andere sociale wet- en regelgeving
Communicatie en representatie	Raadsprogramma: Positie in netwerk regio, kabinet, externe contacten provincie, rijk
Groenbeheer	Onder andere regelgeving inzake klimaatadaptatie
Regisseur Wonen, welzijn, zorg	Coördinatie diverse zowel lokale als landelijke zorgwetten en –regelingen

Boa-handhaving	Handhaving wet- en regelgeving (o.a. corona)
Handhaving omgevingsrecht	Besluit raad inzake VTH-beleidsplan
Informatievoorziening	Opgave informatiesamenleving. Techniek loopt achter. Is noodzakelijk instrument om te kunnen voldoen aan wet- en regelgeving
Informatiebeheer/ archivering	Archiefwet, archiefbesluit en archiefregeling (maar ook AVG, Wob en toekomstige Wet open overheid)
Control	Wijziging Gemeentewet inzake rechtmatigheids-verantwoording door college over verslagjaar 2021

Aanpak

Om deze knelpunten aan te pakken zijn binnen de organisatie reeds stappen gezet. Deze leiden er echter niet toe dat alle formatieve knelpunten worden opgelost. Verdere stappen zijn noodzakelijk.

Enkele voorbeelden van reeds gezette stappen zijn:

* De afgelopen tijd hebben we gemerkt dat de bestaande organisatiestructuur belemmerend werkt ten opzichte van het aanpassingsvermogen. De verschillende uitdagingen vragen om een wisselende samenstelling van de teams die ermee aan de slag gaan. Daarom is in een proces van doorontwikkeling op zoek gegaan naar andere vormen om het werk in te richten, zodat we:

- focus kunnen leggen op politieke, maatschappelijke of financiële ontwikkelingen;
- eenvoudiger verschillende disciplines bij elkaar kunnen brengen (samenwerking met in- en externe partners);
- regie kunnen voeren op grote dossiers, en
- integraal werken vanuit inhoudelijke thema's.

Deze meer flexibele manier van samenwerken vraagt ook om passend gedrag. De verdere doorontwikkeling van onze wendbare en adaptieve organisatie is daarbij als doel gesteld.

Een opgave gaat altijd over een verandering in de samenleving. Die verandering is complex en vraagt veel van onze samenwerking, in- en extern. Burgers en bedrijven verwachten van de overheid dat er krachtig en snel wordt ingespeeld op de mogelijkheden die zich voordoen omdat het inhoudelijk, politiek, maatschappelijk en organisatorisch om een belangrijke verandering gaat. Door deze vraagstukken vanuit een opgave (integraal) te benaderen bieden we focus, een voor alle betrokken gemeenschappelijk richtpunt voor het handelen, is er regie op de uitvoering en kan er effectiever en efficiënter worden gewerkt om de gewenste situatie ook werkelijk te realiseren. De opgaven waarmee we nu aan de slag zijn:

- Groei en bloei
- Sociaal domein
- Informatiesamenleving

Tevens wordt de corona-aanpak opgavegericht aangestuurd.

Naast het werken met opgaven zijn overlegvormen aangepast, is uitdrukkelijk stilgestaan bij hoe wordt samengewerkt en is er aandacht voor de rol van de medewerkers en hun talenten. Ook herprioriteren we intern werkzaamheden zodat we mensen inzetten waar dat het meest nodig is. Wij zijn ervan overtuigd dat deze integrale aanpak eraan bijdraagt dat onderwerpen efficiënt en effectief worden opgepakt.

Voor de organisatie betekent dit concreet een beweging naar minder management en het versterken van de strategische kracht van de organisatie. De teams gaan de basis vormen van de organisatie en leveren een efficiënte en effectieve inzet van capaciteit, talent en expertise. We hebben daarbij voortdurende aandacht voor de ontwikkeling van de vaardigheden van onze medewerkers. Verder vraagt dit om een constante afweging van doelen en prioriteiten waarbij de capaciteit wordt ingezet waar concreet de prioriteiten liggen. Voor de organisatie hanteren we 4 kernwaarden om tot een optimaal resultaat te komen:

- Samenwerken
- Toegevoegde waarde
- Energie/werkplezier
- Resultaatgericht

Al onze medewerkers hebben waarde, of ze nu kort of al langer in dienst zijn. We investeren doorlopend in hun ontwikkeling. Door verloop in de organisatie, medewerkers gaan met pensioen of vinden elders een andere baan, komen er steeds weer nieuwe medewerkers binnen. Het is van belang dat zij door zittende medewerkers vanuit hun senioriteit kunnen worden meegenomen in de wijze waarop onze gemeente werkt en welke doelen zij nastreeft. Aan de andere kant brengen zij altijd andere capaciteiten en nieuwe inzichten mee; sommigen vanuit ervaring bij andere organisaties, anderen net vanaf de opleiding met de intentie om veel te leren over het werken bij een gemeente. De organisatie blijft daardoor in beweging.

* Verder zetten we in op het zoveel als mogelijk beperken van inhuur. Hoewel het op de arbeidsmarkt steeds moeilijker is voldoende gekwalificeerde medewerkers aan te trekken wordt er alles aan gedaan om het invullen van reguliere vacatures door middel van inhuur te beperken. Te denken valt aan het gebruik maken van tijdelijke arbeidsovereenkomsten en flexibele inzet van eigen personeel/ stimuleren van interne mobiliteit. Eigen medewerkers zijn nu eenmaal meer betrokken en het is daardoor ook mogelijk kennis in huis te ontwikkelen en te houden. Aan het inhuren van personeel valt niet altijd te ontkomen. Uitgangspunt daarbij is dat eigen medewerkers zich richten op wat nieuw is en moet worden opgepakt. Om kwetsbaarheid te voorkomen wordt inhuur zoveel als mogelijk ingezet voor het uitvoeren van de reguliere taken (overlap tussen oud en nieuw).

Tabel inhuur (Bron: A&O-fonds over 2019)

Inhuur (in % van de loonsom)	
Veenendaal	13,2%
Gemeenten 50-100K inw.	17,2%
Alle gemeenten	17,9%

* Onderzocht wordt of het – los van de formele constructies via de Wet gemeenschappelijke regelingen – op verschillende terreinen samenwerken met andere gemeenten wellicht nog meer mogelijkheden biedt. Zo wordt met omliggende gemeenten nu al samengewerkt binnen het sociaal domein, belastingen, ict, etc.

En verder

Uitgangspunt moet zijn dat bij nieuwe doelstellingen en bij nieuwe initiatieven steeds direct de consequenties voor de bedrijfsvoering in beeld moeten worden gebracht. Tenzij bewust bestaande taken worden afgestoten is voor nieuw en extra werk extra formatie noodzakelijk. Het is van belang dat in voorstellen en besluiten van raad en/of college hier aandacht voor is. Daarbij zullen wij uiteraard eerst intern bekijken of we het zelf kunnen opvangen. Komt er bijvoorbeeld capaciteit vrij omdat een eerdere opdracht is afgerond, kan er herprioritering in

activiteiten plaatsvinden of kan de (nieuwe) activiteit worden meegenomen in activiteiten die we toch al doen.

Overwogen is om voor te stellen de formatie in één keer met zo'n 50 fte te verhogen. Dat zou recht doen aan de bestaande behoefte, noodzaak en achterstand ten opzichte van vergelijkbare gemeenten. Echter, gelet op de financiële situatie van de gemeente achten wij dit nu geen reële optie.

Op basis van de afweging van wat voor een goed functioneren van de organisatie vanaf 2021 noodzakelijk is, om te voldoen aan wet- en regelgeving, onze doelstellingen en de eisen van rechtmatigheid, om hier adequaat op in te spelen en tevens te voorzien in onze reguliere taken stellen wij de raad voor om als eerste stap met ingang van 1 januari 2021 de formatie met ca. 25 fte uit te breiden. Na de behandeling van de Kaderbrief is dit uitgebreid met 1 fte vanwege de noodzaak om op basis van een komende wijziging van de Gemeentewet aan de slag te gaan met het opzetten van de rechtmatigheidsverantwoording door het college. Hoewel wij ons er van bewust zijn dat wij niet alle nieuwe formatie per 1 januari 2021 in dienst zullen hebben is het noodzakelijk om over het hele jaar 2021 over het gevraagde budget te beschikken. Gelet op de dringende noodzaak de uitvoering van bepaalde taken zo snel als mogelijk op te pakken hebben wij reeds – onder andere via inhuur – capaciteit in huis moeten halen. In de tweede bestuursrapportage 2020 is de raad daarover geïnformeerd (geen structurele afspraken en kosten 2020 dekken vanuit reserve bedrijfsvoering).

In de op de programmabegroting volgende P&C-documenten zullen wij de raad aanvullend voorstellen doen om te bereiken dat over een (klein) aantal jaren de formatie op een noodzakelijk peil is gebracht. Voordeel daarvan is dat maatwerk kan worden geleverd en kan worden ingespeeld op zich in die periode voordoende (nieuwe) ontwikkelingen waardoor wellicht soms meer, soms minder formatie nodig is. Ook gebruiken wij de komende periode om andere opties verder te verkennen en daarmee behoefte, noodzaak en oplossingen steeds scherper in beeld te brengen.

Omgevingswet

In mei 2020 is bekend geworden dat de invoeringsdatum van de Omgevingswet met 1 jaar is verschoven naar 1 januari 2022. Dit als gevolg van de corona-crisis en de ontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet. In de wet komen 26 wetten samen met regelgeving over de fysieke leefomgeving. Naast de Omgevingsvisie (definitief vastgesteld december 2020) wordt stapsgewijs een Omgevingsplan opgesteld. Dit is een complex en ingewikkeld (juridisch) proces, wat veel voorbereidingstijd vergt. Tevens wordt een participatietraject gevolgd. Uiteindelijk moet dit leiden tot de opstelling van een Omgevingsplan deel I. Vanaf 2022 worden er gebiedsgerichte Omgevingsplannen opgesteld welke door de raad worden vastgesteld. Ten behoeve van de Implementatie Omgevingswet worden extra kosten gemaakt voor inhuur (bij voorkeur vervanging van regulier werk, zodat eigen medewerkers ingezet kunnen worden bij de implementatie), specialistische kennis (bijv. juridisch, ICT, bedrijfskundig), communicatieactiviteiten, ICT en extra scholing. Het gaat om (eenmalige) out-of-pocket kosten. Dit ter voorbereiding op besluitvorming in de gemeenteraad (Omgevingsvisie en Omgevingsplan) en voorbereiden ambtelijke organisatie (herinrichting werkprocessen, ontwikkeling personeel, etc.). In de begroting voor 2021 is een bedrag van € 400.000 opgenomen; in de begroting van 2020 een bedrag van € 850.000. Eventuele restanten in 2020 worden middels de jaarrekening overgeheveld naar 2021. De structurele meerjarige kosten zijn opgenomen in de programmabegroting. In 2020 is, via de VNG, het gesprek gestart met het Rijk over compensatie van deze kosten (in het licht van de totale begroting).

Gelijktijdig met de Omgevingswet treedt ook de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking. Deze wet heeft als doel de kwaliteit van het bouwtoezicht te verbeteren door het inschakelen van private kwaliteitsborgers. Hoewel deze wet losstaat van de

Omgevingswet, zijn er wel inhoudelijk raakvlakken. De Omgevingswet en daarmee ook het Omgevingsplan gaan over de juridische en ruimtelijke kant van de vergunningverlening. Het technische aspect van de vergunningverlening wordt gereguleerd door de Wkb. Als gevolg van het inwerkingtreden van deze wet is de gemeente niet meer verantwoordelijk voor de technische toetsing van de aanvragen omgevingsvergunning en het toezicht hierop. Deze werkzaamheden worden in opdracht van en voor rekening van de vergunninghouder uitgevoerd door een zogenaamde private kwaliteitsborger. Hoewel de Wkb inmiddels door beide Kamers is aangenomen, is er nog wel veel discussie over de zogenaamde 'voorhang van het Ontwerpbesluit kwaliteitsborging'. Vanuit de Kamers zijn veel vragen gesteld, met name over de rol van de gemeente. De minister bereidt een inhoudelijke reactie voor.

De Wkb wordt in 3 fases ingevoerd. Er wordt gestart met de eenvoudige bouwprojecten (gevolgklasse 1). Op termijn volgen eventueel de meer complexere bouwprojecten. In gevolgklasse 1 vallen alle (uitbreidingen van) grondgebonden woningen en bedrijfspanden van maximaal 2 bouwlagen.

De Wkb heeft gevolgen voor zowel de vergunningverlening als het toezicht en handhaving. De vergunningverlening in de gemeente Veenendaal is 100% kostendekkend. Doordat het technisch aspect van de vergunningverlening wordt ondergebracht bij de private kwaliteitsborgers, vermindert de gemeentelijke inzet voor de vergunningverlening en worden de leges dus ook lager. Naar verwachting gaat het om 20% van de leges. De komende periode wordt onderzocht wat de exacte gevolgen zijn.

Gedurende de bouw houdt de private kwaliteitsborger toezicht. Na oplevering en ingebruikname van het bouwwerk verschuift deze verantwoordelijkheid naar de gemeente. Op dit moment is nog onduidelijk of dit gaat leiden tot een toename van de inzet van de toezicht- en handhaving capaciteit. Aan de hand van landelijke proefprojecten komt hier de komende periode meer duidelijkheid over.

Uitwerking Klimaatakkoord: extra taken Energietransitie en Aardgasvrije wijken in programma ENV2035

Het programma Energieneutraal Veenendaal 2035 1e fase (planperiode 2017-2021) gaat in 2021 het afrondende jaar in. Toen in 2017 het plan werd vastgesteld, was nog geen sprake van een landelijk klimaatakkoord. Inmiddels is dat er wel en dit heeft een aantal gevolgen voor het laatste jaar van de 1e programmaperiode en vormt een aantal kaders voor de volgende programmaperiode van de energietransitie (2022 – 2025):

Als eerste stap maken alle gemeenten (uiterlijk in 2021) voor de periode 2022-2030 een Transitievisie Warmte met daarin de route naar energiebesparing en uiteindelijk aardgasvrij maken van bij elkaar opgeteld 1,5 miljoen gebouwen in de periode t/m 2030 ($\pm 20\%$ van het totaal). De regio's maken (ook uiterlijk in 2021) een RES (Regionale Energie Strategie) met daarin de route naar (gezamenlijke) energie opwek. Veenendaal heeft de route naar energiebesparing en opwek al verwoord in het Programmaplan ENV2035 voor de periode 2017-2021.

De vervolgstappen voor de energiebesparing met wijkgerichte aanpak worden aangegeven in de Transitievisie Warmte 1.0 (voorjaar 2021) en verder uitgewerkt in een 2e Programmaplan ENV voor de periode 2022-2025 (najaar 2021). In de Transitievisie Warmte 1.0 wordt daarnaast de route aangegeven naar het aardgasvrij maken van de eerste wijken in Veenendaal in de periode tot 2030. Daarbij streven we in ieder geval (zoals landelijk is aangegeven) naar 20% van de 27.500 woningen, dus 5.500 woningen aardgasvrij in 2030. Voor de uitvoeringskosten van de Transitievisie Warmte en het stimuleren van energiebesparing bij inwoners in 2020 en 2021 heeft het rijk al € 257.000 bijgedragen in de decembercirculaire 2019. Hiermee kunnen deze extra werkzaamheden tot en met 2021 binnen het programma bekostigd worden.

Met de (landelijke) planning voor aardgasvrije wijken halen we onze ambitie niet om in 2035 energieneutraal en aardgasvrij te zijn. Gezien deze landelijke ontwikkeling omtrent het aardgasvrij maken en de daarbij behorende nieuwe inzichten over de enorme

organisatorische en financiële gevolgen van het vasthouden aan de deadline van 2035, beschouwen we de deadline van 2035 niet meer als reëel en geven we als voorkeursvariant de 2050-variant aan. Wij hebben ter onderbouwing van deze keuze de twee varianten onder elkaar weergegeven.

Uit deze nieuwe voorlopige inzichten over de omvang van de werkzaamheden omtrent de energietransitie inclusief aardgasvrij, blijkt dat het tempo dat in 2017 in Veenendaal is ingezet, zeker nodig zal blijven ook al verschuift de deadline naar 2050. Het is dus geen kwestie van een lager tempo of lagere ambitie, maar een gevolg van nieuwe inzichten over de omvang van de transitie en de impact daarvan op de gemeentelijke (financiële) organisatie en de inwoners van Veenendaal.

Voorjaar 2021 (na de kabinetsformatie) wordt duidelijk welke uitvoeringslasten het rijk gaat rekenen voor de periode vanaf 2022 voor het opstellen en uitvoeren van zo'n 18 wijkuitvoeringsplannen aardgasvrij en het gemeentebreed informeren van inwoners over energiebesparing. Het zal gaan om een substantieel aantal fte's gedurende in eerste instantie de periode 2022 - 2030. In de voorlopige berekeningen van de ROB (raad van het openbaar bestuur) wordt uitgegaan van in ieder geval 15 fte extra voor een gemeente zoals Veenendaal (middelgroot, zonder veehouderijen en grootschalige opwek). Uit onze eigen voorlopige berekeningen komt een iets hoger aantal fte vanwege met name het sterk verstedelijkte karakter van onze gemeente. Hierdoor moet er voorlopig van uitgegaan worden dat de gemeente een resterend deel van de kosten zal moeten dekken. In de kaderbrief is een eerste inschatting gegeven van € 600.000 als benodigde extra structurele eigen bijdrage door de gemeente. Na verwerking van de voorlopige berekeningen van de ROB, is de inschatting voor de benodigde eigen bijdrage voor de gemeente iets lager uitgevallen, maar omdat de onzekerheidsmarge nog groot is, houden we vooralsnog € 600.000 aan als structurele eigen bijdrage vanaf 2022. Daarnaast is het voor de continuïteit en het hierboven aangegeven tempo nodig al in 2021, direct na het besluit over de TVW 1.0 medio 2021 te starten met de voorbereiding van de eerste wijkuitvoeringsplannen, vooruitlopend op de rijksbijdrage (vanaf 2022). Dit betekent dat er een eenmalig bedrag van € 600.000 voor 2021 in de programmabegroting opgenomen is om deze opstart te financieren.

Variant 2050 (uitgangspunt in Kaderbrief)	2021	2022	2023	2024
Inschatting totale uitvoeringslasten klimaatpakket	€600.000	€1.610.000	€1.610.000	€1.610.000
Bijdrage vanuit struct. middelen ENV2035	€ 0*	€ 265.000	€ 265.000	€ 265.000
Inschatting bijdrage rijk	€ 0	€ 800.000	€ 800.000	€ 800.000
Inschatting resterende kosten uit eigen bijdrage gemeente	€600.000	€ 600.000	€ 600.000	€ 600.000
(waarvan voor fte)	€490.000	€ 490.000	€ 490.000	€ 490.000

* Het budget van ENV2035 is in 2021 nodig voor werkzaamheden voor 1ste fase programma ENV 2035

Bij de planningvariant waarin we onze ambitie voor 2035 aanhouden, moeten veel meer wijken tegelijk worden uitgevoerd en dus ook veel meer fte worden ingezet in de periode tot 2035. Dit betekent een hogere structurele eigen bijdrage van de gemeente voor die compacte periode, omdat de rijksbijdrage nog steeds uitgaat van een langere planning tot en met 2050 en dus lagere bedragen uitsmeert over een veel langere periode.

Ook in deze variant zullen we meteen vanaf medio 2021 moeten starten met de eerste wijkuitvoeringsplannen, vooruitlopend op de rijksbijdrage (vanaf 2022). Dit betekent dat er bij de 2035-ambitie ook een extra bedrag van € 600.000 (eenmalig) voor 2021 in de programmabegroting opgenomen moet worden om dit te financieren.

Variant 2035	2021	2022	2023	2024
Inschatting totale uitvoeringslasten klimaatakkoord	€600.000	€2.045.000	€2.045.000	€3.900.000
Bijdrage vanuit struct. middelen ENV2035	€ 0*	€ 265.000	€ 265.000	€ 265.000
Inschatting bijdrage rijk	€ 0	€ 800.000	€ 800.000	€ 800.000
Inschatting resterende kosten uit eigen bijdrage gemeente	€600.000	€ 980.000	€ 980.000	€2.835.000
(waarvan voor fte)	€490.000	€ 850.000	€ 850.000	€ 2.580.000
Meerkosten to variant-2050 uit Kaderbrief	€ 0	€380.000	€380.000	€2.235.000

* Het budget van ENV2035 is in 2021 nodig voor werkzaamheden voor 1^e fase programma ENV 2035

Begin 2021 wordt meer bekend over het advies van de ROB. De raad zal daar begin 2021 over geïnformeerd worden. Na de kabinetsformatie zal meer duidelijk worden over de verdeling van de bijdrage door het rijk en de consequenties daarvan voor de gemeentelijke begroting vanaf 2022.

Daarnaast zal de gemeentelijke organisatie zich in 2021 gaan voorbereiden op een uitbreiding die geleidelijk gaat groeien met 7 fte eind 2021 tot naar verwachting 20 tot 30 fte in de jaren daarna, ten behoeve van de uitvoering van de gemeentelijke taken van de energietransitie in het landelijke Klimaatakkoord.

Opgave Groei & Bloei

In de huidige fase van de opgave Groei & Bloei lag en ligt het zwaartepunt op de volgende strategische en tactische doelstellingen.

Strategisch niveau:

Na de verkenning in 2019 en vastlegging van een solide basis in overleg met onze provinciale en regionale omgeving, werd in 2020 al gewerkt aan een voortgezette verkenning tot nadere invulling van onze doelstellingen. Inzet hierbij was en is een verdergaande samenwerking met onze buurgemeenten en de provincies Utrecht en Gelderland gericht op ontwikkeling binnen en aan de randen van Veenendaal. We gaan daarbij onze posities verder versterken en uitbouwen om onze doelstellingen voor nu en op de lange termijn te bereiken. Concreet zal dit het nodige vragen van ons strategisch grondbeleid.

Tactisch niveau:

In de opgave wordt gestuurd op het verbinden van betrokkenen en hun dossiers om te komen tot een integrale gebiedsontwikkeling die recht doet aan de Bloei en Groei van de Gemeente Veenendaal. Bij de provincie Utrecht wordt, vanwege de vele sectorale trajecten die wij waarnemen, aangedrongen op het aanstellen van een accounthouder voor onze regio om de integraliteit van diverse dossiers te bewerkstelligen. Gestreefd wordt naar verdere intensivering en verdere concretisering van de samenwerking tussen de Utrechtse en Gelderse gemeenten en Provincies voor de uitwerking binnen zoekgebieden die in 2020 al een plek hebben gekregen in de Provinciale Omgevingsvisie Utrecht en de opgave groei en bloei en eind 2020 en eerste helft 2021 zullen gaan krijgen in uitwerkingsprogramma's, de Ruimtelijk Regionale Verkenning Foodvalley en de Verstedelijkingsstrategie Arnhem/ Nijmegen/ Foodvalley. Het is hierbij van belang om grip te houden op de inbreng in alle overleggen. Daarvoor brengen wij overleggen en structuren in kaart zowel aan de Utrechtse- als aan de Gelderse kant van Foodvalley. Concreet voorbeeld is het traject 'Groen Groeit Mee' in Utrecht. In vervolg hierop gaan wij de inzet van collega's uit de organisatie koppelen aan de doelen die we dienen in de verschillende 'externe' overleggen. Belangrijk moment wordt het gesprek met de minister in het BO MIRT/Leefomgeving november 2020.

Programmaplan

Programmaplan

De begroting is opgebouwd uit de volgende begrotingsprogramma's:

- 1: Fysieke leefomgeving
- 2: Economie, Werk en Ontwikkeling
- 3: Sociale leefomgeving
- 4: Burger en Bestuur
- 5: Algemene dekkingsmiddelen en Onvoorzien
- 6: Bedrijfsvoering

Ieder begrotingsprogramma start met een visie (hiervoor vormt het Raadsprogramma de basis), een korte uiteenzetting van de thema's die in dat programma aan de orde zijn en een meerjarenraming per programma. De programma's 5 en 6 hebben vanwege hun aard een andere indeling, dus geen doelenboom, gekregen. Daarna volgt per thema een algemene beschrijving, de doelenboom met vervolgens toelichting op de doelenboom.

Met hierin de vaste vragenstructuur; Wat willen we bereiken? Wat gaan we hiervoor doen? Wat mag het kosten?

Voor het bepalen van de doelstellingen per thema zijn we uitgegaan van de inhoudelijke doelen. We koppelen hieraan kosten op doelstellingsniveau. De ramingen op alle taakvelden binnen het thema is dit jaar op themaniveau weergegeven (vorige begroting was nog op programmaniveau). Met deze twee aanpassingen is er meer koppeling tussen beleid en financiën ontstaan.

Per thema zijn de verbonden partijen benoemd die een bijdrage leveren aan de realisatie van de doelstellingen binnen dit thema. In paragraaf E, Verbonden Partijen, zijn deze verder beschreven.

De vermelde indicatoren in deze programmabegroting zijn de, volgens Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), verplichte indicatoren.

PROGRAMMA 1 – FYSIEKE LEEFOMGEVING

Thema I – Ruimtelijke ontwikkeling

Wat willen we bereiken?

Energieneutraal 2035

Om een energieneutrale gemeente te worden waarin evenveel energie opgewekt wordt als er verbruikt wordt, hebben we voor de periode tot en met 2021 een aantal doelen bepaald en deze blijven ook nadrukkelijk gehandhaafd: In 2021 hebben we als gemeente 5% energie duurzaam opgewekt en hebben bewoners en mobiliteit 10% energie bespaard en bedrijven en de gemeente (inclusief maatschappelijke instellingen) 15% energie bespaard t.o.v. 2014.

Voor het langere termijnperspectief zien wij bij hetzelfde tempo en dezelfde ambitie, maar met naar inmiddels blijkt een veel grotere opgave, de deadline verschuiven van 2035 naar 2050 voor wat betreft een helemaal energieneutrale en aardgasvrije gemeente.

Wat gaan we daarvoor doen?

- 1. Voor de energieopwek- en besparingsdoelstelling voor bewoners voeren we diverse projecten uit: zoals het energie-adviesloket, de duurzaamheidslening, kenniskring verduurzamen VVE's, RRE subsidies met warmtescans en energieadviezen aan huis*
- 2. Voor de energieopwek- en bespaardoelstelling voor bedrijven voeren we diverse projecten uit zoals het energieconvenant met bedrijven, advisering bedrijven bij activiteitenbesluit en de collectieve BV Zon-op-bedrijfsdaken.*
- 3. Voor de energieopwek- en bespaardoelstelling voor mobiliteit voeren we diverse projecten uit.*
- 4. Voor de energieopwek- en bespaardoelstellingen voor de gemeente zelf (inclusief de maatschappelijke instellingen) voeren we diverse projecten uit.*
- 5. Voor het vergroten van de bewustwording en stimuleren van gedragsverandering naar energiebesparing en duurzame energieopwek van bewoners en bedrijven voeren we diverse projecten uit.*
- 6. Voor de transitie naar aardgasvrije woningen, kantoren en bedrijven stellen we de Transitievisie Warmte op en starten we met het opstellen van Wijkuitvoeringsplannen voor de aardgasvrije startwijken.*
- 7. Wij geven uitwerking aan de opdracht om als regio een deel van de landelijke energieopwek doelstelling voor 2030 en 2050 te realiseren door in Regio Foodvalley samen te werken aan een Regionale Energie Strategie (RES 1.0).*

Grondexploitatie

De grondexploitaties dragen bij aan de gemeentelijke beleidsdoelstellingen door onder andere:

- bij verkoop gemeentelijke bouwgrond aandacht voor duurzaamheid / energieneutraal;
- creëren van voldoende aanbod voor de huidige marktvraag;
- aandacht voor bijzondere doelgroepen (sociale woningbouw / geschikt voor ouderen en zorg). Dit wordt uitgevoerd conform de financiële uitgangspunten van het raadsprogramma.

Wat gaan we daarvoor doen?

Jaarlijks worden de grondexploitaties herzien en vastgesteld door de gemeenteraad bij het projectenboek.

Hoogspanningslijn ondergronds

Verkabeling van de bovengrondse 150KV hoogspanningslijn, tussen de Slaperdijk en de Rondweg Oost.

Wat gaan we daarvoor doen?

In juli 2020 is de Realisatieovereenkomst met TenneT gesloten. Naar verwachting zal de aanleg van de kabels in het najaar van 2022 gaan starten.

Tot die tijd vinden nadere onderzoeken en optimalisatie van het tracé plaats en worden ruimtelijke procedures doorlopen. Ook worden de contractdocumenten voor de uitvoering voorbereid. De aanleg ondergronds en verwijdering bovengrondse lijnen/masten neemt vervolgens ruim 2 jaar in beslag.

I.a. Goede afweging van de invulling van de ruimtelijke omgeving waarbij we proactief een gezonde duurzame en veilige leefomgeving bevorderen.

Wat mag het kosten?

Bekostiging vindt plaats via grondexploitatie, exploitatie overeenkomsten en bouwleges. Daarnaast ook uit programmabudget ENV2035 en inzet ambtelijke uren.

Wat gaan we daarvoor doen?

I.a.1. Integrale afweging tussen alle onderwerpen die ruimte vragen waarbij een zorgvuldige afweging van de belangen plaatsvindt.

I.a.2. Kosten voor ruimtelijke investeringen en eigen plankosten aan derden doorberekenen.

I.a.3. Goede beheersing van actieve, gemeentelijke grondexploitaties.

I.a.4. Actueel ruimtelijk beleid voortzetten en uitvoeren.

Nieuwe ruimtelijke initiatieven worden getoetst aan het ruimtelijk beleid. Verzoeken die niet passen binnen de geldende regels moeten in ieder geval voldoen aan de pijlers van de Omgevingsvisie: gezond, duurzaam en veilig.

I.a.5. Als voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet stellen we het omgevingsplan deel 1 vast.

I.a.6. We geven uitvoering aan programma Winkelstad met de realisatie van een compactere binnenstad.

I.a.7. We geven uitvoering aan programma Energieneutraal Veenendaal (1e planperiode 2017-2021) met projecten uit de ENV-pijlers Wonen, Werken en Communicatie.

I.b. Voldoende aanbod van het juiste type woningen afgestemd op de vraag naar wonen.

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren.

Wat gaan we daarvoor doen?

I.b.1. De komende jaren met name op inbreidingslocaties de juiste typen woningen neer te zetten.

Deze woningen dienen in ieder geval levensloop geschikt te zijn, en nabij de (zorg)voorzieningen zorggeschikt. Een kaart hiervoor is al opgenomen in de Omgevingsvisie en in de Prestatie afspraken met de corporaties.

I.b.2. Anticiperen op demografische en economische ontwikkelingen door het nieuwe woonbeleid in de Omgevingswet. In het woonbeleid wordt per woonwijk vastgelegd welke typen woningen er toegevoegd worden als de kans zich voordoet.

I.c. Het cultuurhistorisch erfgoed van Veenendaal draagt bij aan de identiteit van de stad.

Wat mag het kosten?

€ 128.000 voor subsidies

Wat gaan we daarvoor doen?

I.c.1. Het cultuurhistorisch erfgoed wat er is behouden door subsidie voor onderhoud te verstrekken.

Aanvragen om subsidie voor het behoud van gemeentelijke monumenten worden in behandeling genomen en getoetst aan de hiervoor geldende verordening.

I.c.2. Onderzoek naar nieuwe monumenten en beeldbepalende panden implementeren.

De raad is door middel van een presentatie in de beeldvormende vergadering geïnformeerd over de voortgang. Beeldbepalende panden, ensembles en structuren worden beschermd in het door de raad in oktober 2021 vast te stellen Omgevingsplan deel 1. ER is een selectie gemaakt over de uitbreiding van de lijst met gemeentelijke monumenten. De aanwijzingsprocedures worden in het derde kwartaal 2021 gestart.

Nieuwe brandweerkazerne / verplaatsing wijkservice

Duurzame inzet van de brandweer mogelijk maken en tevens afronding van de ruimtelijke ontwikkeling van het plan Stationskwartier.

Wat gaan we daarvoor doen?

Op basis van het besluit dat de raad in 2020 zal nemen omtrent de ontwikkeling van een nieuwe brandweerkazerne en verplaatsing van Wijkservice zal hier in 2021 en verder uitvoering aan worden gegeven.

In deze programmabegroting is structureel rekening gehouden met volgende indicatieve bedragen:

- € 25.000 extra exploitatielasten in het eerste jaar (2024) voor de verplaatsing van Wijkservice en
- € 300.000 exploitatielasten in het eerste jaar (2024) voor de nieuwe brandweerkazerne.

Omgevingswet

Op 1 januari 2022 treedt de Omgevingswet in werking. Deze wet geldt vanaf dat moment ook voor de gemeente Veenendaal. Organisatie en bestuur bereiden zich voor op de implementatie.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. In 2021 stelt de gemeenteraad het Omgevingsplan deel I vast.

De vaststelling van het Omgevingsplan deel I door de gemeenteraad is voorzien in oktober 2021. Het gaat om een nieuw instrument die naar aard en inhoud complex is.

2. In 2020 en volgende jaren wordt bij de totstandkoming van het omgevingsplan en de uitvoering daarvan invulling gegeven aan participatie door samenleving en andere stakeholders.

3. De gemeente sluit zich in 2021 aan op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (landelijke voorziening).

De gemeente is, via haar softwareleveranciers, aangesloten op het DSO-LV. De informatie uitwisseling met andere (semi) overheden hangt af van de aansluiting door deze organisatie op het DSO-LV. Dit wordt de komende maanden landelijk getest.

4. De organisatie is zodanig ingericht dat vanaf 1 januari 2022 de Omgevingswet adequaat uitgevoerd kan worden.

Visie Stadspark

Het Stadspark wordt minder gebruikt, benut en beleefd dan mogelijk is. Dit is een gemiste kans. Meerdere signalen vanuit de samenleving geven de wens weer om het Stadspark meer tot zijn recht te laten komen.

Wat gaan we daarvoor doen?

In 2021 wordt de visie voor park inclusief omgeving (bv surfvijver), die in coproductie met de omgeving wordt vormgegeven, ter vaststelling aan de raad voorgelegd.

(In dekking voor een daadwerkelijke ontwikkeling is in deze programmabegroting nog niet voorzien).

Algemeen

Bij het faciliteren van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen maken we de afweging tussen het belang van de initiatiefnemer en de bescherming van het algemeen belang. We zorgen ervoor dat de bestemmingsplannen werkbaar zijn en voldoen aan de wettelijke eisen. We blijven ons inzetten op het behoud van het erfgoed in Veenendaal. We werken nauw samen met plaatselijke zorginstellingen en corporaties. Op deze manier proberen we voldoende betaalbare sociale woningbouw en woonvormen met zorg in Veenendaal te behouden en te ontwikkelen. Daarnaast zal worden ingezet op bedrijfsverplaatsingen met het nieuwe ontwikkelfonds wat gepland staat voor besluitvorming in de raad eind 2020.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Beschrijving	2019	2020	2021	2022
8.1 Ruimtelijke ordening	Nieuw gebouwd e woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	Aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen	n nb	n nb	n nb	n

Verbonden partijen

Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)

De Omgevingsdienst regio Utrecht (ODRU) ondersteunt vijftien gemeenten en andere overheden in de regio Midden-Nederland bij de uitvoering van milieu- en omgevingstaken. Dit met een breed scala aan producten en diensten op het terrein van o.a. bodem, bouw- en woningtoezicht, vergunningen en meldingen, geluid en lucht, klimaat, energie en duurzaamheid, natuur- en milieueducatie, ruimtelijke ordening en toezicht en handhaving. (Bron: www.odru.nl) Zodoende ondersteunt de ODRU gemeenten bij het waarborgen en ontwikkelen van een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving. De vijftien deelnemende gemeenten van de ODRU zijn de gemeenten Bunnik, De Bilt, De Ronde Venen, IJsselstein, Montfoort, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Stichtse Vecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden en Zeist.

Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-Oost BV (OVO)

Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-oost C.V. en ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-oost beheer B.V. hebben tot doel het realiseren van een plangebied aan de oostkant van Veenendaal voor circa 4.000 woningen.

Beleid gerelateerd aan thema

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Nota Grondbeleid	15-10-2020
Nota bovenwijkse voorzieningen	15-10-2020
Programmaplan ENV2035	30-03-2017
Transitievisie Warmte 0.1	23-4-2020
Omgevingsvisie	17-12-2020

Taakvelden thema Ruimtelijke ontwikkeling

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
5.5 Cultureel Erfgoed	Baten	-1	-1	-1	-1
	Lasten	150	152	154	154
Totaal 5.5 Cultureel Erfgoed		148	150	153	153
8.1 Ruimtelijke Ordening	Baten	-68	-69	-71	-72
	Lasten	735	234	235	238
Totaal 8.1 Ruimtelijke Ordening		667	164	164	165
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	Baten	-9.886	-8.784	-7.626	-8.063
	Lasten	9.886	8.784	7.626	8.063
Totaal 8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)		0	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	Baten	-2.671	-3.048	-3.115	-1.983
	Lasten	1.081	1.640	2.371	1.992
Totaal 8.3 Wonen en bouwen		-1.590	-1.408	-744	9
Totaal Thema Ruimtelijke ontwikkeling		-775	-1.093	-427	327

Thema II – Openbare Ruimte

Wat willen we bereiken?

II.a. De inwoners zijn tevreden als het gaat om de parameters 'schoon, heel en veilig' in de openbare ruimte en beoordelen dit met minimaal een 6,5.

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren.

We maken gebruik van het bestaande burgerpanel. De kosten voor het burgerpanel en het Lemon-onderzoek worden bekostigd uit communicatiebudget. plus ambtelijke uren

Wat gaan we daarvoor doen?

II.a.1. We monitoren de ervaring van bewoners via het burgerpanel of Lemon-onderzoek en sturen indien noodzakelijk bij.

II.a.2. We houden bij het onderhoud en aanpassingen in de openbare ruimte rekening met de wensen van de inwoners.

II.a.3. Na realisatie projecten evalueren we samen met bewoners het resultaat en proces en stellen indien nodig het werkproces of resultaat bij.

II.b. Inwoners van Veenendaal gebruiken duurzame vervoersalternatieven om binnen Veenendaal van a. naar b. te reizen

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren.

De kosten voor het realiseren van dit doel worden gedekt binnen de bestaande financiële kaders en het programmabudget van ENV2035. De mogelijkheden vanuit de provincie Utrecht voor het aanvragen van subsidie voor het realiseren van deze projecten worden ten volle benut.

Wat gaan we daarvoor doen?

II.b.1. We monitoren de parameters aan de hand van CBS cijfers en waar nodig sturen wij bij.

II.b.2. We voeren bewustwordingscampagnes over duurzame vervoermiddelen.

II.b.3. We geven uitvoering aan Mobiliteitsconvenant regio Foodvalley.

II.b.4. Wij passen bij in- en uitbreidingsinitiatieven de nieuwe notitie parkeernormen (vastgesteld eind 2020) toe waarin wij het gebruik van fiets, deelauto en openbaar vervoer stimuleren.

II.b.5 We geven uitvoering aan programma Energieneutraal Veenendaal 1e planperiode (2017-2021) met diverse projecten uit de pijler Mobiliteit (waaronder de hierboven genoemde activiteiten).

II.c. Veenendaal is beter bestand tegen klimaatveranderingen.

Wat mag het kosten?

€ 255.000

II.c.1 wordt bekostigd uit “afkoppelen en vergroenen” (€ 155.000)

II.c.2. wordt bekostigd uit “impuls in bomen en groen” (€ 105.000) en uit de reguliere projecten

Wat gaan we daarvoor doen?

II.c.1. We voeren stimuleringsacties uit voor het klimaatadaptief inrichten van particulier terrein, we streven hierbij naar het afkoppelen van 200 bestaande panden en het vergroenen/ontsteden van particulier terrein.

II.c.2. Wij maken een start met de realisatie van het plan van aanpak voor het ontsteden van de openbare ruimte van Veenendaal.

II.d. De afvalinzameling draagt bij aan een circulaire economie waarbij we in 2023 maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar hebben en in 2025 80 kg.

Wat mag het kosten?

Kostprijsdekkend

De afvalinzameling en verwerking is in principe kostprijsdekkend, dit betekent dat extra kosten voor uitvoering van de maatregelen moeten worden gedekt uit de (hogere) afvalstoffenheffing.

Wat gaan we daarvoor doen?

II.d.1. Het plan voor gf+e inzameling bij hoogbouw wordt afgerond.

II.d.2. Wij actualiseren het afvalbeleidsplan.

II.e. In 2021 vormt circulariteit altijd een inkoopcriterium binnen aanbestedingen.

Wat mag het kosten?

Ambtelijke uren / regulier budget

De uitgangspunten worden binnen de inkoopprocedures meegenomen waarbij geen meerkosten verwacht worden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Il.e.1. In 5 projecten vormt circulariteit een belangrijke voorwaarde tijdens het inkoop/aanbestedingstraject.

Algemeen

De openbare ruimte van Veenendaal is schoon, heel, duurzaam, toegankelijk en veilig. Wij doen dit wijkgericht, waarbij per wijk met bewoners afspraken worden gemaakt over wat wij gaan doen en op welke wijze bewoners kunnen meedenken en/of meedoen. Om draagvlak te krijgen voor de te nemen maatregelen en rekening te kunnen houden met de wensen van de bewoners, werken wij grotere onderhouds- en inrichtingsplannen altijd uit in samenwerking met omwonenden. Wij informeren duidelijk en op tijd over de uitvoering van werkzaamheden. Wij onderhouden de openbare ruimte op een A-kwaliteit (de winkelcentra en de begraafplaats). Op de overige wijken en de industrieterreinen groeit het kwaliteitsniveau weer langzaam naar B-niveau.

Voor mobiliteit wordt samengewerkt met onze partners binnen FoodValley, samen streven wij naar goede verbindingen voor het openbaar vervoer, dit onder andere door als regio samen te werken aan de TBOV2040 en de intercitystatus van Veenendaal – De Klomp te blijven benadrukken. Ook wordt samengewerkt aan goede fietsverbindingen in een autoluw Binnenveld. Binnen Veenendaal zetten wij in op verbetering van de fietsinfrastructuur, onder andere bij de reconstructie van de Ambachtstraat en de Boslaan. Provinciaal wordt meegedacht en gewerkt aan het realiseren van snelfietsroutes. Daarnaast willen wij inzetten op een verhoging van de verkeersveiligheid. Indien de in het kader van het Strategisch Plan Verkeersveiligheid aangevraagde subsidie bij het ministerie van Infrastructuur en Milieu wordt gehonoreerd kan de inrichting van een aantal woonwijken worden verbeterd.

Duurzaamheid en klimaatadaptatie maken onlosmakelijk onderdeel uit van onze werkzaamheden in de openbare ruimte. Hierbij passen wij ook de ruimte toe die de in november 2020 door de raad vast te stellen notitie parkeernormering biedt.

De afvalinzameling draagt bij aan de doelstellingen voor een circulaire economie (van afval naar grondstof).

Gevelbeplating gemeentehuis

Ingenieursbureau BDA heeft onderzoek gedaan naar de bevestiging van de gevelplaten van de oudbouw. De conclusie die uit het rapport volgde is dat de gevelbeplating van de oudbouw niet voldoet aan de constructieve veiligheidseisen en aan het Bouwbesluit. Dit noodzaakt ons om deze gevels uit veiligheidsoogpunt zo snel mogelijk te vervangen. In de meerjarenonderhoudsplanning (MOP) en meerjareninvesteringsplan (MIP) is geen rekening gehouden met de vervanging van voornoemde gevels.

Omdat vanuit veiligheidsoogpunt de gevels vervangen moeten worden, kunnen deze noodzakelijke werkzaamheden gecombineerd worden met een aantal verduurzamingsmaatregelen. Immers het gemeentehuis is als pilot binnen de gemeente aangemerkt. Het past in de ambitie om als gemeente het goede voorbeeld te geven en de eerste stappen te zetten richting Energieneutraal Veenendaal 2035. Het afgelopen jaar is gewerkt aan een plan voor het verder uitwerken van de pilot en het verregaand verduurzamen van het gemeentehuis (gedeelte 'oudbouw'). De werkzaamheden aan de gevel, gecombineerd met de verduurzamingscomponent wordt op dit moment verder (financieel) uitgewerkt. De benodigde gegevens waren nog niet beschikbaar ten tijde van het opstellen van deze begroting. In december 2020 komen we naar verwachting met een

voorstel voor het nieuwe MOP 2021-2024 en een apart voorstel voor de pilot verduurzaming gemeentehuis.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Beschrijving	Veenendaal			
					2019	2020	2021	2022
7.3 Afval	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.	129,6	nmb	nmb	nmb
7.4 Milieubeheer	Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS		nmb	<5	5	nmb

Verbonden partijen

Afvalcombinatie De Vallei NV (ACV)

ACV is een overheids-NV. De missie van ACV is de opdracht gevende gemeenten, bedrijven en particulieren te ontzorgen op het gebied van afval & reiniging en te opereren als de logische, regionale samenwerkingspartner.

Gemeenschappelijke regeling Afvalverwijdering Utrecht (AVU)

De AVU zorgt onder andere voor de verwerking van het Veenendaalse huishoudelijke afval. De kosten worden één op één doorberekend aan de gemeente en zitten in het tarief van de afvalstoffenheffing.

Beleid gerelateerd aan thema

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Gemeentelijk Verkeers- en vervoersplan 1)	20-12-2012
Parkeervisie 2013 – 2020 1) en parkeernormennota 2)	17-10-2012
Integraal beheerplan / Gemeentelijk water en rioleringsplan 2017-2020 1)	22-06-2017
Groenstructuurplan 1)	29-01-2004
Bomenbeleidsplan 1)	01-12-2008
Afvalbeleidsplan 2013 - 2020	27-12-2017

Milieukwaliteitsplan 2017-2019 (verlengd tot inwerkingtreding omgevingsvisie)	30-03-2017
Vastgoedbeleidsplan	18-05-2017
Accommodatie beleid	18-05-2017
Vastgoed beheerplan 2016/ Vastgoedbeheerplan 2021	18-05-2017/nnb

- 1) Deze plannen worden (deels) opgenomen in het OmgevingsProgramma Openbare Ruimte (OPOR). Medio 2021 willen wij de raad dit OPOR aanbieden. Het visiedeel van deze plannen wordt vastgesteld in de Omgevingsvisie
- 2) In november 2020 is gepland de nieuwe notitie parkeernormen vast te stellen

Taakvelden thema Openbare ruimte

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Baten	-119	-121	-123	-125
	Lasten	207	209	212	215
Totaal 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden		87	88	89	90
0.63 Parkeerbelasting	Baten	-2.215	-2.244	-2.288	-2.288
Totaal 0.63 Parkeerbelasting		-2.215	-2.244	-2.288	-2.288
2.1 Verkeer en vervoer	Baten	-401	-405	-410	-415
	Lasten	7.361	7.274	7.344	7.449
Totaal 2.1 Verkeer en vervoer		6.961	6.869	6.934	7.034
2.2 Parkeren	Lasten	2.219	2.273	2.330	2.343
Totaal 2.2 Parkeren		2.219	2.273	2.330	2.343
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Baten	-31	-31	-32	-32

	Lasten	1	1	1	1
Totaal 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur		-30	-30	-30	-31
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Baten	-4	-4	-4	-4
	Lasten	3.538	3.610	3.595	3.614
Totaal 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie		3.534	3.605	3.591	3.610
7.2 Riolering	Baten	-3.386	-3.470	-3.556	-3.644
	Lasten	2.452	2.582	2.591	2.665
Totaal 7.2 Riolering		-934	-888	-965	-979
7.3 Afval	Baten	-8.465	-9.047	-9.477	-9.711
	Lasten	6.710	6.806	6.905	7.004
Totaal 7.3 Afval		-1.755	-2.240	-2.572	-2.706
7.4 Milieubeheer	Lasten	1.697	1.486	1.462	1.475
Totaal 7.4 Milieubeheer		1.697	1.486	1.462	1.475
7.5 Begraafplaatsen	Baten	-1.047	-1.072	-1.097	-1.114
	Lasten	550	567	576	583
Totaal 7.5 Begraafplaatsen		-497	-505	-521	-531
Totaal Thema Openbare ruimte		9.067	8.414	8.028	8.017

Thema III – Wijkgericht werken

Wat willen we bereiken?

III.a. Bewoners nemen zelf initiatief voor schoon, heel en veilig in de buurt.

Wat mag het kosten?

€ 41.962

Ambtelijke uren

Wat gaan we daarvoor doen?

III.a.1. We gaan in 2021 verder met het stimuleren en faciliteren van bewonersinitiatieven in de buurt, onder andere door een website 'bewonersinitiatieven', een digitale participatietool en een fysiek loket in iedere wijk.

III.a.2. We verhogen de medeverantwoordelijkheid voor de leefbaarheid in de wijk bij organisaties en inwoners.

III.c. meer betrokkenheid van inwoners voor elkaar en/of voor hun buurt op het gebied van schoon, heel, leefbaar en toegankelijkheid.

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren en regulier budget openbare ruimte.

Wat gaan we daarvoor doen?

III.c.1. We gaan in 2021 verder met het stimuleren en faciliteren van burgerparticipatie op het gebied van schoon, heel, leefbaarheid en toegankelijkheid in de buurt.

III.c.2. Samen met inwoners wijkplannen opstellen die zich richten op schoon, heel, leefbaar, veilig en toegankelijkheid.

III.d. De openbare ruimte en gebouwen in de buurten en wijken van gemeente Veenendaal zijn toegankelijk.

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren en regulier budget openbare ruimte.

Wat gaan we daarvoor doen?

III.d.1. Bij reconstructies en grote onderhoudswerkzaamheden inventariseren we met de inwoners de beperkingen die worden ervaren in de toegankelijkheid. Tijdens de werkzaamheden worden deze beperkingen zoveel mogelijk aangepakt.

III.b. Bewoners voelen zich veiliger in hun buurt.

Wat mag het kosten?

Buurtbemiddeling: € 38.368 en buurtouders € 42.774. In totaal € 81.142.

Het gaat hierbij om budget dat ingezet wordt voor buurtbemiddeling en buurtvaders.

Wat gaan we daarvoor doen?

III.b.1. Inwoners/organisaties meer betrekken bij onze werkwijze.

Visie sociaal domein

Wat gaan we daarvoor doen?

Hierin zijn kaders voor het wijkgericht werken opgenomen. De invulling van het wijkteam en het ontwikkelen van een wijkgerichte aanpak zijn daar een uitwerking van.

Algemeen

Het wijkteam zorgt ervoor dat de acties in de wijken en buurten samen met de inwoners worden vorm gegeven. Hiervoor betrekken zij de inwoners, ondernemers, bedrijven, verenigingen en andere organisaties in de wijk bij zaken die hen aangaan. Daarnaast overlegt het wijkteam met andere afdelingen van de gemeente, zoals Stadsbeheer, Wijkservice, veiligheid en Toezicht & Handhaving. Ook werken zij samen met een aantal “vaste wijkpartners”, zoals welzijnsorganisatie Veens, de politie, en Patrimonium woonservice. De focus van de wijkteams ligt op het stimuleren van burgerparticipatie en bewonersinitiatieven. Zij doen dit door gebruik te maken van activiteiten die er spelen binnen het fysieke en veiligheidsdomein.

Meer burgerparticipatie

De inwoners weten het best wat er speelt en leeft in de wijk. Zij kennen hun omgeving het best, zij zien wat er kan verbeteren en hebben meestal goede ideeën hoe dat kan. Het wijkteam betreft hen vroegtijdig bij plannen en acties, zodat zij kunnen meedenken en meedoen. Zo worden er samen plannen gemaakt en wordt er samen gezocht naar oplossingen.

Meer bewonersinitiatieven

Daarnaast krijgen inwoners en ondernemers volop ruimte om zelf situaties in de wijk te verbeteren en op te pakken. Inwoners kunnen bij het wijkteam terecht als zij een initiatief willen starten.

Participatietool

Vanwege de maatregelen tegen corona, kan de gemeente sinds maart 2020 geen bewonersavonden organiseren. Tegelijkertijd startte de voorbereiding van een aantal grote projecten die wel doorgang moesten vinden. Dergelijke projecten starten altijd met een beginspraakavond. We hebben een -tijdelijke- digitale oplossing gevonden voor deze avonden, zodat de voorbereiding van projecten wel gestart kan worden en de projecten geen vertraging oplopen. Dit is de website meedoeninveenendaal.nl. De mogelijkheden van deze website zijn echter veel beperkter dan de voorgestelde digitale participatietool. Het enige dat inwoners via deze website kunnen, is hun mening en verbeteringsuggesties geven op plannen van de gemeente.

Uitgangspunt van de raad is het mogelijk maken van bewonersinitiatieven via een participatietool. Dat kan niet via de huidige website meedoeninveenendaal.nl. Voor nu is het een oplossing voor digitale burgerparticipatie in coronatijd, maar voor de brede mogelijkheden van participatie zal een definitieve online oplossing moeten worden gevonden, zoals nu is voorgesteld aan de raad. Via de voorgestelde participatietool kunnen inwoners wel zelf hun ideeën aandragen. Zij kunnen dan ook hun medestand organiseren en zien hoe de besluitvorming verloopt.

Beleidsindicatoren

Zijn niet van toepassing voor dit thema.

Verbonden partijen

Dit is niet van toepassing voor dit thema.

Beleid gerelateerd aan thema

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Omgevingsvisie	17-12-2020
Integraal beleidskader sociaal domein	23-01-2020

Taakvelden thema Wijkgericht werken

Begroting					
Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	2021	2022	2023	2024
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Baten	-1.713	-1.739	-1.765	-1.791
	Lasten	1.148	1.153	1.159	1.165
Totaal 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		-565	-585	-606	-627
Totaal Thema Wijkgericht werken		-565	-585	-606	-627

Visie

Steeds meer mensen trekken naar onze gemeente en onze regio. Woningbouw, bedrijfsleven, mobiliteit, klimaatadaptatie, en de tekst onder de productie vragen steeds meer ruimte. In overleg met provincie en buurgemeenten wordt binnen Foodvalley verband besproken hoe alle ruimtevragen die op ons gebied afkomen, zo goed als mogelijk een plek kunnen krijgen in onze regio.

Waar nu veel wetten en regels zijn met betrekking tot de fysieke leefomgeving, worden deze samengebracht in de Omgevingswet welke zal ingaan in 2022. Veenendaal is al hard aan de slag met het treffen van de nodige voorbereidingen op de Omgevingswet en zal er dan ook klaar voor zijn om per 2022 de fysieke leefomgeving te benaderen binnen de kaders van de Omgevingswet. In 2020 is de Omgevingsvisie vastgesteld. Deze visie is het nieuwe, integrale strategische beleidsdocument voor de gehele fysieke leefomgeving en vormt daarmee de basis voor het Omgevingsplan en de Omgevingsprogramma's.

We zetten ons in voor een gezonde, duurzame en veilige leefomgeving waar onze inwoners en bedrijven zich prettig en medeverantwoordelijk voor voelen. De gemeente wil energieneutraal zijn en neemt de benodigde stappen voor aardgasvrije wijken. Wij geven uitwerking aan de ambitie om energieneutraal te zijn door in Regio Foodvalley samen te werken aan een Regionale Energie Strategie (RES). Met de (landelijke) planning voor aardgasvrije wijken halen we onze ambitie niet om in 2035 energieneutraal en aardgasvrij te zijn. Gezien deze landelijke ontwikkeling omtrent het aardgasvrij maken en de daarbij behorende nieuwe inzichten over de enorme organisatorische en financiële gevolgen van het vasthouden aan de deadline van 2035, beschouwen we de deadline van 2035 niet meer als haalbaar en gaan we ervan uit dat het behalen van de ambities in 2050 realistisch is. Voor verplaatsingen in de stad kiezen inwoners vooral voor lopen en fietsen. In 2040 moet Veenendaal groener zijn dan nu en is onze buitenruimte klimaatbestendig en water-robuust ingericht. We zetten ons actief in voor een circulaire economie. Veenendaal denkt en handelt daarom in alle besluiten in kringlopen. Afval is grondstof. Veenendaal inspireert inwoners, bedrijven en organisaties in duurzaam denken en doen door zelf het goede voorbeeld te geven.

Thema's

- I. Ruimtelijke ontwikkeling
- II. Openbare Ruimte
- III. Wijkgericht werken

Financiën

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Baten	30.007	30.036	29.566	29.244
Lasten	37.794	36.771	36.561	36.961
Saldo programma (voor mutaties reserves)	-7.788	-6.736	-6.995	-7.717
Beschikkingen	1.608	648	969	2.012
Stortingen	19	19	19	425
Saldo mutaties reserves	1.589	629	950	1.588
Saldo programma (na mutaties reserves)	-6.198	-6.107	-6.045	-6.130

Actuele ontwikkelingen

Thema I – Ruimtelijke ontwikkeling

Gebiedsgerichte aanpak stikstof

De eerste contouren voor de gebiedsgerichte aanpak gericht op natuurherstel vanuit de provincie Utrecht en Gelderland zijn in 2020 duidelijk geworden. Deze gebiedsgerichte aanpak is nodig niet alleen vanwege natuurherstel (voor Veenendaal met name het Natura2000 gebied Het Binnenveld), maar ook om ruimte te creëren voor nieuwe ontwikkelingen en ook uitbreidingen of renovaties van bestaande situaties. Hierbij kan gedacht worden aan nieuwe woningbouwplannen, maar ook verbouw van bestaand vastgoed op Nijverkamp. Deze gebiedsgerichte aanpak zal ook inzet vanuit de gemeente verwachten. Daarnaast is ook extra inzet op het stikstofdossier hard nodig, om te kunnen blijven voldoen aan de woningvraag en vragen vanuit het bedrijfsleven. In deze programmabegroting wordt voorzien in extra capaciteit die hier in 2021 naar verwachting voor nodig is.

Verstedelijkingsstrategie

De verstedelijkingsstrategie Arnhem/Nijmegen en Foodvalley is een opmaat naar het maken van afspraken over verstedelijking en daarmee ook mogelijke nieuwe locaties voor woningbouw en/of bedrijventerrein. Ook wordt er naar regionale mobiliteit gekeken en is het daarmee een opmaat naar het ter tafel brengen van infraprojecten bij de bestuurlijke overleggen Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (BO-MIRT). De kosten van de verstedelijkingsstrategie worden verdeeld tussen het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de provincies, de regio's en de gemeenten. Voor 2021 is vanuit Veenendaal naar verwachting een budget van € 60.000 noodzakelijk.

Bodemtaken

Met de ingang van de Omgevingswet in 2022 wordt de gemeente bevoegd gezag voor de vaste bodem. Oftewel, bodemtaken zullen verschuiven van provinciaal naar gemeentelijk niveau. Er is nog niet bekend hoeveel deze bodemtaken gaan kosten en hoeveel geld vanuit het Rijk de gemeente hiervoor zal ontvangen. Een (groot) deel van de bodemtaken dient bij de ODRU belegd te worden, wat leidt tot meer af te nemen uren. Dit gekoppeld aan het stijgende uurtarief van de ODRU en de onzekerheid over de financiële middelen die de gemeente toebedeeld krijgt vanuit het Rijk, zorgt voor financiële onzekerheid en een grote kans op grotere druk op de gemeentelijke begroting.

Franse Gat

In 2020 is de Gebiedsvisie voor het Franse Gat vastgesteld. In deze wijk zijn de uitgangspunten vanuit de Omgevingsvisie vertaald op wijkniveau om zodoende de komende

20 jaar te werken aan een toekomstbestendige woonwijk. In de komende jaren wordt deze visie, in overleg met Patrimonium Woonservice, verder uitgewerkt voor de verschillende gebieden. Hierbij vindt een geïntegreerde uitwerking plaats van woningbouw, openbaar gebied en aspecten vanuit het sociale domein.

De kosten voor herstructurering moeten nog in beeld gebracht worden en in samenhang met andere gemeentelijke opgaven worden afgewogen. Het is nog niet duidelijk op welke wijze deze kosten gedekt gaan worden. In de gemeentelijke begroting en het Meerjaren Investeringsplan is hier nog geen rekening mee gehouden.

Thema II – Openbare Ruimte

Franse Gat

Met de uitvoering van de plannen van Patrimonium ontstaat een kans om het openbaar gebied in deze wijk aan te passen aan de wensen van deze tijd om zodoende een toekomstbestendige wijk te realiseren. De verdere uitwerking van de plannen van Patrimonium gaan een beeld geven van de kosten die dit met zich mee brengt.

Parkeren Sportpark Panhuis

Om de parkeerdruk in omliggende buurten rond sportpark Panhuis te verminderen en de veiligheid te verbeteren is het recht van opstal op Verlengde Sportlaan 3, in de brief aan de vereniging van september 2019, per 1 oktober 2020 opgezegd. In 2021 worden de kleedruimtes en de kantine van Unitas '48 gesloopt. Het terrein wordt ingericht als (fiets)parkeerterrein. In een latere fase (uitgangspunt 2023, afhankelijk van de resultaten van de eerste fase) wordt ook de opslag van Sportservice gesloopt en wordt dit terrein eveneens ingericht ten behoeve van parkeren. Hiervoor is in 2021 een bedrag van € 120.000 benodigd. Voor de sloop van de opslag van Sportservice is in 2023 een bedrag benodigd van € 15.000.

Zoals al eerder is aangegeven in de jaarrekening 2019, willen we het resterend voordelig saldo op de af te sluiten investeringen van sportterreinen inzetten om de parkeerdruk rondom sportpark Panhuis aan te pakken. Voor de verbetering van deze parkeerproblematiek zal een afzonderlijk voorstel bij de raad worden aangeboden. De vrijvallende kapitaallasten van de sportvelden zijn bij de jaarrekening gereserveerd voor de herinrichting van het terrein.

Langparkeren bedrijventerreinen

In 2020 zijn wij samen met de bedrijven gestart met de aanpak van de parkeerproblematiek op het bedrijventerrein Vendel/Factorij. In 2021 gaan wij in gesprek met bedrijven op de overige bedrijventerreinen om ook hier het parkeren beter te reguleren, bij voorkeur door het inrichten van parkeerverbodszones. Hiervoor is in 2021 eenmalig een bedrag van € 80.000 noodzakelijk voor bebording, advisering en communicatie. Definitieve uitvoering is mede afhankelijk van de uitkomsten uit het overleg met de ondernemers over de in te stellen maatregelen.

Brandverzekering

Vanwege het aflopen van de huidige brandverzekering heeft een Europese aanbesteding plaatsgevonden. Dit heeft geleid tot een verhoging van de premie van in totaal € 72.000 op jaarbasis. Deze premieverhoging is in deze begroting opgenomen.

Onderhoud openbare ruimte

Op 19 november 2019 heeft het college besloten een overeenkomst aan te gaan met IW4 Beheer N.V. om via groepsdetachering te voorzien in het onderhoud van de openbare ruimte. De opdracht past in de begroting maar het is wel nodig om een aantal begrotingsposten, waaronder het investeringsschema, aan te passen. Aanpassing van het investeringsschema vraagt om een besluit van de raad. De kapitaallasten voor de aanschaf van materieel bedragen resp. € 4.000 en € 3.000 voor openbaar groen en begraafplaats (totaal € 7.000).

SBR-infill kunstgras

Op 19 december 2019 heeft de rechtbank Rotterdam uitspraak gedaan over het niet

nakomen van de zorgplicht (art 13 wet bodembescherming) inzake de verspreiding van SBR Infill naar de omgeving. Hieruit blijkt dat beheerders/eigenaren die maatregelen moeten treffen die redelijkerwijs getroffen kunnen worden om verspreiding tegen te gaan. Ook Veenendaal geeft voor de (13) kunstgrasvoetbalvelden en (1) trainingsstrook invulling aan deze zorgplicht. De maatregelen die hiervoor nodig zijn worden in 2021 uitgevoerd en vergen een investering van € 361.000. Structureel betekent dit een extra kapitaallast van € 30.000.

Thema III - Wijkgericht werken

In 2020 zijn we gestart met de doorontwikkeling van de wijkteams. Het wijkteam analyseert de stand van zaken in de wijk en welke zaken kunnen verbeteren. Voor deze wijkanalyse is gebruik gemaakt van o.a. lemononderzoek, gegevens over leefstijlen van inwoners in de verschillende buurten en wijken en wensen van inwoners. Op grond van deze gegevens zijn er wijkplannen gemaakt voor 2020/2021. In de wijkplannen is aangegeven welke activiteiten er de komende twee jaar worden uitgevoerd samen met de inwoners. Op dit moment zien wij geen ruimte om de benodigde inzet vanuit communicatie door te zetten naar 2021. Dit zal de doelstellingen die kunnen worden verwezenlijkt beperken.

PROGRAMMA 2 – ECONOMIE, WERK EN ONTWIKKELING

Thema I – Economische ontwikkeling en werkgelegenheid

Wat willen we bereiken?

Een volledig circulaire economie in 2050. 50% minder gebruik van primaire grondstoffen (metalen, fossiel, mineralen) in 2030.

Programma/project

Living Lab Regio Foodvalley Circulair

Wat gaan we daarvoor doen?

- a. We bouwen de bestaande werkplaatsen verder uit;*
- b. We voegen het thema Waterstof toe aan de werkplaatsen;*
- c. We zetten we een werkplaats Industrie – kunststoffen op;*
- d. We werken aan een Proeftuin Voedselverspilling;*
- e. We gaan het aantal partners uitbreiden;*
- f. We ondersteunen Onderzoeks- en onderwijsprojecten in samenwerking met hogescholen en universiteiten;*
- g. We werken samen met het Circles programma en beide provincies;*
- h. We creëren een Onderwijs & onderzoeksloket voor o.a. praktijkstages en onderzoeksprojecten Circulaire Economie;*
- i. We geven Webinars voor ondernemers die willen starten met Circulaire Economie;*
- j. Er komen diverse Netwerk evenementen om van elkaar te leren.*

I.a. Werkgelegenheid in Veenendaal is toegenomen en bedrijventerreinen zijn aantrekkelijker gemaakt in 2020, gericht op een optimaal vestigingsklimaat.

Wat mag het kosten?

€ 327.000

Gaat om twee projecten, project Vestigingsbeleid en project Ondernemersdienstverlening. Hier zijn uitvoeringsplannen aan gekoppeld met een verdeling van de budgetten voor onderscheiden jaren; € 237.000 en 90.000 (2018 – 2021).

Bekostiging van het programma ICT Campus vindt plaats via het programmabudget ICT Campus.

Exacte bekostiging van het programma Vitale Binnenstad is afhankelijk van besluitvorming in de raad van het programma eind 2020. In de begroting is hiervoor structureel € 275.000 per jaar voor geraamd.

Wat gaan we daarvoor doen?

I.a.1. Terugdringen leegstand door herbestemmen kantoorpanden en bedrijvenlocaties (voor de bedrijventerreinen o.m. daghoreca en leisure).

I.a.2. Uitvoering acties acquisitieplan.

I.a.3. We zorgen voor revitalisering en vergroening bedrijventerreinen.

I.a.4. Uitvoeren acties project Ondernemersdienstverlening w.o. plan van aanpak MKB.

I.a.5. Stimuleren en faciliteren (startend) ondernemerschap door organiseren startersevent, ondernemersschool, gerichte informatie aanbieden over startend ondernemen, aanbieden startpunt.

I.a.6. Faciliteren, organiseren en stimuleren van evenementen gericht op kennisuitwisseling, netwerken en profilering.

I.a.7. We geven uitvoering aan programma ICT Campus met het creëren van een aantrekkelijk ICT-vestigingsklimaat.

I.a.8. We geven uitvoering aan het programma Vitale Binnenstad. Dit programma wordt eind 2020 door de raad vastgesteld

I.b. Behouden en uitbreiden werkgelegenheid in Veenendaal (MD05, IBK BE13).

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren/regulier budget

Wat gaan we daarvoor doen?

I.b.1. We realiseren een jaarlijkse toename van de werkgelegenheid op basis van het aantal arbeidsplaatsen in vergelijking met het voorgaande jaar

I.b.2. Stimuleren en faciliteren (startend) ondernemerschap door organiseren startersevent, ondernemersschool, gerichte informatie aanbieden over startend ondernemen, aanbieden startpunt

I.c. Bedrijventerreinen, kantoorlocaties en binnenstad zijn aantrekkelijker gemaakt in 2021, gericht op een optimaal vestigings- en investeringsklimaat.

Wat mag het kosten?

€ 327.000

Gaat om twee projecten, project Vestigingsbeleid en project Ondernemersdienstverlening. Hier zijn uitvoeringsplannen aan gekoppeld met een verdeling van de budgetten voor onderscheiden jaren;
€ 237.000 en 90.000 (2018 – 2021).

Wat gaan we daarvoor doen?

I.c.1. Aanpak van enkele grote leegstaande kantoorpanden (meer dan 1.500 m²) samen met de OMU.

I.c.2. Door regelmatig in gesprek te blijven met de kantorenmarkt werken aan behoud van een leegstandscijfer voor kantoren < 10%.

I.c.3. Uitvoering acties acquisitieplan.

I.c.4. We zorgen voor intensivering/revitalisering en vergroening bedrijventerreinen samen met de OMU.

I.c.5. Uitvoeren acties project Ondernemersdienstverlening op basis van een bijgesteld plan van aanpak MKB.

I.c.6. Faciliteren, organiseren en stimuleren van evenementen gericht op kennisuitwisseling, netwerken en profilering.

I.c.7. We geven uitvoering aan het programma ICT Campus met het creëren van een aantrekkelijk ICT-vestigingsklimaat.

I.c.8. We geven uitvoering aan programma Vitale Winkelstad met het creëren van een optimaal investeringsklimaat voor bestaande en nieuwe ondernemers in de binnenstad.

I.d. Meer bezoekers en ondernemers verleiden om naar Veenendaal te komen en te blijven.

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren/regulier budget

Wat gaan we daarvoor doen?

I.d.1. Via promotiefilms over Veenendaal willen wij Veenendaal op een interactieve manier onder de aandacht brengen bij werknemers en werkgevers. Daarnaast wordt het Merk Veenendaal #ditisVeenendaal volop ingezet in media. (kranten, reclamemast, Funda etc.).

I.d.2. In 2021 evalueren we de Koopzondag.

I.e. De bedrijven waarderen in 2021 de leefomgeving in Veenendaal als schoon, heel en veilig.

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren.

Wat gaan we daarvoor doen?

I.e.1. Inzet instrumenten reclamebelasting en BIZ om samen met ondernemers collectieve activiteiten te organiseren.

I.e.2. Samen met politie, brandweer en georganiseerd bedrijfsleven uitvoering geven aan KVO-Bedrijventerreinen en KVO-Centrum. Enquête uitvoeren en KVOB-score bijhouden.

Veenendaal is in 2025 landelijk hét ICT-centrum voor Food, Health en Tech.

Wat gaan we daarvoor doen?

- a. We werken met hogescholen en ICT-bedrijven om Hbo'ers om te scholen tot IT-talenten*
- b. We faciliteren zowel starters in de ICT als ook bestaande bedrijven die willen doorgroeien*
- c. We werven gericht en werken aan uitbreiding van ICT-bedrijfsvestigingen in Veenendaal met meer ICT-banen.*
- d. We creëren een beter innovatief klimaat bij bedrijven in de regio door de digitale volwassenheid te vergroten en hoogwaardige ICT-kennis te koppelen met hoogwaardige domeinkennis op het gebied van agro/food.*

Winkelstad Veenendaal is dé binnenstad van de regio om te winkelen, te ondernemen, te werken en te verblijven.

Wat gaan we daarvoor doen?

- a. We werken aan de realisatie van een compactere binnenstad met themagebieden waarin winkelen, horeca, cultuur, leisure, dienstverlening, werken, wonen en de inrichting van de openbare ruimte elkaar meer aanvullen en versterken.*
- b. we creëren een gastvrijere binnenstad waar de primaire doelgroepen graag verblijven, waar meer te beleven is en de bezoeker vaker verrast wordt (toerisme).*
- c. we creëren een optimaal investeringsklimaat voor bestaande en nieuwe ondernemers en investeerders om zo meer gevarieerde werkgelegenheid voor meer mensen te bieden (economie).*

Het programma Vitale Winkelstad loopt eind 2020 af. In de 2e helft van 2020 is samen met de stakeholders in de binnenstad de 2e fase van het programma Vitale Binnenstad opgesteld. Na vaststelling door de raad zullen, indien nodig, de bovengenoemde inspanningen worden geactualiseerd voor 2021 en verder.

Algemeen

Binnen dit thema staat behoud en uitbreiding van werkgelegenheid centraal. We faciliteren onze ondernemers en ondersteunen ze waar mogelijk in ontwikkelingen. Dit doen we onder meer in afstemming met de Bedrijvenkring Ondernemend Veenendaal, Stichting Winkelstad en Stichting ICT-Valley. Op basis van de Visie Bedrijventerreinen wordt richting gegeven aan de mogelijkheden naar kennisintensieve bedrijventerreinen en het ontsteden en vergroenen van de bedrijventerreinen.

Met inachtneming van de beperkte ruimtelijke mogelijkheden, blijven we werken aan het aantrekkelijk zijn voor bestaande bedrijven en voor de komst van nieuwe bedrijven. Het verduurzamen en benutten van (leegstaande) kantoorpanden moet hier een bijdrage aan leveren. Als onderdeel van de Omgevingsvisie wordt ingezet op het mogelijk maken van arbeidsintensieve werkgelegenheid op de bedrijventerreinen. Functiemenging wordt daarbij gestimuleerd.

Ook binnen de Regio Foodvalley streven we naar een optimaal vestigingsklimaat waarbij we ons presenteren als aantrekkelijke regio voor ondernemen in brede zin. Dit willen we realiseren door het transformeren van kansarme locaties en uitbreiden van kansrijke locaties in de vorm van een campus of door segmentering. Hierbij voeren we de regionale kantorenvisie uit, hebben we aandacht voor spreiding en afstemming van vestigingsverzoeken in de regio en voeren we het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) uit.

Regiodeal

Gezonde en duurzame voeding voor iedereen. Een eenvoudige zin, maar met een enorme urgentie die vraagt om kennis, innovatie, samenwerking én actie bij verschillende projecten op het gebied van landbouw, voeding en kennis. Van een gezamenlijke voedselopgave naar impact! Dát is de doelstelling van de negen partners van de Regio Deal Foodvalley. De Regio Deal Foodvalley is een meerjarige samenwerking tussen het Rijk en acht partijen uit de regio: Regio Foodvalley, Wageningen University & Research, Universiteit Utrecht, provincie Gelderland, provincie Utrecht, LTO Noord, VNO-NCW midden en Waterschap Vallei en Veluwe.

Regio Foodvalley heeft de kennis in huis om baanbrekende innovaties op het gebied van circulaire landbouw, voedsel en gezondheid voor elkaar te krijgen. Daarmee levert dit gebied een belangrijke bijdrage aan gezond voedsel voor de toekomst. We werken aan drie thema's, die met elkaar één geheel vormen en die elkaar versterken.

1. Duurzame landbouw
2. Gezonder eten
3. Innovatie en het delen van kennis

Beleidsindicatoren

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Omschrijving	Veenendaal			
					2019	2020	2021	2022
3.1 economische ontwikkeling	Functioneringsindex	%	LISA	De functioneringsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken)	52,9	nwb	nwb	53,9
3.1 economische ontwikkeling	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	117,1	nwb	nwb	129,1

Verbonden partijen

Dit is niet van toepassing voor dit thema.

Beleid gerelateerd aan thema

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Actualisatie detailhandelsbeleid	December 2020 (ovb)
Project Vestigingsbeleid (pakket van maatregelen w.o. Acquisiteplan)	07-11-2017
Regionaal PDV-/GDV-beleid	November 2020 (ovb)
Regionale Kantorenvisie	December 2019
Programmaplan ICT Campus	2017
Programmaplan Vitale Winkelstad	2017
Programmaplan Vitale Binnenstad	Naar verwachting eind 2020/begin 2021
Regionaal Programmaplan Living Lab RFV Circulair	Februari 2019
Centrumvisie	2004
Omgevingsvisie	December 2020

Taakvelden thema Economische ontwikkeling en werkgelegenheid

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
0.64 Belastingen overig	Baten	-542	-550	-558	-567
Totaal 0.64 Belastingen overig		-542	-550	-558	-567
3.1 Economische ontwikkeling	Lasten	454	399	407	409
Totaal 3.1 Economische ontwikkeling		454	399	407	409
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Baten	-16	-16	-16	-16
Totaal 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur		-16	-16	-16	-16
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	Baten	-277	-281	-285	-289
	Lasten	782	794	799	803
Totaal 3.3 Bedrijfsloket en -regelingen		505	514	514	514
3.4 Economische promotie	Lasten	390	304	309	313
Totaal 3.4 Economische promotie		390	304	309	313
Totaal Thema Economische ontwikkeling en werkgelegenheid		792	651	655	653

Thema II – Recreatie en toerisme

Wat willen we bereiken?

II.a. In 2021 hebben meer bezoekers en toeristen Veenendaal bezocht dan in 2019.

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren/regulier budget

Wat gaan we daarvoor doen?

II.a.1. Kansen en mogelijkheden in kaart brengen en het beleidskader doorontwikkelen.

II.a.2. We zetten Veenendaal op de kaart via het Merk Veenendaal.

II.b. Veenendaal is beter verbonden met het groene ommeland.

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren/regulier budget

Wat gaan we daarvoor doen?

II.b.1. Deelname Routebureau.

II.b.2. Deelname RBT Heuvelrug & Vallei.

II.b.3. Uitvoering routes en paden samen met gemeenten uit voormalige recreatieschap

II.b.4. Samen met Rhenen geven we uitvoering aan Club Kwintelooijen.

II.c. In 2021 zijn er voor inwoners en bezoekers meer recreatieve voorzieningen in Veenendaal bereikbaar.

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren/regulier budget

Wat gaan we daarvoor doen?

II.c.1. We werken aan het aansluiten van Veenendaal op het landelijke wandelknooppuntennetwerk.

II.c.2. We werken samen met de gemeente Rhenen aan het verruimen van de gebruiksmogelijkheden en aantrekken van nieuwe doelgroepen op recreatieterrein Kwintelooijen.

II.c.3. Profileren Veenendaal door het beter op de kaart zetten van de Grebbelinie.

II.c.4. Stimuleren ontwikkeling aantrekkelijke wandel- en fietsroutes via groenstructuren en (historische) waterlopen.

II.d. Een aantrekkelijke woon- en leefgemeente met een divers aanbod van veilige evenementen.

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren en budget evenementenbeleid € 192.000

Wat gaan we daarvoor doen?

II.d.1 Het evenementenbeleid actualiseren en waar nodig vernieuwen, waarbij door middel van participatie inzicht wordt verkregen in de wensen en behoeftes vanuit de samenleving.

II.d.2 Proberen een beter begrip van en voor het aspect 'geluid' te krijgen door tijdens één van de muziekevenementen een geluidstest te doen met een afvaardiging van onze bevolking en raad.

II.d.3 De uitkomsten van de Projecten herinrichting Stadspark en herinrichting Duivenwal mee te nemen voor de (aanpassing van) de locaties voor evenementen.

Algemeen

Veenendaal is centraal gelegen tussen de Veluwe en de Utrechtse Heuvelrug en is daarmee voor toeristen een ideale plek voor een dagje uit. Veenendaal is aangesloten bij het Regionaal Bureau Toerisme Heuvelrug en Vallei (RBT). Het RBT zorgt voor profilering van de regio als geheel. Met nadruk op de kracht van het totaal (de Heuvelrug, Grebbelinie) en het ruimtelijke en groene karakter van de regio (fietsregio, gastvrij, toegankelijk). Via het pakket Routes en Paden en Groen toezicht geven we samen met de ons omringende gemeenten invulling aan het beheer en onderhoud van routes en paden in de regio. Samen met het Routebureau Utrecht werken we aan het beheer van de fietsknooppuntennetwerk en aansluiting op het wandelknooppunten netwerk.

Binnen dit thema zetten we in op een verbetering van de toeristische recreatieve routes van en naar Veenendaal. In samenwerking met de gemeente Rhenen werken we aan het behouden van en het uitbreiden van de gebruiksmogelijkheden van het recreatieterrein Kwinteloijen. Samen met de Grebbeliniegemeenten wordt gewerkt aan het vergroten van de naamsbekendheid van de Grebbelinie.

Beleidsindicatoren

Zijn niet van toepassing voor dit thema.

Verbonden partijen

Dit is niet van toepassing voor dit thema.

Taakvelden thema Recreatie en toerisme

Begroting					
Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Lasten	122	124	126	128
Totaal 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie		122	124	126	128
Totaal thema Recreatie en toerisme		122	124	126	128

Visie

De economische groei leidt tot het versterken in brede zin van het economische klimaat in Veenendaal in relatie met het behoud en uitbreiden van de lokale en regionale werkgelegenheid. Het is van belang om Veenendaal aantrekkelijk te houden als

vestigingsplaats voor ondernemingen. Een goed vestigingsbeleid, ondernemersklimaat en goede werkgeversdienstverlening dragen hieraan bij. Uitgangspunt hierbij is de verbinding tussen het stimuleren van de lokale economie en het aanbieden van kwalitatieve en kwantitatieve werkgelegenheid op alle onderscheiden niveaus. Inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt stimuleren en begeleiden we om volledig of in deeltijd deel uit te kunnen maken van het arbeidsproces. Dit levert een wezenlijke bijdrage aan de participatie van de Veenendaalse samenleving.

Daarnaast onderscheiden we binnen dit begrotingsprogramma de volgende onderwerpen; de opgave Informatiesamenleving (waaronder programma ICT-Campus), het regionale programma Circulaire economie (Living Lab Regio Foodvalley Circulair), het programma Vitale Binnenstad en de visie bedrijventerreinen. Circulaire economie wordt landelijk aangedragen (Nederland circulair 2050) en lokaal uitgewerkt. Het kabinet Rutte II lanceerde in 2016 het rijksbrede Programma Circulaire Economie. Deze bevat de volgende doelstellingen:

- Een volledig circulaire economie in 2050.
- 50% minder gebruik van primaire grondstoffen (metalen, fossiel, mineralen) in 2030.

Binnen de opgave Informatiesamenleving, waaronder het ICT Campus-programma valt, zijn grote successen geboekt. De koppeling van ICT-onderwijs met de arbeidsmarkt heeft geleid tot innovatieve ideeën met toegepaste ICT-oplossingen voor agro-food bedrijven. Het event Digital Days is mede daardoor genomineerd door het ICT-blad Computable in de categorie Onderwijs-Arbeidsmarkt en heeft het Ministerie van EZ de status van Digitale Werkplaats gegeven aan het initiatief van ICT Campus om in de komende 3 jaren 160 MKB bedrijven te helpen met digitale transformatie. ICT Campus heeft samen met NL Groeit een groei programma opgezet voor bestaande ICT bedrijven met een omzet van meer dan een miljoen euro. Bijna 60 ICT bedrijven van binnen en buiten de Regio Foodvalley hebben zich ingeschreven voor dit groeiprogramma, hetgeen innovaties bevordert en aantrekkelijkheid van de Regio versterkt als ICT regio. Om dergelijke successen van de triple helix samenwerking verder te verzilveren, wordt het ICT Campus-programma vanaf 2021 voortgezet in een gewijzigde vorm. De samenwerking wordt gecontinueerd, echter in een onafhankelijke Stichtingsvorm. De financiering wordt gediversifieerd. Er wordt ingezet op een sterke profilering van een onderscheidende economische cluster op het snijvlak van ICT en agro/food/health. Dit is goed voor de verdere groei en innovaties binnen de ICT-bedrijven in Veenendaal, de agro/food-sector in de Regio Foodvalley en voor de provincies Utrecht en Gelderland. De economische cluster die ontstaat door een focus op ICT in combinatie met agro/food/health kan een toegevoegde waarde leveren die goed is voor een jaarlijks extra groei van ongeveer 150 banen in de ICT, boven op de autonome en vervangingsvraag van 450. Vanaf 2021 worden de bestaande zeven programmalijnen geconsolideerd naar vier hoofdactiviteiten:

- Het bevorderen van het vestigingsklimaat;
- Optimaliseren van de arbeidsmarkt en onderwijs koppeling;
- Bevorderen van ondernemerschap bij startups en scale-ups;
- Aanjagen van innovaties op het snijvlak van ICT en agro/food/health

Onze binnenstad is het kloppend hart en visitekaartje van Veenendaal. De binnenstad is volop in ontwikkeling. Het in 2017 door de raad vastgestelde programma Vitale Winkelstad loopt eind 2020 af. Het programma heeft veel kunnen realiseren, maar we zijn nog niet klaar. Het detailhandelslandschap en het consumentengedrag veranderen snel, mede als gevolg daarvan wordt oplopende leegstand voorzien. De coronacrisis versnelt deze trends. In de 2e helft van 2020 is daarom samen met de stakeholders in de binnenstad de 2e fase van het programma opgesteld. Ons centrum is veel meer dan alleen winkelen. Het is onze doelstelling om verder toe te werken naar een complete binnenstad waar naast winkels en horeca steeds meer andere functies een plek hebben en waar meer ruimte is voor verblijf, ontmoeting en beleving. Voor de 2e fase van het programma wordt daarom de term Vitale Binnenstad gehanteerd. Dit programmaplan wordt eind 2020 ter besluitvorming aan de raad

voorgelegd. In 2021 zal uitvoering gegeven worden aan dit nog door de raad vast te stellen programma Vitale Binnenstad.

Ondanks de beperkte ruimtelijke mogelijkheden streven we ernaar om Veenendaal aantrekkelijk te houden voor bestaande en nieuwe bedrijven. Met het oog op thema's als verduurzaming, vergroening, circulair ondernemen, maar ook de Omgevingsvisie waar wordt ingezet op arbeidsintensieve werkgelegenheid, neemt de druk op de ruimte op de bedrijventerreinen toe. Om een juiste balans tussen deze verschillende ontwikkelingen te vinden en de bedrijventerreinen toekomstbestendig te houden wordt in samenwerking met het lokale bedrijfsleven een visie bedrijventerreinen opgesteld. Deze visie moet een leidraad bieden voor de toekomstige ontwikkelingen voor de bedrijventerreinen en zal 2021 gereed zijn.

Thema's

- I. Economische ontwikkeling en werkgelegenheid
- II. Recreatie en toerisme

Financiën

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Baten	834	846	859	872
Lasten	1.748	1.621	1.640	1.653
Saldo programma (voor mutaties reserves)	-914	-774	-780	-781
Beschikkingen	853	671	593	593
Stortingen	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	853	671	593	593
Saldo programma (na mutaties reserves)	-61	-103	-187	-188

Actuele ontwikkelingen

De coronacrisis heeft impact op diverse beleidsthema's. Het gaat dan bijvoorbeeld om:

- Economische ontwikkelingen
- Werkgelegenheid/ werkloosheid
- Impact op recreatie en toerisme

Voor de meest actuele informatie verwijzen we naar de Corona monitor, de Kaderbrief 2021 en raadsinformatiebrieven.

Thema I - Economische ontwikkeling en werkgelegenheid

De effecten van de coronacrisis zullen naar verwachting in 2021 pas echt zichtbaar worden. Hoe dit uitpakt voor de landelijke en lokale economische ontwikkelingen is een voortdurend punt van aandacht. We houden rekening met terugval in werkgelegenheid en toename van werkloosheid. Hoelang dit duurt en hoe groot deze terugval is wordt continu gemonitord op basis van de beschikbare kwalitatieve en kwantitatieve gegevens. Veel bedrijven in de toeristische branche zijn getroffen door de coronacrisis. De eerste klappen zijn gevallen in 2020, maar ook voor 2021 verwachten we faillissementen in de horeca en Leisure. Ook verwachten we verminderde opbrengsten toeristenbelastingen voor zover de coronacrisis voortduurt in 2021.

PROGRAMMA 3 – SOCIALE LEEFOMGEVING

Thema I – Inkomen

Wat willen we bereiken?

I.a. Onrechtmatig gebruik van ondersteuning in het sociaal domein voorkomen we of sporen we op en pakken we aan (MD10, IBK BE28).

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren.

Wat gaan we daarvoor doen?

I.a.1. We geven in 2021 uitvoering aan het rechtmatigheidsplan sociaal domein

Deze inspanning heeft betrekking op meerdere thema's binnen het programma 'Sociale leefomgeving'.

I.b. Financiële kaders vormen geen belemmering voor integraal werken (MD 10, IBK BE27).

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren en regulier budget.

Wat gaan we daarvoor doen?

I.b.1. We realiseren een integraal budget voor regie op casusniveau voor 2021 e.v.

Deze inspanning heeft betrekking op meerdere thema's binnen het programma 'Sociale leefomgeving'.

I.c. Veenendalers nemen meer deel aan de samenleving (MD01, IBK BE4).

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren en inzet regulier budget minimabeleid en participatiebeleid.

Wat gaan we daarvoor doen?

I.c.1. Middelen (zoals minimaregelingen) beschikbaar stellen zodat Veenendalers maximaal kunnen participeren.

I.d. Vroegtijdige interventies bij opvoed-, financiële, woon- en/of psychosociale gezondheidsvraagstukken, om zo problematische vraagstukken (en dus maatwerkvoorzieningen) te voorkomen (MD04, IBK BE11).

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren en inzet regulier budget.

Wat gaan we daarvoor doen?

I.d.1. Eind 2021 hebben we ervaring opgedaan met vroeg er op af en de methode geëvalueerd.

I.e. De ondersteuning is gericht op een duurzaam effect (MD04, IBK BE12).

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren en inzet regulier budget.

Wat gaan we daarvoor doen?

I.e.1. Aanbieden van financiële educatie en voorlichting op scholen.

I.e.2. Aanbieden van financiële educatie en voorlichting voor volwassenen.

I.f. In 2021 is sprake van een uniforme werkwijze van de eerste uitvraag bij alle loketten sociaal domein MD07, IBK BE21).

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren

Wat gaan we daarvoor doen?

I.f.1. Op basis van het adviesrapport 'Uniforme toegang' realiseren we in 2021 een uniforme toegang met een uniforme werkwijze van de eerste uitvraag bij alle loketten in het sociaal domein.

Deze inspanning heeft betrekking op meerdere thema's binnen het programma 'Sociale leefomgeving'.

I.g. In 2023 is een integrale werkwijze sociaal domein binnen de gemeente en tussen gemeentelijke partijen en externe partijen gerealiseerd (MD8, IBK BE22).

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren.

Wat gaan we daarvoor doen?

I.g.1. Met de doorontwikkeling van regie op casusniveau realiseren we ultimo 2021 een afname van 10% van de casussen in het cluster Zorg & Veiligheid en het Interventieteam ten opzichte van februari 2020.

Deze inspanning heeft betrekking op meerdere thema's binnen het programma 'Sociale leefomgeving'.

I.h. De deskundigheidsbevordering tussen uitvoerende partijen in het sociaal domein is gefaciliteerd (MD9, IBK BE23).

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren en regulier budget.

Wat gaan we daarvoor doen?

I.h.1. De training 'Integrale benadering Sociaal Domein' voor professionals wordt breder uitgerold over het sociaal domein als geheel, zodat deskundigheid bij alle partijen wordt vergroot.

Deze inspanning heeft betrekking op meerdere thema's binnen het programma 'Sociale leefomgeving'.

Algemeen

Het thema Inkomen heeft onder andere betrekking op:

- Inkomensvoorziening Participatiewet, IOAW, IOAZ, BBZ
- Armoedebelief
- Bijzondere bijstand
- Minimaregelingen
- Schulddienstverlening en – preventie
- Individuele Studietoelage
- Individuele Inkomensloeslag

Beleidsindicatoren

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Omschrijving	Veenendaal			
					2019	2020	2021	2019
6.3 Inkomens - regeling n	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	5	nbn	nbn	7
6.3 Inkomens - regeling n	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	Het aantal personen met een bijstandsuitkering	31,5	nbn	nbn	38,2

Verbonden partijen

Dit is niet van toepassing voor dit thema.

Beleid gerelateerd aan thema

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Integraal Beleidskader Sociaal Domein	23-01-2020
Verordening Handhaving Participatiewet, IOAW en IOAZ	30-09-2010
Handhavingsplan Participatiewet, IOAW, IOAZ	12-04-2012
Verordening individuele inkomstentoeslag gemeente Veenendaal 2015	25-11-2014

Afstemmingsverordening Participatiewet IOAW en IOAZ 2015	18-12-2014
Beleidsregels individuele inkomenstoelage Participatiewet 2015	17-02-2015
Beleidsregel Krediethypotheek 2015	15-12-2015
Beleidsregel Taaleis 2016	19-01-2016
Verordening Individuele studietoelage Veenendaal 2015	19-02-2015
Beleidsregel terugvordering, verhaal en invordering Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Veenendaal 2017	12-12-2017
Besluit Boete 2013	19-07-2013
Wijzigingsverordening Re-integratieverordening en afstemmingsverordening	22-11-2017
Beleidsregel uitvoering kostendelersnorm Veenendaal 2015	10-11-2016
Protocol huisbezoek	18-06-2013
Verordening regionale cliëntenparticipatie Werk en Inkomen 2015	01-01-2015
Verordening minimaregelingen Veenendaal	23-01-2020
Beleidsregel meerkosten chronisch zieken en gehandicapten	15-12-2015

Taakvelden thema Inkomen

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
6.3 Inkomensregelingen	Baten	-19.222	-19.220	-19.220	-19.219
	Lasten	20.335	20.328	20.329	20.354
Totaal 6.3 Inkomensregelingen		1.114	1.108	1.109	1.135
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	Lasten	1.020	1.028	1.035	1.050
Totaal 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+		1.020	1.028	1.035	1.050
7.5 Begraafplaatsen	Lasten	9	9	9	9
Totaal 7.5 Begraafplaatsen		9	9	9	9
Totaal Thema Inkomen		2.143	2.144	2.154	2.195

Thema II – Sociaal domein – Participatie en re-integratie

Wat willen we bereiken?

II.a. Er is sprake van een doorlopende lijn arbeidsparticipatie in samenwerking met onze partners (MD05, IBK BE14).

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren en regulier budget arbeidsparticipatie.

Wat gaan we daarvoor doen?

II.a.1. Eind 2021 is er een vereenvoudiging en verbetering gerealiseerd in de doorlopende lijn van arbeidsparticipatie op het gebied van (in elk geval) samenwerking, begeleiding en organisatie.

II.a.2. We realiseren in 2021 de kwantitatieve doelstellingen m.b.t. de Participatiewet (in- en uitstroom).

II.a.3. In 2021 evalueren we het transitieplan IW4.

II.b. De samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt is versterkt (MD05, IBK BE15).

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren.

Wat gaan we daarvoor doen?

II.b.1. We geven in 2021 uitvoering aan een lokaal actieplan om de samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt verder te verstevigen.

II.c. Veenendalers nemen meer deel aan de samenleving (MD01, IBK BE4).

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren.

Wat gaan we daarvoor doen?

II.c.1. Op 1 juli 2021 is de Wet Inburgering geïmplementeerd.

Algemeen

Binnen het thema Participatie valt de uitvoering van de Participatiewet en verwante wet- en regelgeving. Het doel van deze wet is dat iedere inwoner naar vermogen kan participeren in de samenleving en waar mogelijk zelfstandig in een inkomen kan voorzien. Als dit (nog) niet kan dan wordt een uitkering verstrekt (zie Thema 'Inkomen').

Om inwoners de mogelijkheid te geven om te participeren in de samenleving werken we, zowel lokaal als regionaal, samen met onderwijs, werkgevers en maatschappelijke organisaties.

SW- bedrijf IW4 werkt in opdracht van de gemeenten Veenendaal, Rhenen en Renswoude aan de uitvoering van de Participatiewet, vanuit haar eigen expertise.

De rol van de gemeente bij inburgering wordt vanaf 2021 uitgebreid via invoering van de Wet Inburgering, waarbij de gemeente zowel verantwoordelijk is voor inburgering als participatie in de samenleving van nieuwe Nederlanders.

Handhaving is noodzakelijk voor een rechtmatige en doelmatige uitvoering van de Participatiewet. Ook de geloofwaardigheid van de gemeente is in het geding als er niet wordt gehandhaafd. Bovendien is een adequate handhaving van belang met het oog op een gelijke behandeling van alle uitkeringsgerechtigden. Het uiteindelijke doel van handhaving is te voorkomen dat middelen ten onrechte worden gebruikt.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Omschrijving	Veenendaal		
					2019	2020	2021
6.5 Arbeids-participatie	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 - 64 jaar	LISA	Aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	641,4	nrb	nrb
6.5 Arbeids-participatie	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	Percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking	71,4	nrb	nrb
6.5 Arbeids-participatie	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Percentage werkloze jongeren (16-22 jaar)	nrb	nrb	nrb
6.5 Arbeids-participatie	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	CBS	Aantal re-integratievoorzieningen	17,7	nrb	nrb

Verbonden partijen

Sociale werkvoorziening Zuid-Oost Utrecht (IW4)

De doelstelling van IW4 is het handhaven, vergroten of herstellen van de arbeidsgeschiktheid van personen die tot arbeid in staat zijn, maar ook voor wie, in belangrijke mate, ten gevolge van bij hen gelegen factoren, gelegenheid om onder normale omstandigheden arbeid te verrichten niet of nu niet aanwezig is.

Beleid gerelateerd aan thema

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Integraal Beleidskader Sociaal Domein	23-01-2020
Handhavingsplan Participatiewet, IOAW, IOAZ	12-04-2012

Verordening Handhaving Participatiewet, IOAW en IOAZ	30-09-2010
Afstemmingsverordening Participatiewet IOAW en IOAZ 2015	18-12-2014
Beleidsregel Scholingsplicht	07-11-2012
Beleidsregel Taaleis 2016	19-01-2016
Nadere regels gemeentelijke compensatie voor eigen bijdrage in de kosten van kinderopvang 2015 Veenendaal	03-03-2016
Re-integratieverordening Participatiewet Veenendaal 2015	19-02-2015
Uitvoeringsbesluit Participatiewet Veenendaal 2015	10-11-2016
Verordening loonkostensubsidie Participatiewet Veenendaal 2015	19-02-2015
Verordening Tegenprestatie Participatiewet gemeente Veenendaal 2015	19-03-2015
Beleidsregel Tegenprestatie Participatiewet gemeente Veenendaal 2015	10-11-2016
Wijzigingsverordening Afstemmingverordening en Re-integratieverordening	22-11-2017
Verordening regionale cliëntenparticipatie Werk en Inkomen 2015	01-01-2015
Verordening Wet Inburgering (oude wet inburgering, nog van toepassing i.v.m. handhaving)	20-02-2010
Regeling Sociale Werkvoorziening Zuid Oost Utrecht	21-12-2017

Taakvelden thema Sociaal domein - Participatie en re-integratie

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting			
		Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
6.4 Begeleide participatie	Lasten	7.118	6.839	6.805	6.955
Totaal 6.4 Begeleide participatie		7.118	6.839	6.805	6.955
6.5 Arbeidsparticipatie	Lasten	1.501	1.552	1.364	1.381
Totaal 6.5 Arbeidsparticipatie		1.501	1.552	1.364	1.381
Totaal Thema Sociaal domein - Participatie en re-integratie		8.619	8.391	8.169	8.336

Thema III – Sociaal domein – WMO

Wat willen we bereiken?

III.a. In 2021 is de sturing op aanbieders vergroot (MD10, IBK BE26).

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren/regulier budget

Wat gaan we daarvoor doen?

III.a.1. In 2021 is het mogelijk om op tenminste alle dure en complexe ondersteuning te monitoren op casusniveau binnen het gehele Sociaal Domein.

Deze inspanning heeft betrekking op meerdere thema's binnen het programma 'Sociale leefomgeving'.

III.b. Eind 2023 is een integraal dashboard sociaal domein beschikbaar, waarbij integrale monitoring tot op buurtniveau mogelijk is (MD10, IBK BE29).

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren/regulier budget

Wat gaan we daarvoor doen?

III.b.1. We zijn in het sociaal domein in staat om beleid voor 2021 e.v. te baseren op beschikbare data door middel van een werkend dashboard per domein.

III.b.2. Eind 2021 is er een werkend dashboard voor het gehele sociaal domein, inclusief de mogelijkheid tot monitoring op wijk- en buurtniveau.

Deze inspanning heeft betrekking op meerdere thema's binnen het programma 'Sociale leefomgeving'.

III.c. Veenendalers wonen zo lang mogelijk thuis (MD01, IBK BE2).

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren/budget opvang en beschermd wonen

Wat gaan we daarvoor doen?

III.c.1. Eind 2021 is Veenendaal in staat om een zorgvuldige wijziging van regionale samenwerkingsregio voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang te realiseren (naar regio Ede).

III.c.2. Eind 2021 is een meerjarenplan beschikbaar om de lokale aanpak Van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis vorm te geven.

III.d. Mantelzorgers blijven actief met passende ondersteuning om overbelasting te voorkomen (MD03, IBK BE8).

Wat mag het kosten?

Inzet budget Welzijn via st. Veens/budget kortdurend verblijf

Wat gaan we daarvoor doen?

III.d.1. Informatie over mogelijke ondersteuning bereikt minimaal 50 % van de 16+ burgers en 75 % van betrokken professionals.

III.d.2. Vorm van en toegang tot logeerszorg, als vorm van respijtzorg, worden verbeterd.

III.e. Preventie draagt bij aan een gezondere leefstijl (MD04, IBK BE10).

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren/regulier budget

Wat gaan we daarvoor doen?

III.e.1. Eind 2021 heeft het maximale aantal inwoners (zoals opgenomen in het GIDS-plan en uitvoeringsplan) geprofiteerd van de preventie-activiteiten.

III.f. Vroegtijdige interventies bij opvoed-, financiële, woon- en/of psychosociale gezondheidsvraagstukken, om zo problematische vraagstukken (en dus maatwerkvoorzieningen) te voorkomen (MD04, IBK BE11).

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren/budget huiselijk geweld

Wat gaan we daarvoor doen?

III.f.1. Eind 2021 wordt er gewerkt in een netwerk voor de aanpak van Huiselijk geweld en kindermishandeling.

III.f.2. Eind 2021 werkt de geboortezorgketen in Veenendaal gestructureerd samen in het vroegtijdig signaleren en overdragen van opvoed-, financiële, woon- en/of gezondheidsvraagstukken bij toekomstige en jonge ouders.

III.g. Het aantal meerderjarigen dat begeleiding ontvangt waar behandeling passender is, is afgenomen (MD06, IBK BE19).

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren/maatwerkbudget immaterieel Wmo

Wat gaan we daarvoor doen?

III.g.1. Er liggen afspraken met zorgverzekeraars hoe (o.a. financieel) om te gaan met cliënten die op de wachtlijst voor behandeling staan en in tussentijd Wmo begeleiding ontvangen.

III.g.2. We weten wat de mogelijkheden zijn om te registreren hoeveel cliënten begeleiding geïndiceerd krijgen terwijl behandeling passender is, en zijn als de mogelijkheden dit toelaten gestart met deze registratie.

III.h. We continueren in 2021 de zorg voor personen met verward gedrag en invoering van de WvGGZ.

Wat mag het kosten?

€150.000 Personen met verward gedrag (wijkfunctionaris, meldpunt, borgin,g aanpak
€ 75.000 WvGGZ

Wat gaan we daarvoor doen?

III.h.1. We continueren de inzet van de wijkfunctionarissen zorg en veiligheid.

III.h.2. Samen met de gemeenten Rhenen en Renswoude en de ketenpartners richten we het Advies- en Meldpunt Verward structureel in.

III.h.3. We implementeren de gevolgen van de WvGGZ.

III.i. Er zijn innovatieve ondersteuningsmogelijkheden samen met de uitvoerende partijen (MD9, IBK BE25).

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren/maatwerkbudget immaterieel Wmo

Wat gaan we daarvoor doen?

III.i.1. De pilot 'VAK werk(t)' voert in 2021 vijftig casussen uit waarbij combinaties gemaakt zijn tussen maatwerkvoorzieningen en algemene voorzieningen. (Innovatie in samenwerking met: Wmo-loket - sociale basis - Wmo-zorgaanbieders.)

III.i.2. In 2021 introduceren we een innovatiebudget.

Deze inspanning heeft betrekking op meerdere thema's binnen het programma 'Sociale leefomgeving'

III.j. Ten opzichte van 2019 is er een daling van ongeveer 10% van het aantal maatwerkvoorzieningen (MD9, IBK BE24).

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren

Wat gaan we daarvoor doen?

III.j.1. De gemeente concretiseert de werkwijze die nodig is om het IBK waar te maken binnen de uitvoering Wmo, CJG, Economie en Werk en schulddienstverlening

Algemeen

Binnen de Wmo zijn er afspraken met zorgaanbieders over het leveren van materiele voorzieningen en immateriele voorzieningen. De afgelopen jaren (vanaf 2010) zijn meerdere maatregelen genomen die ertoe hebben geleid dat de uitgaven binnen de materiele voorzieningen (die ook al geruime tijd onder de gemeentelijke verantwoordelijkheid vallen) sterk zijn afgenomen. Wat betreft de afspraken met zorgaanbieders van de immateriele maatwerkvoorzieningen maken we hier ook steeds duidelijker en scherpere afspraken mee. De komende jaren blijven we zoeken naar verbeteringen en innovaties hierin. Daarnaast betrekken we ook de zorgpartners vanuit de Wlz en de Zvw om ook op de snijvlakken te komen tot scherpere afspraken.

Wat betreft algemene voorzieningen zijn we pilots gestart om hier uitbreiding in te genereren op die gebieden waar nu iets gemist wordt. Dit met als doel om de vraag naar

maatwerkvoorzieningen te verminderen dan wel minder te laten groeien. De nieuwe welzijnsstichting Veens helpt ons bij het versterken van de sociale basis en het mede ontwikkelen van de benodigde algemene voorzieningen.

De ondersteuning aan de kwetsbare tot zeer kwetsbare inwoners vraagt volop aandacht. Dit met als doel de zorgstructuren rondom deze inwoners sluitend te krijgen.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Omschrijving	Veenendaal		
					2019	2020	2021
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo.	590	nbn	nbn

Verbonden partijen

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht (GGDrU)

De Gemeenschappelijke Regeling GGD regio Utrecht voert de taken uit die bij de Wet publieke gezondheid zijn opgedragen aan de colleges op het gebied van de publieke gezondheid en heeft een belangrijke rol in de bestrijding van de coronacrisis.

Beleid gerelateerd aan thema

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Wmo-Verordening met de wijzigingsverordening	23 januari 2020
Regionale handhavingskader	13 februari 2018
Integraal beleidskader Sociaal domein	23 januari 2020
Visie Sociaal Domein	2017
Regeling aanschaf buitenkast AED	November 2018

Taakvelden thema Sociaal domein - WMO

Begroting					
Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten	5.502	5.609	5.720	5.846
Totaal 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		5.502	5.609	5.720	5.846
6.2 Wijkteams	Lasten	301	308	324	321
Totaal 6.2 Wijkteams		301	308	324	321
6.6 Maatwerk-voorzieningen (WMO)	Baten	-15	-15	-16	-16
	Lasten	2.243	2.298	2.354	2.406
Totaal 6.6 Maatwerk-voorzieningen (WMO)		2.228	2.283	2.338	2.390
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	Baten	-578	-578	-584	-584
	Lasten	10.536	10.694	10.849	11.298
Totaal 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+		9.959	10.115	10.265	10.714
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	Lasten	377	263	269	275
Totaal 6.81 Geëscaleerde zorg 18+		377	263	269	275
7.1 Volksgezondheid	Lasten	427	430	439	449
Totaal 7.1 Volksgezondheid		427	430	439	449
Totaal Thema Sociaal domein - WMO		18.794	19.008	19.356	19.994

Thema IV – Sociaal domein – Jeugd

Wat willen we bereiken?

IV.a. In 2021 is de sturing op aanbieders vergroot (MD10, IBK BE26).

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren/regulier budget

Wat gaan we daarvoor doen?

IV.a.1. We versterken inkoop- en contractmanagement binnen het Sociaal Domein, waaronder de implementatie van (regionale) inkoopstrategie voor jeugdhulp.

IV.a.2. We werken met de 10 belangrijkste jeugdhulpaanbieders en WMO-aanbieders Immaterieel aan het realiseren van de gewenste bewegingen in het IBK.

Deze inspanning heeft betrekking op meerdere thema's binnen het programma 'Sociale leefomgeving'.

IV.b. Jeugdigen groeien gezond en veilig op; we stimuleren en ondersteunen ouders om te zorgen voor een gezonde ontwikkeling van kinderen en een veilig opgroeï- en opvoedklimaat (MD2, IBK BE5).

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren/regulier budget

Wat gaan we daarvoor doen?

IV.b.1. Eind 2021 is er sprake van een netwerksamenwerking in het veiligheidsdomein.

IV.b.2. Gezinnen in echtscheidingssituaties worden in een vroegtijdig stadium begeleid, zodat minder kinderen nadelige effecten ondervinden van een echtscheiding.

IV.b.3. Het netwerk van kwetsbare gezinnen wordt duurzaam versterkt door de inzet van vrijwilligers en gastgezinnen. Deze inzet blijft in 2021 stabiel t.o.v. 2020.

IV.b.4. In 2021 wordt het projectplan voor de integrale samenwerking tussen CJG en JGZ geïmplementeerd om stagnatie in de ontwikkeling van kinderen vroegtijdig te signaleren en problemen waar mogelijk te voorkomen.

IV.c. Het aantal casussen waarbij de huisarts het CJG inschakelt is met ongeveer 10% toegenomen ten opzichte van 2020 (MD06, IBK BE16).

Wat mag het kosten?

Inzet budget CJG

Wat gaan we daarvoor doen?

IV.c.1. Het CJG en de huisartsenpraktijken geven uitvoering aan de in 2020 gemaakte samenwerkingsafspraken.

IV.c.2. Het CJG voert spreekuur bij de zes grootste huisartsenpraktijken.

IV.d. Ten opzichte van 2018 wordt ongeveer 10% minder ambulante jeugdhulp verleend door jeugdhulpaanbieders (MD06, IBK BE17).

Wat mag het kosten?

Inzet budget CJG

Wat gaan we daarvoor doen?

IV.d.1. Het CJG voert (aanvullende) maatregelen uit gericht op: 1) Afremmen van de instroom, 2) Kaders en normen binnen het CJG, 3) Vergroten invloed op het logistieke proces bij aanbieders.

IV.e. Het aantal jeugdigen in instellingsverblijf blijft constant t.o.v. 2019 (MD06, IBK BE18).

Wat mag het kosten?

Inzet budget CJG

Wat gaan we daarvoor doen?

IV.e.1. Het CJG stuurt op casusniveau actief op het voorkomen van plaatsing van jeugdigen in residentiële voorzieningen (instellingsverblijf), bijvoorbeeld door de inzet van (intensieve) ambulante hulpvormen of pleegzorg.

IV.f. In 2023 is een integrale werkwijze sociaal domein binnen de gemeente en tussen gemeentelijke partijen en externe partijen gerealiseerd (MD08, IBK BE22).

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren

Wat gaan we daarvoor doen?

IV.f.1. Eind 2021 is de samenhang in activiteiten van, en ondersteuning vanuit onderwijs en gemeente t.b.v. jeugdigen verbeterd.

IV.f.2. Ook in 2021 versterken we de verbinding tussen zorgpartners onderling en partners binnen het sociaal domein door jaarlijks een inhoudelijke bijeenkomst te organiseren.

Algemeen

Per 2020 is het jeugdbeleid opgenomen in het Integraal Beleidskader Sociaal Domein 2020-2023 (IBK-SD). Hierbij wordt gewerkt met meerjarige beleidsdoelstellingen (opgenomen in het beleidskader) en meer dynamische jaarplannen waarbij kan worden ingespeeld op actuele ontwikkelingen en uitdagingen in het jeugddomein. In het Uitvoeringsplan sociaal domein 2021 zijn de inspanningen voor 2021 opgenomen. De inzet wordt verantwoord in de Effectmonitor Sociaal Domein, deze verantwoording loopt gelijk op met de gemeentelijk P&C-cyclus.

Beleidsindicatoren

						Veenendaal		
Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Omschrijving		2019	2020	2021
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.	13,2	nmb	nmb	nmb
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	1,3	nmb	nmb	nmb

Verbonden partijen

Centrum Jeugd en Gezin Veenendaal (CJG)

Het algemeen doel van de Stichting is om de inwoners van Veenendaal zoveel als nodig bij te staan bij de zorg voor de opvoedondersteuning, gezinsondersteuning en ontwikkeling van kinderen en jeugdigen.

Beleid gerelateerd aan thema

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Integraal Beleidskader Sociaal Domein	23-01-2020

Taakvelden thema Sociaal domein - Jeugd

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Baten	-27	-28	-28	-29
	Lasten	354	359	365	371
Totaal 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		327	331	337	342
6.2 Wijkteams	Baten	-333	-216	-219	-222
	Lasten	4.068	4.070	4.154	4.244
Totaal 6.2 Wijkteams		3.735	3.854	3.935	4.021
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Lasten	19.351	19.385	19.728	20.187
Totaal 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-		19.351	19.385	19.728	20.187
7.1 Volksgezondheid	Lasten	2.035	2.065	2.096	2.142
Totaal 7.1 Volksgezondheid		2.035	2.065	2.096	2.142
Totaal Thema Sociaal domein - Jeugd		25.448	25.635	26.096	26.692

Thema V – Onderwijs en ontwikkeling

Wat willen we bereiken?

V.a. Het aantal laaggeletterde inwoners daalt (MD01, IBK BE3).

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren/regulier budget

Wat gaan we daarvoor doen?

V.a.1. Er is een formeel en non-formeel aanbod worden de groep laaggeletterde volwassenen van 18 jaar en ouder die niet (meer) inburgeringsplichtig zijn en tot de doelgroep van de WEB worden gerekend.

V.a.2. Uitvoering geven aan Regionaal programma basisvaardigheden Arbeidsmarktregio Foodvalley

V.a.3 We willen meer mensen bereiken met een aanbod op maat, vooral de groep met Nederlands als moedertaal (=NT1).

V.b. Het aantal voortijdig schoolverlaters en thuiszitters is afgenomen (MD06, IBK BE20).

Wat mag het kosten?

Middelen RMC zijn belegd bij de gemeente Ede voor de regio Vallei

Wat gaan we daarvoor doen?

V.b.1. We geven in 2021 lokaal uitvoering aan de 3 programmalijnen uit het regionale programma VSV regio Vallei 2002-2024.

1) doorlopende leerlijnen: overstap VO-MBO, 2) preventie door vroegsignalering en 3) aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt- jongeren in kwetsbare posities/ oud VSV.

V.c. Onderwijsachterstandenbeleid: er is een kwantitatief voldoende en kwalitatief goed aanbod van peuteropvang met en zonder voorschoolse educatie.

Wat mag het kosten?

Middelen van het Rijk zijn taakstellend.

Wat gaan we daarvoor doen?

V.c.1. Aanbieders van peuteropvang krijgen op basis van de subsidieregeling middelen om de kindplaatsen te realiseren.

V.c.2. In gesprek met de aanbieders is kwaliteit een belangrijk en terugkerend thema.

V.c.3. Ook worden er onderling collegiale visitaties uitgevoerd en worden studiemiddagen georganiseerd.

V.d. Faciliteren van het aanbod van vroegschoolse educatie waardoor scholen meer elkaars kennis en expertise kunnen delen en kinderen met een ontwikkelingsachterstand (nog) beter ondersteund kunnen worden.

Wat mag het kosten?

Doeluitkering is taakstellend voor de uitvoering van onderwijsachterstandenbeleid

Wat gaan we daarvoor doen?

V.d.1. Onderwijsachterstandenbeleid: er start een pilot met een taalspecialist die op alle VVE-scholen in Veenendaal extra ondersteuning gaat bieden.

V.e. Iedere jeugdige met een ondersteuningsbehoefte krijgt passende ondersteuning om onderwijs te kunnen volgen.

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren. Er is geen budget gekoppeld aan passend onderwijs. Alle partners in het OOGO financieren hun deelname vanuit eigen middelen, bestuurlijke en ambtelijke inzet.

Wat gaan we daarvoor doen?

V.e.1. We voeren tweemaal per jaar Op Overeenstemming Gericht Overleg met Samenwerkingsverbanden passend onderwijs).

V.e.2. We implementeren een afwegingskader Passend Onderwijs en als onderdeel daarvan een gedragen procedure om in wet-overstijgende casussen snel en efficiënt tot een passende oplossing voor het kind te komen.

V.f. Alle kinderen van 0-13 jaar kunnen in een IKC een doorlopende leer- en ontwikkellijn volgen.

Wat mag het kosten?

In het Meerjareninvesteringsplan is voor de realisatie van het IKC Franse Gat in 2021 € 7.590.201 opgenomen.

Wat gaan we daarvoor doen?

V.f.1. Implementatie van het herijkte Integraal Huisvestingsplan 2020 en het nieuwe IKC beleid.

V.f.2. Oplevering Integraal Kindcentrum West in 2020. De komende jaren wordt de samenwerking tussen de kernpartners binnen het IKC verder vorm gegeven.

V.f.3. In 2020 starten de kernpartners van het IKC Franse Gat met het aanbestedingstraject. Het aanbestedingstraject loopt door in 2021 en samen met aanbestedende partij en de kernpartners wordt de planontwikkeling van deze IKC opgepakt. De partners en bewoners uit de wijk spelen hierin eveneens een rol.

V.f.4. In 2021 starten de kernpartners van het IKC Ronde Erf met een eerste verkenning van een gezamenlijk IKC visie, ruimtelijke programma en fysieke randvoorwaarden.

Algemeen

Het onderwijs en de kinderopvang organisaties vervullen een belangrijke rol bij de ontwikkeling van kinderen en jongeren. De Lokale Educatieve Agenda (hierna LEA) is in 2016 geïntroduceerd als een instrument om het lokaal onderwijsbeleid vorm en inhoud te geven. Het is een wettelijke bepaling dat de gemeente en het onderwijs, binnen gelijkwaardige verhoudingen, tot gezamenlijke afspraken komen over het onderwijs- (en jeugd) beleid.

Met de LEA geeft het college uitvoering aan zijn wettelijke verplichting jaarlijks bestuurlijk overleg te voeren over:

- Onderwijsachterstandenbeleid
- Onderwijshuisvesting

Beleidsindicatoren

					Veenendaal				La
Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Omschrijving	2019	2020	2021	2019	2021
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	Ingrado	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dwz zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.	nmb	nmb	nmb	nmb	

4.3 Onderwijs- beleid en leerlingenzaken	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 inwoners lft. 5- 18 jaar	0,2	n nb	n nb	n nb
4.3 Onderwijs- beleid en leerlingenzaken	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners lft. 5-18 jaar.	30,5	n nb	n nb	n nb

Verbonden partijen

Dit is niet van toepassing voor dit thema.

Beleid gerelateerd aan thema

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Lokaal onderwijsbeleid (LEA)/Onderwijsagenda 2021-2024	Sept/okt 2020 (verwacht)
Regionale uitgangspunten OOGO	30 september 2015
IKC-beleid	Sept/okt 2020 (verwacht)
Verordening Leerlingenvervoer	21 mei 2014
Integraal Huisvestingsplan	28 mei 2015

Taakvelden thema Onderwijs en ontwikkeling

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
4.2 Onderwijshuisvesting	Baten	-795	-802	-812	-822
	Lasten	5.111	5.077	5.064	5.071
Totaal 4.2 Onderwijshuisvesting		4.316	4.275	4.252	4.250
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	Baten	-9.556	-9.206	-8.744	-8.307
	Lasten	10.937	10.623	10.386	10.194
Totaal 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		1.381	1.417	1.642	1.887
6.5 Arbeidsparticipatie	Baten	-69	-70	-71	-72
	Lasten	118	120	122	124
Totaal 6.5 Arbeidsparticipatie		49	50	51	52
Totaal Thema Onderwijs en ontwikkeling		5.747	5.742	5.945	6.188

Thema VI – Sport

Wat willen we bereiken?

VI.a. Nieuwe Kpi's voor Stichting Sportservice Veenendaal.

Wat mag het kosten?

Bedrag: Binnen de bestaande budgetten voor subsidie Stichting Sportservice Veenendaal.

Toelichting: Stichting Sportservice heeft een subsidieaanvraag voor 2021 ingediend voor een bedrag van € 6.148.684.

Wat gaan we daarvoor doen?

VI.a.1. In overleg met Stichting Sportservice Veenendaal bepalen we op welke doelen uit het beleidskader we ons in 2021 gaan inzetten.

VI.b. Uitvoering lokaal Sportakkoord.

Wat mag het kosten?

Bedrag: €40.000 uitvoeringsbudget + ambtelijke uren

Toelichting: Voor de uitvoering van lokale sportakkoorden zijn landelijk middelen beschikbaar gesteld. Deze middelen zijn primair voor de uitvoering. Zowel vanuit Sportservice als de gemeente vraagt dit ook om extra ureninzet.

Wat gaan we daarvoor doen?

VI.b.1. Met alle betrokken partijen uitvoering geven aan de uitvoeringprogramma's.

VI.c. Bevorderen gezonde sportkantine en rookvrije sportaccommodaties.

Wat mag het kosten?

Bedrag: binnen het reguliere budget sportbeleid en activering.

Wat gaan we daarvoor doen?

VI.c.1. Organiseren van themabijeenkomsten en ondersteunen verenigingen.

Algemeen

Sporten en bewegen zorgt voor een verbetering van de gezondheid, voor preventie van ziektes en helpt bij de deelname aan de maatschappij. Daarnaast is bewegen leuk en zorgt het voor veel positieve energie. Het uitgangspunt is dat sport en bewegen voor iedereen mogelijk is.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Omschrijving	Veenendaal			
					2019	2020	2021	2019
5.1 Sportbeleid en activering	Niet-sporters	%	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM	Het percentage niet-wekelijks sporters t.o.v. bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.	nb	nbn	nb	nb

Verbonden partijen

Dit is niet van toepassing voor dit thema.

Beleid gerelateerd aan thema

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Beleidskader Sport en bewegen 2020 – 2023 'Sport verbindt Veenendaal'	20 februari 2020
Sportakkoord Veenendaal	Juni 2020
Nationaal Sportakkoord 'Sport verenigt Nederland'	29 juni 2018

Taakvelden thema Sport

Begroting					
Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	2021	2022	2023	2024
5.1 Sportbeleid en activering	Lasten	6.175	6.267	6.359	6.454
Totaal 5.1 Sportbeleid en activering		6.175	6.267	6.359	6.454
5.2 Sportaccommodaties	Baten	-3.232	-3.280	-3.330	-3.380
	Lasten	2.286	2.045	2.020	1.786
Totaal 5.2 Sportaccommodaties		-946	-1.235	-1.310	-1.594
Totaal Thema Sport		5.229	5.032	5.049	4.860

Thema VII – Cultuur

Wat willen we bereiken?

VII.a. Een toekomstbestendige culturele sector in Veenendaal.

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren

Wat gaan we daarvoor doen?

VII.a.1. Een financiële analyse uitvoeren (besparings- en compensatiemaatregelen).

VII.a.2. In samenspel met de culturele instellingen komen tot een herijking van (prestatie)afspraken.

VII.a.3. Opstellen van een nieuw meerjarig kader voor cultuurbeleid.

VII.b. Een goed productieklimaat voor de stadsprogrammering.

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren

Wat gaan we daarvoor doen?

VII.b.1. Uitvoeren van het plan 'Positiebepaling Cultuurmakelaar'.

Algemeen

Doelstellingen cultuurbeleid 2018-2021 zijn:

- Culturele krachten van Veenendaal bundelen, zodat inwoners kunst en cultuur zien en ervaren en er in Veenendaal een levendig en duurzaam cultureel klimaat ontstaat.
- Een gelijkwaardige samenwerking met inwoners, bezoekers, bedrijven en organisaties.
- Ruimte bieden voor vernieuwende initiatieven van anderen en hierop het (subsidie)instrumentarium aanpassen.
- Goede balans vinden in de rol en positie van professionele organisaties en amateurkunstenaars, en tussen publieke en private initiatieven.
- Via een levendig cultureel klimaat een positieve bijdrage leveren aan de economie en sociale cohesie.
- Aantoonbaar bijdragen aan het leef- en vestigingsklimaat in onze gemeente en de sfeer in het stadscentrum.
- De talenten van elk kind of jongere tot ontwikkeling te laten komen door middel van cultuur(educatie), zowel binnen het onderwijs als in de vrije tijd.

Beleidsindicatoren

Zijn niet van toepassing voor dit thema.

Verbonden partijen

Dit is niet van toepassing voor dit thema.

Beleid gerelateerd aan thema

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Cultuurvisie Veenendaal 2018 -2021 De krachten bundelen – naar een duurzaam cultureel klimaat	April 2017

Taakvelden thema Cultuur

Begroting					
Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	2021	2022	2023	2024
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Baten	-1.494	-1.517	-1.540	-1.563
	Lasten	3.877	3.914	3.959	3.990
Totaal 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		2.382	2.397	2.419	2.426
5.4 Musea	Lasten	318	323	328	333
Totaal 5.4 Musea		318	323	328	333
5.6 Media	Lasten	1.898	1.926	1.955	1.983
Totaal 5.6 Media		1.898	1.926	1.955	1.983
Totaal Thema Cultuur		4.599	4.646	4.702	4.743

Thema VIII – Welzijn

Wat willen we bereiken?

VIII.a. De inzet van vrijwilligers en het sociale netwerk is onderdeel van het normale leven (MD03, IBK BE7).

Wat mag het kosten?

Inzet budget Welzijn via St. Veens

Wat gaan we daarvoor doen?

VIII.a.1. De inzet van vrijwilligers en algemene voorzieningen stijgt in 2021 met 5%.

VIII.a.2. Het vrijwilligersplatform inzetten om vrijwillige inzet te promoten en te ondersteunen.

VIII.b. Versterken van de sociale basis (MD03, IBK BE9).

Wat mag het kosten?

Inzet budget Welzijn via St. Veens

Wat gaan we daarvoor doen?

VIII.b.1. We kiezen in 2021 een thema waarvoor we een aanvullende ondersteuning bieden waar een hiaat isesignaleerd.

VIII.b.2. Het bereik van de netwerk-app die in 2020 is ontwikkeld groeit met 5%.

VIII.b.3. Samen met de Stichting Veens/Toegang wordt continu afgestemd waar hiaten zitten en op welke wijze de sociale basis hier een rol in kan spelen.

VIII.c. Veenendalers nemen verantwoordelijkheid voor eigen zelfredzaamheid en eigen kwetsbaarheid, passend bij de levensfase (MD1, IBK BE1).

Wat mag het kosten?

Inzet budget Welzijn via St. Veens

Wat gaan we daarvoor doen?

VIII.c.1. In het contact met de inwoners sturen we nadrukkelijker op en/of stimuleren we de inwoners om op zoek te gaan naar oplossingen binnen hun eigen mogelijkheden, hun sociaal netwerk en de sociale basis.

Algemeen

2021 is het eerste jaar dat de nieuwe stichting Veens actief is in Veenendaal. Alle voorbereidingen zijn in 2020 uitgevoerd en 2021 is het jaar om continu te blijven monitoren of gemaakte afspraken nagekomen (kunnen) worden en of bijsturing nodig is. Het versterken van de sociale basis blijft ook in 2021 continue aandacht vragen.

Het platform vrijwilligersorganisaties is een overlegstructuur waar vrijwilligersorganisaties actief aan deelnemen. Het voldoet aan de behoefte om informatie met elkaar te delen en ook om beter zicht te hebben op wat er allemaal wordt gedaan. De verbindingen onderling zijn versterkt. Deze versterking is ook terug te zien in de totale sociale basis. In 2020 zijn hier stappen ingezet die we ook in 2021 verder uitbouwen. De regie op de toekenning van subsidies ligt sinds 2020 weer bij de gemeente waardoor de faciliterende regierol is ingevuld.

Beleidsindicatoren

Zijn niet van toepassing voor dit thema.

Verbonden partijen

Dit is niet van toepassing voor dit thema.

Beleid gerelateerd aan thema

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Startdocument opdracht welzijn 'Versterken sociale basis'	27-06-2019
Integraal Beleidskader Sociaal Domein	23-01-2020

Taakvelden thema Welzijn

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten	401	226	51	52
Totaal 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		401	226	51	52
Totaal Thema Welzijn		401	226	51	52

Visie

Sociaal domein

In 2017 heeft de raad de Visie Sociaal Domein 'De kracht van de samenleving' vastgesteld. De visie biedt een vergezicht naar Veenendaal in 2030 en de uitgangspunten die we hanteren om dat vergezicht realiteit te maken. De kracht van de samenleving kent 5 uitgangspunten die hebben geleid tot het leidende principe voor Model Veenendaal 2020: we investeren in een stevige sociale basis, zodat er voldoende geld beschikbaar is voor de ondersteuning die mensen echt nodig hebben. Model Veenendaal 2020 biedt een heldere structuur waarvan de uitwerking moet zorgen voor een meer integrale aanpak binnen het sociaal domein en uiteindelijk voor de beweging van zwaar naar licht. We creëren een heldere toegang voor alle inwoners. Zij weten waar zij met welke vraag terecht kunnen en krijgen zo snel de juiste ondersteuning. We hanteren bij elke vraag het "geen-verkeerde-deur"-principe. Hiermee ontstaat een toekomstbestendig evenwicht tussen kwaliteit, financiën en organisatie.

Op 23 januari 2020 heeft de raad het Integraal Beleidskader Sociaal Domein 2020-2023 (IBK) vastgesteld. Het IBK gaat uit van de 10 maatschappelijke doelen, die zijn vastgelegd in de Visie Sociaal Domein. Hieraan zijn in het IBK beoogde effecten gekoppeld, die we nastreven als gemeente met onze partners en de Veenendaalse samenleving in de periode 2020 – 2023. Ook wordt een doorkijk gegeven naar de inspanningen die nodig zijn om deze resultaten te bereiken. Met behulp van de effectmonitor sociaal domein (digitaal projectenboek sociaal domein) wordt verantwoording afgelegd over de bereikte resultaten.

Positionering Integraal Beleidskader Sociaal Domein in deze Programmabegroting

De tien in het IBK vastgelegde maatschappelijke doelen (MD) zijn:

- MD01: Een inclusievere samenleving
- MD02: Verder versterken opvoed- en opgroei-klimaat
- MD03: Inwoners willen meer voor- en met elkaar doen
- MD04: vroeger signaleren en handelen en dit dicht bij de inwoner organiseren
- MD05: Meer mensen vinden een plek op de arbeidsmarkt
- MD06: Ondersteuning meer op maat voor wie dat nodig heeft
- MD07: Toegang voor de inwoner verder versimpelen
- MD08: Verbinding versterken als dit een positief effect heeft op de kwaliteit, financiën en/of organisatie
- MD09: De gemeente neemt bij voorkeur een faciliterende rol aan om de eigen rol van inwoners en de kracht van de samenleving te stimuleren.
- MD10: We willen meer sturen op kwaliteit en effectiviteit van aangeboden ondersteuning.

In het IBK zijn aan de maatschappelijke doelen diverse beoogde effecten gekoppeld, die we nastreven als gemeente met onze partners en de Veenendaalse samenleving in de periode 2020 – 2023.

In deze Programmabegroting zijn de beoogde effecten uit het IBK -voor zover hier in het begrotingsjaar 2021 een inspanning op plaatsvindt- opgenomen als doelstellingen onder de kopjes 'Wat willen we bereiken'.

Hoewel we ons realiseren dat een 'doelstelling' om een andere formulering vraagt dan een

'beoogd effect', is er omwille van de herkenbaarheid voor gekozen om dezelfde formulering aan te houden zoals opgenomen in het IBK.

De uit het IBK overgenomen doelen zijn te herkennen aan de nummering van het beoogd effect (BE) en het maatschappelijke doel (MD): deze worden steeds bij het doel aangegeven. Een voorbeeld:

'Veenendalers nemen meer deel aan de samenleving (MD01, IBK BE4)'

- De doelstelling is in het IBK terug te vinden als Beoogd Effect 4
- (MD01) verwijst naar Maatschappelijk Doel 1, een inclusievere samenleving

De beoogde effecten uit het IBK zijn als doelen opgenomen onder de volgende programma's:

- Programma 1 Fysieke Leefomgeving (wijkteams)
- Programma 2 Economie, Werk en Ontwikkeling
- Programma 3 Sociale Leefomgeving

Bij sommige beoogde effecten is er sprake van één inspanning ('wat gaan we er voor doen') die betrekking heeft op het brede sociaal domein en dus op meerdere thema's binnen het Programma Sociale Leefomgeving: waar dit aan de orde is wordt dit aangegeven bij de betreffende inspanning. Omwille van het overzicht zijn het doel en de inspanning echter onder één thema geplaatst.

Participatie

Binnen het thema Participatie valt de uitvoering van de Participatiewet en aanverwante wet- en regelgeving. Het doel van de wet is dat iedere inwoner naar vermogen kan participeren in de samenleving en waar mogelijk zelfstandig in een inkomen kan voorzien. Als dit (nog) niet kan dan wordt een uitkering verstrekt.

Naast een maatschappelijke opgave heeft dit voor de gemeente Veenendaal ook financiële implicaties. Als het bijstandsbestand in Veenendaal meer dan gemiddeld stijgt, zal dat leiden tot een lager overschot op ons bijstandsbudget. Dit overschot wordt nu ingezet voor dekking op andere terreinen binnen de begroting. Het streven is daarom om ook in moeilijke tijden de instroom te beperken. In 2021 zullen we de groep die in verband met corona terugvallen uit een baan/WW of zelfstandig ondernemerschap zo vroeg mogelijk oppakken om hen te begeleiden naar (ander) werk. Daarbij is ons uitgangspunt dat we onder de landelijke stijging van de bijstandslasten blijven.

Het leidend principe blijft het activeren van mensen die 'aan de kant' staan. Voor mensen die geen of onvoldoende arbeidsvermogen hebben, gaan we verder op zoek naar middelen om hun participatie in welke vorm dan ook te ontwikkelen.

Het sociaal werkbedrijf IW4 werkt in opdracht van de gemeenten Veenendaal, Rhenen en Renswoude aan de uitvoering van de Participatiewet, vanuit haar eigen expertise.

Om inwoners de mogelijkheid te geven om te participeren in de samenleving werken we, zowel lokaal als regionaal samen met onderwijs, werkgevers en maatschappelijke organisaties.

De rol van de gemeente bij inburgering wordt vanaf 2021 uitgebreid via invoering van de Wet Inburgering. Hierbij is de gemeente zowel verantwoordelijk voor inburgering als participatie in de samenleving van nieuwe Nederlanders.

Onderwijs

Wij willen dat alle Veenendaalse kinderen en jongeren volop kansen krijgen om zichzelf te ontwikkelen en hun talenten te benutten. We vinden een doorlopende leer- en ontwikkellijn in Veenendaal belangrijk. We hechten er belang aan dat jongeren minimaal een startkwalificaties behalen en leggen daarom de verbinding tussen het RMC en de arbeidsmarkttafel. We bevorderen de verbinding tussen onderwijs, ondernemers en overheid

en daarmee het goed functioneren van de arbeidsmarkt. We geven vorm aan de inclusieve arbeidsmarkt.

Armoedebestrijding

Wij geven specifiek aandacht aan de bestrijding van kinderarmoede. Het gaat hierbij om het verstrekken van vergoedingen om kinderen die opgroeien in armoede de mogelijkheden te bieden om zich onder gelijke omstandigheden als andere kinderen te kunnen ontwikkelen en 'mee te kunnen doen'. Hiermee dragen we bij aan het doorbreken van de vicieuze cirkel van erfelijke armoede. Eén van de instrumenten om dit te realiseren is het beschikbaar stellen van vergoedingen voor (noodzakelijke) schoolkosten, kleding en sport/ cultuur. Daarnaast is de inzet erop gericht op het vergroten van kansen voor kwetsbare jongeren op de arbeidsmarkt.

Voor volwassenen richten we ons op het stimuleren van sport/ bewegen en maatschappelijke participatie door het beschikbaar stellen van een tegemoetkoming in de kosten.

Sport

Samen met Sportservice en alle sportaanbieders geven we uitvoering aan het beleidskader sport en bewegen 2020-2023 en het lokaal sport- en beweegakkoord. Sport heeft een preventieve functie en stimuleert naast de sociale ook de emotionele en fysieke ontwikkeling van in het bijzonder jeugd en jongeren. Het uitgangspunt is dat sport voor iedereen bereikbaar is. Sporten zorgt voor een verbetering van de gezondheid, voor preventie van ziektes en helpt bij de deelname aan de maatschappij.

Cultuur

We geven uitvoering aan het beleid zoals geformuleerd in de vastgestelde cultuurvisie 2018-2021. Doelstellingen uit deze cultuurvisie blijven leidend voor de uitvoering. We hebben hierbij aandacht voor de balans tussen professionele organisaties enerzijds en de andere organisaties, zoals culturele initiatieven, amateurkunstenaars en private initiatieven anderzijds.

Tegelijkertijd wordt een ontwikkelproces ingezet dat moet resulteren in een nieuw beleidsplan/nota voor Kunst en Cultuur. Dit plan/deze nota bevat een langetermijn-toekomstbeeld 2022+ en geeft concrete handvatten waaraan het culturele veld en de gemeente de komende vier jaar kunnen werken. De cultuurnota komt tot stand in interactie met het culturele veld (professionele culturele partners, amateurkunstenaars, cultuurmakelaar), inwoners en andere relevante partners. Deze cultuurnota zal naar verwachting in november 2021 aan de raad worden aangeboden.

Passend bij het cultuurbeleid formuleren de verschillende culturele instellingen hun eigen speerpunten. Deze worden in onderlinge afstemming opgenomen in de prestatieafspraken.

Welzijn

In 2021 start de nieuwe Stichting Veens Welzijn met de uitvoering van de welzijnstaken. De opdrachtbeschrijving aan de hand van de 4 pijlers: sociale leefbaarheid, vrijwilligers, opvoeden en opgroeien en Langer thuis geeft richting aan de uitvoering van de taken. De Stichting concentreert zich op het collectieve en algemene aanbod aan de inwoners van Veenendaal. Verbindingen leggen, netwerken onderhouden en nieuwe ontwikkelen staan hierbij centraal. De Stichting werkt volgens het opgestelde jaarplan voor 2021 en werkt aan de daarin geformuleerde resultaten.

Thema's

- I. Inkomen
- II. Sociaal domein – Participatie en re-integratie
- III. Sociaal domein – WMO
- IV. Sociaal domein – Jeugd
- V. Onderwijs en ontwikkeling
- VI. Sport

VII. Cultuur
VIII. Welzijn

Financiën

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Baten	35.321	34.933	34.563	34.213
Lasten	106.301	105.757	106.083	107.272
Saldo programma (voor mutaties reserves)	-70.980	-70.824	-71.520	-73.059
Beschikkingen	1.160	659	682	821
Stortingen	148	15	0	0
Saldo mutaties reserves	1.012	644	682	821
Saldo programma (na mutaties reserves)	-69.967	-70.180	-70.838	-72.238

Actuele ontwikkelingen

De Coronacrisis heeft impact op diverse beleidsthema's. Voor de meest actuele informatie verwijzen we naar de Corona monitor, de Kaderbrief 2021 en raadsinformatiebrieven.

Integrale verordening sociaal domein

In de eerste maanden van 2021 wordt de Integrale verordening sociaal domein voorgelegd aan de raad voor vaststelling. Op dit moment (zomer 2020) kent de gemeente Veenendaal 10 verordeningen binnen het sociaal domein, deze komen samen in één integrale verordening. Hiermee kunnen we de komende jaren verder werken aan het realiseren van een uniforme en waar nodig integrale werkwijze binnen het sociaal domein.

Thema I – Inkomen

Schulddienstverlening

In het kader van de herinrichting schulddienstverlening heeft het college in juni 2020 het definitieve besluit genomen om de taak vanuit de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening (Wgs) per 1 januari 2021 zelf te gaan uitvoeren onder de naam BudgetLoket. In 2021 wordt de werkwijze van eerder en snellere hulp verder ontwikkeld en de ketensamenwerking versterkt. De aanpassing van de Wgs per 1 januari 2021 biedt de mogelijkheid om vroegtijdig informatie te ontvangen over betalingsachterstanden zodat we inwoners eerder kunnen bereiken. In het kader van preventie richten we ons ook op financiële educatie om daarmee de financiële zelfredzaamheid van inwoners te versterken.

Minimaregelingen

In 2019 zijn we gestart met de uitvoering van de minimaregelingen middels een webshop. De webshop functioneert nog niet zoals we zouden willen (o.a. deelname ondernemers). Het kost tijd om deze te vullen. Om deze reden heeft het college ervoor gekozen om de webshop en het declareren van bonnetjes tot eind 2020 naast elkaar te laten bestaan. Hierdoor zijn de uitvoeringskosten echter hoger. Tezamen met een mogelijke toename van de doelgroep vanwege de Coronacrisis, bestaat de mogelijkheid dat de uitgaven voor de minimaregelingen voor 2021 hoger uitvallen dan geraamd. Via de tussentijdse bestuursrapportages wordt de voortgang gemonitord.

Thema II - Sociaal domein - Participatie en re-integratie

Inburgering

Binnen het nieuwe Inburgeringsstelsel krijgt de gemeente de regie op uitvoering van deze wet. Een belangrijke component in de implementatie is de samenhang van inburgering met het brede sociaal domein en de ketensamenwerking. De wet is met een halfjaar uitgesteld naar inwerkingtreding op 1 juli 2021.

IW4 / Wsw

Eind 2018 zijn besluiten genomen over de financiering van de WSW en de toekomst van IW4. In het tweede kwartaal 2020 heeft de raad, samen met de jaarstukken, een

tussenevaluatie ontvangen over de uitvoering van deze besluiten.

Ook in 2021 gaat IW4 verder met de uitvoering van het transitieplan, o.a. gericht op de huisvesting van IW4 (samen met Wijkservice van de gemeente Veenendaal)

Thema III – Wmo

Een groei van uitgaven zorgt dat we alert zijn en blijven op de uitgaven. In 2020 is een aantal belangrijke besluiten genomen als het gaat om de ontwikkeling van de Wmo uitgaven voor 2021 en verder:

1. De algemene voorziening schoonmaakondersteuning is omgezet naar een maatwerkvoorziening. De effecten van deze maatregel gaan we ervaren in 2021. De verwachting is dat de groei minder sterk is dan in 2020 en minder sterk dan als schoonmaakondersteuning als algemene voorziening was blijven bestaan. Dit blijven we goed monitoren in 2021.
2. Met betrekking tot beschermd wonen is de keuze gemaakt om van regio te wisselen. Vanaf 2022 sluiten we ons aan bij regiogemeente Ede als het gaat om beschermd wonen/maatschappelijke opvang. De werkzaamheden om deze invlechting vorm te geven vinden ook in 2021 plaats.
3. De reële prijs Wmo en de groei van cliënten zorgen in 2021 voor hogere uitgaven binnen de Wmo.
4. De in 2020 in gang gezette maatregelen om uitgaven binnen de Wmo te beperken worden in 2021 verder doorgezet. Dat doen we door onder andere de kosten voor toegankelijkheid van gebouwen neer te leggen bij de eigenaren van die gebouwen, het niet-gebruik van scootmobielen te beoordelen en nadrukkelijker te kijken naar alternatieve/goedkopere bouwkundige aanpassingen. Het huidig perspectief dwingt ons om verdere maatregelen te treffen voor de jaren 2022 en verder. In 2021 willen we aan de hand van onderzoek kijken naar passende mogelijkheden, allereerst gericht op scherpere afspraken met aanbieders.
5. We zetten ons in voor een rechtmatige en doelmatige uitvoering van de Wmo door kwaliteitsonderzoek uit te oefenen en zodoende te voorkomen we dat middelen ten onrechte worden gebruikt.
6. Verder richten we ons op het versterken van de sociale basis; essentieel als het gaat om terugdringen van vraag naar maatwerkvoorzieningen. Het toenemende aantal thuiswonende ouderen, de druk bij mantelzorgers en vrijwilligers blijven aandacht en bijsturing vragen. Zoals ook in het integraal beleidskader is verwoord zetten we in op Veenendalers die omzien naar elkaar. En daarbij bieden we de ondersteuning die nodig is om dit mogelijk te maken en te behouden.

Thema IV Sociaal domein – Jeugd

In 2020 is geconstateerd dat sprake is van structureel doorgaande groei in de uitgaven jeugdhulp. Er zijn in het tweede kwartaal nieuwe aanvullende maatregelen getroffen, waarmee we nadrukkelijk sturen op het terugdringen van de instroom en het terugdringen van de intensiteit en duur van de specialistische jeugdhulp. Dit gebeurt onder meer door scherpere triage, beperken van de open inloop bij het CJG, het hanteren van streefnormen binnen het CJG voor wat betreft het aantal verwijzingen, samenwerkingsafspraken met de gecertificeerde instellingen over de inzet van jeugdhulp en door strakker te sturen op doelrealisatie, doorlooptijden en intensiteit van de ingezette hulp door tweedelijns aanbieders.

Daarnaast zijn in het najaar gesprekken gevoerd met de raad over scherpe keuzes om de jeugdhulpplicht van de gemeente af te bakenen. Van aanbieders verwachten we dat ze ontvankelijk zijn voor een gesprek over het terugdringen van uitgaven. Het college ervaart draagvlak bij de raad om dit scherpe gesprek te voeren met aanbieders.

Verder maken we een aantal scherpe keuzes. Deze keuzes richten zich op beperking van jeugdhulpvoorzieningen (inzet op de goedkoopst passende voorziening, afbakenen ambulante hulpvormen) minder jeugdhulp in de klas en het nadrukkelijker aanspreken van de eigen kracht en verantwoordelijkheid van ouders.

Zo zetten we (nog) meer gericht in op de meest efficiënte jeugdhulpvoorziening en maken we een steviger afbakening van ambulante vormen van jeugdhulp. Hierbij kiezen we voor de

inzet van evidence of practise based methodes waar mogelijk en sturen we op een maximale hulptijd van 6 maanden voor hulpvormen als behandeling en begeleiding. Een langere duur van hulp is mogelijk, maar uitzondering, geen regel. We blijven daarnaast stevig inzetten op de samenwerking met huisartsen om te voorkomen dat ouders via de huisarts wel eenvoudig een 'uitgebreider' pakket aan hulp verkrijgen.

We verminderen de financiering van jeugdhulp in de klas naar maximaal 2,5 uur per dag, waarbij we tegelijkertijd de samenwerking verder versterken met het lokale onderwijsveld en de regionale Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs. Met hen formuleren we speerpunten en scherpen we het Model Passende Samenwerking (met daarin richtinggevend afspraken over de verantwoordelijkheid van het onderwijs en de jeugdhulp) werkende weg aan.

We zetten sterker in op het benutten en versterken van de eigen kracht van ouders en het aanspreken op de eigen verantwoordelijkheid voor opvoeding van kind(eren). De 'eigen kracht' wordt door de professionele hulpverlener ingeschat als de mate van probleemoplossend vermogen van de ouder(s), de balans tussen draagkracht en draaglast. Hierbij worden sociale, psychische en financiële (on)mogelijkheden van ouders in relatie tot elkaar gezien. Met het CJG wordt bekeken op welke wijze het meten van 'eigen kracht' zo objectief mogelijk vorm kan krijgen.

Bovengebruikelijke zorg van ouders aan kinderen leidt niet meer vanzelfsprekend tot een jeugdhulp. Deze bovengebruikelijke zorg wordt in relatie gezien met de draagkracht en draaglast van ouders. We maken onderscheid tussen langdurige en kortdurende problematiek. Bij een inschatting van kortdurende problematiek (<3 maanden) geldt het uitgangspunt dat ouders zelf verantwoordelijk zijn voor het vinden van een oplossing (normaliseren). Als we zien dat problematiek bij ouders de problematiek bij kinderen veroorzaakt – en andere wetgeving daarmee voorliggend is – betalen we de benodigde hulp niet vanuit de jeugdwet. Daarbij laten we het zicht op het kind via CJG en/of huisarts niet los. Het kind mag niet alleen komen te staan, zeker niet wanneer er sprake is van een onveilige thuissituatie.

Voor alle vormen van jeugdhulp geldt dat er altijd sprake is van maatwerk. We houden de ontwikkelingen in de gaten, waar nodig zullen we aanpassingen in het minimabeleid voorstellen als blijkt dat jeugdigen met ouders die financieel minder draagkrachtig zijn niet de hulp kunnen krijgen die nodig is.

Om alle maatregelen en de gewenste beweging te ondersteunen en versterken zetten we binnen onze gemeente breed in op 'normaliseren'. Via de publiekscampagne die we in 2021 lanceren willen we bereiken dat ouders niet automatisch naar de gemeente of het CJG gaan bij een hobbel of tegenslag in het leven. Het gaat om een bewustwordingscampagne dat we samen in het leven staan en het met elkaar moeten doen in goede én minder goede tijden.

Naast de implementatie van bovengenoemde zaken wordt in 2021 uitvoering gegeven aan de ingezette maatregelen sinds 2018/2019 én de aanvullende maatregelen waarover in 2020 is besloten, om zo bij te dragen aan een herstel in de balans van kwaliteit, organisatie en uitgaven binnen de jeugdhulp. Deze maatregelen zijn gericht op het afremmen van de instroom, het terugdringen van de intensiteit van de ingezette hulp (naar het hoogstnodige) en verkorten van de doorlooptijd van hulptrajecten. De ontwikkelingen worden nauw gemonitord en waar nodig bijgestuurd of we zetten aanvullende acties in. Het datagestuurde werken dat in 2019 is vormgegeven wordt steeds verder doorontwikkeld. Deze werkwijze ondersteunt bij het maken van keuzes op onderdelen waar het terugdringen van uitgaven mogelijk is.

Regionaal is de nieuwe inkoopstrategie jeugdhulp ontwikkeld. Deze inkoopstrategie is de leidraad voor de inkoop- en contractontwikkelingen voor jeugdhulp in 2021 en daaropvolgende jaren en biedt handvatten om meer te sturen op kwaliteit, effectiviteit en de intensiteit en looptijd van de geboden jeugdhulp.

We zijn ons ervan bewust dat regionale afspraken van invloed zijn op onze reikwijdte ten aanzien van maatregelen. Indien regionale afspraken belemmerend werken voor lokale invloed zullen we afwegen wat wenselijk en mogelijk is; inzetten op meer 'couleur locale' of komen tot een regionaal compromis. De uiteindelijke keuze hangt samen met de rijksopdracht voor het organiseren van jeugdhulp, de administratieve lastendruk bij aanbieders en gemeenten en de mate van tevredenheid over het compromis dat haalbaar is.

Met de kinderopvang, het onderwijsveld, de samenwerkingsverbanden passend onderwijs, welzijn en het CJG zijn concrete speerpunten geformuleerd waaraan gezamenlijk gewerkt wordt in 2021. Met deze speerpunten werken we aan het versterken van de samenwerking tussen deze partijen in het belang van de jeugdige. We zien daarbij ondersteuning die primair gericht is op het leerproces als een verantwoordelijkheid van school en willen in samenwerking met het onderwijs inzetten op de beweging naar normaliseren; niet voor alles wat afwijkt hoeft hulp ingezet te worden. Deze inzet ligt in lijn met de met de raad besproken 'scherpe keuze' over minder jeugdhulp in de klas en de verdeling van verantwoordelijkheden tussen gemeente en onderwijsveld.

Met de nieuwe welzijnsopdracht gaan enkele taken van het CJG over naar de nieuwe welzijnsorganisatie; taken die algemene en/of collectieve voorzieningen betreffen. Individuele voorzieningen blijven in het takenpakket van het CJG. De samenwerking met welzijn wordt in 2021 verder versterkt.

Thema V- Onderwijs en ontwikkeling

In 2020 is de Lokale educatieve Agenda (LEA) 2016-2020 geëvalueerd. Op basis van de input uit de evaluatie is samen met het onderwijs, kinderopvangorganisaties de "Beleidsagenda LEA 2021-2024" opgesteld. Deze nieuwe agenda is vooral door de partners zelf geschreven. In de gemeente Veenendaal hebben we in 2016 reeds de kinderopvangorganisaties aan de LEA toegevoegd en is een Platform Kinderopvangorganisaties opgericht. De verantwoordelijkheid voor de diverse beleidsthema's kan bij verschillende partners belegd worden. Met deze nieuwe LEA Beleidsagenda geven we richting aan het onderwijsbeleid in Veenendaal voor de periode 2021-2024.

De Beleidsagenda LEA 2021-2024 is ten opzichte van de vorige LEA meer een concrete werkagenda. De reden hiervoor is dat de wettelijke uitgangspunten nu gelinkt zijn aan het IBK-SD, zoals Passend Onderwijs en Onderwijsachterstandenbeleid. De beleidsagenda 2021-2024 laat wel zien welke extra thema's de partners, boven op de wettelijke thema's, van belang vinden. De komende beleidsperiode is gekozen voor:

- Tekort aan leraren/ medewerkers, in relatie tot Veenendaal als aantrekkelijke gemeente om te wonen en te werken
- Wetenschap en Techniek

Deze twee thema's, naast de wettelijke thema's, vormen de basis voor de partners om met elkaar de komende vier jaar uitvoering te geven aan het onderwijsbeleid binnen de gemeente.

Bij het schrijven van de informatie voor de programmabegroting 2021 is nog niet bekend wanneer het college een besluit neemt over het nieuwe beleidsagenda LEA 2021-2024. De verwachting is september/oktober 2020.

Ook de komende jaren is er voor de scholen en de kinderopvangorganisaties ruimte voor het vormen van Integrale Kindcentra. De doorgaande leer- en ontwikkelijn is voor de scholen een belangrijke ontwikkeling. In 2020 is een nieuw IKC-beleidsplan opgesteld, waarbij nog meer de koppeling met de onderwijshuisvesting is gemaakt en daarmee planontwikkeling, zoals opgenomen in het Integraal Huisvestingsplan, ook vanuit de inhoud wordt vormgegeven. Initiatieven willen wij ook nu weer vooral vanuit de scholen laten komen.

Passend onderwijs

In het kader van de aansluiting passend onderwijs en jeugdhulp vindt ook in 2021 in

regionaal verband het OOGO (Op Overeenstemming Gericht Overleg) plaats. Met de Samenwerkingsverbanden passend onderwijs en het CJG is regelmatig contact over de ontwikkeling van de kinderen, de instroom in het speciaal onderwijs en de afstemming tussen onderwijs en jeugdhulp. Vanuit de jeugdhulp is het voor 2021 noodzakelijk om met het onderwijs en de Samenwerkingsverbanden passend onderwijs nog beter samen te werken om de afbakening te bepalen ten aanzien van de verantwoordelijkheden voor de zorg rondom een leerling in de school en buiten de school.

Continuïteit openbaar onderwijs/ Rembrandt College

Op 25 juni 2020 heeft de raad het principe besluit genomen om het Rembrandt College bestuurlijk te verzelfstandigen per 1 januari 2021. De gemeenteraad neemt op 17 december 2020 een definitief besluit over de overdracht van de bestuurlijke taken inclusief de financiële overdracht van de middelen die nu in de financiële administratie van de gemeente zijn ondergebracht. De onttrekking van de middelen uit de gemeentelijke rekening vindt begin 2021 plaats. Het gaat hierbij om de middelen die de school ontvangt van het rijk en de reserve die is opgebouwd uit het restant van de inkomsten van het rijk. Het gaat om de schoolbestuurlijke middelen en niet om gemeentelijke middelen. Op het moment dat het Rembrandt College verzelfstandigd is behoudt de gemeenteraad vanuit de Grondwet nog een zorgplicht naar het openbaar onderwijs. Die zorgplicht heeft de gemeente al ten aanzien van het openbaar primair onderwijs, ondergebracht bij Wereldkidz.

Thema VI – Sport

In 2020 is het beleidskader sport en bewegen 2020 - 2023 'Sport verbindt Veenendaal' vastgesteld en is het Sportakkoord Veenendaal afgesloten met meer dan 35 partijen in de stad. In verband met de maatregelen vanwege de coronacrisis is de start van de uitvoering van het beleidskader als het Sportakkoord Veenendaal van start gegaan in het najaar van 2020. Rekening houdend met de mogelijke beperkingen door corona zal de uitvoering van het beleidskader en het Sportakkoord in de komende jaren plaatsvinden in samenwerking met alle betrokken partijen (sportaanbieders, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven). Vanwege de huidige financiële situatie van de gemeente wordt het bestaande beleid voor nieuwe sport kleedaccommodaties in 2021 gecontinueerd. De eerder geplande herijking zal nu uiterlijk bij het nieuwe beleidskader sport plaatsvinden.

Thema VII – Cultuur

De periode van de huidige cultuurvisie Veenendaal: 'De krachten bundelen – naar een duurzaam cultureel klimaat' loopt per 2021 af. In 2021 wordt een nieuw beleidsplan voor cultuur 2021-2024 opgesteld. Dit proces wordt samen met de culturele organisaties ingericht en uitgevoerd en aanbevelingen uit het rapport van de rekenkamercommissie 'Cultuurbeleid Veenendaal onder de loep' worden daarin meegenomen.

We starten in 2021 met de uitvoering van een nieuwe periode Cultuureducatie met Kwaliteit. Het hoofddoel hierbij is het versterken van de kwaliteit van het cultuuronderwijs en de educatie voor scholen door culturele aanbieders te versterken door het stimuleren van het ontstaan van duurzame en intensieve samenwerking tussen onderwijs en de culturele sector. De bibliotheek werkt verder aan de voorbereiding/realisatie van een IDO (Informatiepunt Digitale Overheid).

Prestatieafspraken met de culturele basisvoorzieningen worden geactualiseerd, waarbij de speerpunten per onderdeel worden geconcretiseerd en meegenomen.

Thema VIII – Welzijn

2021 is het eerste jaar dat de nieuwe Stichting Veens de welzijnstaken in Veenendaal uitvoert. De uitvoering van werkzaamheden volgt de volgende vier pijlers:

- Sociale leefbaarheid
- Vrijwilligers
- Opvoeden en opgroeien
- Langer thuis

De opdracht is op hoofdlijnen geschreven en eind 2020 en ook in 2021 worden de kpi's helder geformuleerd. Ook zal er bijgesteld moeten worden op basis van praktijkervaringen. 2021 is wat dat betreft een cruciaal jaar waarbij flexibiliteit van de betrokken partijen nodig is en veel inzet en energie zal vergen om de opstart goed te laten verlopen.

Vrijwilligers

Vanaf 2021 gaat de Subsidieregeling vrijwilligerswerk en informele zorg Veenendaal in. Deze subsidieregeling is de vervanging van de bijdrage die vrijwilligersorganisaties (middelen Toekomstagenda) in voorgaande jaren van Santé Partners (Veens) kregen. De verantwoordelijkheid van verdeling van de middelen ligt vanaf 2021 daarmee bij de gemeente. Ook het overlegplatform vrijwilligersorganisaties wordt vanaf 2021 voortgezet. De inhoudelijke ondersteuning van vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties en het versterken van de samenwerking met de vrijwilligersorganisaties is een belangrijk deel van de opdracht aan de nieuwe Stichting Veens.

Mantelzorgers

De ondersteuning van mantelzorgers is een belangrijke opdracht voor de Stichting Veens. De toenemende druk op mantelzorgers vraagt om bijstellingen in de ondersteuning. Logeeropvang en respijtzorg zijn belangrijke voorzieningen die ervoor zorgen dat mantelzorgers de zorgende taken kunnen blijven uitvoeren. In 2021 krijgt dit thema extra aandacht zodat het voor mantelzorgers eenvoudiger te vinden is waar en hoe zij gebruik kunnen maken van deze ondersteuning.

PROGRAMMA 4 – BURGER EN BESTUUR

Thema I – Dienstverlening (extern)

Wat willen we bereiken?

I.a. De eerstelijns dienstverlening is klant-, service- en oplossingsgericht, waardoor er balans is tussen efficiënte inrichting en klantbeleving.

Wat mag het kosten?

Bekostigd uit budget taakveld Overhead

Wat gaan we daarvoor doen?

I.a.1. Jaarlijks worden balie en telefonie gemeten op bereikbaarheid (telefonie), toegankelijkheid (balie, o.a. openingstijden), middels een klanttevredenheidsonderzoek.

I.a.2. Signalen die hieruit voortkomen onderzoeken en waar mogelijk oppakken om het doel op de dienstverlening te bereiken.

I.a.3. Meten klantwaardering door middel van o.a. dashboard, klanttevredenheids- of CES-onderzoeken.

I.a.4. Innovatieve service aanbieden via digitaal loket, de balie en telefonie aan onze klanten (particulieren, bedrijven en instellingen).

I.b. We streven naar steeds meer zelfregie voor de klant om zijn zaken met de gemeente (digitaal) zelf te kunnen regelen.

Wat mag het kosten?

Bekostigd uit budget taakveld Overhead

Wat gaan we daarvoor doen?

I.b.1. Pilot 'Werken op afspraak' voortzetten

I.b.2. Optimaliseren van de 24/7 digitale dienstverlening aan inwoners en bedrijven en waar mogelijk aansluiten bij de landelijke projecten.

I.b.3. Meten van gebruik webformulieren.

Algemeen

Dienstverlening is geen afdeling maar een mentaliteit. We willen een moderne, goed functionerende organisatie zijn. Daarom zijn we constant in beweging en spelen in op ontwikkelingen in onze samenleving. Met de doorontwikkeling zijn we op zoek naar andere vormen om het werk in te richten, om eenvoudiger verschillende disciplines bij elkaar te brengen, om regie te kunnen voeren op grote dossiers en om focus te kunnen leggen op politieke, maatschappelijke of financiële ontwikkelingen.

Beleidsindicatoren

Zijn niet van toepassing voor dit thema.

Verbonden partijen

Zijn niet van toepassing voor dit thema.

Beleid gerelateerd aan thema

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Arbeidsmigranten (adresonderzoeken, huisvesting en veiligheid)	Integraal beleid en uitvoering wordt hiervoor nader uitgewerkt.
Directiememo Gung Ho (dienstverlening organisatie breed)	Integraal beleid en uitvoering zal hiervoor organisatiebreed nader worden uitgewerkt.

Taakvelden thema Dienstverlening (extern)

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
0.2 Burgerzaken	Baten	-1.030	-1.048	-1.067	-1.085
	Lasten	673	684	740	707
Totaal 0.2 Burgerzaken		-357	-364	-326	-379
Totaal Thema Dienstverlening (extern)		-357	-364	-326	-379

Thema II – Burger en samenwerking

Wat willen we bereiken?

II.a. Veenendaal zet zich (ook) in 2020 in voor de verdere ontwikkeling van de regio Foodvalley.

Wat mag het kosten?

Bijdrage Foodvalley

Om de samenwerking mogelijk te maken betalen de gemeenten een inwonerbijdrage, die jaarlijks wordt geïndexeerd. Voor 2021 is deze vastgesteld op € 3,32 per inwoner. Inhoudelijk wordt de samenwerking vormgegeven door de zogenaamde werkprogramma's van de twee portefeuillehoudersoverleggen die Foodvalley kent. Deze kennen hun eigen financiering, projecten variëren op jaarbasis. Inzicht in de bedragen die hiermee gemoeid zijn wordt jaarlijks gegeven in de Begroting van de Regio.

In de 1e bestuursrapportage 2021 wordt een overzicht opgenomen van de bijdragen aan projecten Foodvalley waarvoor in de programmabegroting 2021 budget beschikbaar is.

Wat gaan we daarvoor doen?

II.a.1. Veenendaal levert een (ambtelijke) bijdrage aan het in de tweede helft van 2020 en in 2021 binnen de regio invulling geven aan de Regiodeal Foodvalley.

II.a.2. Naar verwachting wordt eind 2020 een geactualiseerde strategische agenda Foodvalley vastgesteld. Daarna vindt actualisatie van de uitvoeringsagenda plaats. Veenendaal levert daaraan zijn bijdrage.

II.a.3. Als onderdeel van de gemeenschappelijke regeling geeft Veenendaal mede invulling aan de overheidsgeleding van de Triple Helix regio Foodvalley (3 O's: overheid, onderwijs, ondernemingen)

II.b. Vanuit organisatie en bestuur is doorlopende aandacht voor bestuursstijl en bestuurscultuur.

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren

Wat gaan we daarvoor doen?

II.b.1. Wij geven blijvend aandacht aan participatie door inwoners, bedrijven en instellingen bij de voorbereiding van beleid en activiteiten. In 2021 geven we daar concrete invulling aan bij onder andere Omgevingsvisie, -plan, etc.

II.c. Veenendaal is een betrouwbare samenwerkingspartner.

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren

Wat gaan we daarvoor doen?

II.c.1. We geven blijvend invulling aan de scharnierfunctie van Veenendaal in de Regio FoodValley en tussen de provincies Utrecht en Gelderland.

II.c.2. We richten ons op Renswoude en Rhenen, maar zeker ook op de andere (buur)gemeenten zoals Ede, Wageningen, Woudenberg en Scherpenzeel.

II.d. Adequate sturing en controle ten aanzien van verbonden partijen waarin de gemeente Veenendaal deelneemt.

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren

Wat gaan we daarvoor doen?

II.d.1. De door de gemeenteraad vastgestelde Kadernota Verbonden partijen wordt gelijk voorgaande jaren ook in 2021 gemonitord en zo nodig geactualiseerd.

Algemeen

Veenendaal wil een bestuurskrachtige gemeente zijn en blijven. Allereerst om de eigen samenleving goed te kunnen bedienen, daarnaast wil Veenendaal zijn strategische positie in provincie en regio innemen en behouden.

Right to Challenge

Via een tweetal aangenomen moties heeft de gemeenteraad aangegeven meerwaarde te zien in het gebruik van het instrument Right to Challenge. Begin 2020 was het voornemen nog dat jaar te starten met een pilot. Na afronding daarvan en na evaluatie zou met de raad worden overleg of het Right to Challenge zou moeten worden verankerd in een verordening. Helaas is door corona de pilot nog niet (volledig) uitgevoerd. Naar het zich laat aanzien is het binnen de bestaande middelen (o.a. capaciteit) niet mogelijk hier mee door te gaan.

Volgende de eerdere toezegging op de raads- en commissiekalender wordt hier op termijn verdere informatie over verschaft.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Omschrijving	Veenendaal			2019	2020
					2019	2020	2021		
0.1 Bestuur	Demografische druk	%	CBS	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.	75,8	nmb	nmb	69,8	n

Verbonden partijen

De gemeenschappelijke regeling Foodvalley is getroffen om de Regio een Europese topregio te maken op het gebied van innovatie in de foodsector met versterking van de leefomgeving.

Beleid gerelateerd aan thema

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Kadernota verbonden partijen	2016

Taakvelden thema Burger en samenwerking

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting			
		Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
0.1 Bestuur	Baten	-116	-81	-81	-81
	Lasten	2.847	2.847	2.900	2.958
Totaal 0.1 Bestuur		2.731	2.767	2.820	2.878
Totaal Thema Burger en samenwerking		2.731	2.767	2.820	2.878

Thema III – Veiligheid samenleving

Wat willen we bereiken?

III.a. Inwoners/ondernemers zijn zich bewust van cybercriminaliteit en nemen voldoende maatregelen om dit te verminderen.

Wat mag het kosten?

€ 25.000 en inzet ambtelijke uren

Wat gaan we daarvoor doen?

III.a.1. Inzetten op preventie en bewustwording van de digitale dreiging naar bewoners, ondernemers en het maatschappelijk middenveld

III.a.2. Het bevorderen van een goede registratie waardoor de zichtbaarheid wordt vergroot en opsporing meer prioriteit krijgt

III.a.3. We sluiten aan bij landelijke en regionale initiatieven met als doel de cyberweerbaarheid te vergroten

III.b. In 2021 als 1 overheid de vervolgstap maken naar een effectieve aanpak van ondermijnende criminaliteit in Veenendaal.

Wat mag het kosten?

€ 25.000 en inzet ambtelijke uren

Dit budget zal worden aangewend voor cursussen, trainingen en het inhuren van externe expertise.

Wat gaan we daarvoor doen?

III.b.1. Inzicht krijgen in ondermijnende activiteiten en de factoren die het voor criminelen aantrekkelijk maken zich te vestigen

III.b.2. Intensiveren van samenwerking met 4 Heuvelruggemeenten waardoor we criminele samenwerkingsverbanden aanpakken en als 1 overheid naar buiten treden.

III.b.3. Zorgen dat het instrumentarium voor de aanpak van ondermijning en drugsproblematiek op orde is. Hiervoor nieuwe wetgeving (bijv. Bibob) implementeren, handhaven en uitvoeren o.a. door integrale controles

III.b.4. Bestuurlijke, maatschappelijke weerbaarheid vergroten door (daar waar mogelijk samen met de andere 4 heuvelruggemeenten) bijeenkomsten en trainingen te organiseren. De inzet op het gebied van maatschappelijke weerbaarheid is er ook op gericht de meldingsbereidheid te verhogen.

III.b.5. Specifiek voor het onderwerp drugs zetten we ook voorlichting in gericht op jongeren met betrekking tot gebruik en handel en ontwikkelen we interventies om te zorgen dat jongeren stoppen met de handel in drugs.

III.c. De kans op High Impact Crime (woninginbraken, overvallen, snel-, of plof- en ramkraken) in Veenendaal verminderen.

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren

Wat gaan we daarvoor doen?

III.c.1. De meldingsbereidheid en de heterdaadkans vergroten door het stimuleren van burgerparticipatie (bv Burgernet en Whatsappbuurtpreventie voor criminaliteit en het bekendmaken van de meldcode voor huiselijk geweld)

III.c.2. Inventariseren van risicolocaties voor ram-, plof- en snelkraken en uitvoeren van gerichte maatregelen op deze locaties

III.c.3. Ondernemers en personeel bewust maken van hun veiligheidssituatie door training en bijeenkomsten en de nazorg overvalscan bij getroffen ondernemers aanbieden.

III.c.4. Voorkomen van heling door ondernemers te wijzen op hun verantwoordelijkheden en door de handhaving van het Digitaal opkopersregister (DOR)

III.c.5. Het verbeteren van een integrale persoonsgerichte aanpak van de daders van HIC door het inzetten van het bestuursrechtelijke instrumentarium.

III.d. In de samenleving is er begrip voor elkaar en tolerantie waarbij er geen plek is voor extreem gedachtegoed en parallelle samenlevingen.

Wat mag het kosten?

Bekostiging vindt plaats uit het reguliere veiligheidsbudget. Er worden vooral uren ingezet.

Wat gaan we daarvoor doen?

III.d.1. Netwerken in de samenleving te versterken met als doel om polarisatie te signaleren en tegen te gaan.

III.d.2. Samen met onze samenwerkingspartners ontwikkelen we interventies om extreem gedachtegoed en creëren van parallelle samenlevingen aan te pakken. 1) Het voeren van de dialoog, 2) Confronteren en aanspreken en 3) Verstoren en handhaven.

Algemeen

Veiligheid is een belangrijk item in Veenendaal. In het raadsprogramma van Veenendaal 2018-2022 wordt aangegeven dat alles op alles wordt gezet om criminaliteit in Veenendaal zo min mogelijk kans te geven. Ondernijning wordt genoemd, net als het interactief opgezette Integraal Veiligheidsplan 2019-2022 voor Heuvelrug (IVP Heuvelrug). Voor het tegengaan van ondernijning in Veenendaal worden de acties uit 'Ondernijning in Veenendaal: van beeld naar aanpak' uitgevoerd. In het IVP Heuvelrug is tussen de gemeenten uit het basisteam Heuvelrug (Rhenen, Renswoude, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal en Wijk bij Duurstede) een gezamenlijke prioriteit ondernijning benoemd. Voor Veenendaal specifiek gelden de lokale speerpunten drugs, High Impact Crimes, tegengaan van polarisatie en cybercrime. Als ICT stad in de Foodvalley is inzet op cybercrime een belangrijke.

Naast deze geprioriteerde vormen van aan te pakken criminaliteit is het interventieteam aan de slag met de persoonsgerichte aanpak. Samen met nazorg ex-gedetineerden en huiselijk geweld wordt ingezet op het voorkomen van recidive van de betrokkene. Veenendaal heeft daarnaast een adequate crisisbeheersings- en brandweerorganisatie.

De coronacrisis heeft in 2020 geleid tot een tijdelijke uitbreiding van de capaciteit van de BOA's door middel van extra inhuur. Momenteel is niet duidelijk welk effect de coronacrisis heeft voor 2021 en welke inzet dan gevraagd wordt. Mocht tijdelijk extra inzet nodig zijn, dan komen wij daar bij de raad op terug in de bestuursrapportage in 2021.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Omschrijving	Veenendaal		
					2019	2020	2021
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	Jongeren met jeugdreclasering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	Percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).	0,2*	n nb	n nb
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen	n nb	n nb	n nb
1.2 Openbare orde en veiligheid	Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	Bureau Halt	Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar	96	n nb	
1.2 Openbare orde en veiligheid	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	Aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	2,5	n nb	
1.2 Openbare orde en veiligheid	Geweldmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	Aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners	4,3	n nb	
1.2 Openbare orde en veiligheid	Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	Aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners	5,2	n nb	
1.2 Openbare orde en veiligheid	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	Aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners	6,3	n nb	

* cijfers 1e halfjaar

** schatting

Verbonden partijen

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

De VRU is een samenwerkingsverband van en voor de 26 Utrechtse gemeenten. Zij behartigt het belang van de gemeente op de terreinen brandweerzorg, de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (Ghor), rampenbestrijding, risico- en crisisbeheersing. Daarnaast heeft de VRU de zorg voor een adequate samenwerking met politie en de RAVU (regionale ambulancevoorziening Utrecht) ten aanzien van de gemeenschappelijke meldkamer en een gecoördineerde en multidisciplinaire voorbereiding op rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Beleid gerelateerd aan thema

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Gezamenlijk IVP Heuvelrug 2019-2022	20-12-2018

Taakvelden thema Veiligheid samenleving

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	2024
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	Baten	-6	-6	-6	-6
	Lasten	3.376	3.364	3.368	3.534
Totaal 1.1 Crisisbeheersing en Brandweer		3.370	3.358	3.362	3.528
1.2 Openbare orde en veiligheid	Baten	-54	-54	-55	-56
	Lasten	633	643	652	662
Totaal 1.2 Openbare orde en veiligheid		579	588	597	606
Totaal Thema Veiligheid samenleving		3.949	3.946	3.959	4.133

Visie

Veenendaal wil een gemeente zijn waarin inwoners, bedrijven en organisaties zich samen met de gemeente inzetten voor het bouwen aan de toekomst van Veenendaal. We blijven werken aan een heldere en eenduidige dienstverlening. De inzet van moderne geautomatiseerde systemen draagt bij aan het beter en sneller helpen van onze klanten. Ook bij het besturen van de gemeente betrekken we de samenleving en hanteren daarbij een open en onbevangen bestuursstijl. Veenendaal blijft een betrouwbare samenwerkingspartner in het zuidoosten van Utrecht, in de regio Foodvalley maar ook in de relatie met andere overheden.

Veiligheid en leefbaarheid zijn en blijven belangrijke thema's in Veenendaal. Geen kansen voor criminaliteit en ondermijning, aandacht voor de veiligheidsbeleving van onze inwoners en aandacht voor het tegengaan van cybercrime zijn enkele van de belangrijkste aandachtspunten.

Thema's

- I. Dienstverlening (extern)
- II. Bestuur & samenwerking
- III. Veiligheid samenleving

Financiën

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Baten	1.205	1.189	1.209	1.228
Lasten	7.528	7.538	7.661	7.861
Saldo programma (voor mutaties reserves)	-6.323	-6.349	-6.453	-6.633
Beschikkingen	86	88	135	91
Stortingen	90	90	90	90
Saldo mutaties reserves	-4	-2	45	1
Saldo programma (na mutaties reserves)	-6.327	-6.351	-6.408	-6.631

Actuele ontwikkelingen

We hebben gemeenschappelijke waarden als het om dienstverlening gaat: servicegericht en oplossingsgericht. Hiermee bevorderen we een positieve houding/gedrag ten opzichte van onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

Integrale aanpak is essentieel voor onze externe dienstverlening.

Thema III – Veiligheid samenleving

Het zou kunnen dat er ook in 2021 prioriteit gegeven moet worden aan ontwikkelingen in de coronacrisis. Dit zou ten koste kunnen gaan van de andere prioriteiten. In de Kaderbrief 2021 zijn de te verwachten kosten die hiermee gemoeid zijn nog niet meegenomen.

Veiligheidsregio Utrecht

De kadernota van de Veiligheidsregio Utrecht bevat geen verhoging van de bijdrage voor nieuw beleid. De toename van de bijdrage bestaat dan ook uitsluitend uit de reguliere technische toepassing van het financiële kader, met daarin de loon- en prijsaanpassing (€ 2,9 miljoen) conform de afspraken daarover in de gemeenschappelijke regeling en de actualisatie van de meerjarenraming van de lasten voor het FLO-overgangsrecht. In de meerjarenraming van de begroting 2020 was al een stijging van de lasten voor het FLO overgangsrecht als gevolg van een landelijk gesloten akkoord voorzien en verwerkt. Door recent genomen besluiten over de uitwerking van dit landelijke akkoord zijn de kosten echter naar voren geschoven in de tijd. In 2021 stijgen de lasten daarom ten opzichte van de meerjarenraming in de begroting 2020. Omdat het enkel gaat om een verschuiving van de kosten, blijven de totale kosten voor het FLO-overgangsrecht in het meerjarenperspectief gelijk. Voor 2021 is hierdoor een aanvullend incidenteel budget van € 86.000 en voor 2022 van € 33.000 benodigd.

PROGRAMMA 5 – ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN

Thema I – Treasury

Algemeen

Voor een nadere toelichting rondom het treasurybeleid wordt verwezen naar de paragrafen weerstandsvermogen en risicobeheer en financiering.

Taakvelden thema Treasury

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting			
		2021	2022	2023	2024
0.5 Treasury	Baten	-1.851	-1.858	-1.849	-1.843
	Lasten	818	830	842	855
Totaal 0.5 Treasury		-1.033	-1.028	-1.007	-989
0.8 Overige baten en lasten	Baten	-30	-30	-30	-30
	Lasten	441	1.257	2.208	3.400
Totaal 0.8 Overige baten en lasten		411	1.227	2.178	3.370
Totaal Thema Treasury		-622	199	1.171	2.381

Thema II- OZB en belastingen overige

Beleidsindicatoren

					Veenendaal		
Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Omschrijving	2019	2020	2021
0.61 OZB- woningen	Gemiddelde WOZ waarde	1.000 euro	CBS	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.	234	nmb	nmb
0.61 OZB- woningen	Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuis- houden betaalt aan woonlasten.	549	579	nmb
0.61 OZB- woningen	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuis- houden betaalt aan woonlasten.	579	609	nmb

Taakvelden thema OZB en belastingen overige

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
0.61 OZB woningen	Baten	-7.807	-8.005	-8.207	-8.414
	Lasten	208	211	214	217
Totaal 0.61 OZB woningen		-7.600	-7.794	-7.993	-8.197
0.62 OZB niet-woningen	Baten	-6.464	-6.659	-6.860	-7.068
	Lasten	106	107	109	110
Totaal 0.62 OZB niet-woningen		-6.358	-6.552	-6.752	-6.957
0.64 Belastingen Overig	Baten	-2.600	-667	-676	-684
	Lasten	1.982	41	41	42
Totaal 0.64 Belastingen Overig		-618	-627	-634	-642
Totaal Thema OZB en belastingen overige		-14.576	-14.972	-15.379	-15.797

Thema III - Uitkeringen en gemeentefonds en algemeen

Taakvelden thema Uitkeringen en gemeentefonds en algemeen

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	Baten	-110.548	-112.648	-114.876	-116.931
Totaal 0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		-110.548	-112.648	-114.876	-116.931
Totaal Thema Uitkeringen en gemeentefonds algemeen		-110.548	-112.648	-114.876	-116.931

Visie

Dit programma heeft betrekking op de inkomsten die niet direct aan een programma worden toegerekend. De belangrijkste inkomstenbronnen voor dit programma zijn de van het rijk te ontvangen gemeentefondsuitkering en de opbrengsten uit de onroerende zaak belasting (OZB).

Het doel van beheersing van algemene middelen is om de risico's zo goed mogelijk in beeld te hebben (inventariseren/benoemen) en zo goed mogelijk te beheersen (door het nemen van beheersmaatregelen).

Hiervoor zorgen we door een structureel en reëel evenwicht in de begroting en de meerjarenraming. Daarmee blijven we binnen de kaders van het repressief toezicht van de provincie. We zetten een heldere beslisboom in om eventuele dreigende tekorten op te lossen.

We houden de vastgestelde financiële beleidsregels actueel met de landelijke en lokale ontwikkelingen.

Onze planning- en control cyclus is zo ingericht dat raad en college de sturings- en verantwoordingsinformatie krijgen die ze nodig hebben. Wij zorgen ervoor dat deze informatie betrouwbaar, juist, tijdig en volledig is.

Thema's

- I. Treasury
- II. OZB en belastingen overige
- III. Uitkeringen en gemeentefonds en algemeen

Financiën

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Baten	129.300	129.867	132.498	134.971
Lasten	3.554	2.446	3.414	4.624
Saldo programma (voor mutaties reserves)	125.745	127.421	129.084	130.347
Beschikkingen	776	7	7	7
Stortingen	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	776	7	7	7
Saldo programma (na mutaties reserves)	126.522	127.428	129.091	130.354

Specificatie algemene dekkingsmiddelen

Hieronder vindt u het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen in 2021.

bedragen x € 1.000	Begroting 2021		
Omschrijving algemene dekkingsmiddelen	Lasten	Baten	Saldo
Lokale heffingen	2.295	17.413	15.117
Algemene uitkeringen	0	110.548	110.548
Treasury	674	1.851	1.176
Overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	0
Totaal algemene dekkingsmiddelen	2.970	129.812	126.842

Onvoorzien

Het geraamde bedrag voor onvoorziene uitgaven bedraagt in 2021: € 143.475.

Actuele ontwikkelingen

Thema II- OZB en belastingen overige

In 2017 hebben de gemeenten Scherpenzeel en Woudenberg de gemeente Veenendaal benaderd met het verzoek of Veenendaal de uitvoering van de WOZ, BAG, belastingheffing en inning op zich wilde nemen.

Hierop is in 2018 door de gemeente Veenendaal een aanbiedingsbrief gedaan aan de gemeenteraden van Scherpenzeel en Woudenberg.

De respectievelijke gemeenteraden van Scherpenzeel en Woudenberg hebben dit aanbod geaccepteerd.

Voor toetreding zijn kwaliteitscriteria opgesteld waaraan niet kon worden voldaan door beide gemeenten. Voor de opwerking van de kwaliteit van data zijn grote investeringen benodigd. Woudenberg heeft de handschoen opgepakt en is bezig haar achterstanden weg te werken. Scherpenzeel heeft uitstel gevraagd. Gevolg is dat het alleen voor Woudenberg technisch mogelijk is om de belastingtaak bij Veenendaal binnen de planning onder te brengen. De bijgestelde planning gaat nu uit van een datum van inwerkingtreding op 1 januari 2021 voor Woudenberg. De situatie voor Scherpenzeel wordt momenteel onderzocht.

Overgang van Centric GISVG naar Centric Belastingen

De Waarderingskamer is het controlerende orgaan op het gebied van de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken en bepaalt samen met de VNG de toekomstige ontwikkelingen.

Er is bepaald dat er meer samenhang nodig is in het beheer van de landelijke basisregistraties.

De doorontwikkeling (als opvolging van het Nationaal Uitvoeringsprogramma NUP) van de basisregistraties in samenhang (DIS-GEO) is inmiddels gestart, met het ministerie van Binnenlandse Zaken als voortrekker. Centric Belastingen zal vanaf 1 januari 2021 in productie gaan.

PROGRAMMA 6 – BEDRIJFSVOERING

Thema I – Dienstverlening (intern)

Algemeen

ICT speelt ook binnen de gemeente Veenendaal een steeds groter wordende rol in de bedrijfsvoering en dienstverlening. Door interne en externe ontwikkelingen neemt de behoefte aan verdergaande digitalisering toe. Nieuwe taken die de gemeente Veenendaal krijgt (bijvoorbeeld Schulddienstverlening, aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet) vragen om uitbreiding van de IT-omgeving. Al voordat de corona-crisis uitbrak, is nagedacht over het 'nieuwe werken' en een nieuw werkplekconcept. Door de corona-crisis waarbij vanuit huis werken gemeengoed werd, wordt duidelijk dat tijd- en plaats onafhankelijk werken en samenwerken op afstand in de toekomst de standaard wordt. In 2021 zal daarom een nieuwe, mobiele, werkplek worden uitgerold die dit ondersteunt.

Digitale archivering en document management zullen op een duurzame wijze verder worden ingericht en ondersteund worden door state-of-the-art middelen. Hierbij hoort ook een beheerorganisatie met voldoende capaciteit en die informatiebeheer ten uitvoer zal brengen. Daarnaast worden initiatieven op het gebied van datagedreven werken verder ontwikkeld. Door ontwikkelingen als Common Ground en het feit dat steeds meer applicaties vanuit de cloud beschikbaar worden gesteld, zal de gemeente het komend jaar nadenken over haar sourcingstrategie: in welke mate zal zij zelf nog applicaties, gegevens en infrastructuur zelf blijven beheren. De ICT-organisatie binnen de gemeente zal mogelijk in de toekomst steeds meer verschuiven naar een regie-organisatie. In plaats zelf het beheer te voeren zal de nadruk liggen op het regisseren van extern aangekochte diensten.

Het professionaliseringstraject voor ICT dat in 2020 is gestart, zal de komende jaren worden voortgezet. De ICT processen zullen o.m. verder geoptimaliseerd worden en daarbij wordt geanticipeerd op de toekomstige ICT-organisatie van de gemeente Veenendaal.

Taakvelden thema Dienstverlening (intern)

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2021		Begroting 2023	Begroting 2024
0.4 Overhead	Baten	-35	-36	-34	-34
	Lasten	22.320	22.763	23.197	23.686
Totaal 0.4 Overhead		22.285	22.728	23.163	23.652
Totaal Thema Dienstverlening (intern)		22.285	22.728	23.163	23.652

Thema II – Security & informatiebeveiliging

Algemeen

Conform de toename aan bedreigingen op het gebied van security en informatiebeveiliging zullen de richtlijnen op het gebied van informatiebeveiliging waaraan gemeentes moeten voldoen, vanaf 2021 verder worden aangescherpt.

Er is door de controlerende instanties aangekondigd dat de ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) waarschijnlijk vanaf 2021 verzaamd zal worden qua inhoud en eisen. Naast de bestaande eisen aan "opzet" en "bestaan" wordt nu ook "werking" in de audit opgenomen, waardoor operationele maatregelen getoetst worden. Daarnaast worden zwaardere eisen aan informatiebeveiliging & cybersecurity in het voorjaar 2021 verwacht. Voor het team Informatisering en Automatisering betekent dit frequente toetsing, controles en rapportages. Daarbij moeten alle maatregelen ook worden genomen voor de regiogemeentes waarvoor hostingdiensten worden geleverd. Ondersteuning van de regiogemeenten bij audits en rapportages maken daar deel van uit.

Door de toename van eisen is het zaak dat ook het security management proces

geprofessionaliseerd wordt en er ondersteuning plaats vindt van een ISMS (informaties security management systeem) dat wordt geselecteerd en geïmplementeerd.

Taakvelden thema Security & informatiebeveiliging

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
0.4 Overhead	Lasten	101	103	104	105
Totaal 0.4 Overhead		101	103	104	105
Totaal Thema Security & informatiebeveiliging		101	103	104	105

Thema III – Middelen

Taakvelden thema Middelen

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
0.4 Overhead	Baten	-203	-206	-208	-211
	Lasten	4.313	4.321	4.304	4.324
Totaal 0.4 Overhead		4.110	4.115	4.096	4.112
Totaal Thema Middelen		4.110	4.115	4.096	4.112

Thema IV - Advisering en detachering

Taakvelden thema Advisering en detachering

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
0.4 Overhead	Baten	-1.684	-1.692	-1.704	-1.711
	Lasten	216	219	227	230
Totaal 0.4 Overhead		-1.469	-1.472	-1.476	-1.480
Totaal Thema Advisering en detachering		-1.469	-1.472	-1.476	-1.480

Thema V - Bedrijfsvoering algemeen

Algemeen

Strategisch personeelsbeleid

Het personeelsbeleid richt zich op drie speerpunten:

- Een evenwichtige opbouw van het personeelsbestand.

Hoe zorgen we ervoor dat de gemeente Veenendaal een afspiegeling is van de Veense samenleving?

- Duurzaam inzetbaarheid van medewerkers.

Hoe zorgen we ervoor dat medewerkers inzetbaar zijn en blijven.

- Ontwikkelen van persoonlijk leiderschap.

Het verder versterken van het eigenaarschap over het werk en de loopbaan, het blijven stimuleren van (zelf)reflectie op het eigen werk en de samenwerking met in- en externe partners, en het ondersteunen van werken met passie en plezier.

Deze drie speerpunten geven wij vorm en invulling aan de drie hoofdprocessen van P&O te weten instroom, doorstroom en uitstroom. Deze processen zijn nauw verbonden met elkaar. In essentie gaat het over het optimaal inzetten van medewerkers passend bij de in- en externe ontwikkelingen.

We zien dat de samenleving voortdurend in ontwikkeling is en andere dingen van de

gemeente vraagt dan voorheen. Dit stelt eisen aan onze instroom, doorstroom en uitstroom. In het proces van werving en selectie kijken we meer dan ooit ontwikkelgericht of een sollicitant aansluit bij de beweging die we als organisatie maken. Bij deze beweging hoort ook de Charter Diversiteit. Daarbij streven wij naar diversiteit binnen de gemeente. De Charter richt zich op meerdere dimensies van diversiteit waarop wij kunnen inzetten. Deze dimensies zijn: culturele, etnische & religieuze achtergrond, gender, leeftijd, LHBTI en arbeidsvermogen.

Wij zijn als gemeente gestart met 2 dimensies:

1. Leeftijd; het verjongen van ons personeelsbestand,
2. Arbeidsvermogen; het realiseren van banen in het kader van de Participatiewet.

Deze ontwikkel insteek is ook van toepassing op medewerker die reeds in dienst zijn. Daarom is onze gesprekscyclus aangepast naar een dialoog waarin ontwikkeling en resultaat centraal staan. In de dialoog wordt stilgestaan bij de verwachtingen van de organisatie en wat er van de medewerker wordt verwacht en wat nodig is (scholing, coaching, etc.) om aan de verwachtingen te kunnen blijven voldoen. Hierin hebben we aandacht voor de ambitie van een medewerker en de waardering over de ontwikkeling en resultaten.

De ontwikkeling en te behalen resultaten van het team is terug te vinden in het teamplan dat jaarlijks wordt opgesteld en in samenhang wordt beoordeeld door de directie.

Jaar	Aantal formatieplaatsen (Fte)
2017	418
2018	452
2019	456
2020*	457

* Peildatum 1 augustus 2020

Jaar / Norm	Aantal formatieplaatsen (Fte obv 25 uur)
2019 / 13,4	43,2 (=30 fte 36 uur)*
2020 / 14,8	50,4 (= 35 fte 36 uur)*

* de realisatie komt met name voort uit de samenwerking met IW4.

Leeftijdscategorie	2019	2020
< 25 jaar	1	3
25 - 35 jaar	12	14

35 - 45 jaar	25	22
45 - 55 jaar	31	31
55 - 60 jaar	15	14
> 60 jaar	16	16

Ziekteverzuim (norm is 5 %)

2017	5,5%
2018	5,8%
2019	3,13%
2020*	4,29%

* Peildatum 1 augustus 2020

Gevolgen coronacrisis

Vanaf 16 maart werken alle medewerkers, wie niet betrokken zijn bij het primaire proces, thuis. Als organisatie hebben we hier wendbaar op ingespeeld. Een aantal jaar geleden hebben we als doel gesteld dat meer medewerkers tijd- en plaats onafhankelijk kunnen werken. Deze ontwikkelingen zorgen ervoor dat een groot deel van de faciliteiten beschikbaar waren of gesteld konden worden. Deze situatie blijft zeker tot eind 2020 zo. Door de huidige omstandigheden is het plaats- en tijdonafhankelijk werken actueler dan ooit. We staan op het punt om een keuze te maken of wij thuis werken als een optie zien of het als uitgangspunt nemen. Het kantoor wordt dan niet meer alleen een werkplek maar een ontmoetingsplek. Op korte termijn wordt hier nadere invulling aan gegeven.

Instroom

Tot 1 augustus 2020 hebben wij 38 vacatures vervuld. Daarvan hebben wij er 30 in weten te vullen met medewerkers die jonger dan 35 jaar zijn. In procenten is dat 79%. De verwachting is dat wij boven de 50% blijven.

Voor 2021 blijven wij sturen op een evenwichtige opbouw van ons personeelsbestand. Onze doelstelling voor komend jaar is om 50% van onze nieuw aan te nemen medewerkers, onder de 35 jaar is.

Doorstroom

Het is van belang dat onze medewerkers leren & ontwikkelen zien als een vanzelfsprekend onderdeel van hun werk en leven. Voor de gemeente Veenendaal betekent dit dat wij de eigen regie van medewerkers op hun loopbaan en leven blijven stimuleren, zodat ze zich kunnen blijven ontwikkelen en hun eigen keuzes kunnen maken. Een leven lang ontwikkelen maakt mensen vitaal, flexibel en duurzaam inzetbaar op de arbeidsmarkt.

Om daar invulling aan te geven willen wij medewerkers faciliteren om die regie te pakken.

Dat doen wij door middel van:

- de gespreksdialoog (ontwikkeling en resultaat centraal: verwachtingen en resultaten afspreken)

- een talentenanalyse (Drijfveren, competenties en talenten in kaart brengen)
- een online platform met diverse soorten trainingen en cursussen
- opleidingsbudget voor centrale- en decentrale thema's waaronder emotie- en agressie, omgevingswet maar ook leiderschapstrajecten
- beschikbaar stellen van stageplaatsen

Naast leren en ontwikkelen worden ook werkplezier en vitaliteit een belangrijke thema's. Naar aanleiding van de doorontwikkeling van de organisatie wordt een ontwikkeltraject voor medewerkers vormgegeven waarin de thema's wendbaarheid en adaptiviteit centraal staan. Tevens willen we in dit traject samen met onze medewerkers de kernwaarden (Samenwerken, Toegevoegde waarde, Energie/werkplezier en Resultaatgerichtheid) meer betekenis en vorm geven. Daarnaast streven we naar duurzame inzetbaarheid en willen we meer vorm en inhoud geven aan vitaliteit.

Uitstroom

Uitstroom	2019	2020 (tot 1 aug)
Met contract	39	25
Stagiaires	30	13
Vrijwilliger/Vakantiekraacht	2	1
Totaal	71	39

We monitoren op uitstroom door gebruik te maken van exit formulieren. De informatie die ons dat oplevert gebruiken wij om van te leren en hier waar nodig aandacht aan te besteden.

Doorontwikkeling organisatie

We zien dat onze samenleving voortdurend in ontwikkeling is en andere dingen van ons als gemeente vraagt dan voorheen. Als overheid zijn wij genooddaakt om meer ontvankelijk te zijn voor de snelle en vele veranderingen in de samenleving. We zijn daarom eind 2018 een traject gestart om wendbaarder en meer adaptief te worden.

We merkten dat onze organisatiestructuur belemmerend werkte ten opzichte van ons aanpassingsvermogen. Het werken met afzonderlijke afdelingen past niet meer bij de nieuwe en gewenste manier van werken met integrale opgaven. De verschillende uitdagingen (opgaven) vragen om een wisselende samenstelling van de teams die ermee aan de slag gaan. In de doorontwikkeling van de organisatie zijn we op zoek gegaan naar andere vormen om ons werk in te richten, om eenvoudiger verschillende disciplines bij elkaar te brengen, om regie te kunnen voeren op grote dossiers en focus te kunnen leggen op politieke, maatschappelijke of financiële ontwikkelingen.

Vanuit deze gedachte willen we niet meer denken en werken vanuit de gemeentelijke structuur, maar vanuit opgaven waar de gemeente voor staat. Dit vraagt niet alleen om een integrale manier van werken vanuit enkele inhoudelijke thema's, maar ook om andere manieren om ons werk te organiseren en om ontwikkeling van vaardigheden van onze werknemers. Naar aanleiding van het gehouden experiment in de periode 2018 tot september 2019 is het voorgenomen besluit genomen om een andere, meer wendbare werkwijze te omarmen met als belangrijkste pijlers:

a. Teams vormen de basis van onze organisatie, waar werknemers hun thuisbasis hebben. De tweehoofdige directie treedt op als opdrachtgever. Opdrachtnemer zijn de leidinggevendenden van de teams;

b. Het opheffen van afdelingen als zelfstandige organisatorische eenheid. Managers sturen namens de directie op opgaven of interne opdrachten.

We kiezen voor een plattere en wendbare organisatie waardoor er meer ruimte ontstaat voor professionals en teams. De interne capaciteit en kwaliteit willen we zo effectief en efficiënt mogelijk inzetten. Dit betekent dat we bij elke gelegenheid goed blijven kijken naar de optimale teamsamenstelling en zullen afwegen op welke wijze de capaciteit zo effectief mogelijk ingezet kan worden.

Beleidsindicatoren

Veenendaal							
Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Omschrijving	2019	2020	2021
0.3 Overhead	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	0.3 Overhead	6,97	6,9	nmb
0.3 Overhead	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	0.3 Overhead	6,4	6,3	nmb
0.3 Overhead	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen gegevens	0.3 Overhead	544,39	551	nmb
0.3 Overhead	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsonder + totale kosten inhuur externe	Eigen gegevens	0.3 Overhead	13,2	2,2	nmb
0.3 Overhead	Overhead	% van totale lasten	Eigen gegevens	0.3 Overhead	9,9	nmb	nmb

Taakvelden thema Bedrijfsvoering algemeen

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
0.4 Overhead	Baten	-3.568	-3.569	-3.572	-3.573
	Lasten	409	415	422	428
Totaal 0.4 Overhead		-3.159	-3.154	-3.150	-3.145
Totaal Thema Bedrijfsvoering algemeen		-3.159	-3.154	-3.150	-3.145

Visie

De samenleving verandert in een hoog tempo. Van de overheden – waaronder de gemeenten – wordt verwacht dat zij adequaat inspelen op de veranderende vragen en omstandigheden vanuit de samenleving. Om hieraan continue te kunnen voldoen is eind 2017 gestart met het traject 'doorontwikkeling' van de organisatie. Met elkaar zijn we zo in staat om hoogwaardige producten en diensten te verlenen tegen een aanvaardbare prijs. De uitdaging is door het coronavirus nog groter geworden. Veel medewerkers moeten vanuit huis werken. Het gemeentehuis is maar beperkt toegankelijk voor burgers en medewerkers. De uitdaging blijft om daarbij toch de kwaliteit van de dienstverlening te blijven garanderen. Daarbij is het noodzakelijk dat onze medewerkers gefaciliteerd worden om thuis of waar dan ook te werken. Daarvoor worden de traditionele computers vervangen door laptops en de 'vaste' telefoons door mobieltjes: medewerkers zijn dan steeds goed bereikbaar. In de vorige Programmabegroting is het datagedreven werken aangekondigd. De ontwikkelingen worden ook in 2021 voortgezet. We zien dit als noodzakelijk om de groeiende hoeveelheid data adequaat te verwerken en om aan de hogere verwachting van de burger te voldoen.

Thema's

- I. Dienstverlening (intern)
- II. Security- en informatiemanagement
- III. Middelen
- IV. Advisering en detachering
- V. Bedrijfsvoering algemeen

Financiën

Bedragen x € 1.000	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Baten	5.490	5.502	5.518	5.529
Lasten	48.653	49.692	50.725	51.858
Saldo programma (voor mutaties reserves)	-43.163	-44.189	-45.208	-46.329
Beschikkingen	125	125	125	125
Stortingen	20	20	20	20
Saldo mutaties reserves	105	105	105	105
Saldo programma (na mutaties reserves)	-43.058	-44.085	-45.103	-46.224

Lasten en baten totaal taakveld overhead Bedrijfsvoering

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B / L	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
0.4 Overhead	Baten	-5.490	-5.502	-5.518	-5.529
	Lasten	27.359	27.821	28.255	28.773
Totaal 0.4 Overhead		21.868	22.319	22.737	23.245
Totaal Taakveld overhead (A)		21.868	22.319	22.737	23.245

Toegerekende apparaatskosten op taakvelden in programma's

Tkv	Omschrijving taakveld	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
0.2	Burgerzaken	908.958	932.290	958.327	985.088
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	25.331	28.017	28.721	27.446
0.61	OZB woningen	893.991	918.961	944.626	971.004
0.63	Parkeerbelasting	121.190	124.473	127.842	131.310
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	65.820	67.587	69.399	71.296
1.2	Openbare orde en Veiligheid	1.891.324	1.942.112	1.994.228	2.048.710
2.1	Verkeer en vervoer	1.551.424	1.594.079	1.637.877	1.682.671
2.2	Parkeren	127.150	130.594	134.129	137.768
3.1	Economische ontwikkeling	363.756	373.397	383.278	393.608
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	17.384	17.855	18.338	18.836
3.4	Economische promotie	72.531	74.466	76.452	78.529
4.1	Openbaar basisonderwijs	24.334	25.000	25.684	26.381
4.2	Onderwijshuisvesting	95.859	98.456	101.121	103.884
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	711.173	730.406	750.147	770.599
5.1	Sportbeleid en activering	42.678	43.846	45.045	46.268
5.2	Sportaccommodaties	203.109	208.616	214.268	220.082
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	174.261	178.991	183.846	188.835
5.4	Musea	11.980	12.308	12.644	12.988
5.5	Cultureel erfgoed	44.462	45.659	46.886	48.167
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.764.300	1.815.036	1.867.244	1.919.266
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	543.854	558.685	573.912	589.501
6.2	Wijkteams	1.118.742	1.149.986	1.182.098	1.214.517
6.3	Inkomensregelingen	2.819.353	2.894.417	2.971.366	3.051.661
6.4	Begeleide participatie	320.689	329.301	338.134	347.284
6.5	Arbeidsparticipatie	1.928.108	1.979.210	2.031.587	2.086.340
6.6	Maatwerk-voorzieningen (WMO)	1.477.752	1.516.946	1.559.729	1.602.076
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	190.177	195.382	200.728	206.178
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	270.665	278.074	285.681	293.439
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	38.313	37.307	38.328	39.369
7.1	Volksgezondheid	70.006	71.922	73.890	75.896
7.2	Riolering	109.766	112.740	115.791	118.933
7.3	Afval	250.883	254.579	264.624	271.807
7.4	Milieubeheer	432.096	443.758	455.726	468.127
7.5	Begraafplaatsen	186.616	192.103	197.754	203.321
8.1	Ruimtelijke Ordening	1.205.940	1.238.583	1.272.084	1.306.862
8.3	Wonen en bouwen	1.224.630	1.257.491	1.291.211	1.326.507
Totaal toegerekende apparaatskosten (A)		21.294.603	21.870.633	22.470.745	23.084.531
Nog te realiseren in projecten / investeringen (B)*		3.487.968	3.487.968	3.487.968	3.487.968
Totaal Bedrijfsvoering		46.650.871	47.677.444	48.695.746	49.817.027

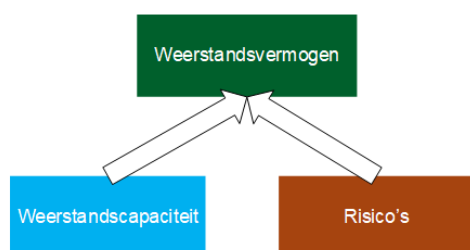
*) Dit betreffen investeringskosten die geen onderdeel uitmaken van de baten en lasten binnen de exploitatie

PARAGRAFEN

A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre de gemeente Veenendaal in staat is om de financiële gevolgen van de risico's op te vangen. Risicobeheersing stelt zich als doel om in de eerste plaats inzicht te krijgen in de risico's. Daarnaast worden er adequate maatregelen getroffen. We streven er naar dat het optreden van risico's zo weinig mogelijk effect heeft op de uitvoering van het bestaande beleid. Daarnaast gaan we het gesprek over risico's aan. Daarmee stimuleren we het risicobewustzijn van alle medewerkers in de organisatie.

Het weerstandsvermogen wordt berekend door de **beschikbare** weerstandscapaciteit (beschikbare middelen) af te zetten tegen de **benodigde** weerstandscapaciteit (risico's). Verder wordt beoordeeld of er voldoende structurele en incidentele middelen zijn om structurele en incidentele risico's op te vangen.

In 2021 zal duidelijk worden welke effecten de Covid-19 crisis voor invloed zal hebben op de gemeentelijke financiële positie. Duidelijk is dat door Covid-19 de kans veel groter is geworden dat risico's zich daadwerkelijk zullen voordoen. Ook kan er een groter beroep op onze buffer, de algemene reserve, nodig zijn om mogelijke tegenvallers op te vangen. Al met al zien we het jaar 2021 met de nodige zorg tegemoet. Vooralsnog willen we de toekomst ook niet zorgelijker benaderen dan nodig is. Daarom gaan we er bij het opstellen van deze begroting er vanuit dat er geen 2e Lock down zal plaatsvinden. Dit komt overeen met het milde scenario. Zie ook hoofdstuk 1.

Weerstandscapaciteit

De gemeentelijke weerstandscapaciteit bedraagt per 1 januari 2021 € 21,1 miljoen en bestaat uit de algemene reserve, de onbenutte belastingcapaciteit, de post "onvoorziene uitgaven" en stille reserves.

De gemeentelijke weerstandscapaciteit op 1 januari 2021 (in miljoenen)

Algemene Reserve	15,4
Onbenutte belastingcapaciteit	4,6
Onvoorziene uitgaven	0,1
Stille reserves	1,0

Totaal**21,1**

In de algemene reserve is € 15,4 miljoen beschikbaar voor het afdekken van risico's (incidentele capaciteit). De onbenutte belastingcapaciteit bedraagt € 4,6 miljoen (structurele capaciteit). Voor onvoorziene uitgaven is € 0,1 miljoen beschikbaar (structurele capaciteit). De stille reserves bedragen € 1 miljoen (incidentele capaciteit).

Risicomanagement

Voor de programmabegroting zijn de risico's die de gemeente loopt geactualiseerd. De omvang van de risico's, inclusief de raming- en bedrijfsvoeringsrisico's, bedraagt € 47 miljoen (€ 51 miljoen 2020). De omvang van de gemeentelijke risico's is vooral gedaald door het lagere BUIG risico (-/- € 1,5 miljoen). Daarnaast zijn er nog kleinere mutaties doorgevoerd bij de overige risico's.

In de hiernavolgende tabel is een overzicht opgenomen van de belangrijkste risico's. Het betreft hier risico's waarvan de omvang hoger is dan € 0,5 miljoen of een kans van 50% of meer. De opgenomen risico's zijn allen extern van karakter.

Belangrijkste risico's	Financieel gevolg in miljoenen	Beheersmaatregelen	Kans
De parkeerexploitatie blijft achter bij de prognoses.	€ 0,5 (s)	1. Promotie van Veenendaal via het programmaplan Vitale Winkelstad! 2. Bijstellen van het parkeerbeleid.	70%
De uitkeringslasten stijgen en/of de BUIG-uitkering van het rijk neemt af.	€ 2,2 (i)	Het inzetten van instrumenten om het aantal klanten van de bijstandsuitkeringen niet te laten toenemen.	70%
Gevolgen Covid-19. Stelpost op basis van 25 euro per inwoner en 66.800 inwoners	€ 1.7 (i)	1. Monitoring gevolgen crisis. 2. Bijsturen op basis van indicatoren.	70%
WMO, Jeugdzorg en participatie zijn 'open-eind' regelingen die kunnen leiden tot veel extra kosten.	€ 1,5 (i)	Voor 2021 worden een aantal maatregelen ingezet om de uitgaven in het Sociaal Domein verder te beheersen. Deze maatregelen brengen risico's met zich mee. Op basis van een risicoanalyse van de in te voeren maatregelen houden we er rekening mee dat bij 50% van de maatregelen vertraging in de realisatie kan optreden (worst case scenario). Op grond hiervan gaan we uit van een risico van € 1,5 miljoen en	90%

		een kans van optreden van 90%.	
Bezuinigingen door het Rijk op de algemene uitkering.	€ 1,0 (s)	Monitoring ontwikkeling rijksuitgaven omdat op basis van het principe samen de trap op en af de hoogte van de algemene uitkering varieert.	50%
Financiële tegenvallers bij gemeenschappelijke regelingen	€ 1,0 (i)	1. Risicomanagement verbonden partijen. 2. Toezichtarrangement voor nieuwe verbonden partijen. 3. Actieprogramma Grip op verbonden partijen.	70%
Het (al dan niet bewust) lekken van geheime informatie	€ 1,0 (i)	1. Zorgvuldig omgaan met vertrouwelijke en geheime informatie. 2. Werken volgens vastgestelde procesbeschrijvingen.	50%
Per 1 januari 2016 is de wet Vennootschapsbelasting (VPB) overheidsbedrijven ingevoerd. Net als bij stichtingen en verenigingen wordt bij gemeenten bekeken welke activiteiten in de zin van de VPB structureel winstgevend zijn. Op basis van specifieke regels – over bijvoorbeeld rente en afschrijving – wordt jaarlijks winst of verlies van elk van deze activiteiten bepaald. Over de totale winst zal het vpb-tarief worden afgedragen. Voor de VPB vormt het cluster grondbedrijf en de relatie met OVO het belangrijkste aandachtsgebied.	€ 1,0 (i)	Doorlichten beleidsterreinen waar VPB geldt. Interne controle. Anticiperen op de invoering.	50%
De invoering van de Omgevingswet is een complex en intensief traject. Daarbij worden diverse risico's onderkend zoals: mogelijke leges derving, veranderende samenwerking met derden, onzekerheid over de te	€ 1,0 (i)	1. Tijdig starten met de voorbereidingen 2. Vormen van een projectgroep	50%

verwachten kosten, software aanpassingen, nieuwe juridische procedures en uitstel van de wet, softwarematig, juridisch en uitstel van de wet).

De woningbouw in Veenendaal-oost verloopt trager dan gepland, waardoor extra financieringsmiddelen moeten worden aangetrokken. Dit kan extra rente kosten en aanvullende borgstelling met zich meebrengen.	€ 1,0 (i)	1. Sturen op meer grip op het ontwikkelproces, gronduitgifte en grondexploitatie (incl. kostenbeheersing). 2. Het starten met het plandeel Veenderij verhoogt de grondwaarde en bevordert de gronduitgifte. 3. De private partners in Quattro dragen 50% van het risico indien de grondwaarde op basis van de historische kostprijs lager is dan de externe financiering. 4. De gemeente is vertegenwoordigd in de directie, commissarissen- en aandeelhouders vergadering.	50%
De verbetering van het exploitatieresultaat van DEVO blijft achter bij de prognose als gevolg van vertraging in de realisatie van het volloopschema van de aan te sluiten woningen op het warmtenet en als gevolg van vertraging in de realisatie van het volloopschema van de aan te sluiten woningen op het warmtenet en als gevolg van prijsontwikkelingen op de energiemarkt.	€ 0,9 (i)	1. Monitoring van de ontwikkeling van het exploitatieresultaat van DEVO en tijdige bijstelling van het businessmodel door DEVO. 2. Verstrekken van zekerheden via hypotheek en pandrechten door DEVO aan de gemeente. 3. Toestemming van de gemeente voor de opname van het variabele deel van de financiering door DEVO. 4. Borgstelling van 50% door de Quattro partijen.	50%

(i) = incidenteel risico

(s)= structureel risico

Incidentele risico's - incidentele weerstandcapaciteit

Uit bovenstaande risicotabel blijkt dat voor € 11,3 miljoen aan grote incidentele risico's aanwezig zijn. Er is voor € 16,4 miljoen aan incidentele weerstandscapaciteit beschikbaar. (Algemene reserve € 15,4 miljoen en stille reserves € 1 miljoen). Er is voldoende incidentele capaciteit aanwezig om incidentele risico's op te vangen.

Structurele risico's - structurele weerstandcapaciteit.

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat voor € 1,5 miljoen aan structurele risico's aanwezig zijn. Er is voor een bedrag van € 4,7 miljoen (onbenutte belastingcapaciteit € 4,6 miljoen en

onvoorzien € 0,1 miljoen) aan structurele weerstandcapaciteit beschikbaar. Ook hier is sprake van een juiste verhouding.

Op grond van het voorgaande kan geconcludeerd worden dat er een goede balans is in incidentele/ structurele risico's en incidentele/ structurele weerstandscapaciteit.

Weerstandsvermogen

Om verantwoord met risico's om te gaan, is het noodzakelijk een buffer (weerstandscapaciteit) te hebben. De benodigde weerstandscapaciteit kan lager zijn dan de omvang van de risico's (€ 47 miljoen) aangezien niet alle gemeentelijke risico's die gesignaleerd zijn, tegelijkertijd zullen optreden. Daarnaast zijn er diverse beheersmaatregelen.

Op basis van de risicosimulatie analyse (Monte Carlo analyse) van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NARIS) blijkt dat bij onze gemeente een buffer (weerstandscapaciteit) van minimaal € 13,6 miljoen (was € 11 miljoen in 2020) nodig is om de risico's verantwoord af te dekken. Met andere woorden: de gemeente kan door het aanhouden van een buffer (weerstandscapaciteit) van € 13,6 miljoen met een zekerheid van 90% (landelijke norm) de aanwezige risico's afdekken.

Ratio weerstandsvermogen

De ratio aanwezige buffer / benodigde buffer bedraagt 1,55. Deze ratio wordt berekend door de aanwezige buffer van € 21,1 miljoen (was € 22,4 miljoen in 2020) te delen door de benodigde buffer van € 13,6 miljoen voor het verantwoord afdekken (dat is met een zekerheid van 90%) van de aanwezige risico's. Op deze wijze wordt het weerstandsvermogen vastgesteld. In de begroting 2020 bedroeg de ratio 2,0. De daling van de ratio wordt veroorzaakt door een lagere buffer en een hoger risicoprofiel. Het hoger risicoprofiel wordt veroorzaakt doordat de kans dat het risico zich voordoet bij een aantal grote risico's hoger is geworden door de coronacrisis.

Jaar	Ratio weerstandsvermogen
2021	1,55
2020	2,0
2019	1,8
2018	3,0
2017	2,1
2016	1,9

Ter vergelijking: de provincie Utrecht – onze toezichthouder - heeft in de begroting 2020 een ratio van 1,4 (2019 1,56) wat overeenkomt met de classificatie 'voldoende'.

De beoordeling van de ratio van 1,55 voor 2020 is volgens de systematiek van het Nederlands Bureau voor Risicomanagement '**ruim voldoende**'. (*kleiner dan 1 = onvoldoende; tussen 1 en 1,5 = voldoende; tussen 1,5 en 2 = ruim voldoende; groter dan 2 = goed*). Hiermee wordt ook voldaan aan het door de gemeenteraad vastgestelde beleidskader dat het weerstandsvermogen minimaal een ratio groter dan 1 dient te hebben wat overeenkomt met de classificatie voldoende.

Conclusie

Ons weerstandsvermogen is door de Covid-19 crisis gedaald ten opzichte van 2020 door de stijging van de omvang van de risico portefeuille. De ratio weerstandsvermogen bedraagt 1,55 in 2021 en voldoet aan het gestelde beleidskader dat uitgaat van een ratio van 1 of hoger. Vanwege de crisis is het belangrijk om tijdig bij te sturen zodat de ratio niet onder de 1 uitkomt.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing Beleidsvoornemens

Jaartal

De weerstandscapaciteit dient minimaal de ratio 1 te hebben wat overeenkomt met de classificatie voldoende.

2020

Verplichte kengetallen financiële positie in de begroting

Het BBV schrijft voor dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing vijf financiële kengetallen moeten worden opgenomen.

Kengetallen	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Netto schuldquote	77%	79%	83%	85%	88%	89%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	71%	74%	77%	79%	82%	82%
Structurele exploitatie ruimte	-3%	0%	0%	0%	0%	0%
Solvabiliteitsratio	28%	26%	24%	23%	22%	21%
Grondexploitatie	3%	1%	1%	1%	1%	2%
Belastingcapaciteit	78%	78%	83%	83%	83%	83%

Bron: Gemeentelijke meerjarenbegroting (prognose).

De **netto schuldquote** weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Dit kengetal geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en aflossingen op de exploitatie. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

In 2021 stijgt de gemeentelijke schuldquote gecorrigeerd voor leningen verder naar 77%. Een stijging van 3%. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het meerjaren investeringsplan en in bijzonder door het integraal huisvestingsplan vanuit het onderwijs. Als gevolg van het MIP neemt de gemeentelijke schuld ook in 2021 absoluut gezien toe. Onze toezichthouder, de provincie Utrecht, hanteert als veilige norm een percentage van maximaal 90%. De komende jaren zal deze norm van 90% niet worden overschreden.

De **solvabiliteitsratio** geeft de verhouding eigen/vreemd vermogen aan en helpt om inzicht te krijgen in welke mate wij in staat zijn aan onze financiële verplichtingen te voldoen. Deze ratio daalt in 2021 naar 24% door enerzijds een daling van het eigen vermogen (reserves) en anderzijds als gevolg van de toename van het vreemd vermogen. Extra vreemd vermogen is nodig om de nieuwe investeringen te financieren. Overigens is de solvabiliteitsratio nog steeds boven de minimale norm van 20%. Deze norm van 20% is afkomstig van onze toezichthouder.

De **structurele exploitatieruimte** wordt bepaald door het saldo van structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Ook in 2021 komt de structurele exploitatie ruimt uit rond de 0.

Het kengetal **grondexploitatie** geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De **grondexploitatie** kan een forse impact hebben op de financiële positie. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij verkoop. Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten. Dit kengetal geeft aan dat de gemeente op het terrein van de grondexploitatie steeds minder risico loopt. Dit komt door het afronden van steeds meer complexen dat zorgt voor een daling van de boekwaarde van de complexen.

De **belastingcapaciteit** geeft inzicht hoe de belastingdruk in de provincie of gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. De toelichting hiervan is opgenomen in paragraaf G Lokale heffingen.

B. Onderhoud Kapitaalgoederen

Wat willen we bereiken?

Il.g. Een vastgoedportefeuille in bezit die aansluit op de vraag vanuit beleid; het faciliteren van maatschappelijk activiteiten, stedelijke ontwikkeling en eigen bedrijfsvoering huisvesten.

Wat gaat het kosten?

Inzet ambtelijke uren

Wat gaan we daarvoor doen?

Il.g.1. (meerjarig) Portefeuilleplan maken in 2021, op basis van de huidige beleidskaders (Accommodatiebeleid en Strategische kaders).

Il.g.2. De acties uitvoeren die in het Portefeuilleplan zijn gesteld (afstoten, aankopen, huren etc).

II.h. De (technische) kwaliteit van onze portefeuille voldoet aan onze criteria.

Wat mag het kosten?

Onderhoudsbudget en ureninzet

Dit wordt bekostigd uit Planmatig onderhoud en exploitatie-onderhoud

Wat gaan we daarvoor doen?

II.h.1. Al het vastgoed wordt in stand gehouden op kwaliteitsniveau 3 van de NEN 2767.

II.h.2. Het publieksgedeelte van het gemeentehuis wordt in standgehouden op kwaliteitsniveau 2 van de NEN 2767.

II.h.3. Vastgoed met een exploitatieperiode korter dan 5 jaar wordt in standgehouden op kwaliteitsniveau 4 van de NEN 2767.

II.i. De Gemeente Veenendaal heeft eind 2021 met de eigen vastgoedportefeuille 15% energie bespaard t.o.v. 2014 en 5% duurzame energie opgewekt.

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren, structureel is vanaf 2020 € 250.000 beschikbaar voor duurzaamheidsmaatregelen

In het plan van aanpak Pilot verduurzamen gemeentehuis wordt ook ingegaan op de kosten en hoe deze gedekt zullen gaan worden.

Wat gaan we daarvoor doen?

II.i.1. We geven in 2021 uitvoering aan het programma ENV2035 in de pijler Gemeente als Voorbeeld met het verduurzamen van ons vastgoed door het omvormen van het Meerjarig Onderhoudsplan (MOP) naar een Duurzaam Investeringsplan (DMIP).

Waarin ook de overige strategische vastgoedportefeuille is opgenomen en voeren we korte termijn acties uit zoals het plaatsen van LED verlichting en bewegingssensoren in het gemeentehuis.

II.i.2. Wij voeren een pilot uit rondom de verduurzaming van het gemeentehuis waarbij de renovatie van het oudere deel van het gemeentehuis gecombineerd wordt met energiebesparingsmaatregelen en duurzame opwek.

II.j. De kosten van de portefeuille zijn in 2021 in balans met de opbrengsten.

Wat mag het kosten?

Inzet ambtelijke uren

Wat gaan we daarvoor doen?

II.j.1. Instrumenten inzetten zoals; kostprijsdekkende huursystematiek.

II.k. De algemene begraafplaats en het rouwcentrum worden in 2021 volgens de kwaliteitsnormen onderhouden.

Wat mag het kosten?

Budgetneutraal

Wat gaan we daarvoor doen?

II.k.1. We beheren de algemene begraafplaats op A-niveau.

II.k.2. We beheren het rouwcentrum op kwaliteitsniveau 3 volgens NEN 2767.

B. Onderhoud Kapitaalgoederen

Tot de kapitaalgoederen in de openbare ruimte rekenen we de wegen en civiele kunstwerken (bruggen, tunnels en viaducten), de riolering, het water en het groen en het vastgoed in de gemeente. Onderhoud bestaat uit dagelijks onderhoud, groot onderhoud en technische vervanging in renovatie.

Inhoud

Het beheer van de kapitaalgoederen is in de afgelopen jaren vastgelegd in de verschillende beheer- en beleidsplannen. Voor het beheer van de openbare buitenruimte wordt het 'Integraal beheerplan Openbare Ruimte 2017 - 2020' gevolgd en als onderdeel hiervan voor de riolering en het water het "Gemeentelijk Water- en Rioleringsplan 2017-2020". In 2021 stellen wij een nieuw programma vast voor het beheer van de openbare ruimte (het OPOR). Tot het moment dit plan is vastgesteld hanteren wij het Integraal beheerplan 2017-2020 als leidraad voor het beheer van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte.

Het beheer van het gemeentelijke vastgoed staat beschreven in de 'Strategische kaders exploitatiebeheer gemeente Veenendaal' en het 'Beheerplan Gemeentelijk Vastgoed 2017-2020'. Voor de buitensportaccommodaties is de beheer kwaliteit bepaald door de landelijk gestelde eisen van NOC*NSF en de verschillende sportbonden.

In 2021 wordt het beheer van de kapitaalgoederen uitgevoerd zoals vastgelegd in de vastgestelde beheer- en beleidsplannen. De doelstelling voor de openbare ruimte ligt volgens het vastgestelde IBP op A-niveau voor de winkelcentra en begraafplaats. En voor de overige delen van de gemeente een groei richting B-niveau te realiseren. Belangrijke items hierin zijn, natuur, duurzaamheid, participatie, bereikbaarheid, social return en klimaatadaptatie.

Door de integrale werkwijze worden kapitaalvernietiging en het ontstaan van onveilige situaties voorkomen. Met gerichte en integrale programmering van het groot onderhoud en vervanging in de openbare ruimte worden de beschikbare middelen zo goed en efficiënt mogelijk ingezet.

Algemene ontwikkelingen

Via het IBP 2017 -2020 zijn aanvullende middelen beschikbaar gesteld om de beheer kwaliteit van de openbare ruimte weer te laten groeien naar het B-niveau.

In 2019 is de voorbereiding gestart met het Wijkgericht Werken 2.0. Uitgangspunt is in gesprek te gaan met bewoners aan de hand van een digitale weergave van de door ons geplande werkzaamheden in 2021 en verder als onderdeel van het wijkplan. Samen met bewoners is dit wijkplan definitief gemaakt waarin ook de initiatieven en wensen van bewoners zijn meegenomen, mits passend binnen de bestaande budgetten. Bewoners worden gestimuleerd actief mee te denken en doen binnen de geplande werkzaamheden in de openbare ruimte.

Elke maand wordt de openbare ruimte geschouwd door een onafhankelijk bureau. Deze schouw is een momentopname en is in de eerste plaats bedoeld als sturingsinstrument voor de uitvoering. Er wordt geschouwd op technische kwaliteit en verzorgende kwaliteit. Dit laatste gaat over zaken als zwerfvuil, onkruid, lengte van het gras, graffiti etc.

Technische kwaliteit

Op basis van eigen inspecties en schouwrapporten wordt klein of groot onderhoud uitgevoerd in de openbare ruimte zodat deze voldoen aan de beeldkwaliteit A/B-niveau. In de

winkelcentra en de begraafplaats wordt voor de verhardingen, straatmeubilair en groen een A-niveau gerealiseerd. In de overige wijken wordt de kwaliteit beoordeeld op een B/C-niveau en wordt toegewerkt naar het B-niveau.

Verzorgende kwaliteit

De verzorgende kwaliteit van de openbare ruimte wordt op basis van inspecties beoordeeld op een B/C-niveau en in de centrumgebieden op B/A-niveau. Ook hier wordt toegewerkt naar het gewenste kwaliteitsniveau B en A. Bij verzorgende kwaliteit wordt bijvoorbeeld naar zwerfafval en onkruid gekeken, het gaat erom dat de openbare ruimte schoon en netjes is.

Verloop kwaliteit

In het Intergraal beheerplan is het uitgangspunt dat er gewerkt wordt naar een openbare ruimte met kwaliteit A in het centrum en begraafplaats en B in de overige gebieden. Op dit moment werken we hier nog steeds naar toe en ligt het kwaliteitsniveau van een deel van het areaal tussen niveau B en C. In het OPOR wordt een uitgebreid overzicht gegeven van het huidige kwaliteitsniveau en de benodigde middelen om het gewenste kwaliteitsniveau te behalen.

Wegen en kunstwerken

Wegen die aan het einde van de technische of maatschappelijke levensduur zijn worden gereconstrueerd. Hierbij wordt integraal gekeken of er noodzakelijke aanpassingen dan wel vervangingen zijn aan de riolering, groenvoorzieningen, technische installaties, verkeersregelinstallaties, openbare verlichting ect. In 2021 wordt levensduur verlengend onderhoud/herinrichting van de volgende wegen uitgevoerd:

Straat	Jaar	Stand van zaken
Kerkewijk fase 2/3	2020-2021	In uitvoering. Reconstructie en realisatie hemelwaterriool
Parkeerterrein Panhuis	2020-2021	In voorbereiding
Valleistraat (Kleine Beer-Boogschutter)	2020-2021	In voorbereiding. Reconstructie en deels realisatie hemelwaterriool
Componistensingel, vervangen bruggetje	2020-2021	In voorbereiding
Ambachtstraat	2021	In voorbereiding. Reconstructie en deels realisatie hemelwaterriool
Parkeerterrein Spitsbergenweg	2020-2021	In voorbereiding
Buurtlaan-oost (Dragonderweg-gem. grens)	2020-2021	In voorbereiding
Gerard Doustraat	2021	In voorbereiding. Reconstructie en aanleghemelwaterriool

Wageningselaan, Smalle Zijde en Bobinestraat	2020-2021	In voorbereiding. Vergroten hemelwaterriool
Lange Vore, Lemoen, Ploegschaar, Dissel, Tweespan, Tarweveld, Gersteveld	2020-2021	In voorbereiding. Reconstructie en realisatie hemelwaterriool
Dragonderweg	2020-2021	In voorbereiding
Hertogenlaan, Regentesselaan, Koninginnenlaan, Emmalaan, Stadhouderslaan (ged.)	2020-2021	In voorbereiding. Reconstructie en realisatie hemelwaterriool
Ellekoot (inclusief parkeerterreinen)	2020-2021	In voorbereiding, reconstructie en realisatie hemelwaterriool
Aardswaluw, Klipswaluw	2021	In voorbereiding, reconstructie en realisatie hemelwaterriool
Grote Beer, vervangen geluidsscherm	2021	In voorbereiding

Vertaling begroting

Voor het levensduur verlengend onderhoud/herinrichting aan wegen en kunstwerken is in 2021 in het meerjareninvesteringsplan een totaalbedrag van € 3.500.000 opgenomen. Verder is € 70.000 opgenomen om te investeren in de technische installaties.

Voor het dagelijkse onderhoud zijn in 2021 de volgende bedragen in de exploitatiebegroting beschikbaar:

- Wegen en kunstwerken en gladheidbestrijding € 153.000
- Openbare verlichting, technische installatie en VRI € 1.434.000
- Straatmeubilair, bewegwijzering en bebording € 190.000
- Reiniging openbare ruimte en onkruidverwijdering € 1.170.000

Riolering

Beleidskaders

Er wordt gewerkt aan de hand van het Gemeentelijk Riolerings- en Waterplan 2017-2020. Dit plan is onderdeel van het Integraal Beheerplan openbare ruimte 2017-2020.

(Financiële) consequenties

In 2021 wordt levensduur verlengend onderhoud verricht aan rioleringen. Verder worden, naast regulier onderhoud (reiniging van riolen), ook reconstructies uitgevoerd.

Voor de uit te voeren reconstructiewerkzaamheden wordt verwezen naar de tabel onder wegen en kunstwerken. Bij deze projecten wordt waar mogelijk het regenwater op het openbare terrein afgekoppeld door de aanleg van een gescheiden stelsel en krijgen bewoners aangeboden eveneens het regenwater op particulier terrein af te koppelen. De werkzaamheden op industrieterrein Nijverkamp (Wageningselaan, Bobinestraat en De Smalle Zijde) betreffen het verruimen van hemelwaterriolen als maatregel tegen structurele wateroverlast.

Vertaling begroting

Voor het dagelijkse onderhoud zijn onderstaande bedragen in de exploitatiebegroting 2021 opgenomen.

- Rioolbeheer € 545.000
- Reinigen en onderhouden kolken € 192.000
- Onderhoud pompen en persleidingen € 287.000

Hierin zijn naast het beheer en onderhoud aan de riolen onder andere kosten voor baggerwerkzaamheden, grondwaterbeheer en een aandeel in straatvegen inbegrepen. De personele kosten voor dit taakveld worden geraamd op € 215.000 en de kapitaalslasten op ca. € 1.238.000.

Los daarvan is er € 150.000 in de begroting opgenomen voor het stimuleren van afkoppelen van regenwater en vergroenen van particuliere percelen. Deze impuls wordt gedekt uit de voorziening rioleringen.

Nieuwe investeringen, zijn in het meerjareninvesteringsplan voor 2021 begroot op 3,2 miljoen.

Water

Beleidskader

Er is gewerkt aan de hand van het Gemeentelijk Riolerings- en Waterplan 2017-2020. Dit plan is onderdeel van het Integraal Beheerplan openbare ruimte 2017-2020.

Financiële) consequenties

Naast het regulier onderhoud zoals het maaien en korven van vijvers en sloten wordt in 2021 enkele watergangen en oevers voorzien van nieuwe beschoeiingen of omgevormd tot natuurvriendelijke oevers. Tevens vinden er baggerwerkzaamheden plaats.

Vertaling begroting

In totaal is voor het dagelijkse onderhoud in de exploitatiebegroting 2021 opgenomen.

- Maaien vijvers en klein onderhoudswerk € 87.000
- Baggerwerkzaamheden € 79.000

Voor het vervangen van beschoeiingen is in het meerjareninvesteringsplan voor 2021 een bedrag van € 40.000 opgenomen.

Groen

Beleidskader

In de uitvoering van het beleid wordt gewerkt aan de hand van het Integraal Beheerplan openbare ruimte (IBP, 2017-2020). Sinds 2017 volgen we daarin een andere aanpak, met vooral aandacht voor verduurzaming van het groen, gevolgen van klimaatverandering en de bijdrage van groen in de waterhuishouding, zoals afvoer van regenwater en dat alles binnen de bestaande budgetten.

Voor de kapitaalgoederen zijn daarin vooral de ontwikkelingen, het kostenbewustzijn en de duurzaamheid van toepassing.

Op basis van het IBP beheren wij het centrumgebied op een A-kwaliteitsniveau en de overige wijken / industrieterreinen op een niveau dat gaat in de richting van een B-niveau.

In verband met het opstellen van de omgevingsvisie heeft geen actualisatie van het groen- en bomenbeleid plaatsgevonden. Wel is er een actualisatienotitie gemaakt van het groenstructuurplan waarin o.a. klimaatadaptatie en ecologie belangrijke thema's waren. Voor deze actualisatie is ook overlegd met het groenpanel wat bestaat uit een groep betrokken bewoners en organisaties. Eenzelfde actualisatie vindt nu plaats voor het speelruimteplan. Deze actualisatienotities verwerken wij in 2021 in het OPOR.

Financiële) consequenties

Omdat alleen gezond en gevarieerd groen de voordelen geeft die we beogen met ons groen, zijn we continu bezig met snoeien, kap en herplant, groeiplaatsverbetering en andere beheersmaatregelen zoals maaien en onkruidbestrijding. Het belang van variatie is door de

in Nederland snel toegeslagen essentaksterfte en de eikenprocessierups eens te meer duidelijk geworden.

Bij weg- en rioolreconstructies (zie tabel eerder in deze paragraaf) wordt het groen standaard meegenomen bij herinrichting. Hierbij is het uitgangspunt dat waardevol groen blijft behouden. Noemenswaardige groen- of speelprojecten zijn verder:

Project:

- Mispel/Breukkruid
- Aletta Jacobslaan
- Oudeveen
- Bloembakken deel 3
- Wijk Petenbos
- Herkwerken (Wijk West)

Vertaling begroting

Voor het dagelijkse onderhoud zijn in de exploitatiebegroting 2021 de onderstaande bedragen opgenomen:

- Onderhoud groen € 2.401.000
- Speelvoorzieningen € 174.000

Daarnaast is als impuls voor groen en participatie in 2021 beschikbaar voor.

- Impuls groen (aanpak Lommerrijk Groen) € 105.000
- Aanpassing Groen n.a.v. burgerparticipatie € 42.000
- Voor de bestrijding en vervanging van bomen ten gevolge van de essentaksterfte is door de gemeenteraad structureel € 400.000 beschikbaar gesteld. In 2019 is het bestedingsdoel verbreed naar bestrijding van de effecten van ziektes en plagen, de vervanging van bomen als gevolg van een ziekte of plaag of onderhoud ter voorkoming van een ziekte of plaag.

In het meerjareninvesteringsplan is voor 2021 opgenomen.

- Groen in de openbare ruimte € 295.000
- Speelvoorzieningen € 135.000
- Uitbreiding skatebaan € 50.000. We werken op dit moment aan een plan voor het opknappen en zo mogelijk uitbreiden van de skatebaan.

Buitensport

Buitensportvoorzieningen die niet meer voldoen aan de landelijk gestelde eisen van NOC*NSF en de verschillende sportbonden worden gerenoveerd. In 2021 worden de volgende projecten aan buitensportvoorzieningen uitgevoerd:

Sportveld	Jaar	Stand van zaken
Renoveren Beachcourt	2020-2021	In voorbereiding
Renoveren beregening	2020-2021	In voorbereiding
Renoveren beplanting	2020-2021	In voorbereiding
Vervangen hekwerken	2020-2021	In voorbereiding

Vertaling begroting

Voor de renovatie van buitensportvoorzieningen is in 2021 in het meerjareninvesteringsplan

een totaalbedrag van
€ 134.104 incl. btw opgenomen.

Vastgoed

Algemeen

Onze doelstelling voor vastgoed is een goed onderhouden, slank vastgoedbestand, waarmee effectief invulling wordt gegeven aan het accommodatiebeleid van de gemeente en financiële risico's tot een minimum beperkt blijven.

We doen dit tegen zo laag mogelijke tarieven en kostendekkend. Hierdoor hebben we de kosten en opbrengsten goed in beeld en sturen we op zo laag mogelijke uitgaven.

Beleidskader

De werkzaamheden worden overeenkomstig het vastgestelde beleidskader Strategische kaders dynamisch vastgoedmanagement uitgevoerd.

In het najaar van 2020 is het vastgoedbeheerplan 2021 – 2024 door de gemeenteraad vastgesteld. Wij voeren ons beheer overeenkomstig de kaders uit dit plan uit.

Overzicht kwaliteitsniveau

Het vastgoed wordt in stand gehouden op kwaliteitsniveau 3 van de NEN 2767. Het publieksgedeelte van het gemeentehuis wordt in standgehouden op kwaliteitsniveau 2 van de NEN 2767. Het vastgoed met een exploitatieperiode korter dan 5 jaar wordt in standgehouden op kwaliteitsniveau 4 van de NEN 2767.

(Financiële) consequenties

Uit het vastgoedbeheerplan volgt een jaarlijks door het college vastgestelde onderhoudsraming en jaarbudget. Dit budget is gebaseerd op dat wat is afgesproken met de raad in het vastgoedbeheerplan 2021-2024. Op basis van het meerjarenonderhoudsplan (MOP) bekeken welke werkzaamheden en budget noodzakelijk zijn om de kwaliteit te handhaven. Uitgangspunt is dat het gemeentelijke vastgoed voldoet aan het gewenste kwaliteitsniveau en er geen achterstallig onderhoud is.

Vertaling begroting

Voor het jaarlijks regulier onderhoud is in 2021 een bedrag noodzakelijk van € 578.600. Daarnaast wordt een bedrag van afgerond € 1.150.000 gedoteerd in de onderhoudsvoorziening gemeentelijke panden voor de uitvoering van het planmatige onderhoud.

Voor 2021 wordt voor noodzakelijk planmatige onderhoud een bedrag geraamd van € 974.300. Dit bedrag wordt ten laste gebracht van de onderhoudsvoorziening gemeentelijke gebouwen.

Voor de exploitatielasten van leegstaande en leegkomende (school)panden is € 80.000 beschikbaar.

Straat	Jaar	Stand van zaken
Versterking breedplaatvloeren Tricotage	2020-2021	In uitvoering

In het Meerjareninvesteringsplan is een bedrag van € 725.000 beschikbaar gesteld voor deze werkzaamheden.

Beleid gerelateerd aan thema

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Strategische kaders dynamisch vastgoedmanagement	18 mei 2017 (raadsvergadering)

C. Financiering

C. Financiering

Inleiding

In de paragraaf financiering komt het gemeentelijk financieringsbeleid aan de orde. Dit beleid is gebaseerd op de wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO), wet HOF (Houdbaarheid Overheid Financiën), het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en als uitwerking daarvan het gemeentelijk treasurystatuut.

De focus van het financieringsbeleid is gericht op het beperken van financieringsrisico's en het beheersen van de gemeentelijke schuldpositie. Er is een directe relatie met paragraaf A risico's en weerstandsvermogen.

Economische ontwikkeling

Voor 2021 wordt een gematigd economisch herstel verwacht van de wereldeconomie. Het mondiale bruto product kan met ca. 4,75% toenemen. In de meeste westerse landen leek het virus aanvankelijk onder controle gekomen te zijn, maar inmiddels zijn de overheden wederom overgegaan tot het invoeren van beperkende maatregelen. Naar verwachting zal de bedrijvigheid in de loop van 2021 aantrekken maar van een volledig economisch herstel is pas mogelijk indien er een vaccin of medicijn beschikbaar is. In sectoren als de horeca, het toerisme en de luchtvaart zal de activiteit nog lange tijd op een lager niveau blijven.

In de raming voor 2020 daalt het bruto binnenlands product (bbp) in Nederland met 5,1 bijna twee keer zo hard als tijdens de kredietcrisis (2009). In de tweede helft van 2020 treedt langzaam maar gestaag het herstel in, resulterend in een bbp-groei van 3,2% in 2021. Dit blijkt uit de laatste halfjaarlijkse ramingen van De Nederlandsche Bank (DNB). Omdat de onzekerheden rond de raming groter zijn dan gebruikelijk, is naast deze raming ook een mild en een zwaar scenario opgesteld.

Rentevisie

Als gevolg van de Corona crisis wordt verwacht dat de ECB (Europese Centrale Bank) genooddaakt is om een renteverhoging verder uit stellen.

Wij verwachten dat de rente voor kortlopende geldleningen rond de -0,3 zal blijven schommelen. De Europese Centrale Bank (ECB) zal naar verwachting de rente in 2021 niet verhogen. Bij de rente op langlopende leningen wordt rekening gehouden met slechts een geringe verhoging tot 0,5% aan het einde van 2021 (Bron: DNB, ING en BNG Bank).

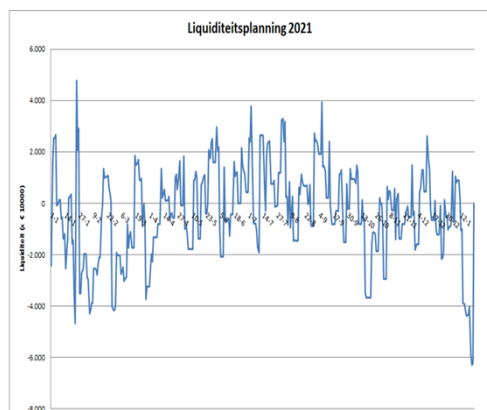
Een lage rente is voor de gemeentelijke begroting gunstig. Het omvangrijke MIP (Meerjaren Investerings Plan) maakt het noodzakelijk om in 2021 externe financieringsmiddelen aan te trekken.

Kasgeldlimiet

In 2021 kan afhankelijk van de renteontwikkeling een deel van de financieringsbehoefte gedekt worden met kasgeldleningen. De kasgeldlimiet komt in 2021 uit op circa € 17 miljoen (8,5% van het begrotingstotaal van € 200 miljoen). Bij een overschrijding van de kasgeldlimiet dan wel bij een stijgende rente zullen er echter langlopende geldleningen worden afgesloten. Het gemeentelijk treasury comité (Wethouder Financiën, Directeur bedrijfsvoering, Coördinator P&C en Treasurer) neemt hiertoe het initiatief.

Liquiditeitsbehoefte

De gemeentelijke liquiditeitsbehoefte wordt weergegeven in de grafiek liquiditeitsplanning 2021. Ter toelichting het volgende. In het eerste kwartaal is er een liquiditeitstekort. Dit tekort ontstaat doordat veel rente en aflossing van leningen dan betaald worden. In het tweede kwartaal daalt het tekort als gevolg van de belastinginkomsten. In het derde kwartaal neemt de behoefte verder af door inkomsten uit het BTW compensatiefonds. In het vierde kwartaal wordt een toename van de behoefte aan liquiditeit verwacht door de bekostiging van nieuwe investeringen. De liquiditeitsplanning vertoont een stabiel beeld doordat aanwezige liquiditeitstekorten worden opgevangen met kasgeldleningen en tijdelijke overschotten bij de schatkist worden gestald. Op deze wijze kan de gemeente tijdig aan haar betalingsverplichtingen voldoen.

De Meerjaren liquiditeitsbegroting 2021 - 2024 (bedragen x € 1 miljoen)

Financieringsbehoefte	2021	2022	2023	2024
A. Investerings netto	17,9	16,7	17,4	14,7
B. Afschrijvingen -/-	-10,0	-10,0	-10,0	-10,0
C. Grondexploitatie	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
D. Aflossing leningen	20,3	21,2	19,2	20,0
Nieuw op te nemen leningen (A+B+C+D)	27,2	26,9	25,6	23,7
Schuldontwikkeling 31-12	145,4	151,1	157,5	161,2

Als gevolg van een betere spreiding van de investeringen in 2021 en verder jaren loopt de gemeentelijke schuld geleidelijk op. Omdat nog niet duidelijk is of als gevolg van Corona bezuinigingen moeten worden doorgevoerd is hier in de huidige planning nog geen rekening mee gehouden. Naar verwachting zal er de komende jaren telkens € 25 miljoen aan langlopende leningen opgenomen worden. Dat is afgerond € 5 miljoen meer dan er wordt afgelost.

Schuldpositie

Door het meerjaren Investerings Plan (MIP) loopt de gemeentelijke schuld op. Per 31

december 2021 wordt een netto schuld verwacht van € 145,4 miljoen. Zoals het er nu naar uit ziet zal de schuld de komende jaren oplopen naar € 161,2 miljoen einde 2024.

Risicobeheer financieringsportefeuille

Om de (rente) risico's op de gemeentelijke leningenportefeuille te beheren maken we gebruik van de renterisiconorm. Deze norm heeft als uitgangspunt dat de gemeentelijke aflossing in enig jaar nooit meer mag zijn dan 20% van het gemeentelijk begrotingstotaal. Deze norm is gebaseerd op de wet Financiering Decentrale Overheden.

Overzicht Renterisico Norm (bedragen x € 1 miljoen)

Berekening Renterisico Norm	2021	2022	2023	2024
1. Begrotingstotaal (prognose)	200	200	200	200
2. Vastgesteld % wet FIDO	20%	20%	20%	20%
3. Renterisiconorm ((1 x 2) /100)	40	40	40	40
4. Aflossingen (planning)	20	21	19	20
5. Nieuwe leningen (planning)	27	26	26	24
6. Ruimte (3 – laagste van 4 of 5)	20	19	21	20

Veenendaal voldoet aan de renterisiconorm. De renterisiconorm bedraagt minimaal 20% van het begrotingstotaal op basis van de wet FIDO. Dit komt overeen met een gemiddelde looptijd van de leningenportefeuille van 5 jaar. Omdat de laatste tijd veelal leningen worden afgesloten met een looptijd van 15 jaar wordt ruim voldaan aan deze norm. Overigens is het ook wenselijk om leningen met langere looptijd aan te trekken zodat de gemeente minder last heeft van een rentestijging in de toekomst.

Toerekening rente

In de notitie "Rente" van de commissie BBV is opgenomen dat de paragraaf financiering ook inzicht moet geven in de rentelasten uit externe financiering, het renteresultaat en de wijze van toerekening. Daarom is het verplicht om het volgende renteschema opgenomen.

Rente schema 2021 (bedragen x € 1 miljoen) bedrag bedrag	Bedrag	Bedrag
A Externe rentelasten over korte en lange financiering		1,9
B De externe rentebaten (Startersleningen)		0,1
C Totaal door te rekenen externe rente (A – B)		1,8
D De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	0,4	
E De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0,6	

F Subtotaal (D + E)	1,0	1,0
G Saldo door te rekenen externe rente (C – F)		0,8
H Rente over eigen vermogen en voorzieningen		1,3
I De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente (G+H)		2,2
J De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)		2,2
K Renteresultaat op het taakveld treasury		-

De aan de taakvelden door te rekenen rente wordt bepaald door de externe rente die vooral bestaat uit de rente die betaald wordt over afgesloten leningen en de interne rente die bestaat uit de rente over de reserves en voorzieningen.

Treasury en duurzaamheid

Bij het aantrekken van leningen wordt het steeds belangrijker een relatie te leggen met duurzaamheid. Indien een lening wordt aangetrokken en daarbij wordt aangetoond dat de financiering bestemd is voor duurzame doeleinden kan een lagere rente worden overeengekomen. Ook in 2021 zal, indien mogelijk, hiervan gebruik worden gemaakt.

Overzicht beleidsvoornemens

Financiering

Beleidsvoornemens	Jaartaal
De kasgeldlimiet wordt nageleefd	2021
De renterisiconorm wordt nageleefd	2021
De schuldpositie wordt betrokken in de afweging bij het aangaan van nieuwe verplichtingen met een substantiële omvang.	2021

EMU-saldo cijfers.

	Berekening EMU saldo begroting 2021	2020	2021	2022	2023	2024
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-3,6	-2,5	-2,3	0,0	0,0
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0

3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
4	Uitgaven aan investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	- 25,0	- 17,9	- 16,7	- 17,4	- 14,7
5	De in mindering op onder 4 bedoelde investeringen gebrachte bijdragen van het rijk, de provincie, de Europese unie en overigen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
6a	Verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
6b	Boekwinst op desinvesteringen in (im)materiële vaste activa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
7	Uitgaven aan aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d	- 21,3	- 19,1	- 18,4	- 21,8	- 21,0
8a	Verkoopopbrengsten van grond (tegen verkoopprijs)	22,6	19,3	19,6	22,9	22,0
8b	Boekwinst op grondverkoop	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
9	Betalingen ten laste van de voorzieningen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
10	Betalingen die niet via de exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de andere genoemde posten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
11	Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Berekend EMU-saldo		- 14,3	- 7,2	- 4,8	- 3,3	- 0,7
Referentiewaarde (Septemercirculaire 19)		- 7,8	- 7,8	- 7,8	- 7,8	- 7,8
Saldo		- 6,5	0,6	3,0	4,5	7,1

Uit voorgaande berekening blijkt dat de referentiewaarde in 2020 is overschreden, door het omvangrijke MIP. Vanaf 2021 vindt geen overschrijding meer plaats.

D. Bedrijfsvoering

D. Bedrijfsvoering

Inleiding

Volgens de voorschriften van het BBV is het verplicht een paragraaf bedrijfsvoering op te nemen. Echter aangezien de Gemeente Veenendaal binnen het programma bedrijfsvoering voornamelijk inzicht geeft over de stand van zaken en de beleidsvoornemens rondom de gemeentelijke bedrijfsvoering is gekozen in deze paragraaf een beperkte toelichting op te nemen.

Planning en control

Gebruikelijk is dat de Programmabegroting wordt opgesteld op basis van de Kadernota zoals die door de raad is vastgesteld. Vanwege de vele (financiële) onzekerheden rond het coronavirus is dit jaar geen Nota maar een 'Kaderbrief' aan de raad voorgelegd. Daarin zijn 2 consultatievragen voorgelegd welke punten de raad wilde meegeven ten aanzien van het beleid voor de komende jaren en ook op welke wijze de raad betrokken wilde blijven bij het proces van de opstelling Programmabegroting.

In de begroting zijn de aanbevelingen van de raad zo goed mogelijk verwerkt. De financiële perikelen rond het coronavirus zijn zo goed mogelijk ingeschat en verwerkt.

Het jaarlijkse 'spoorboekje' met betrekking tot de planning van de P&C documenten zal vroegtijdig aan de raad worden voorgelegd. Een bijzonderheid is het voornemen om de bestuursrapportages op te gaan stellen met behulp van het programma 'Pepperflow'. In 2020 is al geëxperimenteerd met de rapportage van de afdeling E&W. Door middel van grafische weergave kan een transparant overzicht worden gegeven van de stand van zaken rond de uitvoering van het beleid en de financiën.

Rechtmatigheidsverantwoording

De raad stelt vanuit haar controlerende rol vast of de in de begroting opgenomen afspraken door het college op doelmatige en rechtmatige wijze zijn uitgevoerd. Het normenkader voor de rechtmatigheid waaraan wordt getoetst wordt door de raad vastgesteld. Op dit moment vindt de toets in hoeverre er rechtmatig is gehandeld door de accountant plaats en rapporteert deze hierover aan de raad. Vanaf boekjaar 2021 vindt hier een verschuiving plaats en zal het college van burgemeester en wethouders zelf door middel van de rechtmatigheidsverantwoording verantwoording af gaan leggen over het rechtmatig handelen.

De voorbereidingen om te komen tot deze rechtmatigheidsverantwoording zijn - met hulp van een (externe) projectleider - in volle gang. De raad zal over de rechtmatigheidsverantwoording apart (via de auditcommissie) worden geïnformeerd.

Verbetering administratieve processen

Bij de jaarrekening 2021 zal de accountant in de controleverklaring geen oordeel meer geven over de rechtmatigheid. De rechtmatigheidsverantwoording van het college wordt dan onderdeel van de 'getrouwheidsverklaring' van de accountant.

Met het oog op de rechtmatigheid is het vereist dat de administratieve processen van de gemeente op orde zijn. In 2019 en het 1e halfjaar van 2020 zijn al de nodige processen opgepakt en verbeterd, waarbij zo veel mogelijk gebruik wordt gemaakt van de aanwezige automatiseringssystemen.

De aandacht voor de komende periode gaat uit naar de volgende zaken:

- verbetering inzicht in toegerekende uren aan investeringen en projecten;
- aanscherping van de budgetbewaking.

E. Verbonden partijen

E. Verbonden partijen

Beleid

Wij kiezen hier bewust voor een faciliterende rol waarin wij kaders en omstandigheden creëren, waar binnen inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers zaken met elkaar kunnen realiseren. Tegelijkertijd constateren wij dat wij als gemeente niet in alle gevallen kunnen volstaan met een faciliterende rol. Wanneer er sprake is van een te behartigen openbaar belang, willen wij als gemeente invloed en regie behouden. Dit kan ook gerealiseerd worden binnen het verband van een verbonden partij.

Vanwege de grote bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen is inzicht in en effectieve sturing op alle verbonden partijen gewenst. Verder worden wij geconfronteerd met taakstellingen en omvangrijke taken via het regeerakkoord en de decentralisaties. Daardoor groeit het belang om grip te houden op de activiteiten en realisatie van doelstellingen door de verbonden partijen. Wij zetten ons in voor verbonden partijen die maximaal bijdragen aan de lokale bestuurlijke doelstellingen en een actief risicomanagement voeren. De ambtelijke organisatie zal ook hierdoor in toenemende mate samen (moeten) werken bij de realisatie van de beoogde bestuurlijke doelstellingen. Voorts wordt in de ambtelijke organisatie een centraal coördinatiepunt ingesteld voor alle verbonden partijen en samenwerkingsverbanden. Dit zal naar verwachting in 2019/2020 plaatsvinden. Daarnaast wordt elke verbonden partij jaarlijks integraal op risico's, kansen en ontwikkelingen beoordeeld. De in 2016 vastgestelde Kadernota Verbonden Partijen en het daarin opgenomen instrumentarium zijn bij dit alles leidend.

Informatie

In deze begroting zijn de wijzigingen vanuit de BBV verwerkt. Bij de betreffende programma's zijn de beleidsinformatie en beleidsrisico's van de verbonden partijen opgenomen. In deze paragraaf vindt u een totaaloverzicht van de verbonden partijen, uitgesplitst in 4 categorieën: gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en verenigingen, coöperaties en vennootschappen en overige verbonden partijen.

Samenvattend overzicht Verbonden Partijen

	1	Regio Foodvalley
	2	Veiligheidsregio Utrecht (VRU)
	3	Sociale Werkvoorziening Zuid-Oost Utrecht (IW4)
Gemeenschappelijke regelingen (GR)	4	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht (GGDrU)
	5	Afvalverwijdering Utrecht (AVU)
	6	Omgevingsdienst regio Utrecht (ODRU)

Vennootschappen en coöperaties	7	Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-Oost BV (OVO)
	8	Duurzame Energie Veenendaal-Oost BV (DEVO)
	9	Vitens NV
	10	Bank Nederlandse Gemeenten NV (BNG)
	11	Afvalcombinatie De Vallei NV (ACV)
Stichtingen en verenigingen	12	Centrum Jeugd en Gezin Veenendaal (CJG)
	13	Stichting Ontmoetingshuis
Overige verbonden partijen	14	Parkeervoorzieningen

Regio Foodvalley

Naam	1. Regio Foodvalley
1. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (Collegeregeling)
2. Vestigingsplaats	Ede
3. Doelstelling en openbaar belang	De gemeenschappelijke regeling wordt getroffen om de Regio een Europese topregio te maken op het gebied van innovatie in de foodsector met versterking van de leefomgeving.
4. Relatie met beleidsprogramma	Burger & Bestuur
5. Deelnemende partijen	Gemeenten Barneveld, Ede, Nijkerk, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel, Veenendaal en Wageningen.
6. Bestuurlijk belang	De aangesloten gemeenten zijn vertegenwoordigd in het Algemeen- en dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling.

7. Financieel belang	Om de samenwerking mogelijk te maken betalen de gemeenten een inwonerbijdrage, die jaarlijks wordt geïndexeerd. Voor 2021 is deze vastgesteld op € 3,32 per inwoner, hetgeen voor Veenendaal neerkomt op een inbreng van € 217.925. Eventuele tekorten worden door de deelnemende partijen (naar rato) aangezuiverd.
8. Eigen Vermogen	31-12-2020: € 2,5 miljoen (begroting) 31-12-2019: € 2,0 miljoen 31-12-2018: € 1,8 miljoen
9. Vreemd Vermogen	31-12-2020: € - (begroting) 31-12-2019: € 2,9 miljoen 31-12-2018: € 2,5 miljoen
10. Financieel resultaat	2020: € - (begroting) 2019: - € 0,13 miljoen 2018: - € 0,10 miljoen
11. Website	www.regiofoodvalley.nl
12. Risicoprofiel	Laag

Ontwikkelingen

In 2020 wordt het onderzoek naar de meest optimale governance voor Foodvalley afgerond. De governance betreft naast de reguliere Foodvalley-samenwerking van de acht Foodvalley-gemeenten ook de instelling van een 'Economic Board Foodvalley' als opvolger van de zogenaamde 'Triple Helix-samenwerking Foodvalley' van overheid, ondernemers en onderwijsinstellingen en betreft ook het aandeel van de regio Foodvalley in de samenwerking van in totaal 8 partijen in de zogenaamde 'Regio Deal Foodvalley'. De gemeenteraden worden via een 'wensen en bedenkingen-procedure' bij de vormgeving van de governance betrokken. Parallel hieraan vindt een aanpassing van de Gemeenschappelijke Regeling Regio Foodvalley plaats, die ter vaststelling aan de gemeenteraden wordt voorgelegd.

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Naam	2. Veiligheidsregio Utrecht (VRU)
1. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)
2. Vestigingsplaats	Utrecht

3. Doelstelling en openbaar belang	De VRU is een samenwerkingsverband van en voor de 26 Utrechtse gemeenten. Zij behartigt het belang van de gemeente op de terreinen brandweezorg, de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (Ghor), rampenbestrijding, risico- en crisisbeheersing. Daarnaast heeft de VRU de zorg voor een adequate samenwerking met politie en de RAVU (regionale ambulancevoorziening Utrecht) ten aanzien van de gemeenschappelijke meldkamer en een gecoördineerde en multidisciplinaire voorbereiding op rampenbestrijding en crisisbeheersing. Door deelname aan de Veiligheidsregio Utrecht wordt de samenwerking tussen verschillende instanties bij bestrijding van rampen en crises verbeterd. Elk lid van het AB fungeert als intermediair tussen gemeente en het bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht. Wanneer er regionale besluiten genomen moeten worden, is goedkeuring van alle gemeenteraden nodig.
4. Relatie met beleidsprogramma	Burger en Bestuur
5. Deelnemende partijen	26 Utrechtse gemeenten
6. Bestuurlijk belang	De aangesloten gemeenten uit de provincie Utrecht zijn vertegenwoordigd in het algemeen en dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling. De burgemeester is in zijn functie lid van het algemeen bestuur (AB) VRU.
7. Financieel belang	Eventuele tekorten worden door de deelnemende partijen aangezuiverd.
8. Eigen Vermogen	31-12-2020: € 15,4 miljoen (begroting) 31-12-2019: € 13,1 miljoen 31-12-2018: € 9,7 miljoen
9. Vreemd Vermogen	31-12-2020: € 62 miljoen (begroting) 31-12-2019: € 44 miljoen 31-12-2018: € 49 miljoen
10. Financieel resultaat	31-12-2020: € - (begroting) 31-12-2019: € 2,6 miljoen 31-12-2018: € 1,7 miljoen
11. Website	www.vru.nl

Ontwikkelingen

Geen bijzonderheden te benoemen.

Sociale werkvoorziening Zuid-Oost Utrecht (IW4)

Naam	3. Sociale werkvoorziening Zuid-Oost Utrecht (IW4)
1. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam), IW4 Beheer N.V. is een Naamloze Vennootschap (N.V.)
2. Vestigingsplaats	Veenendaal
3. Doelstelling en openbaar belang	De doelstelling van IW4 is het handhaven, vergroten of herstellen van de arbeidsgeschiktheid van personen die tot arbeid in staat zijn, maar ook voor wie, in belangrijke mate, ten gevolge van bij hen gelegen factoren, gelegenheid om onder normale omstandigheden arbeid te verrichten niet of nu niet aanwezig is. De regie van de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) is belegd bij de rechtspersoon bezittend openbaar lichaam (gemeenschappelijke regeling) Instituut Sociale Werkvoorziening Zuid-Oost Utrecht. Het Instituut heeft de uitvoering via een samenwerkingsovereenkomst belegd bij IW4 Beheer NV, waarvan de aandelen in handen zijn van de GR.
4. Relatie met beleidsprogramma	2. Economie, Werk en Ontwikkeling
5. Deelnemende partijen	Gemeente Veenendaal, Rhenen, en Renswoude
6. Bestuurlijk belang	De aangesloten gemeenten uit de provincie Utrecht zijn vertegenwoordigd in het algemeen en dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling. Namens onze gemeente zitten wethouders in het bestuur van de GR. Naast WSW-subsidie en een vergoeding voor opdrachten betaalt onze gemeente aan de GR een bijdrage om het subsidietekort per SE deels te compenseren. Daarnaast ontvangt de GR in de periode 2019-2021 een transitiebudget van de deelnemende gemeenten van in totaal € 600.000, om IW4 toekomstbesteding te maken.
7. Financieel belang	De eventuele tekorten van de beheer NV worden (naar rato) door de deelnemende partijen aangezuiverd. Met ingang van 2019 verandert deze systematiek (zie hieronder).

8. Eigen Vermogen	31-12-2019: € 6,0 miljoen (NV) 31-12-2018: € 6,2 miljoen (NV)
9. Vreemd Vermogen	31-12-2019: € 1 miljoen (NV) 31-12-2018: € 1 miljoen (NV)
10. Financieel resultaat	31-12-2019: € -0,2 miljoen (NV) 31-12-2018: € -0,3 miljoen (NV)
11. Website	www.iw4.nl
12. Risicoprofiel	Middel

Ontwikkelingen

Eind 2018 zijn besluiten genomen over de financiering van de Wsw en de toekomst van IW4. Op basis van dit besluit heeft IW4 een transitieplan opgesteld om IW4 toekomstbestendig te maken. Dit plan is getoetst en als valide beoordeeld door een extern adviesbureau. Dit betekent dat IW4 conform plan binnen de meerjaren begroting blijft. Dit is exclusief besparingen die gerealiseerd kunnen worden met nieuwe huisvesting samen met Wijkservice. Naar verwachting zal in 2021 begonnen worden met de nieuwbouw.

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht (GGDrU)

Naam	4. Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht (GGDrU)
1. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
2. Vestigingsplaats	Utrecht
3. Doelstelling en openbaar belang	De Gemeenschappelijke Regeling GGD regio Utrecht, gevestigd te Utrecht, is getroffen ter uitvoering van de taken die bij of krachtens de Wet publieke gezondheid zijn opgedragen aan de colleges op het gebied van de publieke gezondheid.
4. Relatie met beleidsprogramma	4 Burger & Bestuur
5. Deelnemende partijen	26 gemeenten uit de provincie Utrecht

6. Bestuurlijk belang	De aangesloten gemeenten uit de provincie Utrecht zijn vertegenwoordigd in het algemeen en dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling.
7. Financieel belang	Eventuele tekorten worden door de deelnemende partijen (naar rato) aangezuiverd.
8. Eigen Vermogen	31-12-2019: € 4,2 miljoen 31-12-2018: € 3,5 miljoen
9. Vreemd Vermogen	31-12-2019: € 11,7 miljoen 31-12-2018: € 13,2 miljoen
10. Financieel resultaat	31-12-2019: € 633.000 31-12-2018: € 1,2 miljoen
11. Website	www.ggdru.nl
12. Risicoprofiel	Middel

Ontwikkelingen

De GGD voert in 2021 haar reguliere taken uit, conform gemaakte afspraken. Vanuit de Wet Publieke Gezondheid heeft de GGDru de taak infectieziekten te bestrijden, afhankelijk van corona-ontwikkelingen is het mogelijk dat de GGD in 2021 hiervoor nog aanvullende taken moet uitvoeren.

Afvalverwijdering Utrecht (AVU)

Naam	5. Afvalverwijdering Utrecht (AVU)
1. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (Openbaar Lichaam)
2. Vestigingsplaats	Soest
3. Doelstelling en openbaar belang	De AVU zorgt onder andere voor de verwerking van het Veenendaalse huishoudelijke afval. De kosten worden één op één doorberekend aan de gemeente en zitten in het tarief van de afvalstoffenheffing.
4. Relatie met beleidsprogramma	1 Fysieke leefomgeving

5. Deelnemende partijen	26 gemeenten uit de provincie Utrecht
6. Bestuurlijk belang	In het Openbaar Lichaam Afvalverwijdering Utrecht (AVU) zijn de 26 aangesloten gemeenten uit de provincie Utrecht vertegenwoordigd in het Algemeen- en dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling AVU.
7. Financieel belang	Eventuele tekorten worden door de deelnemende partijen (naar rato) aangezuiverd.
8. Eigen Vermogen	31-12-2020: € 0,35 miljoen (begroting) 31-12-2019: € 0,49 miljoen 31-12-2018: € 0,65 miljoen
9. Vreemd Vermogen	31-12-2020: € 12,4 miljoen (begroting) 31-12-2019: € 17,6 miljoen 31-12-2018: € 13,8 miljoen
10. Financieel resultaat	2020: € 0 (begroting) 2019: € 0,2 miljoen 2018: € 0
11. Website	www.avu.nl
12. Risicoprofiel	Laag

Ontwikkelingen

Het uitgangspunt bij het financieel beleid wordt gevormd door de bepalingen in de gemeenschappelijke regeling. Tegenover de uitgaven staan de inkomsten, dat zijn de bijdragen van de deelnemende gemeenten. Zowel de uitgaven als de inkomsten worden geraamd op basis van de door de deelnemende gemeenten ingeschatte hoeveelheden afval. Deze uitgaven en inkomsten betreffen meer dan 95% van de AVU-begroting. Overige en enige andere inkomsten bestaan uit rente op banktegoeden en mogelijke dividenduitkeringen. De AVU kan daarom als een volbloed not for profit organisatie worden aangemerkt.

De begroting van de AVU kent – behoudens een reservering voor onderhoud en risico voor de glas-, papier- en kledingbakken – geen reserves of voorzieningen. Alle in enig jaar gemaakte kosten worden in datzelfde jaar verrekend met de deelnemende gemeenten.

Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)

Naam	6. Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)
1. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling

2. Vestigingsplaats	Utrecht
3. Doelstelling en openbaar belang	De ODRU ondersteunt gemeenten bij het waarborgen en ontwikkelen van een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving.
4. Relatie met beleidsprogramma	1 Fysieke leefomgeving
5. Deelnemende partijen	De huidige deelnemers van de ODRU zijn de gemeenten Bunnik, De Bilt, De Ronde Venen, IJsselstein, Montfoort, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Stichtse Vecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden en Zeist.
6. Bestuurlijk belang	De aangesloten gemeenten uit de provincie Utrecht zijn vertegenwoordigd in het algemeen en dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling.
7. Financieel belang	Eventuele tekorten worden door de deelnemende partijen (naar rato) aangezuiverd.
8. Eigen Vermogen	31-12-2020: € 0,8 miljoen (begroting) 31-12-2019: € 1,7 miljoen 31-12-2018: € 1,9 miljoen
9. Vreemd Vermogen	31-12-2020: € 7,7 miljoen (begroting) 31-12-2019: € 7,7 miljoen 31-12-2018: € 7,3 miljoen
10. Financieel resultaat	31-12-2020: € 0,16 miljoen (begroting) 31-12-2019: € 0,22 miljoen 31-12-2018: € 0,245 miljoen
11. Website	www.odru.nl
12. Risicoprofiel	Middel

Ontwikkelingen

- Voorbereidingen op de ingang van de Omgevingswet per 1 januari 2022 (verandering in werkprocessen, takenpakket, etc.). Met de ingang van de Omgevingswet worden gemeenten ook bevoegd gezag voor de vaste bodem. De ODRU gaat (in ieder geval een deel van) deze bodemtaken uitvoeren.

- Het uurtarief van de ODRU is vastgesteld op €95,00 voor 2021 (uurtarief 2020 is €92,50).

Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-Oost BV (OVO)

Naam	7. Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-Oost BV (OVO)
1. Rechtsvorm	Commanditaire Vennootschap (C.V.) en Besloten Vennootschap (B.V.)
2. Vestigingsplaats	Veenendaal
3. Doelstelling en openbaar belang	Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-oost C.V. heeft tot doel het realiseren van een plangebied aan de oostkant van Veenendaal voor circa 4.000 woningen (waarvan ca. 1.000 zijn gerealiseerd in plangebied Dragonder-oost).
4. Relatie met beleidsprogramma	1 Fysieke leefomgeving
5. Deelnemende partijen	De gemeente Veenendaal en Grondexploitatie Quattro Veenendaal C.V. zijn in 2003 een samenwerkingsovereenkomst aangegaan voor het ontwikkelen van dit plangebied, waarbij het Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-oost C.V. en Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-oost Beheer B.V. zijn opgericht. Beide partijen (gemeente Veenendaal en Quattro) hebben een 50% belang.
6. Bestuurlijk belang	Aandeelhouder (lid van AVA), lid RvC (Raad van Commissarissen)
7. Financieel belang	50% van het aandelenkapitaal B.V.
8. Eigen Vermogen	31-12-2019: € 6,2 miljoen 31-12-2018: € 6 miljoen
9. Vreemd Vermogen	31-12-2019: € 66 miljoen 31-12-2018: € 64 miljoen
10. Financieel resultaat C.V	31-12-2019: € 0 31-12-2018: € 0
11. Website	www.veenendaaloost.nl

Ontwikkelingen

Het komend jaar zal OVO zich bezighouden met de ontwikkeling en realisering van de resterende eilanden van “Veenderij” met een plancapaciteit van 269 woningen. Dit betekent enerzijds alles wat te maken heeft met het bouwrijp maken van deze eilanden en anderzijds de opstalontwikkeling inclusief het tot stand brengen van de vereiste ruimtelijke plannen.

Ook het (gedeeltelijk) woonrijp maken van de eilanden C/B/A en het eiland L zal de aandacht van OVO vragen.

Voor “Buurtstede” geldt dat de ontwikkeling van de nog braakliggende locaties centraal staat. Dit betreffen:

1. De noordwesthoek van “De Ontmoeting”;
2. De walwoningen in “De Ontmoeting”;
3. De walwoningen in “De Hoven”;
4. De woningen aan de noordzijde van de Engelaanhof;
5. Het project “LEIV” aan de oostkant van De Brink.

Betreffende nieuw te realiseren wijk “Groenpoort” is het de bedoeling dat de benodigde gronden in 2021 van eigenaar wisselen, zodat OVO het jaar daarop kan beginnen met het bouwrijp maken. De onderhandelingen over de aankoop, het opstellen van het stedenbouwkundig plan en het maken van het bestemmingsplan zijn al in 2020 gerealiseerd.

Duurzame Energie Veenendaal-oost BV (DEVO)

Naam	8. Duurzame Energie Veenendaal-oost BV (DEVO)
1. Rechtsvorm	Besloten Vennootschap (B.V.)
2. Vestigingsplaats	Veenendaal
3. Doelstelling en openbaar belang	DEVO is het lokale energiebedrijf dat verantwoordelijk is voor de exploitatie en het beheer van de duurzame energievoorziening in een deel van Veenendaal-oost (Buurtstede en Veenderij). DEVO draagt bij aan het bereiken van de gemeentelijke doelstelling om met ingang van 2035 energieneutraliteit te realiseren.
4. Relatie met beleidsprogramma	1 Fysieke leefomgeving
5. Deelnemende partijen	Gemeente Veenendaal en Quattro Energie B.V
6. Bestuurlijk belang	Aandeelhouder (lid van AVA)

7. Financieel belang	De gemeente is voor 50% aandeelhouder van deze onderneming
8. Eigen Vermogen	31-12-2020: € - 5,702 miljoen 31-12-2019: € - 5,527 miljoen 31-12-2018: € - 5,183 miljoen
9. Vreemd Vermogen	31-12-2020: € 12,546 miljoen 31-12-2019: € 14,117 miljoen 31-12-2018: € 13,019 miljoen
10. Financieel resultaat	31-12-2020: € 0,174 miljoen 31-12-2019: € - 0,345 miljoen 31-12-2018: € - 0,278 miljoen
11. Website	www.devo-veenendaal.nl
12. Risicoprofiel	Hoog

Ontwikkelingen

Op 17 december 2015 heeft de gemeenteraad een besluit over de toekomstige koers voor DEVO (Duurzame Energievoorziening Veenendaal-Oost) genomen. De gemeenteraad heeft een positief besluit genomen dat bijdraagt aan een gezonde en solide toekomst van DEVO. De raad heeft daarbij gekozen voor continuïteit van de warmte- en koude voorziening en de verdere ontwikkeling van duurzame energie in de wijken Buurtstede en Veenderij in Veenendaal-oost. Op 3 maart 2016 heeft de gemeenteraad ingestemd met een nieuwe borgstelling voor DEVO tot een bedrag van € 12,2 miljoen voor de periode van 30 juni 2016 tot en met 30 juni 2021. De herfinanciering van DEVO heeft op 30 juni 2016 plaats gevonden, zodat de continuïteit van de onderneming tot 30 juni 2021 is gewaarborgd. In totaal staat de gemeente borg voor een bedrag van € 15,4 miljoen. Om de continuïteit van de onderneming vanaf 30 juni 2021 te waarborgen is een herfinanciering van de onderneming noodzakelijk. Daarbij komt tevens de borgstelling door de gemeente aan de orde.

Vitens NV

Naam	9.Vitens NV
1. Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
2. Vestigingsplaats	Zwolle

3. Doelstelling en openbaar belang	Publiek waterbedrijf, belast met de zorg voor de watervoorziening
4. Relatie met beleidsprogramma	5 Algemene dekkingsmiddelen
5. Deelnemende partijen	Publieke aandeelhouders (gemeenten en provincies)
6. Bestuurlijk belang	Aandeelhouder (lid van AVA)
7. Financieel belang	56.404 aandelen (0,975% van het totale aandelenkapitaal)
8. Eigen Vermogen	31-12-2019: € 533,3 miljoen 31-12-2018: € 533,0 miljoen 31-12-2017: € 533,7 miljoen
9. Vreemd Vermogen	31-12-2019: € 1.293 miljoen 31-12-2018: € 1.233,5 miljoen 31-12-2017: € 1.194,4 miljoen
10. Financieel resultaat	2019: € 11,1 miljoen 2018: € 13,0 miljoen 2017: € 47,7 miljoen
11. Website	www.Vitens.nl
12. Risicoprofiel	Laag

Ontwikkelingen

Als gevolg van de droge zomers in 2018 en 2019 heeft Vitens haar beleid bijgesteld. Om voldoende drinkwater te kunnen leveren in droge periodes gaat Vitens haar productiecapaciteit stevig uitbreiden. Door Vitens zullen de komende jaren extra investeringen worden gedaan om deze uitbreiding mogelijk te maken. Mede als gevolg hiervan zal de winst de komende jaren aanmerkelijk lager zijn in vergelijking met het nabij verleden. Een factor die hierbij ook een rol speelt is dat vanuit de rijksoverheid een bovengrens is vastgesteld ten aanzien van het rendement over het eigen vermogen. Een andere factor is de noodzaak om een solvabiliteit van 30% aan te houden omdat de banken hierom vragen.

Bank Nederlandse Gemeenten NV (BNG)

Naam	10.Bank Nederlandse Gemeenten NV (BNG)
1. Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
2. Vestigingsplaats	Den Haag
3. Doelstelling en openbaar belang	Bank van en voor overheden en instellingen van maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de bank bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. De bank levert zo een bijdrage aan de publieke taak.
4. Relatie met beleidsprogramma	5 Algemene dekkingsmiddelen
5. Deelnemende partijen	Publieke aandeelhouders (gemeenten en provincies)
6. Bestuurlijk belang	Aandeelhouder (lid van AVA)
7. Financieel belang	De gemeente is aandeelhouder van de BNG en bezit 0,2% van de aandelen.
8. Eigen Vermogen	31-12-2019: € 4.887 miljoen 31-12-2018: € 4.990 miljoen 31-12-2017: € 4.953 miljoen
9. Vreemd Vermogen	31-12-2019: € 144.802 miljoen 31-12-2018: € 132.519 miljoen 31-12-2017: € 135.072 miljoen
10. Financieel resultaat	2019: € 163 miljoen 2018: € 337 miljoen 2017: € 393 miljoen
11. Website	www.bngbank.nl
12. Risicoprofiel	Laag

Ontwikkelingen

BNG Bank profileert zich steeds meer als een duurzame bank en ondersteunt gemeenten bij de verdere verduurzaming. BNG Bank staat in de top 5 van 's werelds veiligste banken. De lijst van veiligste banken ter wereld wordt samengesteld door een vergelijking van de lange termijn krediet ratings en de totale activa van de 500 grootste banken wereldwijd. Ratings van Moody's, Standard & Poor's en Fitch zijn hiervoor gehanteerd.

Afvalcombinatie De Vallei NV (ACV)

Naam	11. Afvalcombinatie De Vallei NV (ACV)
1. Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap (NV)
2. Vestigingsplaats	Ede
3. Doelstelling en openbaar belang	ACV is een overheids-nv. De missie van ACV is de opdracht gevende gemeenten, bedrijven en particulieren te ontzorgen op het gebied van afval & reiniging en te opereren als de logische, regionale samenwerkingspartner
4. Relatie met beleidsprogramma	1 Fysieke leefomgeving
5. Deelnemende partijen	Gemeenten Ede, Wageningen, Renkum en Veenendaal
6. Bestuurlijk belang	Aandeelhouder (lid van AVA)
7. Financieel belang	24% van de aandelen van de holding
8. Eigen Vermogen	31-12-2019: € 11,1 miljoen 31-12-2018: € 11,1 miljoen 31-12-2017: € 11,1 miljoen
9. Vreemd Vermogen	31-12-2019: € 21,9 miljoen 31-12-2018: € 19,9 miljoen 31-12-2017: € 21,9 miljoen
10. Financieel resultaat	2019: € 0,5 miljoen 2018: € 0,6 miljoen 2017: € 0,5 miljoen

11. Website	www.acv-groep.nl
12. Risicoprofiel	Laag

Ontwikkelingen

ACV is de naam voor de vertrouwde afvalinzamelaar in de gemeenten Ede, Renkum, Renswoude, Veenendaal en Wageningen. ACV is in 1999 ontstaan toen de activiteiten voor de gemeenten Ede en Wageningen samengevoegd zijn in één organisatie: Afvalcombinatie De Vallei. Later werden ook Renkum (2001) en Veenendaal (2008) en Renswoude (2020) toegevoegd.

ACV is een zelfstandig opererend bedrijf met een schat aan ervaring op het gebied van afvalinzameling, straatreiniging, het kolken van riolen, gladheidbestrijding en plaagdierbestrijding. Sinds 1999 is ook de kringloopwinkel in Ede en vanaf 2010 de kringloopwinkel in Veenendaal toegevoegd, onder de naam Restore Kringloop. Per 1 januari 2012 is ACV lid van Midwaste, een samenwerkingsverband van 13 regionale afval- en reinigingsbedrijven. ACV is sinds februari 2017 ook actief binnen het SamenWerkBedrijf (SWB), een samenwerking in de openbare ruimte tussen gemeente Ede, Werkkracht en ACV.

Centrum Jeugd en Gezin Veenendaal (CJG)

Naam	12. Centrum Jeugd en Gezin Veenendaal (CJG)
1. Rechtsvorm	Stichting
2. Vestigingsplaats	Veenendaal
3. Doelstelling en openbaar belang	Het algemeen doel van de Stichting is om de inwoners van Veenendaal zoveel als nodig bij te staan bij de zorg voor de opvoedondersteuning, gezinsondersteuning en ontwikkeling van kinderen en jeugdigen. De Stichting sluit hierbij aan bij de ontwikkeling naar integraal werken binnen de drie sociale domeinen, te weten: jeugd, maatschappelijke ondersteuning en participatie – bijvoorbeeld door de vorming van integrale sociale wijkteams – en levert hier een actieve bijdrage aan. Zij doet dit uitsluitend in opdracht van de gemeente.
4. Relatie met beleidsprogramma	3 Sociale leefomgeving
5. Deelnemende partijen	nvt

6. Bestuurlijk belang	Het College - stelt de jaarlijkse bijdrage vast op basis van de prestatieafspraken. - benoemt, schorst en ontslaat de leden van het Bestuur. - krijgt bepaalde besluiten van het Bestuur ter goedkeuring voorgelegd.
7. Financieel belang	De gemeente verstrekt op basis van prestatieafspraken een jaarlijkse bijdrage. De jaarresultaten komen ten gunste of ten laste van de Gemeente.
8. Eigen Vermogen	31-12-2019: € 0 31-12-2018: € 0
9. Vreemd Vermogen	31-12-2019: € 1,0 miljoen 31-12-2018: € 0,7 miljoen
10. Financieel resultaat	31-12-2019: € 0 31-12-2018: € 0
11. Website	www.cjgveenendaal.nl
12. Risicoprofiel	Laag

Ontwikkelingen

Met de inzet vanuit het CJG wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de beoogde resultaten uit het Integraal beleidskader Sociaal Domein. Er wordt onder andere bijgedragen aan de ontwikkeling van een stevige sociale basis, een sterke uniforme toegang en de verdere transformatie van het jeugdstelsel.

Grote uitdaging nu en in de komende jaren is het terugdringen van het gebruik van specialistische jeugdhulp en de daarmee gepaard gaande kosten. Hiertoe zijn in 2019 een aantal verbeterprojecten gestart, welke in 2020 zijn aangevuld met een aantal maatregelen om met name het gebruik en de kosten van ambulante jeugdhulp (in het bijzonder begeleiding en behandeling) terug te dringen. Het CJG geeft in 2021 verder uitvoering aan deze projecten en maatregelen onder meer door:

1. Het afremmen van instroom

- O.a. beperken open inloop (werken op afspraak, max. aantal afspraken per week, wachtlijst) investeren op kwaliteit en zorgvuldigheid.

2. Kaders en normen voor jeugdhulp binnen het CJG.

Actieve sturing op het terugdringen aantallen naar specialistische zorg, incl. afspraken met de belangrijkste aanbieders.

3. Vergroten van de invloed op het logistieke proces bij de inzet van gecontracteerde jeugdhulp.

- Scherpere triage, strakker sturen op duur, intensiteit en doelrealisatie.

Stichting Ontmoetingshuis

Naam	13. Stichting Ontmoetingshuis
1. Rechtsvorm	Stichting
2. Vestigingsplaats	Veenendaal
3. Doelstelling en openbaar belang	Het binnen de kaders van het vigerend bestemmingsplan geheel of gedeeltelijk beheren, kostendekkend exploiteren en doen exploiteren van het Ontmoetingshuis Veenendaal-oost, al dan niet tezamen met andere door de Gemeente Veenendaal aan te wijzen partijen en het verrichten van al wat hiermee verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn. De stichting mag niet al dan niet commerciële activiteiten verrichten of laten verrichten buiten de doelstelling, locatie en andere samenwerkingsvormen.
4. Relatie met beleidsprogramma	1 Fysieke leefomgeving
5. Deelnemende partijen	Gemeente Veenendaal
6. Bestuurlijk belang	Het College - Goedkeuring en ontslag bestuur - Toestemming beleidsmatige en/of strategische keuzes (financieel, samenwerken, etc.) - Inzage en aanwijzingen financieel beheer.
7. Financieel belang	Het college compenseert een negatieve exploitatie indien deze niet uit de reserve gehaald kan worden. Eventuele overschotten vallen ten gunste van de reserves.
8. Eigen Vermogen	2019: € 408.529 2018: € 312.917 2017: € 225.168
9. Vreemd Vermogen	2019: € 159.405 2018: € 189.539 2017: € 135.755

10. Financieel resultaat	2019: - € 105.083 2018: - € 78.066 2017: - € 109.663
11. Website	http://ontmoetingshuis.nl/
12. Risicoprofiel	Laag

Ontwikkelingen

Geen ontwikkelingen

Parkeervoorzieningen (Tricotage en Arie van Hensbergen)

Naam	14. Parkeervoorzieningen (Tricotage en Arie van Hensbergen)
1. Rechtsvorm	Vereniging / Stichting
2. Vestigingsplaats	Veenendaal
3. Doelstelling en openbaar belang	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de eigenaars” en “het beheer over de gemeenschappelijke gedeelten en de gemeenschappelijke zaken. VVE Tricotage Stichting (VVE) Arie van Hensbergen
4. Relatie met beleidsprogramma	1 Fysieke leefomgeving
5. Deelnemende partijen	Gemeente Veenendaal
6. Bestuurlijk belang	Het College - Goedkeuring en ontslag bestuur - Toestemming beleidsmatige en/of strategische keuzes (financieel, samenwerken, etc.) - Inzage en aanwijzingen administratie
7. Financieel belang	Vaste gemeenschappelijke bijdrage. Compensatie verliezen en investeringen.

8. Eigen Vermogen	2019: € 0 2018: € 0 2017: € 0
9. Vreemd Vermogen	2019: € 0 2018: € 0 2017: € 0
10. Financieel resultaat	2019: - € 7.356,00 2018: - € 152,00 2017: € 203,00
11. Website	nvt
12. Risicoprofiel	laag
Ontwikkelingen	
Geen ontwikkelingen	

F. Grondbeleid

Grondbeleid

Het grondbeleid is vastgelegd met principes in de Nota grondbeleid. Met de principes wordt richting gegeven hoe de gemeente handelt in de grondmarkt met diverse beschikbare juridische en financiële instrumenten (zoals bijvoorbeeld de grondexploitatiewet). De diverse instrumenten worden gebruikt om bestuurlijke doelstellingen in de ruimtelijke ordening vorm te geven.

Algemene ontwikkelingen

Er blijft spanning op de woningmarkt. Diverse publicaties geven aan dat de woningmarkt nog krap is, en mogelijk nog een aantal jaren krap zal blijven. Landelijk blijft de benodigde nieuwbouw achter bij de vraag naar woningen. De ontwikkeling van de economie (mede als gevolg van COVID-19) vormt echter een risico. Een eventuele economische groeivertraging heeft haar weerslag op de woningmarkt, zij het vaak met een aantal jaar vertraging. De centrale banken hebben aangegeven zo nodig de beleidsrente te verlagen en zo nodig obligaties aan te kopen. Hierdoor zal de hypotheekrente langer laag blijven en mogelijk licht dalen. Dit geeft de huizenmarkt de nodige ondersteuning. Tevens is de woningmarkt dermate krap dat de vraag is hoe dit zich zal verhouden met een eventuele economische achteruitgang.

In de afgelopen jaren is gebleken hoe belangrijk het is bij woningbouw om toekomstige bewoners en omwonenden te betrekken bij nieuwe plannen. De gemeente stimuleert ontwikkelaars voor toepassen co-creatie met omwonenden en vanuit marktpartijen worden dit ook steeds meer als vanzelfsprekende trajecten gezien. Participatietrajecten zijn niet meer weg te denken bij nieuwe ontwikkelingen. De mate van participatie zal echter altijd maatwerk blijven. Er is zowel behoefte aan systeembouw als volledige zelfbouw en alles wat er tussen zit.

Een andere trend die over de gehele breedte plaatsvindt is duurzaamheid. De wettelijke

normen worden strenger, maar belangrijker, de mogelijkheden worden ook steeds groter. Vanaf 1 januari 2021 moeten alle nieuwe gebouwen in Nederland bijna energieneutrale gebouwen (BENG) zijn. Hiermee wordt de gehele sector gedwongen creatief te zijn in de duurzame ambities.

Vanwege de invoering van de Omgevingswet is op 1 februari 2019 een voorstel voor de Aanvullingswet grondeigendom naar de Tweede Kamer gestuurd. Deze wet bevat regels over het ingrijpen door de overheid in het eigendom van de grond met aangepaste instrumenten voor voorkeursrecht, onteigening, herverkaveling en kavelruil. Ook komt er een vereenvoudigde regeling voor het kostenverhaal. Dit vormt mogelijkheden als de overheid (bovenwijkse) kosten maakt bij de ontwikkeling van een initiatief van burgers of bedrijven. Eind 2020 zal daarom naast de reguliere actualisering van de nota grondbeleid ook een nota bovenwijkse voorzieningen zijn opgesteld.

Visie op grondbeleid

Een belangrijke les van de afgelopen jaren is dat een keuze voor óf facilitair óf actief grondbeleid niet volstaat. Bij projecten wordt scherp gekeken in hoeverre deze bijdrage aan de beleidsdoelstellingen. Een belangrijk uitgangspunt is dat Veenendaal het grondbeleid situationeel vormgeeft: niet per definitie actief of passief, maar per situatie wordt maatwerk geboden. In de nieuwe Nota Grondbeleid 2020-2024 zal een afwegingskader opgenomen zijn om de mate van activiteit (van passief tot actief) te bepalen. Afhankelijk van de situatie en het belang van het doel of de prioriteit ervan voor de gemeente wordt de mate van activiteit bepaald. Via het projectenboek zal jaarlijks de strategie op hoofdlijnen door de raad worden vastgesteld.

Uitvoering van grondbeleid

Door de krapte op de woningmarkt kan druk ontstaan op het ingezette beleid voor vraaggestuurde ontwikkelingen. Het is belangrijk om te zorgen dat het aanbod aansluit op de behoefte van bewoners. Er vindt jaarlijks een woningmarktanalyse plaats in het projectenboek en elk nieuw initiatief wordt beoordeeld met de ladder van duurzame verstedelijking. Zo wordt aangetoond waarvoor er daadwerkelijk een marktvraag is. De Woonvisie (wordt: Uitvoeringsplan wonen in de omgevingswet) is cruciaal voor de onderbouwing van de Ladder en is richtinggevend voor het inspelen op de juiste (toekomstige) toevoegingen aan de woningvoorraad. Dit om de effecten van vergrijzing en de toename van zorghuisvesting vanaf 2021 op tijd op te vangen. Aandachtspunten voor de uitvoering is het zorgen van voldoende betaalbare en/of (zorg)geschikte woningen in de komende jaren. Gezien de momenteel hoge (bouw)kosten is dat een uitdaging voor de komende periode.

Overzicht grondexploitatiebegrotingen

Project (bedragen x € 1.000 (eindwaarde))	Verwacht jaar van afronding	Tekort	Overschot	Al gestort in risicoreserve
Ontwikkelposities Veenendaal-oost	2025	0	2.595	798
Veenendaal-oost	2028	0	5.221	1.828
1 ^e Melmseweg	2025	0	847	607
Brouwerspoort	2024	27.714	0	-
Oksel A12	2021	0	291	15
Groene Grens en Balkons	2029	0	0	-
PHV-fabriek	2020	27	0	-
Vrijkomend Vastgoed	2022	0	1.983	237
Stationskwartier B, Pionierskwartier	2022	5.308	0	-
Boveneind / Pampagras	2022	0	790	36
Veeneind	2021	0	426	215
Totaal		33.049*	12.153	3.737

* Alle getoonde verliezen zijn reeds genomen in de voorziening grondexploitaties.

Winstnemingen

Project (bedragen x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
Ontwikkelposities Veenendaal-oost	495	-	-	-
Veenendaal-oost	962	-	-	-
1 ^e Melmseweg	62	-	-	-
Oksel A12	7	276	-	-
Vrijkomend Vastgoed	122	-	-	1.746
Boveneind/Pampagras	25	754	-	-
Veeneind	215	210	-	-
Totaal	1.888	1.240	-	1.746

Per 1 januari 2016 zijn de regels van de BBV (Besluit Begroting & Verantwoording) gewijzigd. In maart 2018 is een aanvullende handreiking beschikbaar gesteld specifiek voor het onderwerp ‘tussentijds winst nemen’. Deze aangescherpte regels zorgen ervoor dat er tussentijdse winstnemingen gedaan moeten worden.

Risicoreserve grondbeleid

De Nota Grondbeleid 2016 – 2020 stelt in principe 12 dat “de Risicoreserve grondexploitaties dient in overeenstemming te zijn met de omvang van de gemeentelijke risico’s in de grondcomplexen. Dit wordt jaarlijks vastgesteld bij het Projectenboek”. Dit zal ook gelden onder de nieuwe Nota Grondbeleid 2020 – 2024. Dit betekent dat de hoogte van de risicoreserve niet lager mag zijn dan de berekende risico’s. Het projectenboek geeft jaarlijks een actueel overzicht van alle gemeentelijke grondexploitaties en de daaraan verbonden risico’s. Uit het projectenboek blijkt dat er voldoende buffer is om de nu bekende risico’s op te vangen. Indien nieuwe risico’s in de toekomst worden gesignaleerd of oude risico’s vervallen, zal de risicoreserve opnieuw worden berekend en indien nodig aangepast bij het eerstvolgende projectenboek.

Overzicht beleidsvoornemens

Grondbeleid

Beleidsvoornemens	Jaartal
Grondprijzenbrief 2020	2020
Tweejaarlijkse woningmarkt analyse	2020
Nota Grondbeleid	2020
Nota Bovenwijkse voorzieningen	2020

G. Lokale heffingen

Lokale heffingen

De paragraaf lokale heffingen heeft betrekking op twee soorten heffingen: heffingen waarvan de besteding van de opbrengst gebonden is (bestemmingsheffingen) en heffingen waarvan de besteding van de opbrengst vrij is. Ongebonden lokale heffingen zoals de OZB en de hondenbelasting rekenen we tot de algemene dekkingsmiddelen, omdat zij inhoudelijk niet aan begrotingsprogramma’s zijn gerelateerd en de opbrengst vrij kan worden besteed. Gebonden heffingen zoals de afvalstoffenheffing en rioolheffing, rekenen we niet tot de algemene dekkingsmiddelen. De raad stelt jaarlijks de tarieven voor het komende jaar vast.

Het gemeentelijke belastinggebied is wettelijk begrensd. De regelingen, waarin is bepaald welke belastingen en rechten de gemeenten mogen heffen, schrijven voor hoe de gemeenten die heffingen moeten inrichten. Zo mag bijvoorbeeld het bedrag van een gemeentelijke heffing niet afhankelijk worden gesteld van het inkomen, de winst of het

vermogen van de belastingplichtige en is het niet toegestaan om met rechten winst te maken.

In deze paragraaf komen de belangrijkste gemeentelijke heffingen aan de orde. Daarnaast maken het invorderings- en kwijtscheldingsbeleid onderdeel uit van deze paragraaf.

Beleidsuitgangspunten

Indexatie 2021

De gemeentelijke heffingen zijn in deze programmabegroting trendmatig met 1,5% verhoogd. De tarieven voor de afvalstoffenheffing, rioolrechten, leges en kosten van lijkbezorging zijn daarvan uitgezonderd. Deze tarieven zijn in afzonderlijke beleidsdocumenten vastgesteld. Hiervoor geldt als uitgangspunt een maximale kostendekkendheid van 100%.

Onroerende zaakbelastingen (OZB)

Ons bestendig beleid is dat mutaties als gevolg van een hertaxatie van de waarde van de onroerende zaken geen gevolgen mag hebben voor de belastingopbrengsten (sinds invoering van de Wet WOZ in 1995). Een waardestijging van de onroerende zaken binnen onze gemeente heeft zich in het verleden dan ook altijd vertaald in een evenredige tariefsdaling (en vice versa).

Rioolheffingen

Het tarief voor de rioolheffing is in de raad van 22 juni 2017 vastgesteld in het Integraal beheerplan Openbare ruimte en gemeentelijk riolerings- en waterplan. Bestendig beleid is een kostendekkende rioolheffing waarvan 50% van de kosten wordt verhaald via het aansluitrecht en 50% via het afvoerrecht.

Afvalstoffenheffing

Het uitgangspunt van het huidige beleid is erop gericht 100% van de inzamelings- en verwerkingskosten van het afval in de tarieven te verdisconteren. Per 1 januari 2016 is de gemeente overgeschakeld naar Diftar op basis van volume-frequentie.

Hondenbelasting

Er wordt voor het houden van een hond een tarief in rekening gebracht. Indien er sprake is van meer dan 1 hond geldt een hoger tarief voor deze meerdere honden. Tevens is er sprake van een kennel tarief.

Leges

De leges worden in verschillende groepen gepresenteerd. De leges worden als inkomsten op de taakvelden waar ze betrekking op hebben verantwoord.

Precariobelasting ter zake van buizen, kabels, draden of leidingen

Met ingang van 1 juli 2015 is besloten precariobelasting in te voeren bij netwerkbeheerders. De aanslagen worden na afloop van het belastingjaar opgelegd. Geraamde opbrengst voor 2021 bedraagt € 1,942 miljoen en wordt gestort in de voorziening dubieuze debiteuren precariobelasting. Er is in 2016 een wetsvoorstel aangenomen om de precariobelasting voor netwerkbeheerders af te schaffen. Gemeenten (waaronder Veenendaal) die in 2015 al heffen kunnen nog heffen tot 1 januari 2022. Het is niet toegestaan het in 2016 gehanteerde tarief te verhogen.

Precariobelasting overige

Naast precariobelasting op buizen, kabels en leidingen is er ook precariobelasting voor gebruik van de gemeentegronden. Deze precariobelasting wordt geheven indien er sprake is van opslag bouwmaterialen, stalling van voertuigen, terrassen en uitstallingen. Tarieven zijn per m2 en/of per jaar.

Reclamebelasting

Reclamebelasting is een belasting op openbare aankondigingen zichtbaar vanaf de openbare weg, bijvoorbeeld logo's, stickers, gevelreclame, lichtbakken en uithangborden. Ondernemers op alle bedrijventerreinen in Veenendaal betalen reclameheffing aan de gemeente. De opbrengst (na verrekening van de perceptiekosten) wordt naar rato verdeeld

over de coöperatieve verenigingen Bedrijventerreinen. Kwijtschelding voor reclamebelasting is niet mogelijk.

Bedrijven Investeringszone Winkelstad Veenendaal

In mei 2017 heeft de gemeenteraad ingestemd met de invoering van een Bedrijven Investerings Zone (BIZ) Winkelstad Veenendaal. Deze BIZ Winkelstad Veenendaal is van toepassing in het zogenoemde Kernwinkelgebied en beoogd gezamenlijke investeringen ter verbetering van de kwaliteit van de bedrijfsomgeving te financieren. De BIZ is een bestemmingsheffing die eigenaren en gebruikers betalen. Onder verrekening van de perceptiekosten wordt de bate uitbetaald aan de stichting BIZ Winkelstad Veenendaal. Er is sprake van tariefdifferentiatie (onderstaand toegelicht).

Toeristenbelasting

Niet-inwoners van de gemeente, die betaald overnachten in Veenendaal, betalen toeristenbelasting. De doelstelling is dat de kosten van bepaalde voorzieningen worden omgeslagen naar personen die er wel gebruik van maken, maar niet in de gemeente wonen.

Parkeerbelasting

Op basis van artikel 225 Gemeentewet heft de gemeente in het kader van parkeerregulering parkeerbelastingen. Er worden twee belastingen geheven:

- De parkeerbelasting voor een plek en een bepaalde tijdsperiode, waarvoor parkeerautomaten zijn geplaatst.
- De parkeerbelasting voor een door de gemeente verstrekte parkeervergunning.

De gemeente kan hiermee op efficiënte en financieel verantwoorde wijze het parkeerbeleid realiseren.

Tarieven gemeentelijke heffingen

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

Wij voeren voor de OZB een trendmatige verhoging van 1,5% door. Alle onroerende zaken in Veenendaal worden gedurende 2020 opnieuw gewaardeerd naar peildatum 1 januari 2020. De nieuwe waarde geldt voor het belastingjaar 2021. De waarde van de woningen in onze gemeente is tussen de peildatum 1 januari 2019 en 1 januari 2020 met circa 6,9% gestegen. De waarde van de niet-woningen is in dezelfde periode gestegen met 1,0%. Dit is gebaseerd op de informatie die we ten tijde van de tariefsbepaling hebben. We hadden op dat moment ongeveer 90% van de woningen opnieuw gewaardeerd naar peildatum 1 januari 2020. Van de niet-woningen was toen slechts 50% getaxeerd. De waardeverhoging/-daling neutraliseren we in de tarieven, zodat we de totaalopbrengst halen conform de trendmatige stijging als hierboven benoemd. Dit betekent voor de tarieven de onderstaande extra aanpassing naast de trendmatige verhoging.

Op basis van de inzichten in de taxaties op het moment van opstellen van deze programmabegroting zijn de tarieven voor 2019 als volgt.

Overzicht tarieven OZB			
	Tarief 2020	Tarief 2021 (1,5% trend)	Tarief 2021 (na compensatie)
Tarief woning eigenaar	0,1045%	0,1061%	0,0992%
Tarief niet-woning eigenaar	0,2485%	0,2522%	0,2497%
Tarief niet-woning gebruiker	0,1985%	0,2015%	0,1995%

Rioolheffing

Met de rioolheffing worden kosten verhaald om collectieve maatregelen te treffen die de gemeente noodzakelijk acht voor een doelmatig werkende riolering en overige maatregelen ten aanzien van grond- en of hemelwater. Er wordt daarbij onderscheid gemaakt tussen aansluitrechten, die doorgaans worden geheven van de eigenaren van de aangesloten

eigendommen en afvoerrechten, die uitsluitend kunnen worden geheven van de gebruikers van die eigendommen.

In het Gemeentelijk Riool en Water Plan Veenendaal 2017-2020 is voorgesteld om de tarieven van rioolheffing in 2020 gelijk laten zijn aan 2019. In 2019 is een storting in de voorziening gerealiseerd waardoor de voorziening is gestegen. Vanaf 2020 zijn er onttrekkingen begroot om het tarief constant te houden. De voorziening zal daarom vanaf 2020 gaan dalen. Echter is door kostenstijgingen sinds lange tijd wel indexatie van 1,5% van de tarieven benodigd om de kostendekkendheid van 100% in de toekomst te handhaven.

Tarieven rioolheffing 2021	
tarief gebruiker woning	€ 31,68
tarief eigenaar woning	€ 63,36
tarief gebruiker niet-woning	€ 316,68

Afvalstoffenheffing

Het huishoudelijk afval wordt verwerkt via Afvalverwijdering Utrecht (AVU). De AVU is een gemeenschappelijke regeling van alle Utrechtse gemeenten. De afvalinzameling wordt gedaan door ACV, een NV van de gemeenten Ede, Wageningen, Renkum, Renswoude en Veenendaal. De tarieven voor 2021 zijn gebaseerd op het in 2016 ingevoerde systeem van betalen per keer voor restafval (Diftar) ter bevordering van hergebruik van grondstoffen.

Het vaste tarief van 2020 ter hoogte van € 191,58 is gerealiseerd door een onttrekking uit de reserve van € 8 per aansluiting. Zonder deze aanwending van de reserve had het vaste tarief van 2020 verhoogd moeten worden met

€ 31,82 van € 167,76 naar een bedrag van € 199,58. Voor 2021 zijn zowel de variabele tarieven voor de afvalstoffenheffing (tarief per aanbieding) als het basisbedrag met 1,5% geïndexeerd. Daarnaast is voor 2021 sprake van een autonome tariefstijging als gevolg van hogere inzamel- en verwerkingskosten door nieuwe prijsvorming bij aanbesteding en wederom verdergaande daling van vergoedingen voor oud papier en PMD.

Het vaste tarief van **2021** komt uit op € 233,56

Berekening tarief	Bedrag
Basisbedrag 2020	€ 191,58
In 2020 niet in tarief opgenomen	€ 8,00
Indexatie 1,5%	€ 2,87
Autonome stijging kosten (hogere inzamelkosten, hogere verwerkingskosten, dalende vergoedingen grondstoffen)	€ 31,11
Tarief 2021	€ 233,56

Tarieven afvalstoffenheffing 2021	
Basistarief	€ 233,56
Containers	
Per aanbieding 240 liter	€ 8,49
Per aanbieding 140 liter	€ 4,99
Hoogbouw	
Per aanbieding van 60 liter *	€ 2,14
Per aanbieding van 30 liter *	€ 1,07

* Exclusief 20% korting indien er geen sprake is van aparte GFE inzameling.

De kosten voor ledigingen en stortingen worden alleen geïndexeerd. Veenendaal komt daarmee in 2021 uit op gemiddeld € 285,02 voor een huishouden inclusief het variabele deel. Het landelijk gemiddelde tarief afvalstoffenheffing voor een meerpersoonshuishouden in **2020** bedraagt € 283 (2021 is nog niet bekend).

Hondenbelasting

Wij hebben voor de hondenbelasting een trendmatige verhoging van 1,5% opgenomen. De tarieven voor 2020 zijn als volgt.

Tarieven hondenbelasting 2021	
Tarief eerste hond	€ 90,72
Tarief tweede en volgende hond, per hond	€ 132,48
Tarief kennel	€ 234,36

De tarieven van voorgaande jaren hebben wij verderop in deze paragraaf opgenomen.

Leges

De gemeente brengt voor producten van burgerzaken en vergunningen leges in rekening bij de aanvrager. In deze programmabegroting wordt hierop een trendmatige verhoging doorgevoerd van 1,5%. Randvoorwaarde daarbij is dat de legesopbrengsten maximaal 100% kostendekkend mogen zijn.

Precariobelastingen

Voor precariobelastingen is een trendmatige verhoging van 1,5% opgenomen. De precariobelasting op kabels en leidingen (€ 1.942.000,-) is hiervan uitgezonderd op grond van het besluit van de minister dat deze belasting niet mag stijgen. De precariobelasting die van toepassing is op bijvoorbeeld terrassen is wel aangepast.

Reclamebelasting

In deze programmabegroting hebben wij voor de reclamebelasting eveneens een trendmatige verhoging van 1,5 % opgenomen. De reclamebelasting heeft alleen betrekking op de bedrijventerreinen.

BIZ-heffing

Met ingang van 2018 is de BIZ ingevoerd conform het raadsbesluit in 2017. In de verordening is vastgelegd dat de tariefsverhoging 2% per jaar is. De tarieven voor 2021 zijn:
 Gebruikers Overdekt gebied G-1 € 317
 Onoverdekt gebied (inclusief € 306 extra Investering in het gebied) G-2 € 634
 Eigenaren Overdekt gebied E-1 € 211
 Onoverdekt gebied (inclusief € 153 extra investering in het gebied) E-2 € 369

Toeristenbelasting

In deze programmabegroting 2021 hebben wij voor de toeristenbelasting eveneens een trendmatige verhoging van 1,5 % opgenomen. Het tarief wordt € 1,10 per overnachting. Toeristenbelasting wordt geheven voor overnachtingen door niet-ingezetenen.

Parkeerbelasting

Over de tarieven voor de parkeerbelasting 2021 wordt de raad in november 2020 geïnformeerd.

Overzicht inkomsten lokale heffingen

Onderstaand een overzicht van de opbrengsten van de belangrijkste gemeentelijke belastingen.

Overzicht inkomsten belangrijkste belastingen bedragen x 1.000			
	Jaarrekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Onroerendezaakbelasting	13.315	13.889	14.271
Rioolheffingen	3.241	3.142	3.354
Afvalstoffenheffing	5.873	5.689	7.888
Hondenbelasting	386	387	392
Bouwleges	2.003	1.775	1.801
Precariobelasting (incl. overige)	2.021	2.052	2.035
Reclamebelasting	506	426	542
Parkeergelden	2.161	2.219	2.250
Toeristenbelasting	114	110	110
BIZ ontvangsten	251	258	262

Overzicht belangrijkste tarieven

Overzicht belangrijkste tarieven gemeentelijke heffingen				
Soort heffing	Tarief 2018	Tarief 2019	Tarief 2020	Tarief 2021
OZB				
Gebruikersbelasting:				
Niet-woning	0,1792%	0,1975%	0,1985%	0,1995%
Eigenarenbelasting:				
Woning	0,1056%	0,1110%	0,1045%	0,0992%
Niet-woning	0,2244%	0,2473%	0,2485%	0,2497%
Afvalstoffenheffing				
Basistarief	159,36	167,76	191,58	233,56
Per aanbieding 240 liter	8,12	8,30	8,36	8,49
Per aanbieding 140 liter	4,77	4,85	4,92	4,99
Hoogbouw				
Storting 30 liter (miv 2020 excl. korting GFE 20%)	0,81	0,83	1,05	1,07
Storting 60 liter (miv 2020 excl. korting GFE 20%)	1,62	1,65	2,11	2,14
Hondenbelasting				
Tarief 1 ^e hond	86,40	88,08	89,40	90,72
Tarief 2 ^e hond	126,24	128,64	130,56	132,48
Tarief kennel	223,20	227,44	230,88	234,36
Rioolheffing				
Aansluitrecht woning eigenaar	62,4	62,4	62,4	63,34
Afvoerrecht woning gebruiker	31,2	31,2	31,2	31,67
Afvoerrecht niet-woning gebruiker	312	312	312	316,68

Vergelijking woonlasten met andere gemeenten

Jaarlijks brengt het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (Coelo) een atlas uit waarin de lokale lasten van de belastingen van gemeenten, provincies en waterschappen zijn opgenomen. Zo heeft Coelo onder andere een tabel opgenomen "Woonlasten per gemeente". In deze tabel zijn ca 400 gemeenten opgenomen. De woonlasten die Coelo vergelijkt, bestaan uit OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing. Deze

zijn gebaseerd op een woning met een gemiddelde waarde; na aftrek van eventuele heffingskorting.

In deze tabel staat de gemeente Veenendaal op de zevende plaats (vorig jaar een vijfde plaats) voor wat betreft de laagste woonlasten meerpersoonshuishouden. Deze daling wordt met name veroorzaakt door de eenmalige verhoging van de OZB met 10% in 2019. Om u een beeld te geven van Veenendaal in relatie tot andere gemeenten hebben wij onderstaande tabel opgenomen. De top tien met de laagste woonlasten ziet er als volgt uit:

Laagste woonlasten belastingjaar 2020		
Positie	Gemeente	Woonlasten meerpersoonshuishouden
1	Aalten	€ 573,00
2	Nijkerk	€ 591,00
3	Overbetuwe	€ 595,00
4	's-Gravenhage	€ 597,00
5	Gilze en Rijen	€ 598,00
6	Hoeksche Waard/Oud-Beijerland	€ 600,00
7	Tilburg	€ 601,00
8	Veenendaal	€ 609,00
9	Waalwijk	€ 618,00
10	's-Hertogenbosch	€ 619,00

Ter vergelijking: in de gemeente met de hoogste woonlasten bedragen de lasten voor een meerpersoonshuishouden € 1.440,00. Het landelijke gemiddelde bedroeg in 2020 € 776,-. Voor een uitgebreide woonlastenvergelijking verwijzen wij naar www.coelo.nl.

Gemeentelijke belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de provincie of gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Het is verplicht hiervan een kengetal op te nemen in de begroting. Dit kengetal is gebaseerd op de COELO rapportage 2020 (en de berekening hiervan) staat hieronder vermeld.

Vaststelling gemeentelijke belastingcapaciteit in %		
Voor de begroting en het jaarverslag		
A	OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	*€ 267,40
B	Rioolheffing voor gezin	€ 95,00
C	Afvalstoffenheffing voor gezin	**€ 285,00
D	Heffingskorting	€ 0,00
E	Totale woonlasten gezin	€ 647,40
F	Woonlasten landelijke gemiddelde gezin in voorgaand begrotingsjaar	***€ 776,00

Gemeentelijke belastingcapaciteit € 647,40 : € 776,00 = 83%

Kengetallen	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Belastingcapaciteit	77%	78%	83%

* Betreft de gemiddelde WOZ 2021

** Hierbij is rekening gehouden met 8 aanbiedingen per jaar.

*** Coelo atlas 2020

Kostendekking gemeentelijke heffingen

Voor onderstaande leges en rechten geldt, op basis van artikel 229b van de Gemeentewet, dat de geraamde baten niet hoger mogen zijn dan de geraamde lasten, met andere woorden de tarieven mogen maximaal 100% kostendekkend zijn.

- Afvalstoffenheffing
- Rioolheffingen
- Leges
- Lijkbezorgingsrechten

Afvalstoffenheffing

Onderdeel	Afvalstoffenheffing Begroting 2020	Afvalstoffenheffing Begroting 2021
Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	-6.413.055	-6.861.739
Inkomstentaakveld(en), excl. Heffingen	1.388.579	933.589
Onttrekking reserve t/m 2022	403.443	185.000
Netto kosten taakveld	-4.621.034	-5.743.150
Toe te rekenen kosten		
Kwijtschelding	-335.000	-383.000
Overhead incl. (omslag)rente	-389.050	-394.886
BTW	-1.270.333	-1.366.915
Totale kosten	-6.615.417	-7.887.951
Opbrengst heffingen	6.615.417	7.887.812
Dekkingspercentage	100%	100%

Rioolheffingen

Onderdeel	Rioolheffing Begroting 2020	Rioolheffing Begroting 2021
Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	-2.461.896	-2.006.78
Inkomstentaakveld(en), excl. Heffingen	31.662	32.422
Netto kosten taakveld	-2.430.234	-1.974.356
Toe te rekenen kosten		
Kwijtschelding	-40.300	-50.000
Formatieve inzet incl. Overhead	-561.864	-681.791
Dotatie aan de voorziening	-137.287	-437.214
BTW	-223.177	-210.411
Totale kosten	-3.237.863	-3.353.772
Opbrengst heffingen	3.239.672	3.353.771
Dekkingspercentage	100%	100%

Leges

Onderdeel	Leges 2020			Leges 2021		
	Titel 1 Algemene dienstverlening	Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/ omgevings- vergunning	Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstrichtlijn	Titel 1 Algemene dienstverlening	Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/ omgevings- vergunning	Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstrichtlijn
Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	-1.036.762	-1.338.448	-139.943	-1.040.830	-1.378.488	-154.513
Inkomsentaakveld(en), excl. Heffingen	-	-	-	-	-	-
Netto kosten taakveld	-1.036.762	-1.338.448	-139.943	-1.040.830	-1.378.488	-154.513
Toe te rekenen kosten						
Overhead incl. (omslag)rente	-248.814	-511.270	-84.102	-255.781	-525.586	-65.897
BTW						
Totale kosten	-1.285.576	-1.849.718	-204.045	-1.296.610	-1.904.074	-220.411
Opbrengst heffingen	1.231.379	1.787.340	33.717	1.260.064	1.860.530	34.222
Dekking percentage	96%	97%	17%	96%	98%	16%

Titel 1 betreft voornamelijk Reisdocumenten, burgerlijke stand, rijbewijzen. Tot titel 2 behoren de omgevingsvergunningen. In titel 3 vallen leges horeca en evenementen, het percentage is conform 2017.

Lijkbezorgingsrechten

Onderdeel	Lijkbezorgings- rechten	Lijkbezorgings- rechten
	Begroting 2020	Begroting 2021
Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	-731.182	-738.508
Inkomstentaakveld(en), excl. Heffingen	0	0
Netto kosten taakveld	-731.182	-738.508
Toe te rekenen kosten		
Overhead incl. (omslag)rente	-152.282	-139.111
Storting onderhoudsvoorziening	-1.020	-1.044
BTW		
Totale kosten	-884.483	-878.663
Opbrengst heffingen	753.618	771.706
Dekkingspercentage	85%	88%

Invordering

Het invorderingsbeleid heeft betrekking op het innen van de lokale heffingen. In 2009 hebben wij hiervoor een Leidraad invordering vastgesteld. Binnen de gemeente Veenendaal bestaan er momenteel 3 betaalwijzen:

- Betaling door middel van automatische incasso in 10 gelijke termijnen.
- Betaling in maximaal drie gelijke termijnen.
- Betaling ineens.

Wanneer (een gedeelte van) de belastingaanslag niet is betaald, wordt na het verstrijken van de laatste vervalltermijn een aanmaning verstuurd aan de belastingplichtige. Wanneer ook hier niet op wordt betaald, volgt een dwangbevel.

Als gevolg van de Covid-19 heeft de gemeente Veenendaal in 2020 een andere, langere betaalregeling gehanteerd. In 2021 wordt beoordeeld of deze maatregelen opnieuw worden toegepast.

Kwijtschelding

De mogelijkheid voor de gemeente om kwijtschelding van belastingen te verlenen is geregeld in artikel 255 van de Gemeentewet. Hoofdregel daarbij is dat gemeenten het kwijtscheldingsbeleid van de rijksoverheid volgen, zoals geregeld in de Uitvoeringsregeling. Indien de gemeente niets regelt, geldt deze ministeriële regeling automatisch ook voor de gemeentelijke belastingen. Kwijtschelding is ook van toepassing op natuurlijke personen die een bedrijf of zelfstandig een beroep uitoefenen.

Binnen het overheidsprogramma “administratieve lasten burgers” is het project Automatische kwijtschelding gemeentelijke belastingen geïntroduceerd. Deze geautomatiseerde toetsing van het recht op kwijtschelding beoogt de administratieve lasten voor de burger en de gemeente te verlagen, de afhandelingstermijnen van de kwijtscheldingsverzoeken te verkorten en het gebruik van inkomensondersteunende regelingen te bevorderen. Ter ondersteuning van de gemeenten hebben het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de VNG een Inlichtingenbureau (IB) opgericht. Dit bureau toetst voor de gemeente of een burger voor automatische kwijtschelding in aanmerking komt. Veenendaal maakt hiervan sinds 2010 gebruik.

Een deel van de kwijtscheldingsgerechtigden blijkt meerdere opeenvolgende jaren in aanmerking te komen voor deze regeling. Jaarlijks wordt geautomatiseerd onderzocht of zij automatisch kwijtschelding kunnen krijgen. Het IB wisselt daarvoor gegevens uit met gemeentelijke belastingdiensten, het UWV, de Belastingdienst en de RDW. Op basis hiervan schat het IB of de betalingscapaciteit van een huishouden sinds een eerdere individuele toets is veranderd. Is dit niet het geval, dan kan automatisch kwijtschelding worden verleend. Is dit wel het geval, dan wordt geen automatische kwijtschelding verleend. Deze burger wordt er wel op geattendeerd dat een individuele aanvraag kan worden ingediend. Omdat deze individuele toets rekening houdt met meerdere aspecten, zoals de hoogte van de premie ziektekosten, alimentatie, huur, andere belastingaanslagen e.d., kan in veel gevallen alsnog kwijtschelding worden verleend.

Overzicht kwijtscheldingen (situatie per juli 2019)					
Belastingjaar	Toetsing IB	Toetsing gemeente	Toekenningen geheel/gedeeltelijk	Afwijzingen	In behandeling
2014	1.418	707	1.390	735	-
2015	1.681	780	1.502	959	-
2016	1.791	950	1.650	1.091	-
2017	2.227	1.032	1.806	1.453	-
2018	2.233	916	1.593	1.536	-
2019	2.271	935	1.631	1.575	-
2020	2.541	525	1.551	1.515	85

De afgelopen jaren is een stijging van de aantallen kwijtscheldingen zichtbaar. Deze toename vertaalt zich direct naar hogere lasten. Kwijtschelding wordt verleend voor afvalstoffenheffing en rioolheffing. De toegenomen lasten worden in deze gesloten systemen opgenomen en werken door in de tariefstijging van deze heffingen.

Overzicht beleidsvoornemens

Lokale heffingen	
Beleidsvoornemens	Jaartal
Trendmatige verhoging gemeentelijke tarieven met 1,5%	2021
Tijdelijke verlenging betaaltermijnen i.v.m. Corona	2020

BIJLAGEN

1. MIP

MIP

Programma	Jaar	Omschrijving	Afschr. Termijn	Dekking	Investbedr. Excl. SPUK	Voorbereidings krediet	Kap. lasten 2021	Kap. Lasten 2022	Kap. lasten 2023	Kap. Lasten 2024	Kap. Lasten 2025
Bedrijfsvoering	2021	Automatiseringsplan 2021	5	MIP	347.000			72.523	71.898	71.274	70.649
		Bedrijfsfietsen	5	MIP	17.500			3.658	3.626	3.595	3.563
		Digital Workplace	5	MIP	300.000			62.700	62.160	61.620	61.080
		Informatiseringsplan 2021	5	MIP	330.000			68.970	68.376	67.782	67.188
		Technische voorzieningen ombouw	5	MIP	30.000			6.270	6.216	6.162	6.108
		Operatie BRP 2.0 (Aanschaf software & opleiding KCC)	5	MIP	230.000			48.070	47.656	47.242	46.828
		Vervangen telefooncentrale	5	MIP	250.000			52.250	51.800	51.350	50.900
Totaal 2021					1.504.500			314.441	311.732	309.024	306.316
Bedrijfsvoering	2022	Automatiseringsplan 2022	5	MIP	760.000				158.840	157.472	156.104
		Informatiseringsplan 2022	5	MIP	400.000				83.600	82.880	82.160
		Vervanging huisvesting & services(ICT)	5	MIP	180.000				37.620	37.296	36.972
		Vervanging huisvesting & services(inrichting)	15	MIP	115.000				8.702	8.633	8.564
					1.455.000				288.762	286.281	283.800
Bedrijfsvoering	2023	Automatiseringsplan	5	MIP	700.000					146.300	145.040
		Informatiseringsplan	5	MIP	400.000					83.600	82.880
		Vervanging huisvesting	15	MIP	10.000					757	751
		Vervanging kantoor- en huishoudelijk apparatuur	5	MIP	102.500					21.423	21.238
		Vervanging meubels en inventaris	15	MIP	210.000					15.890	15.764
					1.422.500					267.969	265.673
Totaal 2023											
Bedrijfsvoering	2024	Automatiseringsplan 2024	5	MIP	530.000						110.770
		AVM en camerasysteem raadzaal vervangen	5	MIP	190.000						39.710
		AVM vergadercentrum en centrale hal	5	MIP	125.000						26.125
		Huisvesting HWV	15	MIP	30.000						2.270
		Informatiseringsplan 2024	5	MIP	400.000						83.600
		Materialen bedrijfsrestaurant	5	MIP	15.000						3.135
		Meubilair bedrijfsrestaurant	15	MIP	50.000						3.783
		Room- en deskbooking	5	MIP	36.000						7.524
		Vervanging bedrijfsauto facilitair medewerkers	5	MIP	20.000						4.180
					1.396.000						281.097
Totaal 2024					5.778.000			314.441	600.494	863.274	1.136.886

Programma	Jaar	Omschrijving	Afschr. Termijn	Dekking	Investbedr. Excl. SPUK	Voorbereidings krediet	Kap. lasten 2021	Kap. Lasten 2022	Kap. lasten 2023	Kap. Lasten 2024	Kap. Lasten 2025
Burger & Bestuur	2023	Nieuwbouw Brandweerkazerne/verplaatsing wijkservice	40	MIP	6.146.000					208.964	207.581
Totaal 2023					6.146.000					208.964	207.581
Totaal Burger & Bestuur	0		0	0	6.146.000					208.964	207.581
Economie, Werken Ontwikkeling	2021	Huisvestingsplan Onderwijs 2021	15	MIP	100.000			7.567	7.507	7.447	7.387
		IKC Franse Gat 2020	40	MIP	7.590.201			68.312	258.067	256.359	254.651
Totaal 2021					7.690.201			75.878	265.574	263.806	262.038
Economie, Werken Ontwikkeling	2022	Huisvesting onderwijs 2022	15	MIP	100.000				7.567	7.507	7.447
		IKC Dragondor-nrd; onderwijshuisvesting	40	MIP	4.738.456				42.646	161.108	160.041
Totaal 2022					4.838.456				50.213	168.614	167.488
Economie, Werken Ontwikkeling	2023	Huisvestingsplan Onderwijs 2023	15	MIP	100.000					7.567	7.507
		IKC Dragondor-zuid onderwijs	40	MIP	10.886.711					97.980	370.148
Totaal 2023					10.986.711					105.547	377.655
Economie, Werken Ontwikkeling	2024	Huisvestingsplan Onderwijs 2024	15	MIP	100.000					0	7.567
Totaal 2024					100.000					0	7.567
Totaal Economie, Werk en Ontwikkeling					23.615.368			75.878	315.786	537.967	814.747
Fysieke Leefomgeving	2024	Beschoeiingen	15	MIP	40.000				3.027	3.003	2.979
		Groen in de openbare ruimte (IBP)	15	MIP	295.000				22.322	22.145	21.968
		Reconstructies openbare ruimte (IBP)	40	MIP	3.500.000				119.000	118.213	117.425
		Rioleringsplan (GRWP)	40	Riool	3.200.000				28.800	108.800	108.080
		Speelvoorzieningen (IBP)	10	MIP	163.350				17.805	17.658	17.511
		Technische installaties openbare ruimte (IBP)	15	MIP	70.000				5.297	5.255	5.213
		Vervanging materieel	8	MIP	180.400				24.174	23.971	23.768
					7.448.750			220.424	299.043	296.943	294.842
Fysieke Leefomgeving	2022	Bedrijfsvoering begraafplaats	8	Begraafplaats	50.100					6.713	6.657
		Beschoeiingen	15	MIP	62.200					4.706	4.669
		Groen in de openbare ruimte (IBP)	15	MIP	289.900					21.936	21.762
		Reconstructies openbare ruimte (IBP)	40	MIP	4.493.700					152.786	151.775
		Rioleringsplan (GRWP)	40	Riool	3.050.300					103.710	103.024
		Speelvoorzieningen (IBP)	10	MIP	229.200					24.983	24.777
		Technische installaties rioleringen (GRWP)	15	Riool	108.200					8.187	8.122
		Technische installaties openbare ruimte (IBP)	15	MIP	249.000					18.841	18.692
		Vervanging materieel	8	MIP	85.000					11.390	11.294
Totaal 2022					8.617.600	720.000			353.253	350.771	348.290
Fysieke Leefomgeving	2023	Beeld- en geluidsapparatuur	5	MIP	45.000						9.405
		Beschoeiingen	15	Riool	48.000						3.632
		Reconstructie Speelplaatsen	10	MIP	300.000						32.700
		Reconstructies Openbare ruimte (Groen)	15	MIP	275.000						20.808
		Reconstructies openbare ruimte (IBP)	40	MIP	4.550.000						154.700
		Rioleringsplan	40	Riool	3.225.000						109.650
		Vervangen Technische Installaties	15	MIP	185.000						13.998
		Vervangen Technische Installaties Riolering	15	MIP	120.000						9.080
Totaal 2023					8.784.000						4.824

Programma	Jaar	Omschrijving	Abs chr. Termijn	Dekking	Investbedr - Excl. SPUK	Voorbereidings krediet	Kap. lasten 2021	Kap. Lasten 2022	Kap. lasten 2023	Kap. Lasten 2024	Kap. Lasten 2025
Sociale Leefomgeving	2024	Beplating sportaccommodaties	15	MIP	11.979						906
		Beregening - vervangen pompen sportaccommodaties	15	MIP	19.965						1.511
		Losse inventaris zwembad	10	MIP	39.930						4.352
		Renovatie na tuurgasvelden sportaccommodaties	15	MIP	93.170						7.050
		Rolliiken bergingen zwembad	10	MIP	6.050						659
		Vervanging /aanschaf materieel buitensport	10	MIP	56.834						6.195
		Vervanging hekwerken sportaccommodaties	20	MIP	53.240						3.141
		Vervanging inventaris/toestellen sportaccommodaties	15	MIP	64.735						4.898
		Vervanging straatwerk sportaccommodaties	40	MIP	83.853						2.851
		Zwembad - bodemzuiger groot en klein	10	MIP	15.125						1.649
Totaal 2024				444.881						33.213	
Som Sociale Leefomgeving				4.290.765	60.000	0	63.055	141.803	300.913	331.715	
Indirectotaal				72.636.483	780.000	0	673.798	1.710.379	2.917.630	3.791.920	

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE BEGROTING 2021													
Bedragen in € 1.000	Rekening 2019		Begroting 2020		Begroting 2021		Begroting 2022		Begroting 2023		Begroting 2024		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
Omschrijving programma													
1 Fiscale Leefomgeving	46.663	33.549	-7.114	46.464	37.834	-8.500	37.734	36.007	-7.190	36.771	30.036	-4.736	
2 Economie, Werk en Ontwikkeling	53.324	31.823	-22.011	1.651	822	804	1.748	834	-1.914	1.624	889	-293	
3 Sociale Leefomgeving	39.324	7.002	-32.262	106.870	36.791	-70.179	106.301	35.321	-70.860	105.757	34.913	-70.824	
4 Burger en Bestuur	8.676	1.365	-7.511	7.358	1.400	-6.349	7.533	1.295	-6.333	7.538	1.109	-6.349	
5 Algemene Dekkingsmiddelen en Voorvoorzien	-710	2.429	3.139	460	-504	-963	411	-612	-853	1.257	-520	-1.777	
Programma Bedrijfsvoering	19.575	0	-19.575	20.748	0	-20.748	21.296	0	-21.296	21.871	0	-21.871	
Subtotaal programma's	101.421	75.967	-105,454	183,547	76,460	-187,197	175,107	66,856	-108,251	174,816	66,405	-108,330	
Omschrijving algemene dekkingsmiddelen:													
Lokale heffingen	3.294	18.710	13.422	2.279	17.015	14.732	2.295	17.413	15.117	359	15.681	15.522	
Algemene overblijven	0	101.538	101.538	0	104.965	104.965	0	110.540	110.540	0	112.640	112.640	
Treasury	743	0	-761	832	2.456	1.624	674	1.851	1.176	688	1.850	0	
Overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	4.037	118,235	114,159	3,313	124,456	126,326	2,970	129,812	126,942	1,044	130,387	129,342	
Overhead	20.389	2.399	-17.990	21.231	2.611	-18.620	27.359	5.490	-21.869	27.821	5.502	-22.319	
Heffing VVB	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Voorvoorzien	0	0	0	143	0	-143	143	0	-143	144	0	-144	
Gesamde totaal saldo van baten en lasten	205,847	196,601	-9,246	208,152	203,517	-4,635	205,578	202,157	-3,421	203,825	202,374	-1,451	
Toevoeging/onttrekking aan reserves:													
1 Fiscale Leefomgeving	4.813	5.704	971	0	1.416	1.416	19	1.600	1.589	19	640	629	
2 Economie, Werk en Ontwikkeling	1.036	4.456	3.420	0	1.133	1.133	0	853	853	0	671	671	
3 Sociale Leefomgeving	939	2.303	1.364	0	924	924	143	1.160	1.012	15	659	644	
4 Burger en Bestuur	90	228	138	90	10	-80	90	96	-4	90	86	-4	
5 Algemene Dekkingsmiddelen en Voorvoorzien	725	3.936	3.202	21	50	35	0	776	776	0	7	7	
6 Bedrijfsvoering	403	1.385	882	20	170	150	20	125	105	20	125	105	
Subtotaal mutaties reserves	8,015	17,992	9,977	131	3,711	3,598	277	4,608	4,331	144	2,198	2,854	
Gesamde resultaat			731			-1,865	0	0	0	603	0	509	
(In de saldokolommen geldt: - = nadelig en + = voordelig)													

Taakveld			2021	2022	2023	2024
0.1	Bestuur	Baten	-116	-81	-81	-81
		Lasten	2.847	2.847	2.900	2.958
Totaal 0.1			2.731	2.767	2.820	2.878
0.10	Mutaties reserves	Baten	-4.608	-2.198	-2.511	-3.660
		Lasten	277	144	129	535
Totaal 0.10			-4.331	-2.054	-2.382	-3.115
0.2	Burgerzaken	Baten	-1.030	-1.048	-1.067	-1.085
		Lasten	1.579	1.616	1.699	1.692
Totaal 0.2			550	568	632	607
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	Baten	-119	-121	-123	-125
		Lasten	232	235	239	242
Totaal 0.3			113	114	116	118
0.4	Overhead	Baten	-5.490	-5.502	-5.518	-5.529
		Lasten	27.359	27.821	28.255	28.773
Totaal 0.4			21.868	22.319	22.737	23.245
0.5	Treasuury	Baten	-1.851	-1.858	-1.849	-1.843
		Lasten	818	830	842	855
Totaal 0.5			-1.033	-1.028	-1.007	-989
0.61	OZB woningen	Baten	-7.807	-8.005	-8.207	-8.414
		Lasten	1.102	1.130	1.158	1.188
Totaal 0.61			-6.706	-6.875	-7.049	-7.226
0.62	OZB niet-woningen	Baten	-8.464	-8.659	-8.880	-7.068
		Lasten	106	107	109	110
Totaal 0.62			-6.358	-6.552	-6.752	-6.957
0.63	Parkeerbelasting	Baten	-2.215	-2.244	-2.288	-2.288
		Lasten	121	124	128	131
Totaal 0.63			-2.093	-2.119	-2.160	-2.157
0.64	Belastingen Overig	Baten	-3.142	-1.217	-1.234	-1.251
		Lasten	1.982	41	41	42
Totaal 0.64			-1.160	-1.176	-1.192	-1.209
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	Baten	-110.548	-112.648	-114.876	-116.931
Totaal 0.7			-110.548	-112.648	-114.876	-116.931
0.8	Overige baten en lasten	Baten	-30	-30	-30	-30
		Lasten	441	1.257	2.208	3.400
Totaal 0.8			411	1.227	2.178	3.370
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	Baten	-6	-6	-6	-6
		Lasten	3.442	3.432	3.438	3.605
Totaal 1.1			3.436	3.426	3.431	3.599
1.2	Openbare orde en Veiligheid	Baten	-54	-54	-55	-56
		Lasten	2.524	2.585	2.646	2.711
Totaal 1.2			2.471	2.530	2.591	2.655
2.1	Verkeer en vervoer	Baten	-401	-405	-410	-415
		Lasten	8.913	8.868	8.982	9.132
Totaal 2.1			8.512	8.463	8.571	8.717
2.2	Parkeren	Lasten	2.346	2.404	2.464	2.481
Totaal 2.2			2.346	2.404	2.464	2.481
3.1	Economische ontwikkeling	Lasten	818	772	790	803
Totaal 3.1			818	772	790	803
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Baten	-46	-47	-48	-48
		Lasten	18	19	19	20
Totaal 3.2			-28	-28	-28	-28
3.3	Bedrijfsloket en -regelingen	Baten	-277	-281	-285	-289
		Lasten	782	794	799	803
Totaal 3.3			505	514	514	514
3.4	Economische promotie	Lasten	462	379	385	392
Totaal 3.4			462	379	385	392
4.1	Openbaar basisonderwijs	Lasten	24	25	26	26
Totaal 4.1			24	25	26	26
4.2	Onderwijshuisvesting	Baten	-795	-802	-812	-822
		Lasten	5.207	5.176	5.165	5.175
Totaal 4.2			4.412	4.373	4.353	4.353
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	Baten	-9.556	-9.206	-8.744	-8.307
		Lasten	11.648	11.354	11.136	10.964
Totaal 4.3			2.093	2.148	2.392	2.657
5.1	Sportbeleid en activering	Lasten	6.218	6.311	6.404	6.500

Totaal 5.1			6.218	6.311	6.404	6.500
5.2	Sportaccommodaties	Baten	-3.232	-3.280	-3.330	-3.380
		Lasten	2.489	2.254	2.234	2.008
Totaal 5.2			-743	-1.026	-1.096	-1.374
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Baten	-1.484	-1.517	-1.540	-1.583
		Lasten	4.051	4.093	4.143	4.179
Totaal 5.3			2.557	2.576	2.603	2.615
5.4	Musea	Lasten	330	336	341	346
Totaal 5.4			330	336	341	346
5.5	Cultureel erfgoed	Baten	-1	-1	-1	-1
		Lasten	194	198	201	203
Totaal 5.5			193	196	200	201
5.6	Media	Lasten	1.898	1.926	1.955	1.983
Totaal 5.6			1.898	1.926	1.955	1.983
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Baten	-4	-4	-4	-4
		Lasten	5.424	5.548	5.588	5.661
Totaal 5.7			5.420	5.544	5.584	5.657
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Baten	-1.740	-1.787	-1.783	-1.820
		Lasten	7.949	7.906	7.889	8.023
Totaal 6.1			6.208	6.140	6.076	6.203
6.2	Wijkteams	Baten	-333	-216	-219	-222
		Lasten	5.488	5.527	5.661	5.779
Totaal 6.2			5.155	5.312	5.442	5.557
6.3	Inkomensregelingen	Baten	-19.222	-19.220	-19.220	-19.219
		Lasten	23.155	23.223	23.300	23.408
Totaal 6.3			3.933	4.002	4.081	4.187
6.4	Begeleide participatie	Lasten	7.439	7.168	7.143	7.302
Totaal 6.4			7.439	7.168	7.143	7.302
6.5	Arbeidsparticipatie	Baten	-69	-70	-71	-72
		Lasten	3.548	3.652	3.517	3.592
Totaal 6.5			3.479	3.582	3.446	3.519
6.6	Maatwerk-voorzieningen (WMO)	Baten	-15	-15	-16	-16
		Lasten	3.721	3.815	3.914	4.008
Totaal 6.6			3.706	3.800	3.898	3.992
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	Baten	-578	-578	-584	-584
		Lasten	11.746	11.917	12.085	12.553
Totaal 6.71			11.169	11.338	11.501	11.970
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	Lasten	19.622	19.663	20.014	20.480
Totaal 6.72			19.622	19.663	20.014	20.480
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	Lasten	414	300	307	314
Totaal 6.81			414	300	307	314
7.1	Volksgezondheid	Lasten	2.532	2.566	2.609	2.666
Totaal 7.1			2.532	2.566	2.609	2.666
7.2	Riolering	Baten	-3.386	-3.470	-3.566	-3.644
		Lasten	2.562	2.695	2.707	2.784
Totaal 7.2			-825	-775	-850	-860
7.3	Afval	Baten	-8.465	-9.047	-9.477	-9.711
		Lasten	6.960	7.061	7.169	7.276
Totaal 7.3			-1.505	-1.986	-2.308	-2.434
7.4	Milieubeheer	Lasten	2.129	1.930	1.917	1.943
Totaal 7.4			2.129	1.930	1.917	1.943
7.5	Begraafplaatsen	Baten	-1.047	-1.072	-1.097	-1.114
		Lasten	746	768	783	796
Totaal 7.5			-301	-304	-314	-318
8.1	Ruimtelijke Ordening	Baten	-68	-69	-71	-72
		Lasten	1.941	1.472	1.507	1.544
Totaal 8.1			1.873	1.403	1.436	1.472
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	Baten	-9.886	-8.784	-7.626	-8.063
		Lasten	9.886	8.784	7.626	8.063
Totaal 8.2			-	-	-	-
8.3	Wonen en bouwen	Baten	-2.671	-3.048	-3.115	-1.983
		Lasten	2.366	2.897	3.663	3.319
Totaal 8.3			-306	-151	548	1.335
Totaal lasten			205.855	203.968	206.214	210.764
Totaal baten			-206.765	-204.572	-206.723	-209.707
TOTAAL GENERAAL			-910	-603	-509	1.057

3. Geprognosticeerde balans

Geprognosticeerde balans

Balans per 31 december

(bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2018	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
ACTIVA							
Vaste activa							
Immateriële vaste activa	142	102	90	179	151	126	104
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	8	-	4	2	1	-	-
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	134	102	85	178	150	126	104
Materiële vaste activa	228.925	229.187	241.563	243.519	245.398	252.624	248.394
Investeringen met een economisch nut							
- investeringen met een economisch nut waarvoor een heffing wordt geheven	46.613	47.943	47.281	28.677	29.509	31.393	31.310
- investeringen met een economisch nut	139.150	136.065	146.098	135.441	137.344	145.068	142.284
Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	43.163	45.179	48.184	79.401	78.546	76.163	74.800
Financiële vaste activa	15.280	16.689	14.400	16.953	17.226	17.499	17.772
Kapitaalverstrekkingen aan:							
- deelnemingen	2.826	2.919	2.826	2.826	2.826	2.826	2.826
Leningen aan:							
- woningbouwcorporaties	473	441	425	398	371	344	317
Overige langlopende Leningen w/g	10.252	11.558	9.420	12.000	12.300	12.600	12.900
Overige uitzettingen met een looptijd van één jaar of langer	1.729	1.771	1.729	1.729	1.729	1.729	1.729
Totaal vaste activa	244.345	245.978	256.053	260.651	262.775	270.249	266.271
Vlootende activa							
Voorraden	2.935	7.057	1.326	1.326	2.906	1.906	3.518
Grond- en hulpstoffen:							
- overige grond- en hulpstoffen							
Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	2.935	6.902	1.326	1.326	2.906	1.906	3.518
Gereed product en handelsgoederen		155					
Uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar	15.590	18.588	13.532	13.532	13.532	13.532	13.532
Vorderingen op openbare lichamen	9.532	10.297	9.532	9.532	9.532	9.532	9.532
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd korter dan één jaar		5.000					
Overige Vorderingen	6.058	3.291	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Liquide middelen	150	411	150	411	411	411	411
Kassaldi	6	22	6	22	22	22	22
Bank- en giroaldi	144	389	144	389	389	389	389
Overlopende activa	4.965	3.221	4.965	3.221	3.221	3.221	3.221
Totaal vlootende activa	23.640	29.277	19.973	18.490	20.070	19.070	20.682
TOTAAL ACTIVA	267.985	275.255	276.026	279.141	282.845	289.319	286.953

Balans per 31 december

(bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2018	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
PASSIVA							
Vaste passiva							
Eigen vermogen	87.061	77.786	70.555	66.024	64.437	62.962	59.882
Algemene reserve(s)	25.065	25.753	23.741	21.689	22.122	22.635	21.582
Bestemmingsreserves							
- Voor egalisatie van tarieven	104	268					
- Overige bestemmingsreserves	58.370	51.034	46.814	44.335	42.316	40.327	38.300
Gerealiseerd/ geraamd resultaat	3.522	731					

Voorzieningen		16.979		21.701		26.367		25.836		26.630		26.662		25.193
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	6.353		10.831		13.723		16.318		16.247		15.510		14.041	
Onderhoudsregulatievoorzieningen	4.970		5.019		7.603		4.180		5.356		6.550		6.550	
Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	5.656		5.851		5.041		5.338		5.026		4.602		4.602	
Vaste schulden met een looptijd van één jaar of langer		125.088		129.658		144.700		145.400		151.100		157.500		161.200
Obligatieleningen														
Onderhandse leningen van:														
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen														
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	117.888		122.458		139.200		141.000		147.800		155.300		160.100	
- binnenlandse bedrijven														
- overige binnenlandse sectoren	7.200		7.200		5.500		4.400		3.300		2.200		1.100	
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren														
Waarborgsommen														
Verplichtingen uit hoofde van financial-lease overeenkomsten														
Totaal vaste passiva		228.128		229.145		241.622		237.260		242.167		247.124		246.275
Viottende passiva														
Netto viottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar		21.063		30.706		18.810		25.273		25.273		25.273		25.273
Kasgeldleningen	15.000		20.000		13.000		13.000		13.000		13.000		13.000	
Bank- en giroaldi	744		2.433		4.000		4.000		4.000		4.000		4.000	
Overige schulden	5.319		8.273		1.810		8.273		8.273		8.273		8.273	
Overlopende passiva		17.738		15.404		15.794		16.607		15.405		16.921		15.404
Verplichtingen opgebouwd in het begrotingsjaar	11.913		11.339		10.640		11.339		11.339		11.339		11.339	
Ontvangen voorschotbedragen	5.837		4.065		5.154		4.065		4.065		4.065		4.065	
Overige overlopende passiva	48		-				1.203		1		1.517			
Totaal viottende passiva		38.861		46.110		34.404		41.880		40.678		42.194		40.677
TOTAAL PASSIVA		267.989		275.255		276.026		279.140		282.845		289.318		286.952

4. Staat van incidentele baten en lasten 2021-2024

Staat van incidentele baten en lasten 2021-2024

	2020			2021			2022			2023			2024		
	Totaal	Structuraal	Incidenteel	Totaal	Structuraal	Incidenteel	Totaal	Structuraal	Incidenteel	Totaal	Structuraal	Incidenteel	Totaal	Structuraal	Incidenteel
Lasten															
1 Fysieke Leefomgeving	46.464	45.758	706	37.794	37.592	202	36.771	36.771		36.561	36.561		36.961	36.961	
2 Economie, Werk en Ontwikkeling	1.651	1.520	131	1.748	1.748		1.621	1.621		1.640	1.640		1.653	1.653	
3 Sociale Leefomgeving	106.970	106.244	726	106.301	105.770	531	105.757	105.562	175	106.083	106.083		107.272	107.272	
4 Burger en Bestuur	7.356	7.345	11	7.528	7.442	86	7.538	7.505	33	7.661	7.661		7.861	7.861	
5 Alg. Dekkingsmiddelen en Onvoorzien	3.734	3.704	30	3.554	3.554		2.446	2.243	203	3.414	3.414		4.624	4.624	
6 Bedrijfsvoering	41.977	41.977		48.653	48.553	100	49.692	49.692		50.725	50.725		51.858	51.858	
Totaal exploitatie	208.152	206.548	1.604	205.578	204.659	919	203.825	203.414	411	206.085	206.085	-	210.230	210.230	-
Mutaties reserves	131	131		277	277		144	144		129	129		535	535	
TOTAAL	208.283	206.679	1.604	205.855	204.936	919	203.968	203.557	411	206.214	206.214	-	210.764	210.764	-
Baten															
1 Fysieke Leefomgeving	37.934	37.934		30.007	30.007		30.036	30.036		29.566	29.566		29.244	29.244	
2 Economie, Werk en Ontwikkeling	822	822		834	834		846	846		859	859		872	872	
3 Sociale Leefomgeving	36.791	36.791		35.321	35.321		34.933	34.933		34.563	34.563		34.213	34.213	
4 Burger en Bestuur	1.408	1.408		1.205	1.205		1.189	1.189		1.209	1.209		1.228	1.228	
5 Alg. Dekkingsmiddelen en Onvoorzien	123.952	123.952		129.300	127.891	1.409	129.867	129.867		132.498	132.498		134.971	134.971	
6 Bedrijfsvoering	2.611	2.611		5.490	5.490		5.502	5.502		5.518	5.518		5.529	5.529	
Totaal exploitatie	203.517	203.517	-	202.157	200.748	1.409	202.374	202.374	-	204.212	204.212	-	206.057	206.057	-
Mutaties reserves	3.711	3.610	101	4.608	4.258	350	2.198	2.023	175	2.511	2.511		3.650	3.650	
TOTAAL	207.228	207.127	101	206.765	205.006	1.759	204.572	204.397	175	206.723	206.723	-	209.707	209.707	-
Saldo	-1.055	448	-1.503	910	70	840	603	839	-236	509	509	-	-1.057	-1.057	-
Saldo begroting (struct + inc)			-1.055			910		603			509				-1.057

Toelichting Incidentele baten en lasten

Fysieke Leefomgeving

Voor de invoering van het Digitale Stelsel Omgevingswet is in 2021 eenmalig aanvullend € 62.000 nodig. Tevens is incidenteel € 80.000 in 2021 geraamd voor de aanpak van de problematiek van het langparkeren op de bedrijventerreinen. Ten slotte wordt voorgesteld om € 60.000 beschikbaar te stellen voor de gemeentelijke bijdrage aan de verstedelijkingsagenda.

Economie, Werk en Ontwikkeling

Geen incidentele baten en lasten.

Sociale Leefomgeving

Voor de sloopwerkzaamheden op sportpark Panhuis wordt in 2021 een bedrag geraamd van € 120.000. Daarnaast is voor de oprichting van een nieuwe welzijnsstichting in 2021 € 350.000 en voor 2022 € 175.000 incidenteel begroot. Deze lasten worden gedekt uit de algemene reserve. Voor het voorkomen van de verspreiding van SBR Infill naar de omgeving is in 2021 € 61.000 nodig.

Burger en bestuur

De veiligheidsregio ontvangt in de jaren 2021 en 2022 resp. € 86.000 en € 33.000 incidenteel voor de aanvullende lasten van het FLO overgangsrecht.

Algemene Dekkingsmiddelen en Onvoorzien

In 2022 wordt incidenteel de stelpost 'groei' opgehoogd met € 203.000 als onderdeel van de bestemming van de te ontvangen middelen vanuit de septembercirculaire 2019.

Het kabinet heeft besloten de opschalingskorting op het gemeentefonds voor 2020 en 2021 te schrappen. Voor 2021 is het incidentele voordeel ingeschat op € 640.000.

Ook zijn de bestaande bestemmingsreserves opnieuw tegen het licht gehouden op nut en noodzaak. De raad wordt voorgesteld om een bedrag van € 769.000 vanuit de bestemmingsreserves vrij te laten vallen ten gunste van de algemene middelen.

Bedrijfsvoering

In 2021 wordt incidenteel € 100.000 aan het budget voor de bedrijfsvoering toegevoegd voor de extra benodigde capaciteit ten behoeve van de aanpak van het stikstofdossier. Deze mutatie is voor de jaren 2020 en 2021 reeds verwerkt in de 1^e bestuursrapportage 2020.

Reserves

Voor de oprichting van de welzijnsstichting wordt in 2021 en 2022 resp. € 350.000 en € 175.000 onttrokken aan de algemene reserve.

5. Staat van reserves en voorzieningen

Staat van reserves en voorzieningen

	Saldo 1-jan-21	Mutaties 2021	Saldo 1-jan-22	Mutaties 2022	Saldo 1-jan-23	Mutaties 2023	Saldo 1-jan-24	Mutaties 2024	Saldo 1-jan-25
ALGEMENE RESERVES									
Algemene reserve	14.924.733	564.000	15.488.733	433.000	15.921.733	513.000	16.434.733	-1.053.000	15.381.733
Risicoreserve grondexploitatie	6.200.000		6.200.000		6.200.000		6.200.000		6.200.000
Totaal algemene reserves	21.124.733	564.000	21.688.733	433.000	22.121.733	513.000	22.634.733	-1.053.000	21.581.733
BESTEMMINGSRESERVES									
Bestemmingsres. meerjarige middelen	1.449.729	-737.076	712.653		712.653		712.653		712.653
Egalisatiereserve bouwleges	350.342		350.342		350.342		350.342		350.342
Reserve mobiliteit	1.034.706	-201.586	833.140	-66.050	767.090	-66.710	700.380	-67.380	633.000
Bestemmingsreserve bedrijfsvoering	696.507		696.507		696.507		696.507		696.507
Reserve kosten juridische advisering									
Reserve egalisatie Rembrandt College	2.260.984	-44.306	2.216.678	-59.282	2.157.396	-262.248	1.895.148	-458.614	1.436.534
Reserve parkeren	538.902	18.907	557.809	18.907	576.716	18.907	595.623	18.907	614.530
Reserve Onderwijs	553.000		553.000		553.000		553.000		553.000
Reserve onderhoud wegen	1.227.313	-14.374	1.212.939	-14.719	1.198.220	-14.999	1.183.221	-14.999	1.168.222
Egalisatiereserve verkiezingen	190.133	-46.525	143.608	2.350	145.958	-44.830	101.328	-1.328	100.000
Egalisatiereserve afvalverwijdering en -verwerking	1.148.957	-185.000	963.957	-185.000	778.957		778.957		778.957
Reserve verslavingszorg	43.139		43.139		43.139		43.139		43.139
Reserve sociale werkvoorziening	649.139		649.139		649.139		649.139		649.139
Bestemmingsreserve Precariobelasting	335		335		335		335		335
Reserve reconstructie Zuivelstraat	286.282		286.282		286.282		286.282		286.282
Project Nieuw Wonen (geen kap.lasten)	98.623		98.623		98.623		98.623		98.623
Reserve dekking kap.lasten investeringen	30.565.859	-1.921.772	28.644.087	-1.715.669	26.928.418	-1.590.245	25.338.173	-1.503.695	23.834.478
Bestemmingsreserve Starters- en Blijversleningen	2.291.300	-500.000	1.791.300		1.791.300		1.791.300		1.791.300
Reserve aanloopverliezen Stichting Ontmoetingshuis	274.758		274.758		274.758		274.758		274.758
Bestemmingsres. Verkabeling hoogspanning	28.523		28.523		28.523	-28.523			

Bestemmingsreserve leefbaarheid verbreding Rondweg-oost	2.000.000		2.000.000		2.000.000		2.000.000		2.000.000
Reserve beeldende kunst	10.280		10.280		10.280		10.280		10.280
Egalisatiereserve begraafplaatsen	288.130		288.130		288.130		288.130		288.130
Reserve ontwikkelfonds bedrijfsverplaatsingen	2.000.000		2.000.000		2.000.000		2.000.000		2.000.000
Totaal overige bestemmingsreserves	47.966.941	-3.631.712	44.335.229	-2.019.463	42.315.766	-1.988.448	40.327.318	-2.027.109	38.300.209
Totaal reserves	69.091.674	-3.067.712	66.023.962	-1.586.463	64.437.499	-1.475.448	62.962.051	-3.080.109	59.881.942

Stand en verloop van reserves en voorzieningen 2020-2023									
	Saldo 1-jan-21	Mutaties 2021	Saldo 1-jan-22	Mutaties 2022	Saldo 1-jan-23	Mutaties 2023	Saldo 1-jan-24	Mutaties 2024	Saldo 1-jan-25
VOORZIENINGEN									
Wachtgelden vm wethouders	63.390	-57.000	6.390		6.390		6.390		6.390
Pensioenverplichtingen vm. wethouders	4.106.636	-58.591	4.048.045	-70.861	3.977.184	-75.966	3.901.218		3.901.218
Voorziening dubieuze debiteuren precariobelasting	150		150		150		150		150
Subtotaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	4.170.175	-115.591	4.054.584	-70.861	3.983.724	-75.966	3.907.758		3.907.758
Onderhoudsvoorziening gem.gebouwen	3.021.836	1.157.974	4.179.810	1.176.108	5.355.918	1.194.530	6.550.448		6.550.448
Subtotaal onderhoudsegalisatie-voorzieningen	3.021.836	1.157.974	4.179.810	1.176.108	5.355.918	1.194.530	6.550.448		6.550.448
Sociale woningbouw (BWS)	1.850.849	-244.280	1.606.569	-244.280	1.362.289	-244.280	1.118.009		1.118.009
Voorziening riolering	3.673.788	58.069	3.731.857	-67.715	3.664.142	-179.923	3.484.219		3.484.219
Subtotaal voorzieningen door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	5.524.637	-186.211	5.338.426	-311.995	5.026.431	-424.203	4.602.228		4.602.228
Totaal voorzieningen	12.716.645	856.172	13.572.821	793.252	14.366.073	694.361	15.060.434		15.060.434
Generaal totaal	81.808.323	-2.211.540	79.596.783	-793.211	78.803.572	-781.087	78.022.485	-3.080.109	74.942.376

6. Overzicht beoordeling bestemmingsreserves

Overzicht beoordeling bestemmingsreserves

Omschrijving reserve	Prognose saldo 31-12-2024	Toelichting	Voorstel	Budgettair effect																				
Reserve meerjarige middelen: 1. Energie Neutraal Veenendaal	146.525	De middelen zijn nodig voor de uitvoering van het programma Energie Neutraal Veenendaal (ENV). De programmaperiode van ENV2035 loopt van 2017 tot en met 2021. Er wordt een gelijk bedrag per jaar bestemd voor ENV2035, maar de uitvoeringskosten in het programma zijn niet gelijk verdeeld over de jaren. We verwachten in de laatste 2 jaren (2020 en 2021) veel projecten uit te voeren die nu nog in de pijplijn zitten, zoals bijvoorbeeld het fysieke energie-trefpunt in het centrum. Het totale bedrag voor deze 5-jaarsperiode is daarom nodig tot eind 2021.	Aanhouden	0																				
Reserve meerjarige middelen: 2. Vitale Winkelstad	526.104	De binnenstad staat de komende jaren voor een enorme uitdaging. Er is budget nodig voor een aantal grote thema's in de binnenstad (Duivenweide, compacter maken van de binnenstad, fietsparkeren). Het is niet wenselijk om het budget op dit moment in de algemene reserve te storten. Om de ambitie voor de binnenstad te halen, stellen wij voor dat het budget voor de binnenstad beschikbaar blijft voor één van bovengenoemde thema's en dat er in december bij het vaststellen door de raad van de 2e fase Vitale Binnenstad een besluit genomen wordt over deze middelen.	Aanhouden	0																				
Reserve meerjarige middelen: 3. Werkgevers-dienstverlening	40.014	Hierbij de verdeling van het budget Ondernemersdienstverlening voor 2020, 2021 en 2022. <table><tr><td>Wat</td><td>2020</td><td>2021</td><td>2022</td></tr><tr><td>Inzet BOA bedrijventerrein</td><td>27500</td><td>27500</td><td>--</td></tr><tr><td>Formatie junior beleidsmedewerker</td><td>39000</td><td>26000</td><td>30000</td></tr><tr><td>Projectactiviteiten</td><td>20000</td><td>10000</td><td>10000</td></tr><tr><td>Totaal</td><td>86500</td><td>63500</td><td>40000</td></tr></table> Totale verdeling is € 190.000 over drie jaar.	Wat	2020	2021	2022	Inzet BOA bedrijventerrein	27500	27500	--	Formatie junior beleidsmedewerker	39000	26000	30000	Projectactiviteiten	20000	10000	10000	Totaal	86500	63500	40000	Aanhouden	0
Wat	2020	2021	2022																					
Inzet BOA bedrijventerrein	27500	27500	--																					
Formatie junior beleidsmedewerker	39000	26000	30000																					
Projectactiviteiten	20000	10000	10000																					
Totaal	86500	63500	40000																					

Omschrijving reserve	Prognose saldo 31-12-2024	Toelichting	Voorstel	Budgettaire effect
				Σ
Risicoreserve grondexploitaties	6.200.000	Deze bestemmingsreserve is in het verleden ingesteld naar aanleiding van eerdere crises. Vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording is het verplicht om tussentijdse winst te nemen terwijl projecten nog niet zijn afgewikkeld, hierdoor ontstaat het risico dat (een deel van) deze winstnemingen teruggedraaid moeten worden bij tegenvallende ontwikkelingen. Om dit risico op te vangen maken wij gebruik van de risicoreserve grondexploitatie, waarin deze tussentijdse winsten in lijn met de nota grondbeleid worden opgenomen. Daarnaast is reeds op basis van voorgenoemde nota het beleid dat een surplus ten gunste komt aan de algemene reserve, daarom is in de jaarrekening een bedrag van € 2,4 miljoen toegevoegd aan de algemene reserve. De aanbeveling van het college is om de risicoreserve grondexploitaties als afzonderlijke reserve te behouden. Bovenstaande informatie is door het college op 2 juni jl. aan de gemeenteraad ter kennisname gegeven als reactie op een aanbeveling van de accountant (omtrent het aanmerken van de risicoreserve als onderdeel van de algemene reserve). Bovendien neemt het gemeentelijk risicoprofiel voor de Algemene Reserve mee fors toe, mocht de raad besluiten tot opheffing van deze reserve.	Aanhouden	0
Egalisatiereserve bouwleges	350.342	Deze egalisatiereserve dient in stand te blijven om een eventuele lagere opbrengst van de WABO-leges op te kunnen vangen. De voeding van de reserve gebeurt door het overschot op de opbrengst bouwleges ten opzichte van de geraamde opbrengst (gedeeltelijk) te storten. De afgelopen jaren is er niet gestort omdat het plafond bereikt was. De voordelen zijn in het jaarrekeningresultaat meegenomen. Tevens is deze reserve in het leven geroepen om de fluctuaties in de gehanteerde tarieven te voorkomen. Voorgesteld wordt om de reserve hiervoor aan te houden.	Aanhouden	0

Omschrijving reserve	Prognose saldo 31-12-2024	Toelichting	Voorstel	Budgettaire effect
				Σ
Reserve kosten juridische advisering	0	Het huidige saldo bedraagt € 0. Gezien de jaarlijkse schommelingen m.b.t. de juridische advisering wordt voorgesteld om deze reserve te handhaven, zodat toekomstige overschotten op de juridische budgetten gereserveerd worden en ingezet kunnen worden voor mogelijke overschrijdingen in de jaren daaropvolgend.	Aanhouden	0
Egalisatiereserve verkiezingen	150.929	In principe wordt in de (meerjaren-) begroting uitgegaan van 1 verkiezing per jaar. Als er zich in enig jaar geen of juist een extra verkiezing voordoet, dan wordt het dit met de egalisatiereserve verrekend. Nu zullen komend jaar de Tweede Kamer verkiezingen meerkosten met zich meebrengen vanwege coronamaatregelen. Recent hebben we echter vernomen dat het Rijk deze meerkosten zal compenseren. Op basis van de huidige (meerjaren-) begroting en de ervaringen vanuit de laatste jaren schatten wij in dat een maximumbedrag van € 100.000 in deze reserve afdoende zal zijn om de fluctuaties in de komende jaren op te kunnen vangen. Voorgesteld wordt daarom om € 50.929 vanuit deze reserve over te hevelen naar de algemene reserve.	Aanhouden met gedeeltelijke overheveling	50.929
Reserve afvalverwijdering en- verwerking	778.957	Deze egalisatiereserve is bedoeld om de incidentele mee- en tegenvallers op het gebied van de afvalverwerking en -verwijdering op te vangen waardoor het tarief van de afvalstoffenheffing stabiel blijft. De afgelopen jaren zien we dat het tarief onder druk staat door diverse kostenverhogingen en het teruglopen van vergoedingen door onder andere de verbrandingsbelasting, de hogere kosten voor verwerking van PMD en het overaanbod van oud papier (lagere vergoedingen). De reserve zal in 2024 nog een saldo van afgerond € 779.000 zal hebben. Gezien de huidige ontwikkelingen (zoals de nieuwe aanbesteding voor de verwerking van restafval en GFT, de verder inzakkende oud-papierprijzen en de invoering van de gft-e inzameling bij de hoogbouw) zijn er nog wat kosten te verwachten die voordat het tarief aangepast kan worden eerst (deels) uit de reserve gedekt zullen gaan worden. Derhalve kan deze reserve niet worden afgeraamd of komen te vervallen.	Aanhouden	0

Omschrijving reserve	Prognose saldo 31-12-2024	Toelichting	Voorstel	Budgettair effect
Reserve verslavingszorg	43.139	We signaleren ontwikkelingen binnen de verslavingszorg (aanpak verward en de WvGGZ) die we nog niet helemaal kunnen overzien. Wel horen we steeds van partners ook terug dat er rondom verslavingszorg nog e.e.a. ontbreekt. Ook rondom het meldpunt verward zijn er nog financiële vraagstukken. Dit jaar kunnen we die nog bekostigen vanuit subsidiegelden ZonMw. Die zijn er vanaf tweede helft dit jaar en volgend jaar niet meer. We gaan in september nog een subsidieverzoek bij ZonMw indienen, maar het is niet duidelijk of dit verzoek wordt gehonoreerd. Dus vooralsnog wordt voorgesteld de reserve aan te houden voor ontwikkelingen binnen de verslavingszorg.	Aanhouden	0
Reserve sociale werkvoorziening	649.139	Deze reserve moet intact blijven in afwachting van een definitief voorstel als onderdeel van de eindrapportage aan de raad over de transitie in 2021. Nadere toelichting: In oktober 2018 zijn door de gemeenteraad van Veenendaal (en Rhenen, Renswoude) besluiten genomen over de toekomst van IW4 en de financiering van de WSW. Daarbij is afgesproken dat IW4 een extra gemeentelijke bijdrage ontvangt die is afgestemd op het bedrag dat voor IW4 nodig is om haar taken op een (bedrijfsmatig) verantwoorde manier te kunnen uitvoeren. Daarnaast zijn keuzes gemaakt voor toekomst van IW4, waarbij er door IW4 een transitieplan moet worden uitgewerkt. Om de transitie in de periode 2019-2021 mogelijk te maken stellen de raden hier voor de jaren 2019, 2020 en 2021 ook extra middelen voor beschikbaar (gezaamenlijk € 600.000). Deze extra bijdrages zijn reeds verwerkt in de meerjarenbegroting van de gemeente Veenendaal. De reserve WSW is bewust blijven bestaan, immers IW4 zit een transitieproces van 3 jaar om zich om te vormen tot een toekomstbestendige organisatie. Een eerste toetsing bevestigt dat ze op de goede weg zijn, echter het proces is nog niet afgerond. Voor het komende jaar komt daar ook de huisvesting bij en de implicaties van de corona-crisis. Daarom wordt voorgesteld de reserve te handhaven. In 2021 rapporteren we aan de raad over de transitie, daarbij zullen we ook voorstellen doen ten aanzien van de reserve.	Aanhouden	0

Omschrijving reserve	Prognose saldo 31-12-2024	Toelichting	Voorstel	Budgettaire effect
Reserve reconstructie Zuivelstraat	286.282	Deze reserve moet behouden blijven. Zodra de tijd er rijp voor is, zal de Zuivelstraat worden herstraat en zonodig heringericht. Dat kan pas plaatsvinden als het meeste bouwverkeer achter de rug is en dat duurt nu nog ca 3 jaar. In de planning van het MIP reconstructieplan wegen is reeds met deze dekking rekening gehouden, waardoor opheffing van deze reserve zal leiden tot het opnemen van een aanvullende investering in het MIP.	Aanhouden	0
Reserve nieuw wonen	98.623	Het restant van de reserve wordt ingezet voor continuering van de uitvoering van het project Nieuw Wonen in Veenendaal-Oost, met name in het deelgebied Veenderij.	Aanhouden	0
Reserve dekking kapitaal lasten investeringen	23.834.478	Deze reserve is noodzakelijk voor de dekking van eerder genomen investeringsbesluiten. De hoogte van deze reserve is reeds betrokken bij de nota activabeleid die in september 2020 in de raad is behandeld.	Aanhouden	0
Reserve breedtesport	24.883	De aangegane verplichtingen zijn tot en met 2020. Daarna is de looptijd van de reserve beëindigd en kan de reserve worden opgeheven. Voorgesteld wordt om het reseterende saldo, ad € 24.883, over te hevelen naar de algemene reserve.	Opheffen	24.883
Reserve mobiliteit	769.166	De reserve mobiliteit dient enerzijds voor de binnen Foodvalley aangegane verplichting van een jaarlijkse bijdrag van € 60.000 met indexering. Anderzijds kan deze reserve ook worden gebruikt om maatregelen of ontwikkelingen in de verkeersdoorstroming te bevorderen. Vanaf 2024 t/m 2033 moet totaal ruim € 633.000 betaald worden voor de aangegane verplichting binnen Foodvalley. Eind 2033 resteert dan nog een saldo van € 136.000 in de reserve waar op dit moment nog geen geraamde besteding onder ligt. Voorgesteld wordt om deze € 136.000 te storten in de algemene reserve	Aanhouden met gedeeltelijke overheveling	136.166

Omschrijving reserve	Prognose saldo 31-12-2024	Toelichting	Voorstel	Budgettaire effect
Reserve parkeren	614.530	Deze reserve dient als egalisatie voor voorziene schommelingen in de parkeerexploitatie. Door de coronacrisis zijn de parkeerinkomsten sterk teruggelopen. Omdat zowel de ontwikkeling van de parkeerinkomsten als de compensatie vanuit het Rijk nog onduidelijk is stellen we voor om deze reserve te behouden om de tekorten in de parkeerexploitatie op te kunnen vangen. Tevens is deze reserve in het leven geroepen om de fluctuaties in de gehanteerde tarieven te voorkomen. Voorgesteld wordt om de reserve aan te houden.	Aanhouden	0
Reserve onderhoud wegen	1.168.222	Bij de begroting 2008 is dit eerst als voorziening ingesteld, later omgezet in een reserve, ter dekking van de kosten voor groot onderhoud wegen voor de duur van het wegenbeheerplan. In het kader van het Omgevingsplan Openbare Ruimte (OPOR) wordt nagedacht over het instellen van een voorziening onderhoud wegen. Voorgesteld wordt om de middelen in deze reserve beschikbaar te houden als startkapitaal voor het instellen van deze voorziening. Daarnaast ligt op dit moment ligt het voorstel "Nadere uitwerking nota van afschrijving en activabeleid" bij de raad ter vaststelling. De afschrijvingstermijn voor de wegen/terreinverhardingen is gewijzigd van 25 naar 40 jaar. Dit zal naar verwachting tot meer tussentijdse onderhoudskosten leiden. Het nieuwe beheersplan wegen zal in de 1e helft van 2021 aan de raad worden voorgelegd. Besloten is om vooruitlopend hierop een bedrag van € 1 miljoen te storten in deze reserve onderhoud wegen.	Aanhouden	0
Reserve sloop Rozenbottel	-176	Deze reserve kan worden opgeheven, omdat het doel van de reserve behaald en niet meer actueel is.	Opheffen	-176

Omschrijving reserve	Prognose saldo 31-12-2024	Toelichting	Voorstel	Budgettaire effect
Bestemmingsres. Verkabeling hoogspanning	0	In maart is door het college besloten tot het aangaan en ondertekenen van de realisatieovereenkomst met Tennet. Dit heeft inmiddels ook plaatsgevonden. Hierdoor zijn de hiervoor gereserveerde gelden nodig voor de aangegane betalingsverplichtingen die voortkomen uit de aangegane overeenkomst.	Aanhouden	0
Bestemmingsreserve Sociaal Domein	150	De reserve kan worden opgeheven, omdat de looptijd van de reserve (2015-2019) is verstreken.	Opheffen	150
Bestemmingsreserve Starters- en Blijversleningen	2.291.300	Het doel van deze reserve is om koopwoningen voor startende kopers financieel haalbaar te maken (Startersleningen) en het mogelijk te maken dat inwoners langer in hun eigen woning kunnen blijven wonen (Blijversleningen). De bestemmingsreserve is bestemd voor de bekostiging van de jaarlijkse lasten van de verstrekte startersleningen en de blijversleningen. De jaarlijkse lasten hebben betrekking op de uitvoeringskosten van beide regelingen, het renteverlies van de startersleningen en de risicoafdekking van de blijversleningen. Voorgesteld wordt om vanuit deze reserve € 500.000 over te hevelen naar de algemene reserve. Op basis van de huidige rentestand is berekend dat de gemeente, ondanks deze verlaging, tot 2029 leningen kan verstrekken, zonder dat het (extra) budgettaire gevolgen heeft.	Aanhouden met gedeeltelijke overheveling	500.000
Reserve aanloopverliezen Ontmoetingshuis.	274.758	Bij de start van het Ontmoetingshuis is geconstateerd dat de eerste jaren geen kostendekkende exploitatie mogelijk is. De exploitatietekorten worden gedurende de eerste jaren ten laste van deze reserve gebracht. De inzet is om voor het Ontmoetingshuis naar een positieve exploitatie te komen. Gezien de huidige ontwikkelingen en prognoses zal deze reserve de komende jaren nog zijn nodig om de exploitatietekorten te dekken.	Aanhouden	0

Omschrijving reserve	Prognose saldo 31-12-2024	Toelichting	Voorstel	Budgettaire effect
Reserve wachtgeldverpl. WMMN	57.000	Aangezien de gemeente Veenendaal in de jaren 2017 - 2019 heeft voldaan aan de afnameverplichting van welstandsadvies van MooiSticht, is er geen gebruikgemaakt van deze reserve. Aangezien de periode waarin de reserve in stand moest blijven inmiddels is verlopen, wordt voorgesteld om de reserve op te heffen en het saldo toe te voegen aan de algemene reserve.	Opheffen	57.000
Reserve beeldende kunst	10.280	De middelen die beschikbaar komen vanuit de 1%-regeling voor kleine bouwprojecten (beneden € 3 miljoen euro) worden gestort in deze reserve. Deze reserve dient voor grootschalig onderhoud van kunstwerken in de openbare ruimte. Dit is niet in het huidige beheerplan opgenomen, alleen het reguliere onderhoud. Er zijn de nodige schades geconstateerd aan diverse kunstwerken die door groot onderhoud opgepakt moeten worden om de levensduur te behouden of te verlengen. "De Krul" op de rotonde Zandstraat-Weverij is onder andere aan groot onderhoud toe. Voorgesteld wordt om deze middelen daarvoor in te zetten.	Aanhouden	0
Bestemmingsreserve bedrijfsvoering	696.507	De reserve is beschikbaar om bij het opstellen van de begroting onvoorziene uitgaven in de bedrijfsvoering op te kunnen vangen en zo een of enkele jaren egaliserend te werken. Tot en met 2019 is er geen noodzakelijke behoefte geweest om de reserve aan te wenden. De magere jaren liggen echter nu voor ons. Gelet op de coronacrisis worden er diverse bedrijfsvoeringsuitgaven gedaan die niet zijn voorzien/begroot. Zo is ondermeer de noodzaak gebleken dat het versneld 'uitrollen' van de mogelijkheden om allemaal thuis te kunnen werken. Wij willen, in het kader van het thuiswerken, de medewerkers zo goed mogelijk faciliteren en hiervoor deze incidentele middelen inzetten. In de 2e bestuursrapportage 2020 bent u hierover geïnformeerd. Voorgesteld wordt derhalve om de reserve aan te houden.	Aanhouden	0

Omschrijving reserve	Prognose saldo 31-12-2024	Toelichting	Voorstel	Budgettaire effect
Reserve leefbaarheid verbreding Rondweg-oost	2.000.000	De bestemmingsreserve dient gehandhaafd te blijven. Deze bestemmingsreserve is gekoppeld aan de bestuursovereenkomst (2019 gesloten) met de provincie Utrecht. Eerste uitgave hieruit wordt pas medio 2022 verwacht. Uitgaven worden namelijk gekoppeld aan de feitelijke verbreding zelf. Het volledige bedrag is nodig om te kunnen voldoen aan onze verplichtingen en de gemeentelijke voorkeursvariant gerealiseerd te krijgen.	Aanhouden	0
Bestemmingsreserve precariobelasting	335	De middelen in deze reserve zijn door de raad gereserveerd ter dekking van de kosten van de verkabeling van de hoogspanning. In maart is door het college besloten tot het aangaan en ondertekenen van de realisatieovereenkomst met Tennet voor de verkabeling. De ondertekening heeft inmiddels plaatsgevonden. Hierdoor zijn de hiervoor gereserveerde gelden nodig voor de aangegane betalingsverplichtingen die voortkomen uit de aangegane overeenkomst.	Aanhouden	0
Egalisatiereserve Begraafplaats	268.130	Voor het opvangen van incidentele mee- en tegenvallers in de exploitatie van de begraafplaats is deze egalisatiereserve in 2018 ingesteld. Hierdoor blijven de tarieven van de te betalen rechten van de begraafplaats stabiel. Derhalve wordt voorgesteld deze reserve aan te houden.	Aanhouden	0
Reserve ontwikkelfonds bedrijfsverplaatsingen	2.000.000	Deze reserve is zeer recent door de raad ingesteld. In het najaar van 2020 wordt een voorstel voor het fonds zelf aan de raad voorgelegd.	Aanhouden	0

Resume

De bovengenoemde voorstellen hebben per saldo het volgende voordelige budgettaire effect:

Totaal aanhouden	€ 0
Totaal aanhouden met gedeeltelijke overheveling	€ 687.095
Totaal opheffen	€ 81.857
Totaal vrijval	€ 768.952